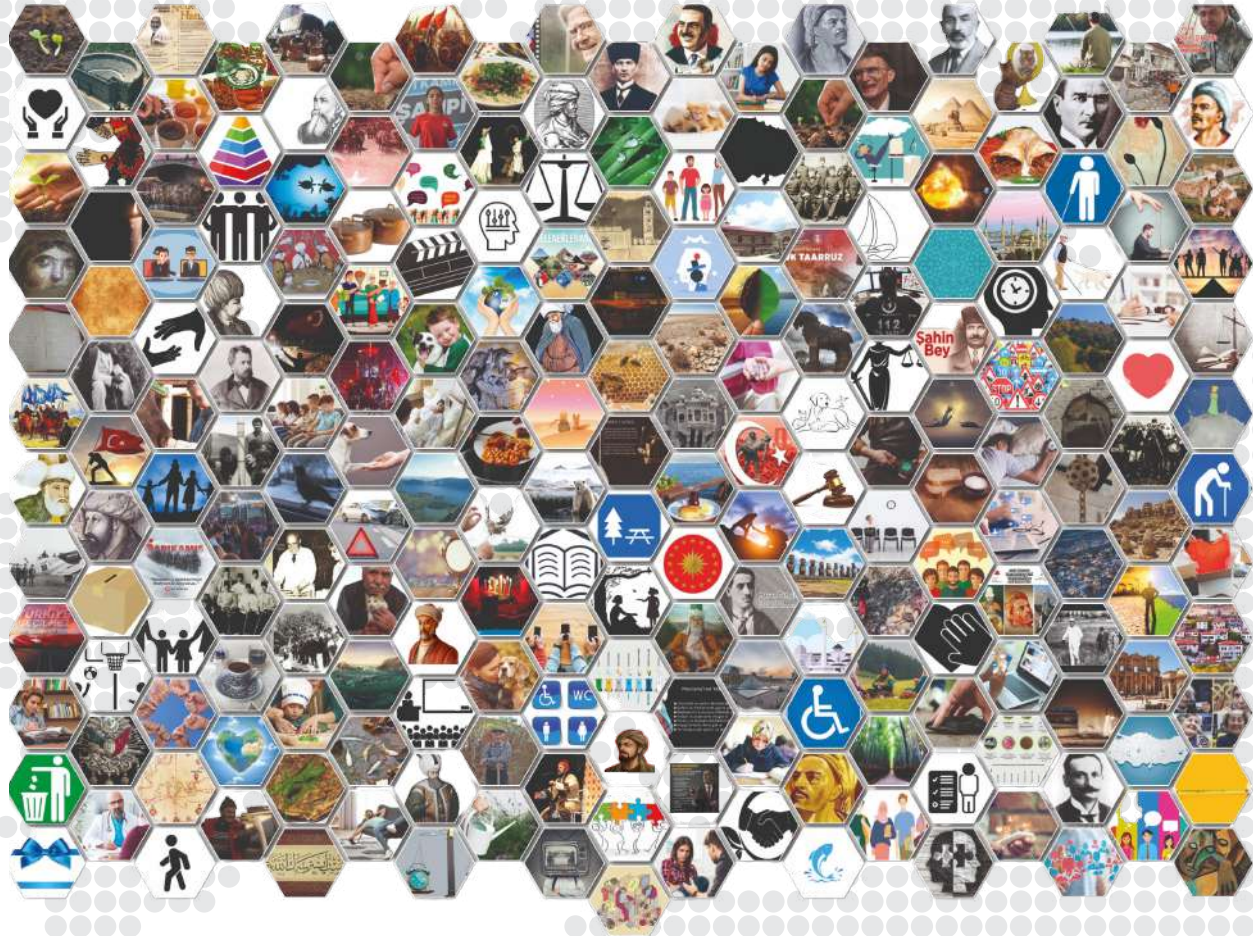

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretim Programlarında Yer Alan
Kök Değerler Temalı
Etkinlik Kitabı

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerler Temalı Etkinlik Kitabı

ORTAÖĞRETİM

DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerler Temalı
Etkinlik Kitabı

DEVLET KİTAPLARI

....., 2022

DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerler Temalı Etkinlik Kitabı

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Genel Yayın Yönetmeni

Halil İbrahim TOPÇU

Yayın Koordinatörü

Bilgen KERKEZ

Editör

Pınar MALTEPE

Yazar

Kitabı hazırlayan yazar isimleri çalışma sayfalarının sonunda listelenmiştir.

Alan İnceleme Uzmanı

Dr. Yusuf YILDIRIM, Bahar KAPLAN, Eflak MALGACA VARGEL, Hilal ASLAN, Serap ATAÖĞLU

Dil Uzmanı

Aslıhan KELEŞ KURTOĞLU, Ahmet YALÇIN

Program Geliştirme Uzmanı

Hasan NASIRCI

Rehberlik Uzmanı

Metin KUŞÇU

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Yusuf EĞİL, Sultan Gül AHÇI

Görsel Tasarımcı

Ali DÖŞLÜ, Sema KARACA

Kapak Tasarım

Ali DÖŞLÜ

ISBN 978-975-11-6438-4

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

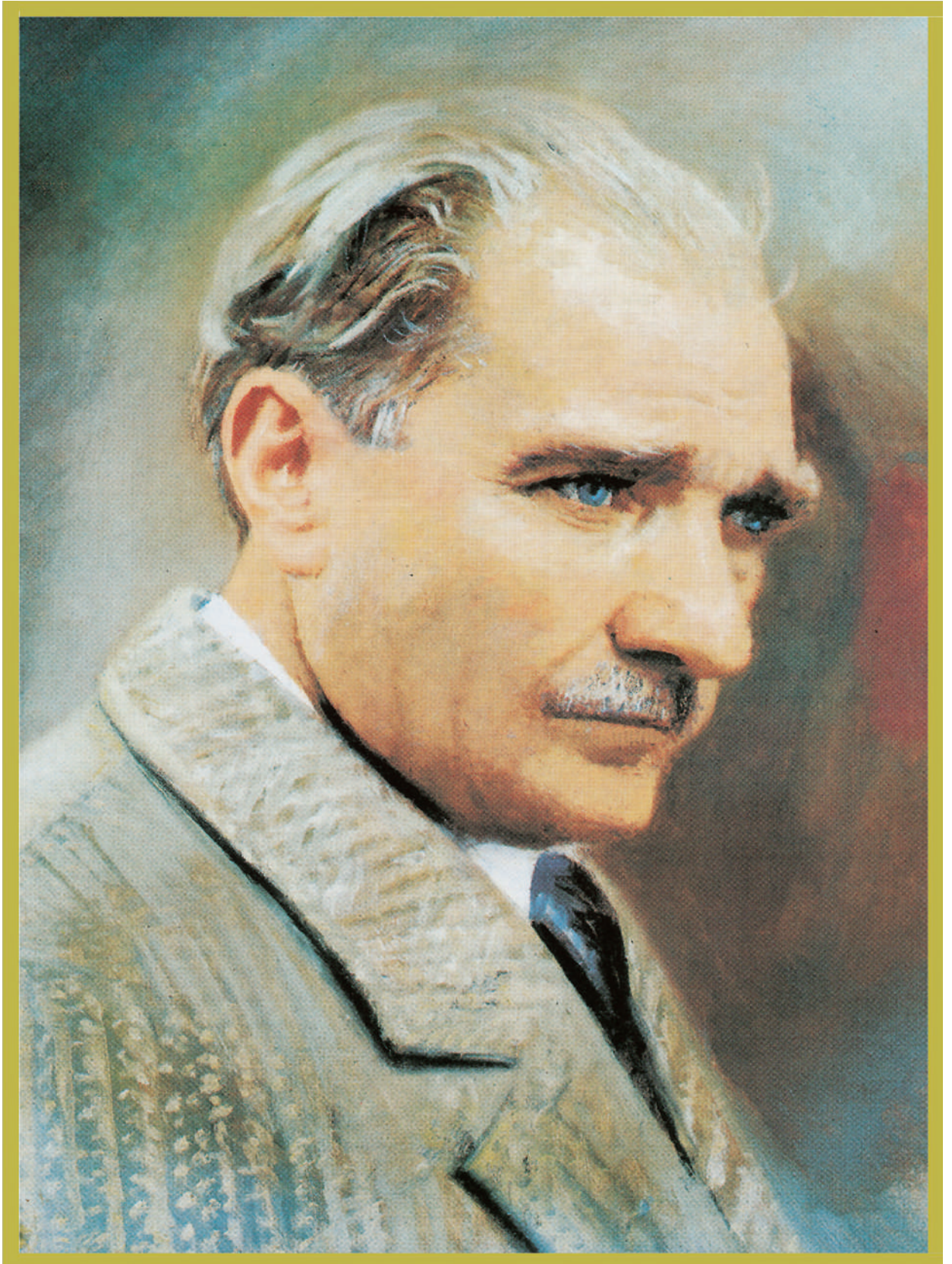
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevflilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Türk millî eğitim sisteminin amacı, eğitimin ana ögesi ve baş öznesi olan insanın çağın ve geleceğin becerileriyle donanması ve bu donanımı insanlığın hayrına sarf edebilmesidir. Millî eğitimimiz; bilime odaklı, kültürel değerlere duyarlı, estetik değerlere sahip, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirme doğrultusunda evrensel değerlerden beslenir. Bu doğrultuda ele alınan değerler; ideal ve arzu edilen davranış veya yaşam biçimlerini ifade eden üst düzey kavramlar ve doğru kararlara ulaşmada bireylere yardımcı olan genel ilkelerdir. Bu ilkelerin bireylere kazandırılması, bir yandan onun toplumsal hayata uyum sağlayarak dengesini bulmasına destek olurken bir yandan da toplumun kültürel özelliklerine katkı sağlamış olacaktır.

Eğitim sistemimizden beklenti, bireylerin değerleri sadece öğrenmeleri değildir. Bu değerleri aynı zamanda tutum ve davranışlarına yansıtmasına ve iyi bir insan, iyi bir vatandaş olarak topluma katkıda bulunmalarına yardımcı olmasıdır. Bireyin bu ilkeleri kazanmasında ve kazanılan ilkelerin sürekliliğinde okul önemli bir paya sahiptir. Okullar öğrencilerin sadece akademik bilgi ve becerileri kazandıkları yerler değil, toplumun küçük bir örneklemini öğrencilerin toplumsal yapıyı tüm yönleriyle deneyimledikleri yerlerdir. Bu sebeple okullar bir yaşam alanı niteliğinde, her bir öğrenci için millî ve evrensel değerlerin içselleştirileceği öğrenme ortamlarıdır.

Öğretim programlarında öğrencilere sunulan en temel unsur; öğrenilen her türlü bilgi, beceri, değer ve tutumun bir davranış olarak ortaya çıkmasının ötesinde öğrencilerin kendilerine ve topluma hizmet edebilecek bireyler hâline gelmesidir. Evrensel ve toplumsal değerleri içselleştiren bir öğrenci; başta kendisini, ailesini, ülkesini ve dünyayı daha iyi hâle getirebileceğinin farkına varacaktır. Öğretim programında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik olarak belirlenmiştir.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, değerler eğitiminin işe koşulması noktasında öğretmenlere kılavuzluk edecek bir etkinlik kitabı hazırlayarak evrensel ve toplumsal değerlerin eğitim öğretim süreçlerine dâhil edilmesine yol göstermeyi amaçlamıştır. Değerler eğitimi etkinlik kitabında öğretim programlarında bulunan on kök değere yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Kitapta yer alan etkinlikler, öğrencilerin ilgisini çekecek, birbirinden farklı özellikler içeren özgün çalışmalar şeklinde sunulmuştur. Etkinlikler öğretmen uygulamasına yönelik sınıf içi etkinliklerdir. Her etkinliğin sınıf içi uygulama bölümü olmakla birlikte okul içi, okul dışı ve aile ile irtibatlı görevlendirmeler içeren etkinlikler de bulunmaktadır. Etkinliklerin bu ayrımları başlıkları ile belirtilmiştir. Etkinlikler, öğrencilerin sınıf ortamı içerisinde daha çok eğlenerek öğrenebilecekleri, anlama ve anlatma becerilerini daha üst düzeye çıkarabilecekleri çok yönlü çalışmalar şeklinde düzenlenmiştir.

Değerler eğitimi etkinlik kitabında yer alan farklı değerlere ait içerik, etkinlik ve uygulamalarda öğrencilerin yorumlama, çıkarımda bulunma, öğrendiğini karşılaştığı probleme yansıtabilme, karşılaştırma, ilişki kurabilme, analiz edebilme, eleştirel düşünebilme, düşüncelerini sentezleyebilme gibi üst düzey zihinsel becerileri kazanabilmesi ve tüm bu süreçleri etkili iletişim kurarak iş birliği içinde deneyimlemesi amaçlanmıştır.

Değerler eğitimi etkinlik kitabı ile öğretimin sadece bilişsel-zihinsel öğrenmelerle sınırlı kalmayıp öğrencilerin duygu, tutum, değer, inanç gibi duyuşsal davranışlarının hepsinin geliştirilmesi ve eğitimin bütüncül olarak ele alınması amaçlanmaktadır. Değer ve tutumların öğrencilere bilişsel düzeyi aşarak, duygu ve davranış boyutlarında kazandırılması, okuldaki yaşam kalitesini yükseltecek ve öğrenciler kendilerini okulda daha mutlu ve güvende hissedecektir. Böylece öğrenciler bir taraftan iyi karaktere sahip vatandaşlar olarak yetişirken bir taraftan da gündelik yaşamda kullanacakları bilgi ve becerileri etkili bir şekilde öğreneceklerdir. Evrensel, toplumsal, ahlaki ve millî değerler ile sentezlenerek hazırlanan bu kitaptan tüm öğretmen ve öğrencilerimizin faydalanması dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

ADALET

1

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Mutluluk Veren Adalet	14
2	Adaletin Sembolü	17
3	Osmanlı Devleti'nde Adalet	19
4	Kavramlarla Adalet	22
5	Herkes için Adalet	24
6	Adaletten Yana	26
7	Dünden Bugüne Adalet	28
8	Canlılar İçin Hukuk	30
9	Adalet İçin Ben De Varım	31
10	Evrensel Adalet	35
11	Hak Aranıyor	37
12	Hakkım Ne?	39

ÖZ DENETİM

4

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Öz Denetimli Olmak	114
2	Alışveriş Çılgınlığı	116
3	Gücünü Kendinden Alanlardan mısın?	118
4	Zamanım ve Önceliklerim	120
5	Engelleri Aş Hedeflerine Ulaş	122
6	Sosyal Medyada Öz Denetim	125
7	Seç Bakalım	127
8	İlme Adanmış Bir Ömür	129
9	Bir Bilene Soralım	133
10	Öfke Kontrolü	135
11	Nasıl Davranmalı?	137

DOSTLUK

2

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Sanatta Dostluk	44
2	Örnek Dostluk	47
3	Atasözlerinde Dostluk	50
4	Dostluktan Kardeşliğe	53
5	Gelenekten Geleceğe Dostluk	56
6	Gerçek Dost	58
7	Garip Dostluk	60
8	Koşulsuz Dostluk	62
9	Sokaktaki Dost	65
10	İlham Kaynağım Dostlarım	67
11	Adım Adım Dostluk	70
12	Ahretlik	73

SABIR

5

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Sabırın Sonu	142
2	Sabırınızı Nasıl Alırsınız?	144
3	Sabreyle Gönül	146
4	Sabır Yolu	148
5	Sabır Tavsiye	151
6	Sabır Acıdır, Meyvesi Tatlıdır	154
7	Başarının Anahtarı	157
8	Çalışmaya Başlamak Mı Yoksa Çalışmayı Bitirmek Mi Zor?.....	160
9	Sabır, Ya Sabırlı	163
10	Bambu Ağacı	165
11	Dinle/n	167
12	Sabırın Anahtarı	169

DÜRÜSTLÜK

3

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Dürüstlük Mesleği	78
2	Emanete Riayet Etmek	81
3	Vicdanen Sorumluyum	83
4	Bana Güvenebilirsiniz	85
5	Sözleri Tutmak Zorlaşınca	88
6	Kelebek Etkisi	92
7	İş Ahlakı	94
8	Söz ve Ötesi	96
9	Söz Vermek	99
10	Güvenilir Satıcı	100
11	Dürüstlük Abidesi Mehmet Âkif	102
12	Yitik Taşı	105
13	Dürüst Paylaşım Tutarlı Yaşam	107

SAYGI

6

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Saygılıyım	174
2	Saygı Neydi?	177
3	Ya Olduğun Gibi Görün Ya Göründüğün Gibi Ol	180
4	Sıfır Atık	182
5	Özür Dilemek	184
6	Doğaya Saygı Kendime Saygı	186
7	Saygılanımı Sunarım	188
8	Sevginin Ön Koşulu Saygı	190
9	Çok Geç Olmadan	192
10	Komşuya Saygı	194
11	Daha Temiz Bir Dünya İçin Görev Alıyorum	197

İÇİNDEKİLER

SEVGİ

7

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Dünyayı Sevgi Kurtaracak	202
2	Sevelim Sevillelim	206
3	Atatürk ve Ağaç Sevgisi	208
4	Sevgi Diyarı "Anadolu"	210
5	Bana Sevmeyi Öğret	212
6	Sevgi Üzerine	214
7	Anadolu'nun Sevgi Elçileri	216
8	Aşşyan	218
9	Hediyeleşmek: Sevgiyi Artırmanın Yolu	221
10	Hayattaki Sevgi	224

YARDIMSEVERLİK

10

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Yardımsverlik: Kim, Kime, Neden, Nasıl?	298
2	Sadaka Taşı	301
3	Tarihten Yardım Örnekleri	302
4	Kaymakam Sensin	304
5	Benim Adım Yardım	306
6	Yardımsver İnsanları	308
7	Tek Yürek Tek Vatan	310
8	Hayatı İyilikle Doldurmak	312
9	Gönül Köprüsü Yardımsverlik	315
10	Ben de Varım	318
11	Zimem Defteri	321
12	Yardımsverlikte Mimar	323

SORUMLULUK

8

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Sorumluluklarımı Biliyorum	230
2	Sorumluluklarım	232
3	Sorumlu Benim	235
4	Kim Sorumlu?	237
5	Söyleyeceğim Çok Şey Var	238
6	Miras Değil Emanet	240
7	Bir Damla Can	242
8	Çevre Bilinci	244
9	Sürdürülebilir Bir Dünya İçin	246
10	Ben de İnsanım	248
11	Millî Kültür Savunucusu	251

Kaynakça	326
Görsel Kaynakçası	333
Cevap Anahtarı	343

VATANSEVERLİK

9

Etkinlik No	Etkinliğin Adı	Sayfa No
1	Dile Kolay "Vatan"	256
2	Şanlı Tarihim	258
3	Değerlerime Sahip Çıkıyorum	260
4	Türkiye'nin Kültür Haritası	264
5	İstikbal Göklerdedir	268
6	Değerlerimiz	271
7	Karbon Ayak İzim	274
8	Kültürel Değerleri Koruma	276
9	Vatan Sevdalısı	278
10	Kahraman Türk Kadını	280
11	Vatan İçin Yaşa	284
12	Kahramanlık Sendedir	287
13	Kurtuluş Kahramanları	289
14	Kültürel Miras	292

KİTAPTA KULLANILAN İKONLAR

Adalet

Dostluk

Dürüstlük

Öz Denetim

Sabır

Saygı

Sevgi

Sorumluluk

Vatanseverlik

Yardımseverlik

Sınıf İçi Etkinlik

Okul İçi Etkinlik

Okul Dışı Etkinlik

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

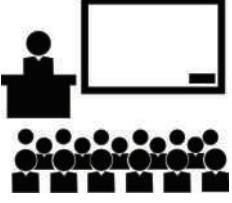

Telif Hakkı

ADALET

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Mutluluk Veren Adalet
2. Etkinlik-Adaletin Sembolü
3. Etkinlik-Osmanlı Devleti'nde Adalet
4. Etkinlik-Kavramlarla Adalet
5. Etkinlik-Herkes için Adalet
6. Etkinlik-Adaletten Yana
7. Etkinlik-Dünden Bugüne Adalet
8. Etkinlik-Canlılar İçin Hukuk

Okul İçi Etkinlikler

9. Etkinlik-Adalet İçin Ben De Varım

Okul Dışı Etkinlikler

10. Etkinlik-Evrensel Adalet

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

11. Etkinlik-Hak Aranıyor
12. Etkinlik-Hakkım Ne?

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin günlük hayattaki yerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin edebî eserlerde ve ayetlerde adalet değerine yer verildiğini ve bu değerın günlük hayattaki önemini fark etmelerine yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir. Metin öğrencilere okunur, soruyu cevaplamaları sağlanır. Verilen beyit ve ayetleri yorumlamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Etkileşimli tahtada açılan metni öğrencilere okuyunuz, öğrencilerden soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

İlk Türk devletleri, töre olarak adlandırdıkları sözlü hukuk kurallarıyla halk arasında adil bir yönetim anlayışı sergilemiştir. İslamiyet'in kabulüyle beraber şeri hukuk kuralları ve Kanun-ı Esasi ile temellendirilen adalet anlayışı Teşkilat-ı Esasiyle birlikte anayasal bir şekil almıştır. Orhun Kitabeleri'nden Kutadgu Bilig'e, siyasetnamelerden ayet ve hadislere pek çok yerde devlet adamlarının adil olmasına yönelik mesajlara yer verilmiştir.

"Türklerde devletin amacı, yalnız emniyet ve asayiş değil, özellikle adaleti sağlamaktır. Adalet, Türk ilinin hedefi ve varlığının devamı için şarttır. Yazıtlarda, devletin yıkılma sebebi olarak beylerin adalet esasından sapmış olmaları gösterilmektedir. Türk devletinde adalet, töre ile sağlanmaktadır. Töre, devletten bile önce gelmektedir. Türk töresini kaybetmiş halk, yok olmuş, ortadan kalkmış bir halk olarak görülür. Kimse Türk halkının töresini elinden alamaz. Buna ancak Türk halkının kendi hatası (...) sebep olabilir. İslâmiyet öncesi Türk anlayışına göre töre, üstün ve egemen olmaktadır."

<http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/42403.pdf>

- a) Yazılı olmayan hukuk kurallarının (töre, örf vs.) insanların adalet anlayışına etkisi ne olabilir? Tartışınız.
2. Ayet ve beyitleri sınıfça değerlendirerek öğrencilerden konu ile ilgili örnek olay anlatmalarını isteyiniz.

Haberiniz olsun ki, Allah size emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emrediyor..." (Nisâ Suresi, 58. ayet)

Bu ayeti "hak" ve "adaletli davranma" bağlamında değerlendiriniz.

Örnek Olay

Sınıf İçi Etkinlik

1

Sınıf İçi Etkinlik

MUTLULUK VEREN
ADALET

ADALET

2

"Ey insanlar! Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık, Allah katında en üstün olanınız, (Allah'ın buyrukları dışına çıkmaktan) en çok korunmanızdır. Allah bilendir, haber verendir." (Hucurât suresi, 13. ayet)

Bu ayeti "adalet" ve "eşitlik" bağlamında değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek Olay

.....

.....

.....

.....

.....

3

Törü kıl katılgan bolup kılma küç
Tapug kıl bayatka anıng kapgı kuç

Kutagdu Bilig, 1451. beyit

(Adaletle iş gör, buna gayret et, asla zulmetme; Allah'a kulluk et ve onun kapısına yüz sür.)

Bu beyti "adalet" ve "zulüm" bağlamında değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek Olay

.....

.....

.....

.....

.....

Törü tüz yortıgıl budunka köni
Kününg edgü bolgay könilik küni

Kutagdu Bilig, 1374. beyit

(Halka yasayı doğru ve dürüst uygula ki kıyamet gününde bahtiyar olasın.)

Bu beyti "adalet" ve "doğruluk/dürüstlük" bağlamında değerlendiriniz.

Örnek Olay

3. Verilen ayetlerde ve beyitlerde geçen adalet örneklerinden hareketle adaletli bir bireyde olması gereken özellikler neler olabilir? Sınıfça listeleyiniz.

**Verilen Ayetlerde ve Beyitlerde Geçen Adalet
Örneği Davranışlar**

-
-
-
-
-
-

Sizin Listeniz

-
-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin herkes için gerekli olduğuna inanırım.		
Adaletli davranmaya özen gösteririm.		
Adaletli bir sistemde olması gerekenleri bilirim.		
Adaletin sağlanması için kurallara uyarım.		
Adaletin bireysel ve toplumsal refah için gerekli olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin temel ilkelerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin verilen adalet sembolünden hareketle görsel okuma yaparak adaletin gücü, eşitlik, tarafsızlık gibi ilkeleri yorumlamaları üzerinedir. Görsel, etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Adaletin sembollerinden biri olan bu görselde neler dikkatinizi çekti? Açıklayınız.
- b) Sembolde kadının gözünün bağlı olması; bir elinde kılıç, diğer elinde terazi olması sizce neyi temsil etmektedir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

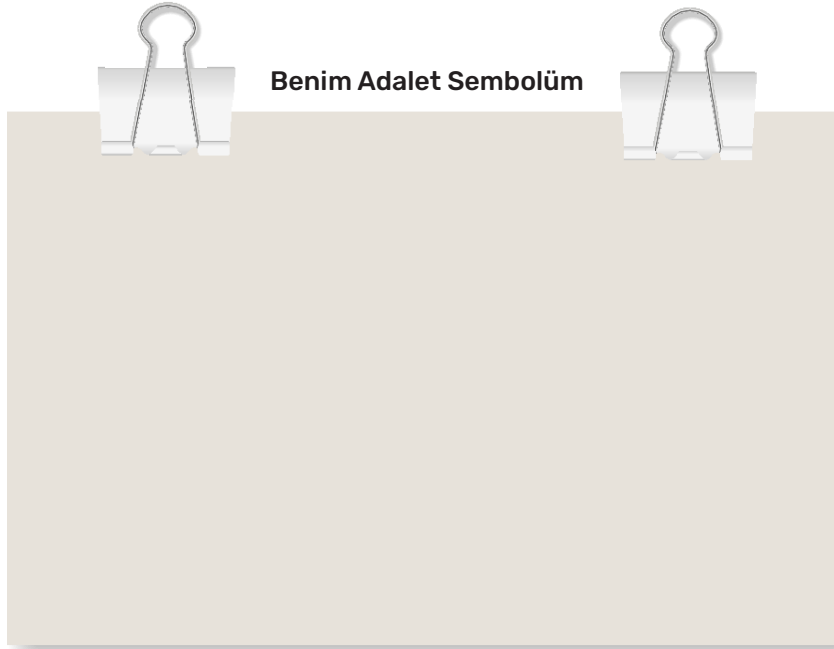
Bilgi Köşesi

Adaletin Sembolü

Adaletin sembolü olan görselde kadının elindeki "kılıç", adaletin verdiği cezaların caydırıcılığını ve gücünü; "terazi" adaletin dengeli bir şekilde dağıtılmasını; kadının gözünün bağlı olması ise tarafsızlığı simgelemektedir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. "Benim Adalet Sembolüm" bölümüne adalet ile ilgili bir sembol tasarımlarını isteyiniz. Tasarımlardan sınıfça beğenilenleri panoda sergileyiniz.

Görsel 2

- a) Tasarımınızda hangi öğelere neden yer verdiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adalet ile ilgili görsel okuma yapabilirim.		
Adaletin temel ilkelerini bilirim.		
Haksız ve adil olmayan davranışların sonuçlarını analiz ederim.		
İnsanları cinsiyetine ve fiziksel özelliklerine göre değil, tutum ve davranışlarına göre değerlendiririm.		
Adil olmanın herhangi bir kişiye taraflı davranmamayı gerektirdiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Devletlerde adalet değerinin toplumsal huzur için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, örnek olaylar ve görsel okuma aracılığıyla öğrencilerin adalet değerinin toplumsal huzurun sağlanmasındaki etkilerini anlamaları için geliştirilmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin etkinlik sonunda haklı olanın yanında yer alma, adil olmayan davranışların sonuçlarını analiz etme, eşit davranma ve tarafsız olma tutumlarını edinmeleri amaçlanmıştır. Görsel ve örnek olaylar etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin soruyu cevaplamasını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Osmanlı Devleti'nin bu armasında terazi sembolünün kullanılması ve armadaki konumu sizce ne ifade etmektedir? Açıklayınız.

2. Bilgi köşesini öğrencilere okuyunuz.

Bilgi Köşesi

Osmanlı Arması ve Adalet

Terazi Osmanlı Devleti'nin adaletini sembolize eder. Kitaplardan üstteki Kuran-ı Kerim'i, alttaki ise kanunnameleri yani örfi hukuk düzenini temsil etmektedir. Terazinin Kuran-ı Kerim'in üzerinde yerleşmiş olması Osmanlı Devleti'nin İslamiyet'in kurallarına ve hukuk ilkelerine göre bir sistemi benimsediğini göstermektedir.

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bilecik/gezilecek yer/osmanli-devlet-armasi>

3. Örnek olayları etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Soruları örnek olaylardan hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

Örnek Olay-1

Görsel 2

Osman Bey'in Eskişehir'in Ilica yöresinde kurduğu pazara, güvenli olduğu için etraftaki Gayrimüslim halklardan alışveriş için gelenler olurdu. Bu pazarda Osmanlı tebaasından bir kişi ile Bizanslı tüccardan biri arasında çıkan kavga sonucunda

Osman Bey, her iki tarafa da eşit bir muamele göstererek adaleti sağlamıştır (Başar, 2018). Bizanslı tüccarın haklarını koruyarak kendi tebaası karşısında mağduriyetini gidermiştir. Osman Bey'in sahip olduğu adil tutumu fethettiği yerlerdeki halkın Osmanlı yönetimini benimsemesini kolaylaştırmıştır.

Tuğba Başar (2018). Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler, Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi (Düzenlenmiştir.)

Örnek Olay-2

Kanuni Sultan Süleyman'ın Semendire Kadısı'na Gönderdiği Ferman

"Halktan kanuna aykırı vergi alındığı bana arz olundu. Bundan sonra halktan her kim olursa olsun, hangi makam sahibi olursa olsun kanuna aykırı bir nesne dahi aldirtmayın. Sizin bu uygulamalara son vermediğiniz ve bu

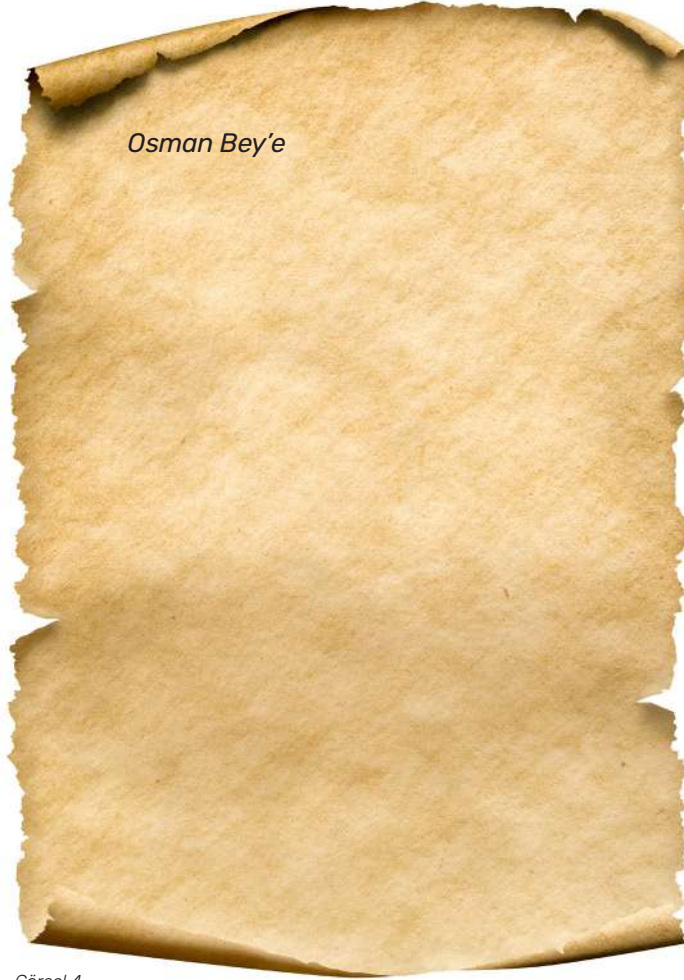

Görsel 3

gibi olayları tarafıma bildirmedeğinizi de duydum. Bu hükmüm size ulaştığında hemen sicil defterine kaydedin ve uygulamaya koyun. Şayet haksızlıkları önlemeye kadir olamazsanız, haksızlığı yapan sancak beyi dahi olsa bana bildirin. Bu hükmü öyle ilan edin ki hiçbir kimse duymadık, bilmiyorduk, diyemesin."

Cevat Ekici (2006). Gökkuşbe Altında Birlikte Yaşamak, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

- Örnek olayların ortak mesajı nedir? Açıklayınız.
- Örnek olaylarda adaletin hangi yönlerine değinilmiştir? Düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.
- Farklı milletlerin Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yüzyıllarca bir arada yaşayabilmesini bu örnek olaylar bağlamında değerlendiriniz.
- Örnek Olay 1'deki Bizanslı tüccarın yerinde olsaydınız ne hissederdiniz? Osman Bey'e bir teşekkür mektubu yazarak bu hislerinizi ifade ediniz.

Görsel 4

4. Öğrencilerin yazmış oldukları mektuplardan birkaçını arkadaşlarına okumalarını sağlayınız. Etkinlik sürecini öğrencilerle kısaca değerlendiriniz. Kontrol listesini öğrencilerin doldurmasını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin devletin temel öğelerinden biri olduğuna inanırım.		
Adaletin fırsat eşitliği sağlaması gerektiğini kabul ederim.		
Adaletin toplumsal huzur için gerekli olduğuna inanırım.		
Eşitliğin adalet olmadığını kabul ederim.		
Adaletin herkes için olması gerektiğini fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değeri ile ilgili kavramları yorumlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin tanımlardan yola çıkarak adalet ile ilgili kavramları bulmaları ve tanımları üzerine geliştirilmiştir. Adaletle ilgili beyin fırtınası yaptırılarak öğrencilerin konuya hazırlanması sağlanır. Adalet ile ilgili kavramları içeren bulmacayı çözmeleri için öğrenciler yönlendirilir. Öğrencilerden kullanılan tüm kavramları içeren bir hikâye yazmaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bulmacayı çözmeleri için öğrencileri yönlendiriniz. Bulmaca tamamlandığında cevapları öğrencilerle paylaşınız. Öğrencilerin cevabını bulmakta zorlandıkları kavramları açıklayınız.

NOT

Bulmaca sonraki sayfada, cevap anahtarı ise kitabın son bölümünde yer almaktadır.

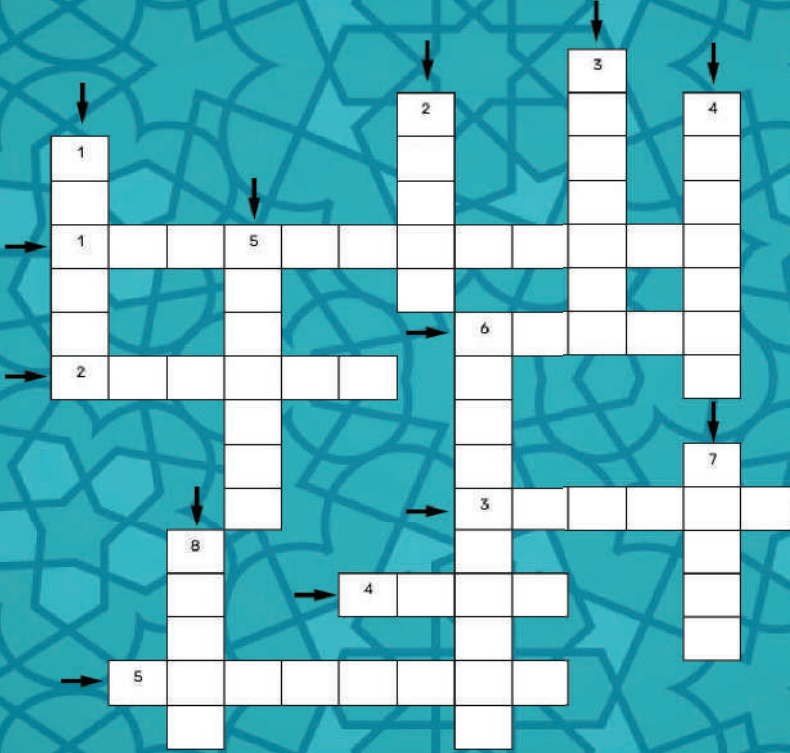
2. Öğrencilerden bulmacadaki kavramları içeren bir hikâye yazmalarını isteyiniz. Hikâyeler tamamlandığında hikâyeleri arkadaşlarıyla paylaşmalarını ve kavramların ne kadar yerinde ve doğru kullanılabildiği üzerinde değerlendirme yapmalarını sağlayınız. Paylaşımayan hikâyeleri sınıf panosuna asmak için öğrencileri görevlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adalet ile ilgili kavramları bilirim.		
Adalet ile ilgili kavramların anlamlarını bilirim.		
Adalet ile ilgili kavramları farklı şekilde ifade edebilirim.		
Adalet, hak ve eşitlik kavramlarını benimserim.		
Adalet, eşitlik ve hakkaniyet kavramlarını kendi cümlelerimle ifade edebilirim.		

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Uzlaştırıcılık.
2. Adaletin sembollerinden biri.
3. Hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi; mahkemelerde, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimse.
4. Adaletli olma durumu.
5. Özgürlük.
6. Yargıç.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkını verme.
2. Toplumı düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü.
3. Kanunlar yönünden insanlar arasında ayırım bulunmaması durumu.
4. Bir yargıçtan veya bazen savcı ve yargıçlardan oluşan bir kurulun, yargı görevini yerine getirdikleri yer.
5. Yansız.
6. Hak ve adalete uygunluk, doğruluk.
7. Devlet adına ve yararına davalar açan, kamu haklarını ve hukuku yerine getirmek üzere yargıç katında sanıkları kovuşturan görevli.
8. Adaletin zıddı.

Etkinliğin Amacı	Adaleti, eşitliği ve hakkaniyeti bilerek hakkını arayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik örnek bir durumdan hareketle bireyin hakkını arayabilmesi ve demokrasinin hesap verebilirlik, şeffaflık gibi ilkelerini fark edebilmesini sağlamaya yöneliktir. Verilen metin etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerin metni okuması sağlanır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	25 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Verilen metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

HERKES İÇİN ADALET

Hz. Ömer zamanında, bir savaş sonrası ordu ganimet elde etmiş ve bunun Müslümanlar arasında taksimi yapılmıştı. Ganimetler arasında bir miktar elbiselik kumaş da vardı ki bu da herkese eşit olarak paylaştırılmıştı.

Bu olaydan birkaç gün sonra Müslümanlar cuma namazı kılmak için camide toplandılar. Hz. Ömer, hutbeyi okumak üzere minbere çıktı ve şöyle seslendi:

- Ey insanlar. Beni dinleyiniz ve bana itaat ediniz. Cemaatten birisi yerinden kalkıp:
- Seni dinlemeyiz ve sana itaat da etmeyiz, diye karşılık verdi. Hz. Ömer, bunun sebebini sorunca adam şunları söyledi:
- Ey Müminlerin emiri! Görüyorum ki sırtındaki elbise, ganimetten paylaştırılan kumaştan yapılmıştır. Oysa biz biliyoruz ki dağıtılan parçalardan sana bir elbise çıkmazdı. Sen bunu nereden temin ettin? Halife Ömer, cemaat arasında bulunan oğlu Abdullah'a seslenerek:
- Abdullah! Kalk, buna sen cevap ver, dedi. Abdullah:
- Halifenin üzerindeki elbisenin yarısı bana verilen kumaştan, diğer yarısı da kendi hissesine düşendir; ben hakkımı ona vermek suretiyle şu gördüğümüz elbise çıkmıştır, diye cevap verdi. Bunun üzerine soruyu soran kişi şunları söyledi:
- Ey Ömer! Şimdi konuş, seni dinliyoruz ve sana itaat edeceğiz.

Ismail MUTLU, Dört Halife Devri

- a) Verilen metinden hareketle Hz. Ömer döneminin adalet anlayışı ile ilgili neler söylenebilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Hz. Ömer'in bu davranışını demokrasinin hesap verebilirlik, eşitlik ve şeffaflık ilkeleri bağlamında değerlendiriniz.

Sınıf İçi Etkinlik

5

HERKES İÇİN ADALET

2. Bilgi kutusunu öğrencilere okuyunuz, sorunun öğrenciler tarafından cevaplanmasını sağlayınız.

Yusuf Has Hacıp'in yazdığı ilk siyasetname olan Kutadgu Bilig adlı eserde hükümdar adaleti temsil eder. Bu eserde kanunun vazgeçilmez ve gerekli olduğu, adaletin herkes için eşit uygulanması gerektiği vurgulanır.

"Gerek oğlum, yakınım veya hısmım olsun; gerek yolcu, geçici veya konuk olsun; Kanun karşısında benim için hepsi birdir hüküm verirken hiçbiri beni farklı bulmaz" (817, 818. beyit)

Görsel 2

- a) Bu metinden hareketle Türk-İslam tarihi boyunca hükümdarların adil olmalarına vurgu yapılmasının sebeplerini tartışınız.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin toplum için önemli ve gerekli olduğunu bilirim.		
Hakkım olmayanı talep etmekten kaçınırım.		
Hak etmediğimi almam gerektiğini bilirim.		
Haklarımın korunması için gerekli hak arama yollarını kullanırım.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		

Etkinliğin Amacı	Emeğin karşılığını almanın bireyin hakkı olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik bireyin emeği ve katkıları ölçüsünde hakkını alması gerekliliğini vurgulayan örnek bir durum üzerinden geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki örnek durumu ve tabloyu etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin örnek durumu okumalarını ve tabloyu incelemelerini sağlayınız.

Örnek Durum

Görsel 1

Tarih dersinde 4 kişilik öğrenci grubu birlikte bir proje ödevi hazırlıyor. Bu süreçte öğrencilerden yazılı, görsel ve işitsel kaynakları tarayarak konuyu araştırma, edinilen bilgileri değerlendirip metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini belirleme, metnin çerçevesini çizme ve bölümlerini kabaca belirginleştirme, oluşturulan taslağı paragraf düzeni, plan, noktalama işaretleri ve yazım kurallarına dikkat ederek bilgisayarda yazma görevlerini yerine getirmeleri isteniyor. Ödev hazırlama sürecinde sadece Selim'in bilgisayarının ve internete erişme imkânının olmadığı biliniyor. Öğrencilerin sürece katkılarına ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Öğrencilerin Ödev Katkıları

	Hazırlık	Planlama	Taslak	Bilgisayarda Yazma
Ayşe		*		
Bilge	*	*	*	*
Nihat		*	*	*
Selim	*	*	*	

2. Tablo ve metinden hareketle verilen soruları öğrencilerin sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

- Selim ile Bilge aynı notu mu almalıdır? Neden?*
- Selim ile Nihat aynı notu mu almalıdır? Neden?*
- Bilge ile Ayşe'nin aynı notu alması hâlinde sizce Bilge ne hisseder?*
- Öğrenciler ödevde farklı düzeylerde katkıda bulduklarını öğretmenleriyle paylaşmalı mıdır? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Ayşe'nin yerinde olsaydınız ödevde arkadaşlarınızdan çok daha az katkıda bulunduğunuzu öğretmeninizle paylaşır mıydınız?*
- Bilge'nin yerinde siz olsaydınız Nihat'la aynı notu almanız hâlinde nasıl bir tepki verirdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Bilgisayarı olmadığı için ödevi yazmaya katkıda bulunamaması Selim'in notunu etkilemeli midir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Ödevde eşit düzeyde katkıda bulunmanın aynı notu almayı gerektirdiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin birey ve toplum hayatı için önemini fark ederim.		
Eşitliğin her zaman adaleti sağlamayacağını bilirim.		
Hakkım olmayanı talep etmem.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		
Bireyin emeği ve katkısı ölçüsünde hak ettiğini alması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin toplumsal huzur için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin adalet değerinin toplumsal huzurun oluşmasındaki etkisini kavrayabilmelerini sağlamak amacıyla örnek olaylardan yararlanılarak geliştirilmiştir. Örnek olaylar etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Öğrencilerle birlikte sınıf adalet sözleşmesi hazırlanır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Verilen örnek olayları etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz. Soruları öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

Örnek Olay-1

Görsel 1

Tarihçi Nicolae Iorga, Osmanlı'nın İstanbul kuşatmasında şehrin savunmasının Rumlardan daha çok 4. Haçlı Seferi ile İstanbul'a yerleşen Latinler tarafından yapıldığını belirtmektedir.

Kuşatma zamanında İmparator, Papa V. Nicolaus şehri Latinlerin yardımıyla savunulabileceğini düşünüyordu. 1204 yılında Latinlerin vahşetle şehirlerini yağmaladığını unutmamış olan ve İstanbul'da (Konstantinopolis) yapmış olduğu zulümlerden dolayı mağdur olan halk ve birçok papaz şehri Osmanlı'ya karşı savunmamış; "Latin külahı görmektense Türk sarığı görmek evladır." sözünü parola haline getirmişlerdir.

Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi (Düzenlenmiştir.)

Örnek Olay-2

Görsel 2

Osman Bey kendisine itaat eden gayrimüslimlere adaletle muamele göstermiştir. Nitekim Yarhisar, İnegöl, Bilecik ve Yenişehir'i fethettikten sonra bu bölgelerin halkına dokunmamıştır. Fethettiği bölgelerdeki gayrimüslim halka karşı bu tutumu sayesinde yeni fethettikleri yerlerde aşırı tepki ile karşılaşmamıştır. Hatta bazı yörelerin halkı kendiliğinden Osmanlı egemenliği altına girmiştir. Örnek olarak Osmanlı, Bursa'nın fethi sırasında kuvvet kullanmamıştır. Çünkü Bursa Beyi kaleyi kendi isteğiyle yaptığı anlaşma sonucu Osmanlı'ya devretmiştir. Orhan Gazi, Bursa Beyi'nin veziri Saroz'a, bu kaleyi neden teslim ettiklerini sorduğunda "Size itaat edenler rahat içindeler. Biz de rahatlığa heves ettik." cevabını almıştır.

Tuğba Başar (2018), Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler. Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi

- a) Verilen örnek olayları adalet ve toplumsal huzur açısından değerlendiriniz.
- b) Toplumda adaletin olmayışı ya da eksikliği nelere yol açabilir? Tartışınız.

- c. Yapılacak bir sınıf adalet sözleşmesinde hangi maddeler olmalıdır? Arkadaşlarınızla sınıf adalet sözleşmesi metni hazırlayınız.

Sınıf Adalet Sözleşme Metni

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Adı/Soyadı

İmza

Burada yazılı kurallara uyacağımı taahhüt ederim.

- ç) Sınıf adalet sözleşmesine uyulmaması durumunda ortaya çıkabilecek durumları gerekçeleriyle açıklayınız.
- d) Toplumsal huzur ve barış için kurallara uymanın önemi nedir? Açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin toplumsal yapıdaki huzurun kaynağı olduğuna inanırım.		
Toplumsal bütünlüğün adaletli bir yönetim sayesinde sağlanacağını bilirim.		
Hakkım olanı talep ederim.		
Adaletin var olduğu bir toplumun inşası için herkesin kurallara uyması gerektiğini bilirim.		
Adaletin insanların haklarını koruduğunu fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin tüm varlıklar için değerli olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin okudukları örnek olaydan hareketle tüm canlıların haklarına duyarlılık kazanmaları amacıyla geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, daha sonra soruları cevaplamaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin örnek olayı okumalarını sağlayınız.

Görsel 1

Kanuni Sultan Süleyman, Topkapı Sarayı'nın bahçesindeki meyve ağaçlarına zarar veren karıncaların engellenmesini istemektedir. Amacı, ağaçların korunmasıdır. Bu düzenleme, ağaçların kireçle boyanmasını ve karıncalardan temizlenmesini gerektirmektedir. Bu temizlik için Ebussuut Efendi'ye bir beyit yazarak sorar:

"Dirahtı ger sarmış olsa karınca: Zarar var mı karıncayı kıırınca"

(Eğer karınca ağaca zarar veriyor, onu kurutuyorsa, karıncayı yok etmenin bir günahı var mıdır?)

Ebussuut Efendi, zamanın şeyhülislamıdır. Kendisine beyitle sorulan soruya aynı şekilde cevap verir:

"Yarın Hakk'ın divanına varınca, Süleyman'dan hakkın alır karınca."

<https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=1335>

(Düzenlenmiştir.)

2. Öğrencilerin aşağıdaki soruları metinden hareketle sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

- Kanuni Sultan Süleyman'ın ağaçların korunması için yapılacak bir düzenlemeyi Şeyhülislam Ebussuut Efendi'ye danışmasının sebepleri neler olabilir? Açıklayınız.
- Ebussuut Efendi sizce ne demek istemiş olabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.
- Kanuni Sultan Süleyman aynı soruyu size sorsa nasıl cevap verirdiniz? Neden?
- Kanuni Sultan Süleyman'ın yetkisine sahip olsaydınız şeyhülislamın cevabından sonra nasıl bir karar verirdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Ebussuut Efendi'nin cevabını hayvan hakları açısından değerlendiriniz.

3. Öğrencilerle etkinliğe yönelik genel bir değerlendirme yapınız. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin tüm varlıklar için değerli olduğunu bilirim.		
Sahip olduğum güç ve kaynakları adil kullanmaya özen gösteririm.		
Kendi haklarımı ve diğer canlıların haklarını savunurum.		
Hayvan haklarını savunmada istekli olurum.		
Haksızlığa neden olabilecek davranışlarımı analiz ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin insan davranışlarına etkisini fark edip adil yaşam için harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sivil toplum kuruluşlarının (STK) ve toplumsal sözleşmelerin insan ilişkilerindeki sorunların adil çözümüne katkısını fark etmelerini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Etkinlik okul dışı görevlendirmelerle tamamlanacaktır. Etkileşimli tahtada açılan metni öğrencilerin okumaları sağlanır. Adaletle ilgili çalışmalar yapan STK'ler ve toplumsal sözleşme metinlerinden örnek bölümler incelenerek öğrencilerin adalet için organize olup benzer faaliyetler yürütmeleri istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtadan açınız. Öğrencilerin soruları sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

İnsanlar, adil bir düzen sağlamak için geçmişten günümüze birçok faaliyette bulunmuştur. Hukuk ve kanun yazma geleneği Sümerler ile başlamıştır. Urukagina Kanunları, bilinen ilk Sümerce hukuk metnidir. Hammurabi Yasaları, insan hakları evrensel bildirgeleri ve devletlerin oluşturduğu anayasalar; adil bir düzen sağlama çalışmalarından bazılarıdır. Bununla birlikte siyasi otoritelerin dışında bireylerin inisiyatif aldığı, sosyal adaleti sağlamaya çalışan oluşumlar da bulunmaktadır. Bütün bunlar adaletin sadece devlet otoritesinin ve kurumlarının işi olmadığını, her bireyin kendi iç dünyasından başlayarak toplumsal bir adalet anlayışının oluşturulması gerektiğini gösterir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

a) Adil bir toplum düzeni için neler yapılabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtadan açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Soruları öğrencilerin sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Ortak Yaşamda Huzur ve Barışı Tesis Etmek İçin

Medine'de Mekkeli ve Medineli Müslümanlar (Muhacir ve Ensar) ile müşrikler, Yahudiler, şehirde yaşayan farklı inanç, kültür ve ırklara sahip insanlar arasında zaman zaman problemler yaşanıyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) bu gruplar arasındaki sorunların çözümüne yönelik sosyal adaleti, birlikteliği ve huzuru sağlamak için anayasa niteliğindeki Medine Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Böylece Medine'de toplumsal barışı ve huzuru sağlama yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Özgürlük ve Bağımsızlık İçin

Magna Carta'dan sonra gelen önemli bir belge de Amerika'da yayımlanan, özgürlük ve bağımsızlık konularına vurgu yapan "Bağımsızlık Bildirgesi"dir.

İnsan Haklarını Geliştirmek İçin

1800'lü yıllarda başlayıp 2. Dünya Savaşı sırasında da süren temel insan hakları ihlalleri büyük felaketlere yol açmıştır. İnsanların en temel hakkı olan "yaşama hakkı" ellerinden alınmıştır. Yaşananlar, "insan hakları" kavramının tek bir ulusa emanet edilemeyecek kadar önemli olduğu anlayışını geliştirmiş ve 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi kabul edilmiştir.

1

2

3

4

5

6

Zulme Karşı Birlik Olmak İçin

Mekke'ye dışarıdan gelen yabancılar için can, mal ve namus emniyeti zayıflamıştı. İsteyen istediği yabancıların malını alıyor, karşılığında tek kuruş ödemiyordu. Aciz ve güçsüzler her türlü zulme maruz kalıyor ve bunlara karşı koyma cesaretini gösteremiyordu. Hz. Muhammed'in de (s.a.v.) gönüllüleri arasında yer aldığı Hilfulfudul Cemiyeti bu tür adaletsizliklerle mücadele etmek üzere kurulmuştu.

İnsan Hakları İçin

1215 yılında İngiltere Kralı tarafından "Magna Carta" olarak bilinen bir belge kabul edilmiştir. Bu belgede ilk defa insan hakları kavramına yer verildiği görülmektedir.

Eşitlik ve Adalet İçin

1789 Fransız İhtilali'nden sonra eşitlik, adalet, özgürlük ve insan haklarına değinen "Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" kabul edilmiştir.

Görsel 1

- Tarihin her döneminde insan haklarının ön plana çıkartılmasının sebebi ne olabilir? Açıklayınız.*
- Adaleti sağlama arayışının dinamikleri neler olabilir? İnsan, adalet ve toplum bağlamında değerlendiriniz.*

c) "Sosyal adalet" kavramını kendi cümlelerinizle tanımlayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ç) Sosyal adaleti sağlamak için insanların bir araya gelmeleri ve bu yönde çeşitli sivil toplum kuruluşları oluşturmalarının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

d) Bir sivil toplum kuruluşunda görev almak ister misiniz? Neden?

3. Sınıfta ve okulda adaletli bir ortam oluşturmak amacıyla gönüllü öğrencilerle bir kulüp oluşturmaları veya sivil toplum hareketi tasarımları konusunda öğrencileri görevlendiriniz. Kulüp bilgi formunu çoğaltarak öğrencilere dağıtınız. Öğrencilere iki hafta süre veriniz. Yaptıkları çalışmalarını forma yazmalarını isteyiniz.

Kulüp Bilgi Formu

Değerli Öğrenciler,

Adalet ve insan hakları konusunda faaliyet göstermek üzere tasarlamış olduğunuz kulübe ait bilgileri verilen formda uygun yerlere yazınız.

Kuruluşun Adı:	
Logosu:	
Amacı:	
Yönetim Kurulu:	
Üyeler:	
Kuruluş Gerekçesi:	
Faaliyet Alanı (aile, sınıf, okul, toplum vb.):	
Faaliyetlerin İçeriği:	
Faaliyet Raporu:	

ADALET İÇİN BEN DE VARIM

9

4. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

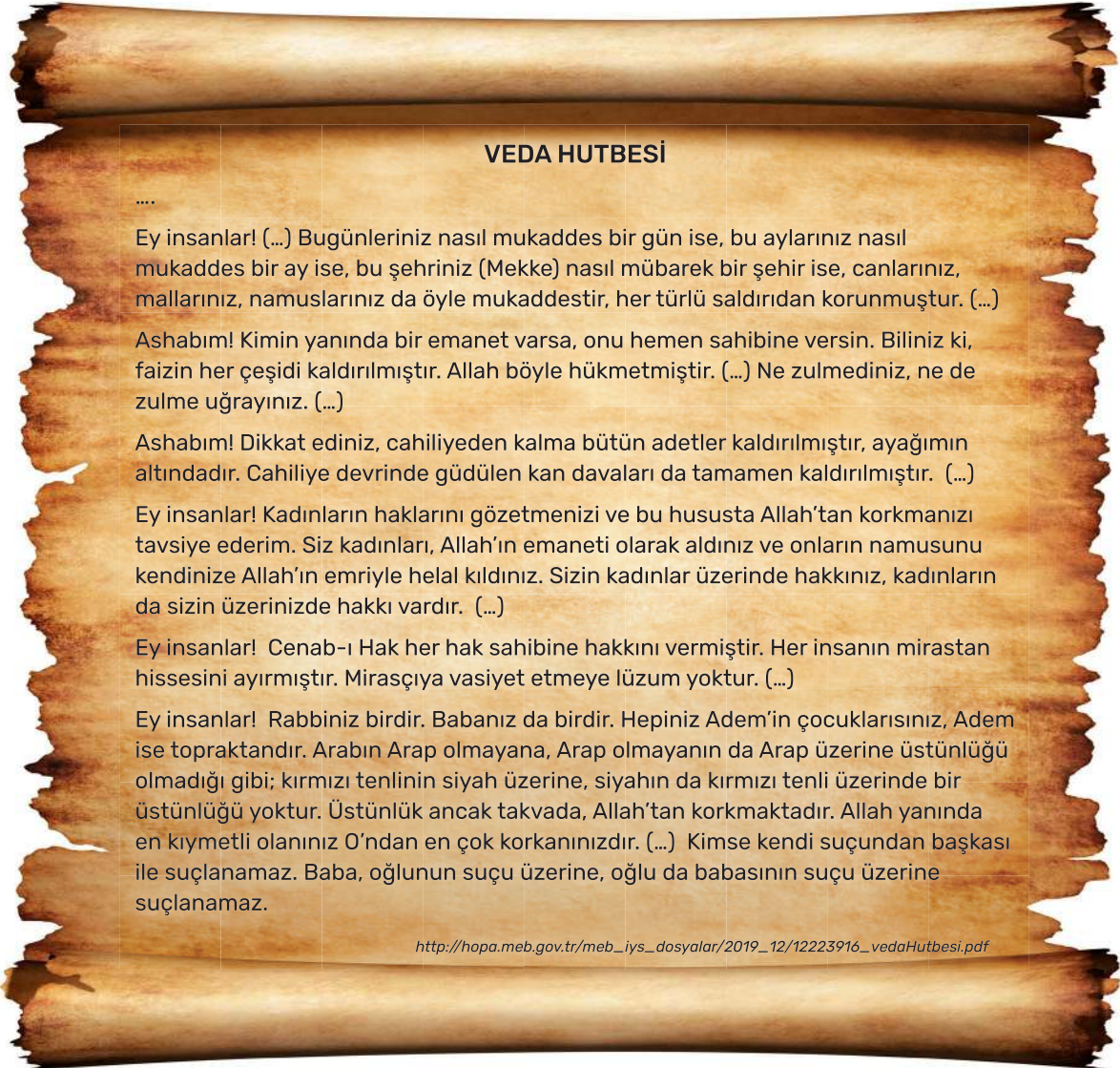
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin sağlanması için konulan kurallara uyarım.		
Adaletin herkes için gerekli olduğuna inanırım.		
Adil bir toplum düzeninin gerçekleştirilmesinde herkesin sorumluluğu olduğuna inanırım.		
Adaletli bir toplum için STK'lere destek veririm.		
Adaletin bireysel ve toplumsal refah için gerekli olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin farklı yönlerinin toplumsal huzura katkısını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerde adaletin evrenselliğine yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz. Soruları öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

VEDA HUTBESİ

....

Ey insanlar! (...) Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü saldırıdan korunmuştur. (...)

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. (...) Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. (...)

Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. (...)

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah'ın emriyle helal kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. (...)

Ey insanlar! Cenab-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur. (...)

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Adem'in çocuklarıdır, Adem ise topraktır. Arabin Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır. Allah yanında en kıymetli olanınız O'ndan en çok korkanınızdır. (...) Kimse kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

http://hopa.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/12223916_vedaHutbesi.pdf

Görsel 1

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Veda Haccı esnasında okuduğu bu hutbede insan haklarına yönelik hangi ilkelere değinilmiştir? Açıklayınız.*
- 1948 yılında imzalanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde adalet, eşitlik ve insan haklarına vurgu yapılmıştır. 632 yılında Peygamberimizin Veda Hutbesi'nde benzer mesajlar vermesini adalet ve insan haklarının evrenselliği kapsamında değerlendiriniz.*

c) Siz adaletle ilgili evrensel bir kanun koyacak olsaydınız ne eklemek istersiniz?

.....

.....

.....

.....

Görsel 2

2. Öğrencilere aşağıda verilen görevi yerine getirmeleri için bir hafta süre veriniz. Sürenin sonunda hazırlamış oldukları videoları sınıfça izleyerek adalet ve insan hakları bağlamında değerlendiriniz.

a) Yüzlerce kişinin katılacağı adalet ve insan hakları temalı bir konferansa konuşmacı olarak davet edildiğinizi düşününüz. Hazırladığınız konuşmayı uygun bir ortamda sunarak arkadaşlarınız yardımıyla video kaydı alınız. Bu kaydı öğretmeninizle paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

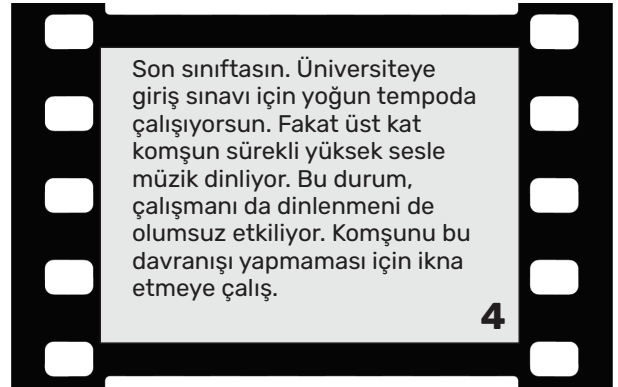
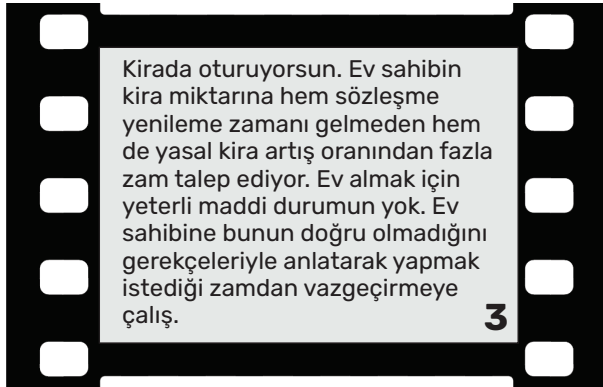
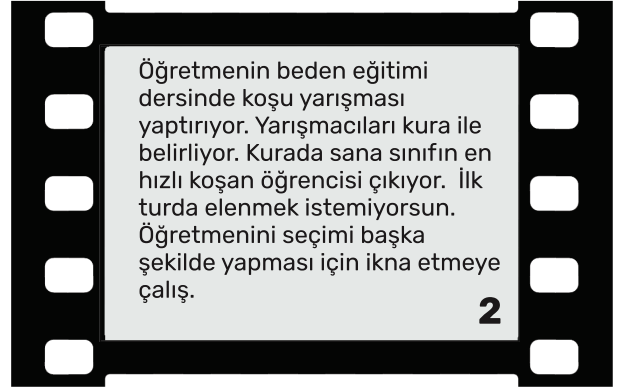
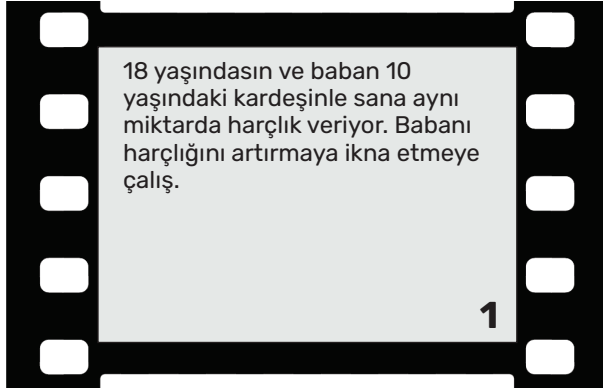
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin evrensel bir değer olduğunu bilirim.		
Adalet değerinin insan haklarına saygılı olmayı gerektirdiğine inanırım.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		
Hak ve özgürlüklerin herkes için doğuştan kazanıldığını ve vazgeçilmez olduğunu bilirim.		
Toplumsal hayatta insanların din, dil, ırk ve cinsiyet ayrımcılığına uğramaması fikrini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını bilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin eşitliğin her zaman adaleti sağlamayacağını farkına varması ve adil olunmadığını düşündüğü durumlarda hakkını arama yoluna gidebilmesi gerektiği üzerine geliştirilmiştir. Öğrencilerin verilen rolleri doğaçlama yaparak canlandırmaları istenir. Değerlendirme yapılır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Kâğıt, kalem, etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Küçük bir kâğıda 1 ile 100 arasında bir sayı yazınız.
2. Öğrencilerden bu sayıyı tahmin etmelerini ve bir kâğıda yazmalarını isteyiniz.
3. Tüm sınıfın yazdığı kâğıtları havaya kaldırmalarını söyleyiniz.
4. Sizin kâğıda yazmış olduğunuz sayıya en yakın ve en uzak tahminde bulunan öğrencileri tahtaya çıkartınız.
5. Tahtaya çıkan öğrencilere senaryolardan birini veriniz. Yakın tahminde bulunan öğrenciden verilen role göre karşı tarafı hak ve adalet çerçevesinde uygun bir dille ikna etmesini, uzak tahminde bulunan öğrenciden ise buna karşılık vermesini, ikna olmazsa adaletli bir çözüm yolu bulmasını isteyiniz.
6. Her canlandırmadan sonra aynı yöntemle öğrencileri belirleyiniz ve senaryoları uygulayınız.
7. Verilen senaryoları etkileşimli tahtada açınız.

8. Öğrencilerden aile yaşantıları veya gözlemleri yoluyla adil olmadığını düşündükleri tutum ve davranışa yönelik kısa bir senaryo yazmalarını ve yazdıkları senaryoya göre bu davranışı sergileyen kişileri ikna etmeye çalışmalarını söyleyiniz. Gönüllü öğrencilerden senaryolarını, aldıkları cevapları ve sonuçları sınıfta paylaşmalarını isteyiniz.

Benim Senaryom

Large yellow area for writing the scenario.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Haksızlığa uğradığımda hakkımı arayabilirim.		
Problemler karşısında adil bir çözüm yolu önerebilirim.		
Başkalarının haklarına saygılı olurum.		
Hakkım olmayanı talep etmem.		
Hakkım olmayanı verilse dahi almam.		

Etkinliğin Amacı	Ailede çocuk haklarının sağlanması konusunda harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin örnek bir olaydan yola çıkarak çocuk haklarının önemini fark etmeleri amacıyla tasarlanmıştır. Etkinlik aileyle birlikte yürütülecek bir görevlendirmeye tamamlanacaktır. Öğrencilerin metni etkileşimli tahtada açarak okumaları sağlanır. Soruları sözlü olarak cevaplamaları istenir. Öğrencilere aileleriyle birlikte "Aile İçi Çocuk Sözleşmesi" hazırlamaları görevi verilir. Kontrol listesi doldurularak etkinlik süreci tamamlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Soruları sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Bint Revaha; eşinden, çocuğu için bir miktar mal ister. Bint Revaha'nın ısrarı üzerine eşi oğluna bağışta bulunmayı ve Hz. Muhammed'i (s.a.v.) bu bağışa şahit tutmayı kabul eder. Henüz çocuk yaşta olan Numan'ın elinden tutarak Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gider ve durumu şöyle arz eder: "Ya Resulallah; bu çocuğun annesi Bint Revaha, çocuğa yaptığım bağışa şahit olmanı istiyor." Hz. Muhammed (s.a.v.) "Başka çocuğun var mı?" diye sorduğunda "Evet, var." cevabını alınca: "Peki, hepsine aynı miktarda mal verdin mi?" der. Baba, "Hayır, ey Allah'ın Resulü!" diye cevaplar. Hz. Muhammed (s.a.v.) bunun üzerine, "O zaman beni şahit tutma çünkü ben adaletsizliğe şahit olamam!" buyurur. Ayrıca "İyilik yapmaları konusunda çocuklarının sana eşit davranmalarını istemez misin?" diye ekler. Numan'ın babası, "Elbette isterim ya Resulallah!" diye cevap verir. Bunun üzerine Allah Resulü: "O hâlde bu yaptığın olmaz! Çocuklarınız arasında eşitliği gözetin. Onların sana iyi davranmaları nasıl senin onlar üzerindeki hakkın ise aralarında adaletli davranman da onların senin üzerindeki haklarıdır." buyurur.

<https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=4&SAYFA=411> (Düzenlenmiştir.)

- Bu metne bir başlık koyacak olsanız ne olurdu? Neden?
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Numan'ın babasına yönelttiği "İyilik yapmaları konusunda çocuklarının sana eşit davranmalarını istemez misin?" sorusunu adalet bağlamında değerlendiriniz.
- Ebeveynlerin çocuklarına eşit davranması adaleti sağlar mı? Açıklayınız.
- Ailede "Haklar bana, görevler sana." anlayışına sahip bireylerin olması ortak yaşamı nasıl etkiler? Tartışınız.
- Ailede adalet nasıl sağlanır? Tartışınız.
- Adaletli bir aile ortamı için haklarınızın neler olduğunu düşünüyorsunuz? Bu hakların sınırları nelerdir? Verilen tabloyu sınıfça doldurunuz.

Aile İçindeki Haklarım	Sınırlarım
Düşüncelerimi özgürce ifade edebilme	Düşüncelerimizi ifade ederken saygılı olma, düzgün üslup kullanma

2. Öğrencilere "Ailede Haklarım ve Sorumluluklarım" çizelgesini dağıtarak ailesiyle birlikte doldurmalarını isteyiniz.

Evdeki Haklarım	<ul style="list-style-type: none">▪▪▪▪▪▪
Evdeki Sorumluluklarım	<ul style="list-style-type: none">▪▪▪▪▪▪
Ailemin Bana Karşı Sorumlulukları	<ul style="list-style-type: none">▪▪▪▪▪▪
Benim Aileme Karşı Sorumluluklarım	<ul style="list-style-type: none">▪▪▪▪▪▪

3. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

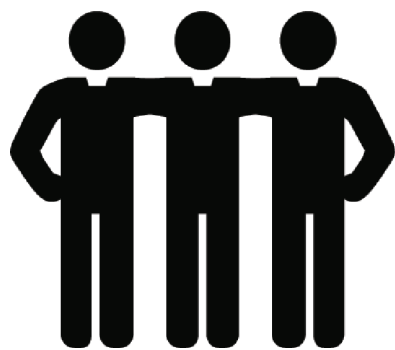
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

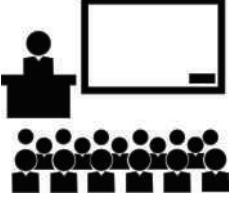
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Haklarımı ve sorumluluklarımı bilirim.		
Aile içerisinde adil olmanın önemine inanırım.		
Adaletin sağlanması için kurallara uyarım.		
Bir birey olarak çocuk haklarını bilirim.		
Çocuk haklarına uyulması gerektiği konusunda çevremdekileri uyarırım.		

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.

DOSTLUK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Sanatta Dostluk
2. Etkinlik-Örnek Dostluk
3. Etkinlik-Atasözlerinde Dostluk
4. Etkinlik-Dostluktan Kardeşliğe
5. Etkinlik-Gelenekten Geleceğe Dostluk

6. Etkinlik-Gerçek Dost
7. Etkinlik-Garip Dostluk
8. Etkinlik-Koşulsuz Dostluk

Okul İçi Etkinlikler

Okul Dışı Etkinlikler

9. Etkinlik-Sokaktaki Dost
10. Etkinlik-İlham Kaynağım Dostlarım
11. Etkinlik-Adım Adım Dostluk

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

12. Etkinlik-Ahretlik

Etkinliğin Amacı	Sanat eserlerinden hareketle dostluk ve dostluğun önemi hakkında çıkarımda bulunabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sanat eserleri ile dostluk kavramı üzerinde çıkarımlarda bulunabilmeleri üzerinedir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerden verilen sanat eserlerini yorumlamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden bilgi köşesini okumalarını isteyiniz.

Bilgi Köşesi

Sanatçılar, insan için önemli olan değer ve duyguları çağlar boyu eserlerine yansıtmışlardır. Doğu ve Batı'da dostluk kavramının işlendiği önemli sanat eserleri vardır. Özellikle edebiyatta ve resimde dostluk kavramı sıklıkla işlenmiştir. Mevlâna'nın "Mesnevi"si, Antoine De Saint Exupery'nin "Küçük Prens"i edebiyat alanında; Pablo Picasso'nun "Dostluk" tablosu ve çeşitli Türk hattatlarının levhaları görsel sanatlar alanında bu duruma örnek verilebilir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Öğrencilerin görsellerle dostluk kavramı arasında bağlantı kurarak çıkarımlarda bulunmalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) "Küçük Prens" adlı kitapta yer alan "Ölene kadar sorumlusun gönül bağı kurduğun her şeyden, dedi tilki." sözünden yola çıkarak görseli yorumlayınız.

Görsel 2

- b) Pablo Picasso'nun "Dostluk" adını verdiği tabloyu inceleyiniz. Bu tabloda dostlardan birinin eli diğerinin omzunda resmedilmiştir. Tabloyu dostluk teması çerçevesinde yorumlayınız.

Görsel 3

- c) Görsel 3'te verilen "Dost istersen Allah yeter." sözünü yorumlayınız.

SANATTA DOSTLUK

1

Sınıf İçi Etkinlik

- ç) Mevlâna, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli gibi ünlü mutasavvıfların "Allah dostu" olarak nitelendirilmelerinin sebebi neler olabilir? Bu mutasavvıfların insanlara ve yaratıcıya karşı tutumları bağlamında düşüncelerinizi belirtiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostluk kavramının sanatın önemli temalarından biri olduğunu fark ederim.		
Dostlukta karşılıklı emeğin önemine inanırım.		
Dostlarla zaman geçirmenin dostluğu pekiştirdiğini bilirim.		
Dostluğun farklı yollarla ifade edilebileceğini bilirim.		
Dostluğun sorumluluk gerektirdiğini düşünürüm.		

Sınıf İçi Etkinlik

2

ÖRNEK DOSTLUK

Etkinliğin Amacı	Bir dostta bulunması gereken özellikleri fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, tarihte yaşanan dostluk örneklerinden yararlanarak gerçek bir dostta bulunması gereken özellikleri öğrencilerin fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtaya yansıtılır. Öğrencilerden sorulara sözlü olarak cevap vermeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerin soruyu cevaplamalarını sağlayınız. Cevapları tablodaki ilgili yerlere yazınız.

a) *Dost olarak kabul ettiğiniz birinde olması ve olmaması gereken özellikler nelerdir? Örnek vererek açıklayınız.*

Dostta Olması Gereken Özellikler	Dostta Olmaması Gereken Özellikler

2. Örnek olayları etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okutunuz.

DOST VEVALIDIR

Hiz. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğinin ilk gününden itibaren hep yanında olan, başkaları onu yalanlarken hiç tereddüt etmeden tasdik eden, en büyük destekçisi, ilelerle dolu hicret yolculuğunda yol arkadaşı Ebu Bekir'e (r.a.) gösterdiği vefakrlık ile bize örnek olmuştur. Bir gün aşhabına hitaben, "şüphesiz ki Allah, beni size peygamber göndermişti. Bunu size tebliğ ettiğimde hiçbiriniz beni tasdik etmemiştiniz. Halbuki Ebu Bekir, 'Doğru söyledin.' diyerek beni tasdik etmiş ve bana canıyla malıyla yr ve yardımcı olmuştu." buyurarak ona verdiği değeri ifade etmiştir.

Buhar, FedilAshbi'n-Nebi, 5

rnek Olay 1

rnek Olay 2

DOSTUNA DESTEK OLUR

Hicret zamanında Mekke'li müşrikler, Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) suikast düzenlemeyi planlamıştı. Zira onun da Mekke'den ayrılıp Medine'ye hicret etmesi, kendilerini gerçekten zor durumda bırakabilirdi. Hiz. Peygamber, müşrikleri yanltmak amacıyla o gece Hiz. Ali'yi kendi döşeğine yatrdı. Hiz. Ali ise Hiz. Peygamber'in emrini hiç tereddüt etmeden -ki öldürülmeyi de göze almış olarak- yerine getirmiş, o geceyi Hiz. Peygamber'in örtüsüne bürünerek onun döşeğinde geçirmişti.

Güngör Aksu (2018), Hazret-i Ali'nin Hazret-i Peygamber'e Vekâleti. İslam Tarihi Araştırmaları Dergisi

rnek Olay 3

DOST FEDAKRDIR

Sevr Mağarası'nda Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) uyuduğu sırada Hiz. Ebu Bekir zararlı haşerat vb. onu ısırmasını diye duvardaki delikleri yırttığı gömleğiyle kapatmış, bir delik açık kalınca ona da ayak parmağını koymuştu. O delikten bir yılan Hiz. Ebu Bekir'in ayağını ısırınca canı acımasına rağmen vefakrlığı nedeniyle Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) uyandırmamak için sabretmeye devam etmişti. Acı yle şiddetli hâle gelmişti ki gözlerinden akan yaşlar Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) yanağına damlayıp onu uyandırmıştı.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/sevr-magarasi>

rnek Olay 4

DOST GÜVENİLİRDİR

Hiz. Muhammed (s.a.v.) gençlik yıllarını da toplumun güvenine layık olarak geçirmiş ve onun bu dönemde meydana gelen birtakım olumsuz olayların içinde yer almayış toplumun ona olan güvenini daha da artırmıştır. Dostları ona o kadar güvenmişlerdir ki Hiz. Ebu Bekir, "Eğer bunu o söylüyorsa doğrudur." diyerek dostu olan Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) güvenini ortaya koymuştur.

<https://dergi.diyane.gov.tr/makaledetay.php?ID=30721>

- a) *Metinlerdeki dostluk örnekleri ile dostlarınız arasında benzer özellikler görüyor musunuz? Örnek vererek açıklayınız.*
3. Öğrencilerin "Benim Dostum" adlı bölümü doldurmalarını isteyiniz. Kendilerine dost olarak seçtikleri kişinin özelliklerini ve davranışlarını örnek vererek yazmalarını sağlayınız. Yazılan metinlerden birkaçını sınıfta okuyunuz.

BENİM DOSTUM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostluk kavramını tanımlayabilirim.		
İyi bir dostta bulunması gereken özellikleri bilirim.		
Dostluğun karşılıklı saygı ve sevgi üzerine kurulacağına inanırım.		
Dostlarıma karşı anlayışlı olurum.		
Dostlarımin benim düşünce ve davranışlarıma karşı anlayışlı olmalarını beklerim.		

ATASÖZLERİNDE DOSTLUK

3

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Dostluk değerinin dil ve kültüre yansıyan yönlerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, dostluk değerinin önemini atasözleriyle öğrencilere kavratmak için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Verilen yönergeler uygulanır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Tabloyu etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metin/örnek olaylarla ilgili atasözlerini bulmalarını ve atasözleriyle ilgili ana fikre uygun bir metin/örnek olay anlatmalarını isteyiniz.

Atasözü	Metin/Örnek Olay
Her şeyin yenisi, dostun eskisi.	
	Ali, anne ve babasını kaybettikten sonra köyüne hiç gitmemişti. Bir işi için köyünün bulunduğu ilçeye gitmesi gerekiyordu. Küçük bir ilçeydi. Aklından "Köyüme de uğrayayım." diye geçirdi. İlçe- de olan işlerini akşama kadar bitirdi ve köyüne doğru yola çıktı. Akrabalarını da ziyaret edecek olmanın heyecanı içindeydi. Yolda giderken arabası bozuldu. Arkadan bir traktör yaklaştı. Bir sorun mu var?" dedi, yaşlı bir adam. Ali de aracın arıza yaptığını söyledi. "Kimsin?", "Nerelisin?" gibi sorularla tanıştıkları zaman yaşlı adam Ali'nin, askerlik arkadaşı Halis'in oğlu olduğunu anladı. Ali'ye büyük bir muhabbet duydu ve Ali'yi evinde misafir etti. Gece boyu Ali'ye babasıyla yaşadıklarını anlattı. Ali ve yaşlı adam dost olmuşlardı.
Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.	

Atasözü	Metin/Örnek Olay
	Ahmet ve Hasan sıkı dostlardır. Aynı sınıfta öğrenci olmaları dostluklarını güçlendirmiştir. Bir gün Ahmet sınıftan bir arkadaşını incitmiştir. Kendisinin haklı olduğunu düşündüğü için sürekli sınıftaki arkadaşının üzerine gitmiştir. Sonunda bu duruma dayanamayan Hasan, Ahmet'e davranışının yanlış olduğunu ve haksızlığını söylemiştir. Bunları dostu Hasan'dan duymak Ahmet'e acı gelmiştir. Bununla birlikte geriye dönüp düşündüğünde Hasan'ın söylediklerinin doğru olduğunu da kabul etmiştir.
Dost kara günde belli olur.	
	Ayşe ve Halil sıkı dostlardır. Anaokulundan liseye kadar Halil'le aynı okulda okumuşlardır. Ayşe arkadaşlarının kendisine yönelttiği eleştirilere dayanmamakta ve onlara ters cevaplar vermektedir. Kimsenin eleştirilerini dikkate almayan Ayşe, biraz Halil'in eleştirilerini kabullenip davranışlarını düzeltmeye çalışmıştır.
Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.	
	Mehmet ve Büşra yakın arkadaşlardır. Birbirlerinin dertlerini paylaşmakta ve birbirlerine her zaman arka çıkmaktadırlar. Mehmet veya Büşra'dan biri yanlış yaptığı zaman birbirlerine yanlışlarını açıkça söylemektedir.

2. Öğrencilerin atasözlerimiz gibi mesaj içeren ve dikkat çekici bir özlü söz yazmalarını sağlayınız. Bu özlü sözü neden yazdıklarını açıklamalarını isteyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bu özlü sözü yazdım çünkü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Öğrencilerin yazmış oldukları özlü sözü okumalarını ve sınıf panosuna asmalarını isteyiniz.

KONTROL LİSTESİ

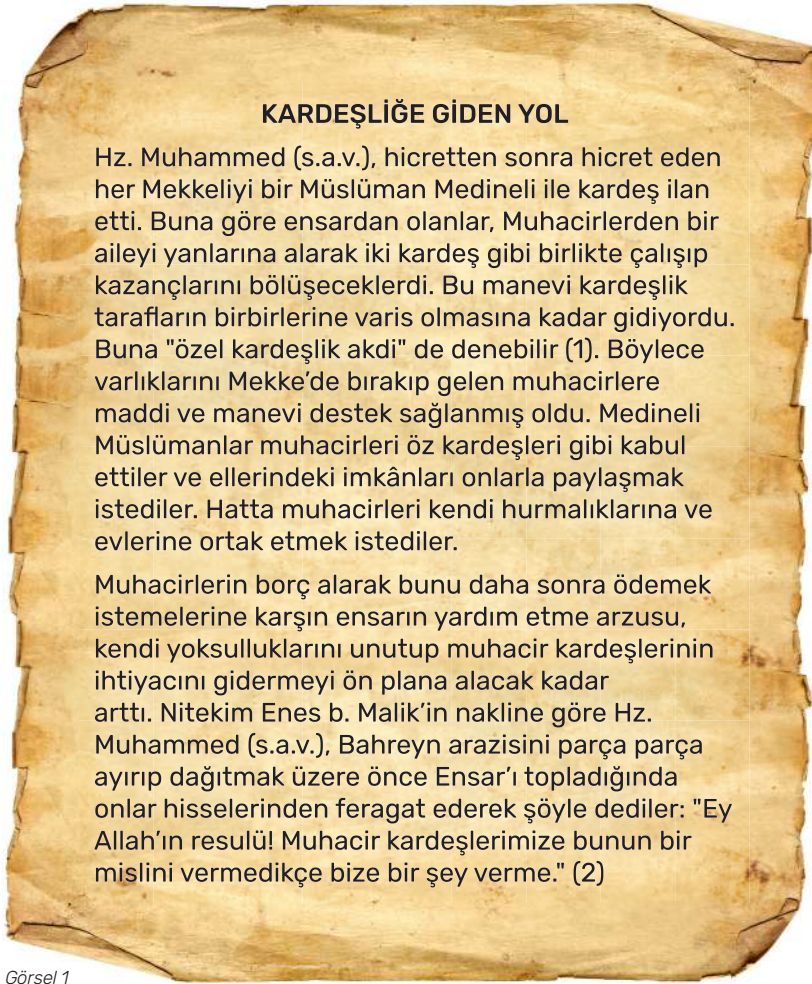
Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Atasözlerindeki dostluk ifadelerini fark ederim.		
Dostta bulunması gereken özellikleri bilirim.		
Dostluk ilişkilerinin menfaate dayalı olmaması gerektiğini savunurum.		
Atasözlerini kullanarak dostlukla ilgili mesaj verebilirim.		
Dostluğun toplumsal ilişkilerdeki önemini fark edebilirim.		

Etkinliğin Amacı	Dostları için fedakârlık yapmanın önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin tarihte yaşanan dostluk örnekleriyle kendi dostları için neler yapabileceklerini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve görselleri incelemeleri istenir. Öğrencilerin soruları sözlü olarak cevaplamalarına rehberlik edilir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin soruları sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) yaptığı bu uygulamayı sosyal hayatta dostluk ve kardeşliğin önemi bağlamında değerlendiriniz.*
- "Onlardan (muhacirlerden) önce o yurda (Medine'ye) yerleşmiş ve imanı da gönüllerine yerleştirmiş olanlar, hicret edenleri severler. Onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar. Kendileri son derece ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden, hırsından korunursa işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir." (Haşr/9) ayetini dostlukların gelişmesi açısından değerlendiriniz.*

2. Öğrencilerinizin görsellerle dostluk arasında bağlantı kurmasını ve bununla ilgili düşüncelerini sınıf arkadaşları ile paylaşmalarını sağlayınız.

Görsel 2

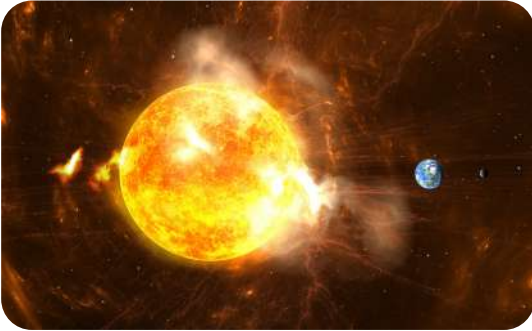
Blank lined area for writing thoughts related to the image.

Görsel 3

Blank lined area for writing thoughts related to the image.

Görsel 4

Blank lined area for writing thoughts related to the image.

Görsel 5

Blank lined area for writing thoughts related to the image.

Sınıf İçi Etkinlik

4

DOSTLUKTAN
KARDEŞLİĞE

3. Öğrencilerden dostlarından birine onu önemseydiğini ifade eden bir şiir veya mektup yazmalarını isteyiniz.

Blank lined area for writing a poem or letter.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Gerektiği zaman dostlarım için fedakârlıkta bulunurum.		
Dostluğun karşılıklı saygı ve sevgi üzerine kurulacağına inanırım.		
Dostlarıma duygularımı farklı şekilde ifade edebilirim.		
Dostluğun toplumsal birlik için önemli bir değer olduğunu savunurum.		
Dostlarıma zor zamanlarında destek olmam gerektiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Dostluk değerinin kişiler arası ilişkilerde olumlu etkisini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Türk geleneklerindeki dostluk örneklerinden yararlanarak gerçek dostluğun toplumsal ilişkilere nasıl yansıdığını fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metin, etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden sorulara cevap vermeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Örnek metinleri etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilere okutunuz. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz

Görsel 1

TUZ VE EKMEK HAKKI

Tuz ve ekme, tarihsel süreçte Türk milleti için önemli iki unsur olmuştur. Bu durum zamanla "tuz ekme hakkı" gibi bir geleneği meydana getirmiştir. Bu gelenek kültürümüzde dostluğun gelişmesi için önemli bir öge hâline gelmiştir.

"Birbirini tanımayan iki kişi bir münasebetle birbirinin ekmeğini, yemeklerini yerler. Aynı sofradan alınan nasiple ikram edilenin minneti, onlara bütün bir ömür unutulmayacak samimiyetin ve dostluğun kapılarını açar. Bu samimiyet ve dostluk onları bir kalp yapar. Artık birbirlerine kötülük edemezler. Karşılıklı itimadin ve civanmertliğin asil bir örneği olan bu ruh ve fikir birliği bir "yemin" hükmünde ve değerindeki hüviyetiyle kutsallaşır." (1).

Aynı sofradan yenilen tuz ve ekme, artık aradaki dostluğun bir nişanesi olmuş ve bu dostluğun bozulmaması için bir ant hâlini almıştır (2). Bu antlaşma zamanla tuz ve ekme hakkına ihanet etmeme, vefalı olma, dostluğun değerini, dostunun kadir kıymetini bilme, onunla iletişimi koparmama gibi hassasiyetleri de beraberinde getirmiştir.

Şükrü Elçin, Tuz-Ekme Hakkı Deyimi Üzerine.

Mehmet Samsakçı, Türk Kültür Ve Edebiyatında Tuz Ve Tuz-Ekme Hakkı.

- a) Tuz ve ekme hakkı deyimi ile ilgili düşüncelerinizi paylaşınız.
- b) "Bir acı kahvenin kırk yıl hatırı (hakkı) vardır." atasözünü tuz ekme hakkı bağlamında değerlendiriniz.

Sınıf İçi Etkinlik

5

GELENEKTEN GELECEĞE DOSTLUK

- c) Aşağıdaki metinlerden yola çıkarak tuz ekmek hakkının kültürümüzde ilk Türk kaynaklarından itibaren çeşitli edebî eserlerde, sözlerde, şarkılarda yer almasını dostluğa verilen önem açısından açıklayınız.

Tiriglik uzunın tiler erse sen
Akı ol tuz etmek yitür usa sen

(Kutadgu Bilig, 4279. beyit)

Eğer uzun ömür dilersen cömert ol;
başkalarından mümkün mertebe tuz ekmeği
esirgeme.

Dediler bu pendi sordumsa kime,
Tuz ekmek bilmeze müşkülün deme.
Kül kömür ye, namert lokmasın yeme
Gün olur başına kakar demişler.

(Levni, Atalar Sözü Destanı)
(<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/levni>)

pend: nasihat, öğüt.

Tuz ekmek hakkı bilene
Sofra kurmasan da olur
İlik bir tas çorba yeter
Rızkım buymuş der içirim

Barış Manço "Dört Kapı"

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/913643>

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Türk geleneklerinde dostluğa verilen değeri fark ederim.		
Tuz ekmek hakkının eski bir dostluk geleneği olduğunu bilirim.		
Dostluk değerinin vefa duygusuna dayandığına inanırım.		
Dostluğun menfaat üzerine kurulmayacağını düşünürüm.		
Dostluğun kişiler arasında güçlü bir bağ kurduğunu fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Gerçek bir dostta olması gereken özellikleri fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gerçek bir dostun özelliklerini fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin soruları cevaplamaları sağlanır, kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin sırayla okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

TAŞ ATANA GÜL

1. Bölüm

Bir zamanlar iki arkadaş çölde yolculuk yapıyorlardı. Bir süre sonra aralarında tartışma çıktı ve arkadaşlardan birisi diğerinin yüzüne tokat attı. Tokat yiyen arkadaşın canı yanmış, kalbi kırılmıştı ama hiçbir şey demedi. Sadece eğilip kuma şunları yazdı:

"Bugün en iyi arkadaşım yüzüme tokat attı."

- a) Samimi bir arkadaşınız size böyle bir davranışta bulunsaydı ne hissederdiniz?

2. Bölüm

Yürümeye devam ettiler. Suları bitmek üzereydi. Neyse ki sonunda bir vahaya ulaştılar. Doya doya su içtiler. Mataralarını doldurdular. Sonra suda yıkanmaya karar verdiler. Tokat yemiş olan arkadaş suyun balçıklı kısmına takıldı. Gitgide batıyordu ama arkadaşı hemen atılıp onu kurtardı. Suda boğulmanın eşiğinden kurtulan arkadaş, biraz ötedeki bir kayanın yanına gitti ve kayanın üzerine şu yazıyı kazıdı:

"Bugün en iyi arkadaşım hayatımı kurtardı."

- b) Tartıştığınız bir dostunuzun zor durumda olduğunu gördüğünüzde ne yaparsınız?

3. Bölüm

Diğeri sordu:

"Senin canını yaktıktan sonra kumun üstüne yazmıştın. Şimdi ise bir kayanın üstüne yazıyorsun. Neden?"

Arkadaşı ona şöyle cevap verdi:

"Birisi bizi incittiğinde bunu kumun üstüne yazmalıyız. Ta ki affedicilik rüzgârları onu kolayca silebilsin fakat birisi bize iyilik yaptığında onu kayanın üstüne nakşetmeliyiz ki öfke ve intikam rüzgârları onu oradan silemesin."

https://dereiftlikortaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/66/10/714003/dosyalar/2020_12/29220432_29102854_5_3_turk_sanliurfa.pdf

- c) Bu hikâyede dostluk değerinin hangi özelliği üzerinde daha çok durulmuştur? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sınıf İçi Etkinlik

6

GERÇEK DOST

2. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin bir dostta bulunması gereken özelliklerini incelemelerini ve boş bırakılan yerlere uygun cümleler söylemelerini sağlayınız.

1

İyi bir dost size karşı sorumluluk hissetmeli ve sizinle gerçekten ilgilenmelidir. Böyle bir dostluk iki yönlü olmalıdır, her iki taraf da bu dostluk için çaba göstermeli ve özveride bulunmalıdır.

2

Dostunu eleştirilebilen gerçek bir dosttur çünkü kusurları hakkaniyetle kendilerine söylenmediği takdirde ayıplarını hüner sanabilir, gerçeği göremeyebilir. Dostluk, dostun takdim ettiği her şeyi takdir etmek demek değildir.

3

Yaşadığın kötü bir olayda, hiç düşünmeden herkesten önce yanına koşan kişidir gerçek dost. Sizi hiçbir zaman yüzüstü bırakmayacak, iyi günde de kötü günde de yanınızda olacak ve desteğini esirgemeyecek bir arkadaş; gerçek bir dosttur.

4

5

Görsel 1

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostum için vefa ve bağlılık gösteririm.		
Dostluğun menfaate dayalı olmaması gerektiğini savunurum.		
Dostumu eleştirirken kalbini kırmamaya özen gösteririm.		
Dostluğun birbirine değer verme temeline dayandığını düşünürüm.		
İhtiyaç duyduğu anda dostumun yanında olurum.		

Etkinliğin Amacı	Doğayı ve canlıları koruyabilme, onlara merhamet edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilere dostluğun insan hayatındaki önemini kavratılabilme, onlarda doğayı ve canlıları koruma bilincini artırabilme amacıyla geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin soruları cevaplamaları sağlanır, kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Haber metnini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Mektup götürdüğü köyde bulduğu kuğu ile postacının "Garip" dostluğu 37 yıldır sürüyor

Edirne'de emekli postacı Recep Mirzan'ın 1984 yılında mektup götürdüğü köyde yaralı hâlde bulup iyileştirdiği ve "Garip" ismini verdiği kuğu ile dostluğu 37 yıldır sürüyor. Posta dağıtmak için gittiği merkeze bağlı Sarayakpınar köyünde yaralı bir kuğu gören Mirzan, kuşu tedavisi için Edirne'deki evine getirdi. Mirzan'ın, kırık kanadı nedeniyle "Garip" ismini verdiği ve tedavi ettiği kuğu; uçabilecek duruma gelmesine rağmen postacıyı terk etmedi. Mirzan'ın bahçesindeki kümeşte kalan Garip, sahibine günün her anında arkadaşlık ediyor. Mirzan'ın bahçe işleri yaptığı ya da dinlendiği sırada hep yanında olan kuğu, akşam yürüyüşlerine de eşlik ediyor. (...)

"Eskiden daha dinçti, artık yaşlandı"

Mirzan, kuğunun yaralı sol kanadını tahta parçaları ve ipe sarıp iyileştirdiğini ifade ederek "Şu an kanadı biraz düşük ama sağlam. Çağırdığım zaman gelir. Ben 63 yaşındayım. Onun yaşı benden fazladır belki. 1984'ten beri burada, hiç ayrılmadı yanımdan. Nehir taşkınlarında bile buradan gitmedi. Eskiden daha dinçti, artık yaşlandı." diye konuştu. (...)

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/mektup-goturdugu-koyde-buldugu-kugu-ile-postacinin-garip-dostlugu-37-yildir-suruyor/2128824> (Düzenlenmiştir.)

- a) Hayvanlar ile dost olmak mümkün müdür? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- b) İnsanlar ile hayvanlar arasındaki dostluğa yönelik bildiğiniz başka örnekler var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- c) Kuğuyu yıllarca postacının yanında tutan, postacının da menfaat gözetmeksizin kuğuya yıllarca sahip çıkmasını sağlayan duygu ne olabilir? Tartışınız.
- ç) Hayvanların hepsi ile dost olunabilir mi? Dost olmada sınırlar ne olmalıdır? Açıklayınız.

2. Öğrencilerden aşağıdaki görselleri inceleyerek görsellerle ilgili düşüncelerini hayvanlarla dostluk bağlamında ifade etmelerini isteyiniz.

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostluğun güven, sadakat ve vefa gerektirdiğine inanırım.		
Doğayı ve canlıları koruyup onlara merhamet edebilmenin önemini bilirim.		
İnsanlar ile hayvanların dost olabileceğine inanırım.		
Hayvanlara karşı ilgili ve merhametliyim.		
Dostluk ilişkilerinin menfaat barındırmadığını bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Dostluğun kişiler arasındaki güçlü ilişkilere dayandığını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dostluk ilişkilerinin gelişmesinde makam farkının önemli olmadığını ve sosyal hayatta konumlar değişse de dostlukların kalıcı olabileceğini fark etmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metinleri etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metinleri okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SULTAN VE HİZMETKÂRIN DOSTLUĞU

Devlet adamı, şeyhülislâm ve tarihçi Hoca Sâdeddin Efendi'nin babası olan Hasan Can Çelebi, Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Zaferi'nin (1514) ardından Tebriz'e girmesinden sonra buradan İstanbul'a getirdiği âlim ve sanatkârlar arasındaydı. Yavuz Sultan Selim'in özel hizmetine alınan Hasan Can; padişahın en yakın adamlarından biri oldu, onunla birlikte sefere katıldı. Hasan Can, Yavuz Sultan Selim'in vefatına kadar altı yıl süren hizmeti sırasında birçok olaya şahit oldu; padişahın en gizli sırları onunla paylaştığı, yakın dostu, sırdaşı ve sohbet arkadaşı olduğu bilinmektedir.(1)

Yavuz Sultan Selim'in vefatından sonra Hasan Can üzüntüden inzivaya çekildi. Sultan'a olan bağlılık ve muhabbeti sebebi ile onun ölümünden sonra yüzünün bir daha gülmediği rivayet edilir. Kanuni Sultan Süleyman'ın kendisine teklif ettiği yüksek makamdaki vazifeleri reddederek münzevi bir hayat yaşamayı tercih etmiştir.

Hasan Can Çelebi, 17 Şâban 974 (27 Şubat 1567) tarihinde oğlu Hoca Sâdeddin Efendi ile beraber gittiği Bursa'da vefat etti ve Yeşiltürbe kapısının yakınlarında yol kenarına defnedildi. (2)

Görsel 1

(1) <https://islamansiklopedisi.org.tr/hasan-can-celebi> (Düzenlenmiştir.)

(2) M. Çağatay Uluçay, "Mehterhane", s. 45

ÖMRE SİĞMAYAN DOSTLUK

Salih Bozok Atatürk'ün hayatı boyunca yanından ayırmadığı tek isimdi. Bozok, Mustafa Kemal'in hem mahalle hem okul arkadaşıydı. Aynı okulları okudular, Harp Okulunu bitirdiler. Atatürk'ün yıllarca başyaverliğini yapan Bozok, milletvekili olduktan sonra bile hep Ata'nın yanı başındaydı.

Atatürk'ün bir şeye ihtiyacı olduğunda gözünü ilk çevirdiği anda gördüğü kişi Salih Bozok olurdu. Atatürk'le Salih Bozok arasında bakışlarla anlaşmaları; neyin yapılması, neyin yapılmaması gerektiğini kaş göz işaretleriyle kararlaştırdıkları ve uyguladıkları bir uyum söz konusuydu. Atatürk amansız hastalığa yakalandığında Salih Bozok aylarca yatağının başucunda beklemiş ve yanından hiç ayrılmamıştır.

Görsel 2

<https://www.trthaber.com/haber/turkiye/atayi-en-cok-seven-kisi-salihbozok-440440.html> (Düzenlenmiştir.)

Sınıf İçi Etkinlik

8

KOŞULSUZ DOSTLUK

- Metindeki dostluk örneklerinden hareketle bir dostta bulunması gereken özellikler neler olabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.
- Dostluk ilişkilerinde sosyal konum denkliği önemli midir? Tartışınız.
- Sizin de verilen örneklerdeki gibi dostluklarınız var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Sahip olduğunuz dostlukları bilgi grafiğindeki nitelikler bağlamında değerlendiriniz.

Görsel 3

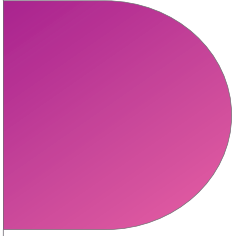
KOŞULSUZ DOSTLUK

8

Sınıf İçi Etkinlik

2. Öğrencilerden söz ve beyitleri dostluk bağlamında yorumlamalarını isteyiniz.

Dost sanki insanın bir ikinci kendisidir.

Cicero, Yaşlılık Dostluk

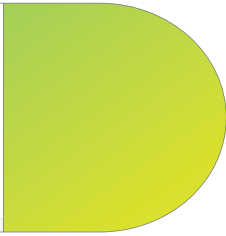

Adaş koldaş erdeş tutundı kalın
Adaş koldaş ol erke arka bilin

Günümüz Türkçesiyle

Birçok dost ve arkadaşı edindi. Dost ve arkadaş insan için bir destektir.

Yusuf Has Hacip, Kutadgu Bilig

Senin gamını yemeden, derdine uğramadan senden bir şey umana
Aldanma sakın; aldatıyor seni, yalan söylüyor sana.
Sevinç gününde bütün dünya dostundur;
Amma gam gecesi dost olanı kolay gösteremez kimse

Mevlânâ

http://isamveri.org/pdfdrg/D01732/2017/2017_CICEKH.pdf

Görsel 4

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostluğun güven, sadakat ve vefa gerektirdiğine inanırım.		
Dostluğun fedakârlık gerektirdiğini bilirim.		
Dostluk ilişkilerinin menfaat barındırmadığını bilirim.		
Dostlarla zaman geçirmenin mutluluk kaynağı olduğunu düşünürüm.		
Dostluğun birbirine değer verme temeline dayandığına inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Hayvanlarla dostluk kurabilme ve onların haklarını koruyabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin diğer canlıları dost edinebilmeleri ve onlar için neler yapabileceğini fark edebilmeleri üzerinedir. Genel ağ haberi etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin genel ağ haberini okumaları sağlanır ve habere yönelik sorular öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerin soruları sözlü olarak cevaplamaları istenir. Öğrenciler gruplara ayrılır ve gruplara görev dağılımı yapılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Genel ağ haberini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Soruları öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.

EMEKLİ İŞÇİ, 53 KEDİNİN DEDESİ OLDU

Suruç ilçesindeki evinin kapılarını 3 yavrusuyla yaralı bir anne kediye açan emekli 87 yaşındaki Sabri Bilgin, kısa sürede sayıları 53'e ulaşan kedilerine evinin bahçesinde bakıyor.

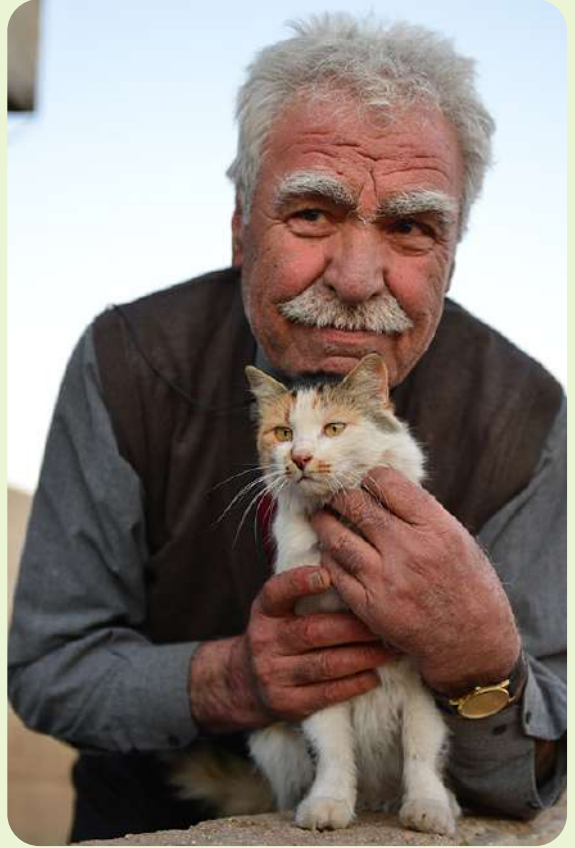
31.01.2017

ŞANLIURFA - Rauf Maltaş

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde "kedilerin dedesi" olarak tanınan 87 yaşındaki Sabri Bilgin, evlatları gibi gördüğü 53 kediye evinin bahçesinde özenle bakıyor.

İşçi emeklisi Bilgin, yaklaşık 20 yıl önce yolda yaralı bulduğu bir anne kediyle 3 yavrusuna yuvasını açtı. Sayıları zamanla artan, farklı renk ve yaşlardaki kedilere sahip olduğu için tek katlı evinin bahçesinde iki ayrı özel bölme yapan Bilgin, sayıları 53'e ulaşan kedilerine burada bakmaya başladı. Her gün yaklaşık 10 kilometre mesafedeki ilçe merkezine özel aracıyla giden Bilgin, kedileri için et, kemik, süt ve ekmek alıyor.

"Ben aç kalırım kedilerimi aç bırakmam hiçbir zaman. Birisi yoksa, hastaysa mutlaka arar, bulur, fiziki durumunu kontrol eder, ondan sonra rahat ederim. Yatıncaya kadar onları kontrol ediyorum. Kedilerime yılda 13 bin lira masraf ediyorum. Yaklaşık 5 yıl önce 37 kedisinin öldüğünü, halen onların derin üzüntüsünü yaşadığını gözyaşı dökerek anlatan Bilgin, "Şu an birinin gözünde sıkıntı var. İki de hasta. Veterinere götürüyorum. (...)" diye konuştu.

Görsel 1

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/emekli-isci-53-kedinin-dedesi-oldu/738283> (Düzenlenmiştir.)

- a) Sabri Bilgin'in kediler ile olan bu ilişkisi dostluk olarak değerlendirilebilir mi? Tartışınız.
- b) Başka canlıların dostluğunu nasıl hissedersiniz? Açıklayınız.

2. Sokak hayvanlarını dost edinmelerine yönelik hazırlanan aşağıdaki görev odaklı çalışmayı birlikte yürütünüz. Bunun için öğrencileri gruplara ayırınız. Grupların görevlerini iki hafta içerisinde yerine getirmelerini sağlayınız.

1. Grup

- Slogan yazma
- Sloganları okulda uygun yerlere asma
- Sunu hazırlama
- Sınıflarda sunum yapma
- 4. grubun yardım kampanyasına destek olma

2. Grup

- Sokak hayvanlarıyla ilgili okul gazetesi çıkarma
- Sokak hayvanlarıyla ilgili afiş hazırlama
- Afişleri okulda uygun yerlere asma
- 4. grubun yardım kampanyasına destek olma

3. Grup

- Senaryo yazma
- Kısa film çekme
- 4. grubun yardım kampanyasına destek olma

4. Grup

- Fotoğraf çekme yarışması düzenleme
- Yardım kampanyası düzenleme
- Sokak hayvanlarına mama bırakılacak yerleri tespit etme
- Sokak hayvanlarına gerekli mamaları bırakma

Görsel 2

3. Gruplar görevlerini yerine getirdikten sonra sürece yönelik kısa bir değerlendirme yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Hayvanlarla dostluk kurulabileceğine inanırım.		
Hayvanlara karşı merhametli davranırım.		
Hayvan hakları konusunda duyarlıyım.		
Sokak hayvanları için yapılan çalışmalara katılırım.		
Doğayı ve canlıları korurum.		

Etkinliğin Amacı	Arkadaşların olumlu kişilik özelliklerini ve yeteneklerini örnek alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, arkadaşlarının olumlu özelliklerinden yararlanarak öğrencilerin örnek bir film karakteri tasarlamaları ve arkadaşlarıyla okul dışında buna yönelik uygulama yapmaları üzerinedir. Hazırlık metni okunur. Arkadaşların seçkin kişilik özelliklerinden ve yeteneklerinden faydalanma yöntemleri değerlendirilir. Dersin sonunda öğrencilere arkadaşlarıyla yapabilecekleri bir okul dışı uygulama etkinliği verilir. Uygulanan etkinlik öğrenciler tarafından bir sonraki derste sınıfta sunulur ve etkinlik sonrası ortaya çıkan ürünler sınıfta sergilenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. "Arının Mesajı" başlıklı metni okuyunuz.

Görsel 1

ARININ MESAJI

Doğayı dikkatle incelersek her bir canlının insanlara mesaj verdiğini görebiliriz. Arının bal yapması, üzerinde düşünmeye değer örneklerden biridir. Bal yapabilmek için bir arı günde 1000-1500 adet çiçeği ziyaret eder. Arının her bir çiçekten topladığı nektar ürettiği bala ayrı bir nitelik katar (1). İnsan da kişiliğini geliştirirken çevresindekilerden olumlu ya da olumsuz şekilde etkilenir. Arkadaşların olumlu özelliklerini mümkün olduğunca örnek almak gerekir ancak bu noktada onları çok iyi tanımak önemlidir. İyi arkadaşın kişiye sağlayacağı fayda konusunda Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"İyi arkadaşla kötü arkadaş misk taşıyan kimse ile körük üfüren kimse gibidir. Misk taşıyan ya sana onu ikram eder yahut sen ondan (miski) satın alırsın ya da ondan güzel bir koku duyarsın. Körük üfüren kimse ise ya elbiseni yakar ya da ondan kötü bir koku duyarsın!" (2).

<http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/kurumsal/Birimler/VeterinerHizmetleriMd/Documents/ArıYetistiriciligiEgitimi/KoloniYapisiVeG%C3%B6revleri.pdf>

<https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=9377>

- Metne göre kişilik gelişiminde arkadaşlıkların etkisini tartışınız.
- Mevlâna'nın "Kimle gezdiğinizize, kimle arkadaşlık ettiğinize dikkat edin. Çünkü bülbül güle, karga çöplüğe götürür." sözünü arkadaşlık ilişkileri bağlamında değerlendiriniz.

2. Öğrencilerden örnek kişilik özelliklerine ve üstün yeteneklere sahip bir film karakteri kurgulamalarını ve soruları sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

- a) Bir film için hem kişilik özellikleriyle insanlara güzel örnek olabilecek hem de yetenekleriyle izleyiciyi etkileyebilecek bir karakter geliştirmeniz isteniyor. Bu karakterde hangi arkadaşınızın hangi kişilik özelliklerinin veya yeteneklerinin bulunmasını isterdiniz? Anlatınız.

ÖRNEK KARAKTER

Örnek karakterimin ismi Deniz. Deniz'in Zeynep gibi yardımsever, Hakan gibi çalışkan olmasını istiyorum. Fırat gibi web sayfası hazırlayabilmesini ve Şule gibi kaligrafi yeteneğine sahip olmasını planlıyorum.

- b) Oluşturduğunuz karaktere bir isim veriniz ve karakterinizin özelliklerini sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Karakterimin İsmi	
Karakter Özelliklerim veya Yeteneklerim	
Karakter Özelliğini Aldığım Arkadaşlarım	

- c) Tabloda isimlerini yazdığınız arkadaşlarınızdan kendi kişilik ve yetenek gelişiminiz açısından etkilendiğinizi düşünüyor musunuz? Örnek vererek açıklayınız.
- ç) Aşağıda verilen yöntemlerden hangisi insanların örnek alınabileceği olumlu davranışlardan biridir? Listeye bir yöntem de siz ekleyiniz.

- Birlikte bolca vakit geçirme
- Okuduğu kitapları okuma
- Hayata olan bakış açısını keşfetme
- Aile ziyaretinde bulunma
- İzlediği filmleri izleme

Siz listeye ne eklemek istersiniz?

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3. "Okul Dışı Uygulama Etkinliği" hakkında öğrencilerinizi bilgilendiriniz ve belirtilen uyarıları vurgulayınız.

Görsel 2

OKUL DIŞI UYGULAMA ETKİNLİĞİ

- Arkadaşınızın yetenekli olduğu bir alanda birlikte çalışma (gitar çalma, resim yapma vb.) ortaya koyabileceğiniz bir etkinlik belirleyiniz.
- Planladığınız etkinliği arkadaşınızla uygulayınız. Arkadaşınız onay verirse çalışma sürecinden bazı kesitleri fotoğraf çekerek kayıt altına alınız.
- Yaptığınız çekimleri etkileşimli tahtaya yansıtarak uygulamanız hakkında sınıfta kısa bir sunum yapınız. Sunumunuzda etkinliğin size neler kattığını ve etkinlik hakkındaki duygu ve düşüncelerinizi paylaşınız.

4. Öğrencilerle birlikte etkinlik sürecine yönelik bir değerlendirme yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

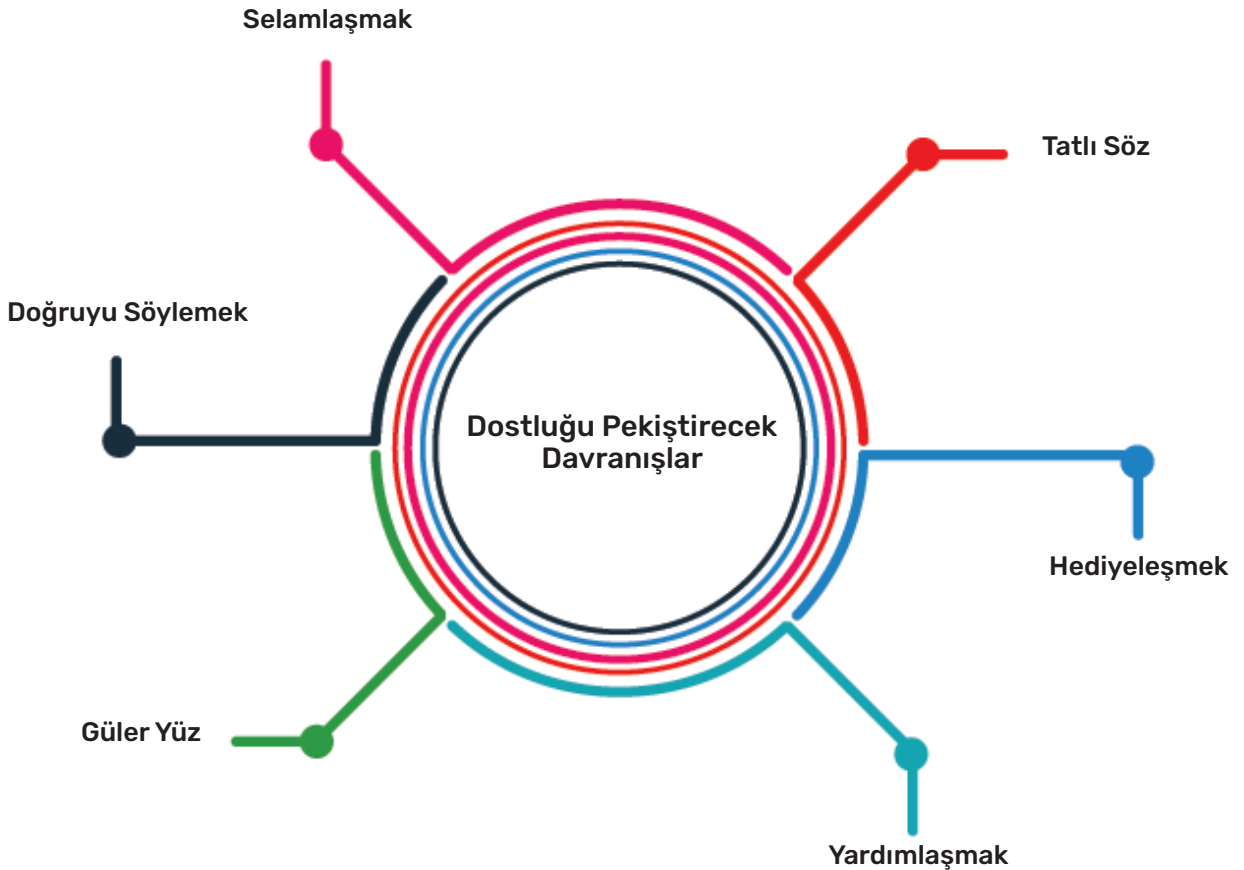
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Arkadaşlarımla örnek alınabilecek kişilik özelliklerini ayırt edebilirim.		
Arkadaşlarımla olumlu kişilik özelliklerini örnek almaya gayret gösteririm.		
Arkadaşların birbirlerini etkilediklerini düşünürüm.		
Arkadaşlarımla olumlu özelliklerini ve yeteneklerini takdir ederim.		
Arkadaşlarımla başarılı ve mutlu olması için emek harcarım.		

Etkinliğin Amacı	Dostlukla ilgili davranışları günlük hayata aktararak arkadaşlıkları dostluğa dönüştürülebilir.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencinin dostluğu pekiştirecek davranışları fark ederek hayata aktarabilmesi için geliştirilmiştir. Dostlukla ilgili kavramlar küçük kâğıtlara yazılarak katlanır ve bir kutuya atılır. Bir hafta boyunca her gün öğrencilerin kutudan bir kâğıt çekmeleri, kâğıtta yazan davranışı o günden itibaren uygulamaları istenir. Öğrencilerin uygulamalara yönelik düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmaları ve kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Kutu, görev kâğıtları.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Öğrencilerin verilen soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

a) Dostluğu pekiştirecek davranışlar neler olabilir? Örneklerle açıklayınız.

Görsel 1

- b) Dostunuzla sorun yaşadığınızda sorunu düzeltmek için ne yaparsınız, dostunuzdan ne yapmasını beklersiniz? Sınıfça tartışınız.

Ben Ne Yaparım?	Dostumdan Ne Beklerim?
Sorunun kaynağını araştırırım.	Çözüme açık olmasını beklerim.

2. Sınıfa önceden hazırladığınız bir kutu getiriniz. Dostluğu pekiştirecek davranışları birer görev cümlesi olarak kâğıtlara yazınız ve kutuya atınız.

Görsel 2

Dostluğu Pekiştirecek Eylemler	Görev Cümleleri
Selamlaşmak	Arkadaşlarına selam ver.

3. Bir hafta boyunca bu etkinliği gerçekleştirmeleri için seçilen, gönüllü en az beş öğrencinin kutudan çektikleri davranışları ertesini gün uygulamalarını isteyiniz. Uyguladıkları davranışlarla ilgili hislerini yazmalarını isteyiniz.
4. Öğrencilerin bir hafta boyunca uyguladıkları bu etkinlik sonucunda yazdıkları notların sonraki hafta sınıfta okunmasını ve bu konu hakkındaki duygularını paylaşmalarını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu dşndkileriniz için "Evet", sahip olmadığınızı dşndkileriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme ltleri	Evet	Hayır
Dostluğun iletişimle geliştiğini fark ederim.		
Dostluğun birbirine değer verme temeline dayandığına inanırım.		
Olumlu davranışların arkadaşlık ilişkilerini güçlendirdiğini kabul ederim.		
Dostluğu pekiştirecek davranışlarda bulunurum.		
Dostlarımı nemsemem gerektiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Dostluğa farklı açılardan bakabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, kültürümüzde var olan ahretlik geleneği örneğinden yola çıkılarak öğrencilerin dost olmanın farklı açılarını kavrayabilmelerini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden sorulara cevap vermeleri ve verilen görevleri yerine getirmeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Verilen soruyu öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.
 - "Ahretlik" kelimesi size ne çağrıştırmaktadır? Açıklayınız.
- Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

AHRETLİK

Ahret, "dinî inancıya göre insanın öldükten sonra dirilip sonsuza dek kalacağı ve Tanrı'ya hesap vereceği yer, öbür dünya, öteki dünya" olarak tanımlanmaktadır. Ahretlik ise "ahirete dayanan" anlamına gelir. Anadolu irfanının dostluğa yönelik geleneklerinden biri de kişilerin "ahretliğinin" olmasıdır. Ahretlik; samimi arkadaşlık, dostluk, kardeşlik, birbirlerine karşı asla üstünlük taslamamak, sırlarını ifşa etmemek velhasıl iki yerine bir olabilmektir. Ahret kardeşliği "yaşlanmış kadınlar arasında öteki dünya inancına dayanarak kurulan dostluk/kardeşlik ilişkisi" şeklinde de açıklanmaktadır. Tanım olarak her ne kadar yaşlı kadınlar arasında verilen söze dayalı bir akrabalık türü gibi görünse de bunun farklı yaş grupları arasında hatta kadın ve erkek arasında yapılan türleri de bilinmektedir. Ahret kardeşliğiyle ilgili olarak "ahretlik, kardeş, olma kardeş" gibi adlar kullanılmaktadır. Ahret kardeşlerinin çocukları annelerinin ahret kardeşine "ahret anne" veya "ahret teyze" derler. Öz kardeşten daha değerli görülen ahret kardeşlerinin çocukları arasında da kardeşlik bağı vardır.

Bir kişinin isterse birden fazla ahret kardeşi olabilir. Evlenmeden önce genç kızlar arasında başlayan ahret kardeşliği evlendikten sonra da yapılmaya devam edebilir. Hatta evli kadınların eşleri de birbiriyle ahret kardeşi olabilir. Ahretliğin temelinde dostların birbirlerini ikaz etmesi, birbirine nasihat etmesi, bir nevi arkadaşına bekçilik etmesi, eğrisinin ve doğrusunun sorumluluğunu üstlenmesi gibi amaçlar yatmaktadır.

Akman, A. Gelenek Görenek ve İnançlar

AHRETLİK

12

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

- Ahret kardeşliğine benzer dostlukların yaşanması kişiye neler kazandırır? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.*
 - Ahretlik diyebileceğiniz dostluklar için tanımınız nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
 - Dostlarınız için kullandığınız ifadeler nelerdir? Kullandığınız ifadelerin ahretlik kavramı ile benzer ve farklı özelliklerini tartışınız.*
 - "Kendinize Allah yolunda kardeşler edinin. Çünkü onlar dünya için de ahret için de lazımdır." Hz. Ali'nin (r.a.) bu sözünden neler anladığınızı dostluk bağlamında değerlendiriniz.*
3. Öğrencilerden kültürümüzde yer alan "musahiplik, kirve" vb. kavramlar hakkında aile ve yakın çevrelerinden bilgi almalarını isteyiniz. Bu bilgileri sınıfta paylaşmalarını sağlayınız. Bu uygulamaları sınıfça dostluk ilişkileri bağlamında değerlendiriniz. Beğendiğiniz bir geleneği yaşatmak için neler yapılabileceğini tartışınız.

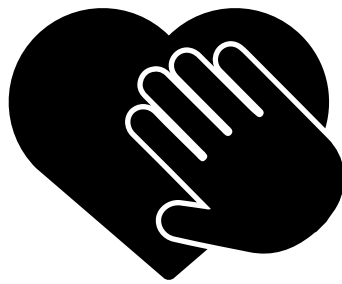
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

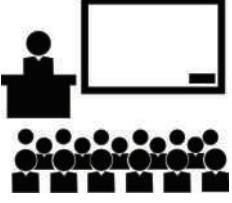
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dostluğun güven ve vefa gerektirdiğini bilirim.		
Dostluğun karşılıklı emek ile sürdürülebileceğini savunurum.		
Dostluğun saygı ve sevgi üzerine kurulacağına inanırım.		
Dostlarıma anlayışla yaklaşırım.		
Dostlarımin zor günlerinde yanlarında olurum.		

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.

DÜRÜSTLÜK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Dürüstlük Mesleği
2. Etkinlik-Emanete Riayet Etmek
3. Etkinlik-Vicdanen Sorumluyum
4. Etkinlik-Bana Güvenebilirsiniz
5. Etkinlik-Sözleri Tutmak Zorlaşınca

6. Etkinlik-Kelebek Etkisi
7. Etkinlik-İş Ahlakı
8. Etkinlik-Söz ve Ötesi
9. Etkinlik-Söz Vermek
10. Etkinlik-Güvenilir Satıcı
11. Etkinlik-Dürüstlük Abidesi Mehmet Akif

Okul İçi Etkinlikler

12. Etkinlik-Yitik Taşı

Okul Dışı Etkinlikler

13. Etkinlik-Dürüst Paylaşım Tutarlı Yaşam

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

Etkinliğin Amacı	Dürüslüğün bireye kazandırdıklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin insan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini kavramasına ve hayatına aktararak dürüst bir yaşam sürmesine katkı sağlamak için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Etkinliğe başlamadan önce "dürüslük" kavramı üzerinde öğrencilere beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerden alınan yanıtlardan sonra içerikte verilenler aracılığıyla günlük hayatta dürüst olmanın kişiye neler kazandırdığı ve kişinin kendini nasıl hissettirdiği üzerinde durulur. Kontrol listesini öğrencilerin doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Dürüslük konusu üzerinde öğrencilerinizi düşünmeye yönlendirmek için "Dürüst olmak sence..." ifadesi ile beyin fırtınası yaptırınız.
2. Öğrencilerden dürüst olmanın günlük hayatta bireye neler kazandırdığını, dürüst olmamanın neler kaybettiğini sınıfça tartışmalarını isteyiniz.

Birey	Dürüst Olursa	Dürüst Olmazsa
Ailede		
İşte		
Arkadaşlıkta		
Toplumda		

3. "Tevfik Fikret'in dizelerinden yola çıkarak insanlar doğruluktan ayrılmadıklarında neler hissederler?" sorusu üzerine öğrencilerinizin düşüncelerini "Doğruluktan Ayrılmazsan" başlığı çerçevesinde arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlayınız.

Görsel 1

Tevfik Fikret Der ki

"Güzel düşün, iyi hisset, yanılma, aldanma
Ne varsa doğrudadır, doğruluk şaşar sanma"

(Nayır, 1995)

Doğruluktan ayrılmazsan

4. Mehmet Akif Ersoy'un "Ağlarım Ağlatamam" şiirinden alınan dörtlüğü okuyunuz. Altı çizili kelimelerin doğruluk kavramı bağlamında düşündüklerini öğrencilerinizin sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 2

Mehmet Akif Der ki

"Hayır, haya Lile yoktur benim alışverişim,
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.
Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek:
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek."

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=19906&P5=H&page1=47&page2=47

5. Mehmet Akif'in dörtlüğünden ve görseldeki nesnelere hareketle öğrencilerinizin grup olarak "Dürüslük Mesleği" konulu örnek bir olay/durum oluşturmalarını ve sınıfta paylaşımlarını sağlayınız.

Görsel 3

- a) Dürüslük mesleği olsaydı sizce nasıl olurdu? Özelliklerini ve tasarladığınız bu mesleğe uygun bir örnek olay ya da durumu arkadaşlarınızla paylaşınız.

DÜRÜSTLÜK MESLEĞİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sınıf İçi Etkinlik

2

EMANETE RİAYET ETMEK

DÜRÜSTLÜK

Etkinliğin Amacı	Emanete sahip çıkmanın önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin örnek durumlar üzerinden kendilerine emanet edilenlere sahip çıkma, zorluklar karşısında doğru olanı söylemekten kaçınmama ve davranışlarının vicdani sorumluluğunu alma konusunda farkındalık kazanmaları için hazırlanmıştır. Öğrenciler gruplara ayrılarak verilen durumlar gruplarla paylaşılır. Sınıfta fikirlerin rahatlıkla ifade edildiği bir tartışma ortamı oluşturulur. Gruplar verilen durumlar hakkında değerlendirmede bulunur ve sorular hakkında görüşlerini ifade eder. Durumlar bağlamında emanete riayet etmenin önemi üzerinde durulur. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencileri üç gruba ayırınız. Aşağıda verilen durumları gruplarla paylaşınız. Gruplara durumlarla ilgili kendi aralarında değerlendirmede bulunmalarını ve durumların altında yer alan soruları cevaplayarak seçtikleri grup sözcüsü aracılığıyla cevapları arkadaşları ile paylaşmalarını söyleyiniz.

1

Derya ödevlerini tamamlamak için kütüphaneden ödünç birkaç kitap almıştır. Kitapları iade edeceği gün geldiğinde birini evde unutmuştur. Derya'nın küçük kardeşi Nihat kitapla oynarken yanlışlıkla kitabın sayfalarından birkaçını yırtmıştır.

Sorular

- Derya'nın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız? Neden?*
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Yaşanan durumda Derya'ya hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?*

2

Murat, askere giderken çok sevdiği saatini arkadaşı Cihan'a saklaması için emanet etmiştir. Cihan, saati birkaç ay saklamış ve emanet olduğu için kullanmamıştır. Bir gün arkadaşlarıyla buluşmaya giderken saati takmış ve kaybetmiştir.

Sorular

- Cihan'ın yerinde olsaydınız Murat'a nasıl bir açıklama yapardınız?*
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Yaşanan durumda Cihan'a hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?*

3

Tatile giden Elif, çiçeklerini komşusu Betül'e emanet etmiştir. Betül'ün düzenli olarak çiçekleri sulaması gerekmektedir. İlk haftalar çiçeklere çok iyi bakan Betül, yoğun giden iş hayatı nedeniyle bir süre sonra çiçekleri sulamayı unutmuştur.

Sorular

- Betül'ün yerinde olsaydınız komşunuza nasıl bir açıklama yapardınız?*
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Yaşanan durumda Betül'e hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Her bireyin emanet bilincine sahip olması gerektiğini bilirim.		
Emanete riayet etmenin önemini kavrarım.		
Dürüst bir bireyin emanete sahip çıkma konusunda özen göstermesi gerektiğini fark ederim.		
Zorluklar karşısında doğru olanı söylemekten ve yapmaktan vazgeçmemem gerektiğini bilirim.		
Sözler ve davranışlar arasında tutarlılık olmasına değer veririm.		

Etkinliğin Amacı	Söz ve davranışların vicdani sorumluluğunu hissedebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin söz ve davranışlarının sorumluluğunu alabilmeleri, söz ve davranışlarının bireysel ve toplumsal sonuçlarının vicdani sorumluluğunu hissedebilmeleri için geliştirilmiştir. Metin okunarak soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Öğrencilerin "Vicdan, vicdani sorumluluk deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu sınıfça tartışarak cevaplamalarını sağlayınız.
- Haber metnini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Metinden hareketle öğrencilerin verilen soruları cevaplamasını sağlayınız.

Görsel 1

ASILSIZ İHBARLAR İÇİN AHLAKİ VE VİCDANİ SORUMLULUK ÇAĞRISI

Merkez Müdürü İzzet Gebelek, AA muhabirine, 112 Acil Çağrı Merkezinin itfaiye, sağlık, AFAD, emniyet, jandarma ve orman birimleriyle hizmet verdiğini söyledi.

Merkeze gelen çağrılara göre ilgili birimlerin ekipleri olay yerine sevkettiğini belirten Gebelek, 2021 yılında merkeze 487 bin çağrı geldiğini aktardı. Gebelek, bu çağrılarının yüzde 46'sının gereksiz ve asılsız olduğunu belirterek bu durumun personel ve kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasını engellediğini vurguladı.

Ahlaki ve vicdani sorumluluk çağrısı

Asılsız ihbarların olası önemli olaylara gitmeyi geciktirebileceğine dikkati çeken Gebelek, şunları kaydetti:

"Geçtiğimiz yıl bir ilçemizden fabrika işçilerini taşıyan servis aracına trenin çarptığı yönünde ihbar aldık. Hemen bölgeye gerekli tüm ekiplerin sevkini sağladık. Olay yerine giden ekipler, ihbarın asılsız olduğunu öğrenerek istasyonlarına dönüş yaptı. Bu süreçte o bölgede gerçek bir olay olduğunda, asılsız ihbara sevk edilen ekiplerin bu bölgeye sevkini geciktirecek ve daha fazla can ve mal kaybına sebebiyet verecektir. Merkezimize asılsız ihbarda bulunan ve gereksiz arayan kişilere Kabahatler Kanunu uyarınca idari para cezası uygulanmakta ve Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır. Merkezimizi gereksiz arayan ve asılsız ihbarda bulunan vatandaşlarımızı ahlaki ve vicdani sorumluluğa davet ediyorum."

<https://www.aa.com.tr/tr/gundem/asilsiz-ihbarlar-icin-ahlaki-ve-vicdani-sorumluluk-cagrisi/2468121>

- Haberde bahsedilen yere giden görevli siz olsaydınız neler hissederdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Acil bir durumda 112'yi aradığınızda ekiplerin bir ihbar için merkezden ayrıldığını ve bu ihbarın da asılsız olduğunu öğrendeniz neler hissederdiniz?
- Kamu personel ve kaynaklarının verimli kullanılabilmesi için neler yapılmalıdır? Açıklayınız.
- Haberde asılsız ihbarda bulunan kişilere idari para cezası uygulandığından bahsedildiği hâlde %46 oranında asılsız ihbar alındığı söyleniyor. Bu oranın düşürülmesi için hangi çalışmalar yapılmalıdır? Tartışınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Söz ve davranışların tutarlı olması gerektiğine inanırım.		
İnsanları yanlış yönlendirmenin telafi edilmez durumlara yol açabileceğinin farkına varırım.		
Kamu kişi ya da kurumlarının gereksiz yere meşgul edilmesinin vicdani bir sorumluluk gerektirdiğini savunurum.		
Kamu kurumlarını gereksiz yere meşgul etmenin insan haklarına aykırı olduğunu bilirim.		
Söz ve davranışlarımın maddi ve manevi sorumluluğunu üstlenirim.		

Etkinliğin Amacı	Dürüst olmanın insan hayatı üzerindeki etkilerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çevreleriyle uyum içerisinde yaşayabilmeleri için dürüstlük değerinin önemini fark edebilmeleri üzerinedir. Örnek metin etkileşimli tahtada açılır, öğrencilerden metni okumaları ve etkinliğe katılmaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıda verilen soruyu öğrencilerin cevaplamasını isteyiniz.

a) *Papucu dama atılmak* deyimini size ne ifade ediyor? Dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.

2. Aşağıdaki metni etkileşimli tahtadan açınız, öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

PABUCU DAMA ATILMAK

Günümüzde kullandığımız pek çok deyim bir ortaya çıkış hikâyesi vardır. Her deyim kendi içerisinde bir başka tarihi, bir başka yaşanmışlığı barındırır. Zamanla özelliğini, değerini kaybeden, artık değersiz kabul edilen bir şey için kullandığımız "pabucunu dama atmak" deyimini de bunlardan biridir. Ahilik geleneğinde her meslek teşkilatı; kendi içerisindeki meslek dalını düzenler, kanunları ve yöntemleri belirler, esnafı denetlerdi. Esnaf ile kethüda arasında "yiğitbaşı" denilen bilirkişi konumunda bir esnaf temsilcisi bulunur, sanatında hile yapan olursa yiğitbaşı tarafından tespit edilerek kethüdaya bildirilir ve gerekli işlemler yapılırdı. Mesleki ahlak ilkeleri ile çalışılan o dönemlerde hile ve kandırma çok sık görülmeyen bir olaydı. Fakat her türlü şikâyete açık bir meslek grubu olan ayakkabıcılıkta, ayakkabıların çabuk eskimesinin üretim hatasından mı imalat hilesinden mi kaynaklandığı araştırılırdı. Kethüda, çarıkçılar yiğitbaşını çağırıp denetlemeler yaptırırdı. Eğer bir imalat hilesi var ise ayakkabının ustası çağırılır; esnafın ileri gelenleri, yiğitbaşı ve diğer meslek temsilcileri huzurunda kethüda tarafından uyarılır; sattığı ürünün parası alıcıya iade edilirdi. Şikâyet konusu olan ayakkabı ise bir daha kullanılmamak üzere dama atılırdı. Ayakkabının dama atılması bir esnaf için en büyük utanç sebebi sayılırdı. Dama atılan ayakkabı ustasının mesleki itibarı yok olur, müşterisi azalırdı. Bu uygulama tüm esnaf grupları için bir genelleme olup birisi hakkında "Pabucu dama atıldı." denilince kişinin artık o meslekten para kazanması zor bir hâle gelirdi. Ayrıca bu geleneğin Ahi Evran'dan kalma olduğu, daha o zamanlarda hatalı ürün satan esnafın Ahi şeyhi tarafından meclisten çıkarılıp pabucunun dama atıldığı ve evine yalın ayak gönderildiği de rivayet edilir. Esnaf için utanç verici bir durum olan ve gündelik hayatımızda kullandığımız "pabucu dama atılmak" deyimini böyle ortaya çıkmıştır.

https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/data/619cf34813b8768f14ee21b7/Ahiname_14_031221.pdf
(Düzenlenmiştir.)

a) Sizce dürüstlük nedir? Dürüst insanlar hangi nitelikleri taşır?

.....

.....

.....

.....

.....

b) Doğru sözlü olmak neden önemlidir? Kendi hayatınızdan örneklerle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

c) Bir gün Hz. Muhammed'e "İnsanların hangisi daha faziletlidir?" diye sorulmuş. O da "Temiz kalpli, doğru sözlü olan herkes." buyurmuştur (1). Buna göre doğru sözlü olmanın insana katkıları nelerdir? Tartışınız.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Öğrencilerinizden çevrelerinde dürüst olarak nitelendirdikleri kişileri ve bu kişileri neden dürüst olarak nitelendirdiklerini söylemelerini isteyiniz.

..... çok dürüst bir insandır. Çünkü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... çok dürüst bir insandır. Çünkü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Görseli etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerinizden görseli incelemelerini isteyiniz. Görselde anlatılan olayla karşılaşılması hâlinde yapılması ve yapılmaması gerekenlerle ilgili düşüncelerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşmalarına rehberlik ediniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğru söylemenin ve dürüst olmanın insan hayatı üzerindeki etkilerini fark edebilirim.		
Sonuçları ne olursa olsun her koşulda dürüst davranışlar sergileyebilirim.		
Dürüst bir yaşam sergilemek için yapmam gereken davranışları benimserim.		
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
İşini iyi yapmanın dürüstlüğün bir parçası olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Verdiğin sözü tutmanın zorlaştığı durumlarda alınan kararları dürüstlük açısından değerlendirebilme.
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin sözleri ve davranışları arasında tutarlılık sergileyebilmeleri, zorluklar karşısında doğruluktan ayrılmamaları ve verdikleri sözleri yerine getirmelerinin önemini kavrayabilmeleri için geliştirilmiştir. Metin öğrencilere okutulur, örnek durum etkinliği uygulanır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.
Araç Gereç	Etkileşimli tahta, sandalye.
Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz.

Görsel 1

NASIL ÖLÇERSİNİZ?

En dürüst kişi de en sahtekâr kişi de dürüstlüğü, doğruluğun ve verilen sözü tutmanın güzelliğinden, öneminden bahseder ancak "Lafla peynir gemisi yürümez." demiş büyükler. Acaba cisimlerin uzunluk veya ağırlığının ölçülebilmesi gibi dürüstlük de ölçülebilir mi? Kişinin dürüstlüğü sözünün ve özünün bir olmasıyla, verdiği sözleri yerine getirmesiyle ve davranışlarının insanlara güven vermesiyle ölçülebilir. Bununla birlikte hayatta bazı şeyleri siyah-beyaz gibi net olarak ayırt etmek kolay olmayabilir. Bazen başlangıçta samimiyetle verilen sözler bazı engellerden dolayı yerine getirilemeyebilir. Peki, bu durumları nasıl değerlendirmek lazım? Verilen sözü yerine getirememek hangi durumlarda hoş karşılanabilir ve hangi durumlarda kınanır? Böyle durumlarda esnek davranmanın sınırları nelerdir? Bu konular üzerinde biraz kafa yormak için birkaç örnek duruma göz atmaya ne dersiniz?

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Verilen durumlar için "Sıcak Sandalye" tekniğini uygulayınız. Örnek durumları sırasıyla tahtaya yansıtınız ve öğrencilere okutunuz. Her bir durum için gönüllü öğrencileri tahtaya çağırıp birer sandalyeye oturtunuz ve örnek durumlarda geçen karakterlerin yerlerine kendilerini koyarak duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini isteyiniz.
- Sandalyedeki öğrencinin verilen durum karşısında aldığı kararı, sınıftaki diğer öğrencilerin yorumlamalarını isteyiniz. Örnek durumu tüm sınıfın tartışmasına açınız.

Ayla, yazar olmak isteyen bir lise öğrencisidir. Babası ise Ayla'nın da kendisi gibi doktor olmasını istemektedir. Bu konuda Ayla'yı ikna eder ve Ayla'dan doktor olma konusunda söz alır. Ayla Tıp Fakültesine gider. Hiç istemediği bir alan olduğu için başarısız olur. Babası ise sürekli kendisine verdiği sözü hatırlatıp Ayla'yı bu konuda zorlamaktadır. Ayla verdiği sözün altında ezilmektedir.

Örnek Durum-1

Görsel 2

Yerinde Olsaydım	Ne Hissederdim?	Ne Yapardım?	Kararı Nasıl Savunurum?	Yapılması Doğru Olan Nedir?
Ayla				
Ayla'nın Babası				

SÖZLERİ TUTMAK ZORLAŞINCA

5

Derslerine çok çalışan ama bir o kadar da zorlanan Zeynep, pazartesi günü yapılacak sınav için arkadaşı Ezgi ile birlikte çalışmak ister. Zeynep ve Ezgi hafta sonu kütüphanede buluşup sınava birlikte çalışmak için sözleşir. Zeynep anlaştıkları vakitte kütüphaneye gelir fakat uzun süre beklemesine rağmen Ezgi gelmez. Zeynep aradığında Ezgi, olumsuz hava koşullarından dolayı babasının kendisine izin vermediğini söyler. Zeynep ise Ezgi'nin bu konuda desteğine ihtiyacı olduğunu ve gelmemesi durumunda sınavdan çok düşük not alacağını düşünmektedir.

Örnek Durum-2

Görsel 3

Yerinde Olsaydım	Ne Hissederdim?	Ne Yapardım?	Kararı Nasıl Savunurum?	Doğru Olan Nedir?
Zeynep				
Ezgi				
Ezgi'nin Babası				

Sınıf İçi Etkinlik

5

SÖZLERİ TUTMAK
ZORLAŞINCA

DÜRÜSTLÜK

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Söz vermenin birtakım yükümlülükler getirdiğini bilirim.		
Söz vermeden önce etrafıca düşünmenin önemini bilirim.		
Verdiğim sözleri yerine getiririm.		
Verilen sözü yerine getirme konusunda karşılaşılan sorunlara çözümler üretirim.		
Verilen sözü yerine getirmenin dürüstlüğün bir sonucu olduğunu savunurum.		
Kendilerine söz verilen ve hayal kırıklığına uğrayan kişilerin duygularını anlarım.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğü birey ve topluma kazandırdıklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüstlüğü birey ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur. Öğrencilerden verilen soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız.

Görsel 1

ENDONEZYA İSLAM'I NEDEN SEÇTİ?

Endonezyalıların İslam'la bu kadar erken tanışmasının sebebinin Müslüman bir kumaş tüccarının dürüstlüğü olduğu söylenir. Endonezya'ya yerleşen ve ticaretini orada sürdüren Müslüman tüccar, bir gün iş yerine geç gelir ve dükkânını emanet ettiği çırağının hayli kârlı bir satış yaptığını görür. Ancak çırağının metresi 5 akçe olan kumaşı 10 akçeden sattığını öğrenir. Bunun üzerine çırağından satış yaptığı kişiyi bulmasını ister (...). Çırak satış yaptığı müşteriyi çok geçmeden bulur ve dükkâna davet eder. Tüccar durumu müşteriye izah ederek kendisinden helallik istedikten sonra fazladan alınan 5 akçeyi de uzatır. Çok geçmeden bu olay ülkede dilden dile dolaşmaya başlar ve kralın kulağına kadar gider. Tüccarı huzuruna davet eden kral, bu dürüstlüğüne neye borçlu olduğunu sorar. Tüccarsa sadece dininin emirleri gereği, kul hakkını gözettiği için bunları yaptığını söyler ve kralın İslam hakkındaki soruları peş peşe gelmeye başlar. O güne dek böyle bir dinin varlığından haberdar olmayan kral olaydan etkilenir ve kısa sürede Müslüman olmaya karar verir. Halkı da yavaş yavaş onu takip eder.

Abdulkerim Tanrikulu, Lisan-ı Hal ile Davet

http://isamveri.org/pdfdrq/D287786/2021/2021_TANRIKLU.pdf

(Düzenlenmiştir.)

- Tüccarın yerinde olsaydınız tezgâhtarın bu davranışı karşısında nasıl bir tutum sergilerdiniz? Neden?
- Kumaşları satın alan kişi siz olsaydınız tüccarın fazla parayı iade etmesi karşısında ne hissederdiniz? Açıklayınız.
- Tüccarın dürüst olması kelebek etkisini nasıl oluşturmuş olabilir? Tartışınız.
- Dürüst ve doğru sözlü olmak ailenizde, sınıfınızda ve çevrenizdeki ilişkilerde size neler kazandırır? Örneklerle açıklayınız.
- Dürüstlüğü olmadığı bir dünya nasıl olurdu? Gereçleriyle açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst olmanın bireye ve topluma sağlayacağı yararları ayırt ederim.		
Dürüst olmanın iç huzuru ve mutluluğu yakalamanın araçlarından biri olduğuna inanırım.		
Dürüst kişilerin saygıyı hak ettiklerini düşünürüm.		
Dürüst bir yaşam sürmek için yapılması gereken davranışları benimserim.		
Sözleri ve davranışları arasında tutarlılık olan kişilere değer veririm.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğün tüm meslek dallarında uyulması gereken ahlaki bir yükümlülük olduğunu kavrayabilme.
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin iş hayatında dürüstlük değerinin önemini fark etmeleri ve bireysel-toplumsal ilişkilere etkisini değerlendirebilmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Öğrencilere soru sorularak etkinliğe giriş yapılır. Öğrencilerden konuya ilişkin cevaplar alındıktan sonra verilen metin etkileşimli tahtadan açılır ve öğrencilerin bu metni okuması sağlanır. Öğrencilerin soruları yanıtlaması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmasına rehberlik edilir.
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.
Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Aşağıdaki soruyu öğrencilere yöneltiniz ve cevaplamalarını sağlayınız.
 - Kişilerin iş yaşamında dürüst davranmasının birey ve toplum için önemi nedir? Farklı meslek dallarından örnekler vererek açıklayınız.
- Aşağıda verilen metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Metinden hareketle soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

AHİLİKTE İŞ AHLAKI VE GÖRGÜ KURALLARI

Ahîlik, sınıf ve menfaat çatışmasının olmadığı, aksine iç huzur ve sosyal barışın sağlandığı bir toplum yapısının şekillenmesinde önemli bir işlev ve tarihî bir rol üstlenmiştir. Bireysel bağlamda ise Ahilik; kendisiyle ve içinde yaşadığı toplumla barışık, yetenekli, mesleki ve sosyal becerileri gelişmiş, toplumsal kuralları ve değerleri benimsemiş, davranışlarında ölçülü, sağlam karakterli bireyler yetiştiren köklü bir sistemin adıdır.

(...)

Ahîlik ahlakıyla yetişmiş Osmanlı esnaf ve sanatkârında doğruluk, dürüstlük ve güvenilirlik esastı. Hileli satışa kesinlikle müsaade edilmezdi. Örneğin yabancı bir kumaş taciri Osmanlı ülkesine gelerek bir kumaş imalathanesinin mallarını beğenip hepsini almak ister. Mal sahibinin kumaş toplarını denkleken bir top kumaşı ayırdığını görür. Bu hareketinin sebebini sorar. Osmanlı esnafı "Onu sana veremem, kusurludur." cevabını verince yabancı tacir "Ziyanı yok, önemli değil." der. Buna rağmen Osmanlı esnafı o kumaş topunu vermemekte direterek "Ben malımın kusurlu olduğunu söyledim, biliyorsunuz. Fakat siz onu kendi memleketinizde satarken müşterileriniz benim bunları size söylemiş olduğumu bilmeyecekler. Böylece de müşterilerinize kusurlu mal satmış olacağım. Neticede Osmanlının gururu, şeref ve haysiyeti rencide olacak, bizi de hilekâr sanacaklar. Onun için bu sakat topu asla size veremem." der.

Kasım Tatlıoğlu, Bir Kavram Olarak Ahilik: Sosyal Psikolojik Bir Yaklaşım (Düzenlenmiştir.)

- Yabancı tüccarın yerinde olsaydınız Osmanlı esnafının tutumunu nasıl değerlendirirdiniz? Osmanlı esnafıyla ticaret yapmaya devam eder miydiniz? Niçin?
- Osmanlı esnafının sergilemiş olduğu tavırda Ahîlik anlayışının etkileri var mıdır? Gerekçelendirerek açıklayınız.
- Osmanlı esnafının yabancı tüccara kusurlu kumaşları vermemek konusunda sunduğu gerekçelerden yola çıkarak günümüzdeki esnaf ilişkilerini değerlendiriniz.
- Ahîlik teşkilatının ticarete dürüstlük değerini esas almasını ticari ahlak bağlamında değerlendiriniz.
- Ahîliğin "Ahî eline, beline, diline sahip olacaktır." ilkesini dürüstlük değeri bağlamında değerlendiriniz.
- Hz. Muhammed (s.a.v) "Dürüst ve güvenilir tüccar; peygamberler, siddîklar (dosdoğru kimseler) ve şehitlerle beraberdir." (1) şeklinde buyurmuştur. Bu hadis bağlamında meslek sahiplerinin dürüst davranmalarının önemini bireysel ve toplumsal açıdan değerlendiriniz.

Bireysel

Toplumsal

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüstlüğün sosyal yaşamdaki önemini bilirim.		
Dürüstlüğün her meslek için önemli olduğunu savunurum.		
Dürüstlüğün insana güven ve saygınlık kazandıran ahlaki bir değer olduğunu düşünürüm.		
Dürüstlüğün toplumsal güveni artırdığını kabul ederim.		
Dürüst olmak için nelere dikkat etmem gerektiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Verilen sözü yerine getirmenin veya getirmemenin muhtemel sonuçlarını öngörebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sözleri ve davranışları arasında tutarlılık olması gerektiğini fark edebilmeleri üzerinedir. Verilen metin öğrencilere okunur. "Ya Sonra" etkinliğinde örnek durumlar aracılığıyla öğrencilerin verilen durumların devamını getirmesi sağlanır. Öğrencilerden olumlu ve olumsuz olaylar zinciri oluşturmaları istenir. Tutulan veya tutulmayan bir sözün beklenmedik büyük sonuçlar doğurabileceğinin anlaşılması amaçlanır. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz.

KÜÇÜK SÖZLER BÜYÜRSE

İnsanın ortaya koymuş olduğu söz ve davranışların sonuçları büyük etkiler meydana getirmektedir. İnsanın ağızından çıkan sözler bazen çok geniş alanlarda büyük etkiler oluşturabilir. Verilen bir sözün yerine getirilmesi hayal edilemeyecek kadar büyük faydalar ortaya çıkarabilir ya da yerine getirilmeyen bir söz yüzünden akla gelmeyecek olumsuz sonuçlar doğabilir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Her durum için altı gönüllü öğrenci seçiniz. Üç öğrencinin olumlu, üç öğrencinin de olumsuz olaylar zinciri kurgulayarak verilen durumları devam ettirmelerini sağlayınız.

Takım hocası takımda yedek kaleci olan Ali'yi gösterdiği performanstan dolayı sonraki maçta oynayacağına dair söz verir. Beklenen maç geldiğinde takımın maçı çok iyi götürdüğünü gören takım hocası iyi gidişatı bozmamak için Ali'yi oyuna sokma konusunda tereddüt yaşar. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-1

Ya Sonra

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:
İkinci Öğrenci:
Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:
İkinci Öğrenci:
Üçüncü Öğrenci:

Sınıf İçi Etkinlik

8

SÖZ VE ÖTESİ

Seda Hanım arabası için genel ağa satış ilanı verir. Verdiği ilan üzerine bir müşteri arar ve fiyat konusunda anlaşılır. Uzak bir şehirde yaşamakta olan müşteri, işlerinden dolayı arabayı bir hafta sonra almaya geleceğini söyler ve Seda Hanım da bunu kabul eder ancak yapılan pazarlıktan iki gün sonra araba fiyatlarında ani artış olur. Arayan birçok farklı müşteri Seda Hanım'a arabası için çok daha yüksek fiyatlar teklif eder. Seda Hanım verdiği söz ile ilgili ikilem yaşar. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-2

Babası ehliyetini yeni alan Kenan'dan tecrübe kazanana kadar trafiğe yalnız çıkmayacağına dair söz almıştır. Kendisinin yeterli bir tecrübeye sahip olduğunu düşünen Kenan, babasının şehir dışında olduğu bir gün arkadaşlarıyla buluşmaya arabayla gitmek ister. Kenan eğlenceye hem arabasıyla gitmek ister hem de arabayı yalnız kullanabildiğini arkadaşlarına göstermek ister. Diğer taraftan da babasının yalnız başına araba kullanabileceğine dair onayını almadığı için verdiği söz aklından hiç çıkmaz. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-3

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

3. Etkinliğin sonunda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini almak için aşağıdaki soruları öğrencilere yöneltiniz.

- Verdiğiniz bir sözü yerine getirdiğinizde kendinizi nasıl hissedersiniz? Gerekçeleri ile açıklayınız.*
- Sözünüzü yerine getirdiğiniz için beklemediğiniz güzel bir olay yaşadınız mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*

- c) Verdiğiniz bir sözü yerine getiremediğinizde kendinizi nasıl hissedersiniz? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- ç) Sözüünüzü yerine getiremediğinizde olumsuz bir sonuçla karşılaştınız mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

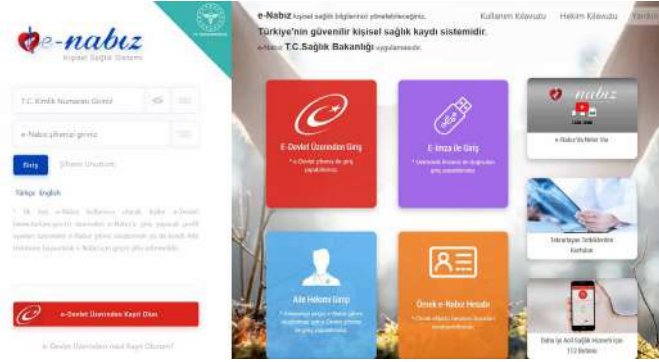
Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Basit davranışların büyük sonuçlar doğurabileceğini bilirim.		
Tutulan veya tutulmayan bir sözün yol açabileceği sonuçlar hakkında öngöründe bulunabilirim.		
Verilen sözü yerine getirmenin güzel sonuçlar meydana getireceğine inanırım.		
Verilen sözde durmamanın yol açabileceği olumsuz sonuçları öngörürüm.		
Verilen sözü yerine getirmenin vicdani sorumluluk gerektirdiğine inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Verilen sözü yerine getirebilmenin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin günlük hayatta söz verme niteliği taşıyan olayları ve verilen sözü yerine getirilmemesi hâlinde ortaya çıkabilecek olumsuzlukları fark etmeleri için hazırlanmıştır. Karekodu verilen video etkileşimli tahtadan izletilir ve soruların öğrenciler tarafından cevaplanması sağlanır. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

Görsel 1

1. Karekodu verilen videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz. Öğrencilerin izledikleri videodan hareketle soruları cevaplamalarını sağlayınız.

- "Hastaneden randevu alınıp gidilmiyorsa bunda bir yozlaşmanın olduğu anlaşılır." cümlesindeki yozlaşma ile anlatılmak istenen nedir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Bu videoda insanları gereksiz yere bekletmek "kul hakkı" bağlamında değerlendirilmektedir. Bu konudaki düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.
- "Her bir dakikanın önemi var ve her bir dakikanın hesabı var." ifadesiyle anlatılmak istenen nedir? Açıklayınız.
- Hiç söz verip de yerine getiremediğiniz oldu mu? Olduysa bu durumda neler hissettiniz? Açıklayınız.
- Arkadaşınızın söz verip de vaktinde randevusuna gelmemesi size neler hissettirir? Açıklayınız.
- Söz verirken nelere dikkat edilmelidir? Örnek vererek açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sözler ile davranışlar arasında tutarlı olunması gerektiğini savunurum.		
Arkadaşlarımı verilen sözleri yerine getirmeleri konusunda teşvik ederim.		
Zorluklar karşısında doğruyu söylemekten ve yapmaktan vazgeçmem.		
Verdiğim sözün vicdani sorumluluğunu üstlenirim.		
Bireylerin dürüst olmasının ya da olmamasının toplum üzerindeki etkilerini fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Dürüst tutum ve davranışların toplumsal hayattaki önemini açıklayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst olmanın bireysel ve toplumsal hayata etkisini fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Örnek olay çerçevesinde ortaya çıkabilecek durumlar açıklanır. Söz konusu olay ve durumlardan yola çıkılarak öğrencilerin çözümler üretmesi, şartlara uygun davranışlar belirlemesi istenir. Etkinlik sonunda kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Örnek olayı öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden kendilerini mağaza sahibinin yerine koyarak müşteriye cevap yazmalarını isteyiniz.

Görsel 1

ÖRNEK OLAY

Genel ağ üzerinden satış yapan bir giyim mağazasından alışveriş yapan müşterilerden bazıları, satın aldıkları ürünleri iade etmiştir. O gün mağazaya iade olarak gelen ürünlerin iade formu incelendiğinde müşterinin satın aldığı ürünleri iade etme nedeni olarak şunlar belirtilmiştir:

1. Birinci ürün beğenilmediği için iade edilmiştir ve para iadesi talep edilmektedir.
2. İkinci ürün beğenilmiş ancak ürünün başka bir beden ve renkte olanı istenmektedir.
3. Üçüncü ürün, kusurlu (defolu) olduğu gerekçesiyle iade edilmiştir ve değiştirilmesi istenmektedir.

İlk ürün için yapılan incelemede ürünün tanıtımının yapıldığı genel ağ içeriği gözden geçirilmiş ve ürün tanıtımının elektronik ticaret standartlarına uygun nitelikte yapıldığı, ürünün tanıtımında eksiklik olarak değerlendirilecek bir durumun olmadığı belirlenmiştir.

İkinci ürün için yapılan incelemede ürünün beden ölçülerinin açıklayıcı ve anlaşılır bir şekilde katalogta tanıtıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca depo dökümü kontrol edilmiş ve bu ürünün elde kalan son ürün olduğu, ürünün başka beden ve renklerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Üçüncü ürün için gereken inceleme dikkatli bir şekilde yapılmış ve üründe firma kaynaklı hiçbir hata bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Okuduğunuz örnek olaydan hareketle öğrencilerin soruları cevaplamasını sağlayınız.

- a) *Sizce müşteriler, ürün iade taleplerinde dürüst davranmış mıdır? Sizi bu düşüncelere yönlendiren nedenleri belirtiniz.*

1. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b) *Mağaza sahibi siz olsanız ürünler için talep edilenler doğrultusunda nasıl hareket edersiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- c) *Bir mağazada hangi özelliklerin bulunması müşterilerin o mağazaya güven duygusunu artırır?*
- ç) *Herhangi bir mağazadan alışveriş yaptığınızda memnun kalmadığınız bir ürünün değiştirilmesi talebiniz reddedilseydi neler hissederdiniz? Böylesi bir durumda aynı mağazadan tekrar alışveriş yapıp yapmayacağınıza dair düşüncelerinizi nedenleri ile belirtiniz.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüstüğün insan ilişkilerindeki önemini bilirim.		
Farklı bağlam ve durumlara göre dürüstlük ilkesi üzerine nasıl bir tutum sergileyebileceğimi belirleyebilirim.		
Dürüstüğün güven ve saygınlık kazandıran bir değer olduğunu düşünürüm.		
Gerçeği çarpıtmadan ve değiştirmeden ifade ederim.		
Sonucu aleyhime de olsa doğru olanı yapmaktan vazgeçmem.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlük değerinin bireyler için önemini fark edebilmek.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sorunların çözümünde dürüst davranmanın önemini fark edebilmeleri için geliştirilmiştir. Bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerden incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Örnek olaylar öğrencilere okunur ve öğrencilerin soruları cevaplamaları sağlanır. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

İstiklal Şairi: MEHMET ÂKİF ERSOY

1873
20 Aralık'ta İstanbul'da dünyaya geldi.

1885
Rüştiyeyi bitirdikten sonra dönemin gözde okullarından Mülkiye İdadisine kaydoldu.

1888-1889
Babasını kaybetti. Ertesi yıl büyük Fatih yangınında evleri yok olunca ailesi maddi açıdan zor durumda kaldı.

1893
• Bilinen ilk matbu eseri "Hazine-i Fünun" mecmuasında yayımlanan bir gazel oldu.
• Mülkiye İdadisini bırakarak başladığı "Ziraat ve Baytar Mektebi"nde baytarlık bölümünü birincilikle bitirdi.

1908
İlk sayısı 27 Ağustos'ta yayımlanan "Sinat-ı Müstakim" dergisinin başyazarı oldu.

1911
1911'de "Safahat"ın ilk bölümü, 1912'de "Süleymaniye Kürsüsünde" eseri yayımlandı. "Hakkın Sesleri" adlı üçüncü bölümü 1913'te kaleme alan Ersoy, "Fatih Kürsüsünde" isimli eserini ise 1914'te yazdı.

1920
Burdur Mebusu olarak Birinci Büyük Millet Meclisine seçildi.

1921
• Ankara Taceddin Dergâhı'na yerleşti.
• İstiklal Marşı yarışmasına 500 lira ödül verileceği için katılmayan şair, yakın çevresinin ısrarı üzerine "millî şiir"i yazmayı kabul etti.

• 1 Mart'ta başkanlığını Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı Meclis görüşmelerinde İstiklal Marşı, elemelerden kalan son 6 şiirle birlikte Meclisin seçimine sunuldu.

• Hamdullah Suphi Bey'in kürsüden okuduğu, Atatürk'ün "Bu marş, bizim inkılabımızın ruhunu anlatır," dediği İstiklal Marşı; 12 Mart'ta "Millî Marş" olarak kabul edildi.

• Ersoy, ödül olarak verilen 500 lirayı hayır kurumuna bağışladı. Millî şair, İstiklal Marşı'nı Türk milletine armağan ettiği için Safahat adlı kitabına almadı.

1936
• Kurtuluş Savaşı ve zafer sonrası uzunca bir süre Mısır'da yaşayan ve orada Türkçe dersleri veren Ersoy; 17 Haziran'da tedavi için İstanbul'a döndü.
• 27 Aralık'ta Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda hayata gözlerini yumdu.

Şiirlerinde millî ve manevî duyguları ön plana çıkaran İstiklal şairinin "Asım'ın nesli" tanımlaması, hâlen kanaat önderleri tarafından ideal bir gençlik ifadesi olarak kullanılmaya devam ediyor.

Türk toplumunda dürüstlük deyince akla gelen isimlerden biridir Mehmet Âkif Ersoy. İyiliği coşturan, kötülüğü durduran, şiirin ustası, bütün Türkiye'nin ayakta dinlediği İstiklal Marşı'nın şairi Mehmet Âkif, Anadolu insanının dürüstlük antıdır.

Sınıf İçi Etkinlik

11

DÜRÜSTLÜK ABİDESİ
MEHMET ÂKİF

a) Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı incelendiğinde onun hangi değerlere sahip olduğu söylenebilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.

2. Aşağıda verilen örnek olayları okuyunuz. Öğrencilerden soruları örnek olaylardan hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

ÖRNEK OLAY-1

Âkif, ölüm dışında hiçbir mazereti kabul etmeyen ve her ne pahasına olursa olsun verdiği sözün arkasında duran bir karakter abidesidir.

"Meşrutiyetin ilk

seneleri, bir cuma, adam boyu kar yağdı. O gün Âkif'in hazzetmediği şeyler işlemedi: araba, tramvay, şimendifer ve vapur... Çapa'daki bizim eve o gün sütçü, ekmeççi gibi adamlar bile gelmediler. Öğle yemeğinden sonra biz hâlâ ekmeççiyi beklerken nihayet kapı çalındı fakat... Âkif Bey gelmişti! Bıyığının yarısı donmuştu. Şaşırdım. Nasıl geldiğine hayret ettim: 'Beylerbeyi'nden nasılsa Beşiktaş'a bir vapur işlemişt'i'. 'Bu kadar mı?' dedim. Tabii ki bu kadardı. Ve tabii ki Beşiktaş'tan Çapa'ya işleyen bir şey yoktu ancak bunu sormaya da lüzum yoktu çünkü Beşiktaş'tan Çapa'ya bu havada insanlar yürüyerek de gelirlerdi. Bu karda, tipide yaya yürünen mesafeye ben şaşıktıkça Âkif de benim hayretime şaşıyordu:

- Gelmemem için kar, tipi kâfi değil, vefat etmem lâzımdı. Çünkü geleceğim diye söz vermiştim.

İnsanların birbirlerine verdikleri sözün bu kadar korkunç bir şey olması o gün beni ürküttü.

- Âkif, dedim; sen eğer verilen sözün mânâsını bu türlü anlıyorsan bana izin ver de ben bu türlü anlamayayım. Benim verdiğim sözün şiddetli bir lodosla bile tahammülü yoktur!

- Ben böyleyim! dedi.

- Ben de böyleyim! dedim.

Muharrem Dayanç, Hatıralar Işığında Mehmet Âkif Ersoy'un Karakteri Şiir, Türklerde Milletçe Bir Tutkudur

ÖRNEK OLAY-2

Söz verme hadisesi, onda samimiyetin en üst noktasındadır. Boş yere konuşmaz, konuşunca da söylediklerinin sonuna kadar arkasında durur. Onun için verilen sözlerin yapılmamasının tek mazereti olabilir: Ölüm.

"Baytar mektebindeyken, sınıf arkadaşı Hasan Efendi ile Âkif o kadar dosttu ki ileride çoluk çocuk sahibi olurlarsa ölenin çocuklarına kalanın bakacağına dair birbirlerine söz vermişlerdir. (Aradan uzun bir zaman geçmiş ve Hasan Efendi ölmüştür. Âkif'in maddi olarak çok sıkıntılı olduğu bir zamanda, beş çocuğuna üç çocuk daha eklenmiştir...) Bundan sonrasını Mithat Cemal şöyle anlatır.

Fakat her seferinde sekiz çocukla sofada aynı kıyamet kopuyordu. Âkif de buna katlanıyordu: Bu üç çocuğun gelişi, Âkif'in çocuklarına da fazla hürriyet vermişti.

Bir cuma, sofada, çocuklardan birinin yanağını, hıncımdan çimdikler gibi sıkarak Âkif'e sordum:

- Kim bu yavrular?

- Misafir çocukları değil, benim çocuklarım! dedi.

Üç beş haftada üç çocuğu nasıl olurdu?

- Hasan Efendi öldü de..."

Muharrem Dayanç, Hatıralar Işığında Mehmet Âkif Ersoy'un Karakteri Şiir, Türklerde Milletçe Bir Tutkudur

Görsel 3

DÜRÜSTLÜK ABİDESİ MEHMET ÂKİF

11

Sınıf İçi Etkinlik

- Mehmet Âkif Ersoy'un bu davranışını dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.
- Siz benzer bir durum yaşasaydınız Mehmet Âkif Ersoy gibi davranır mıydınız? Düşüncelerinizi kendi hayatınızdan örneklerle açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
Sözlerimle davranışlarım arasında tutarlı olurum.		
Sözleriyle davranışları arasında tutarlılık bulunan kişilere değer veririm.		
Verdiğim sözleri yerine getiririm.		
Emanete sahip çıkarım.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğün toplumsal güvenin gelişmesindeki önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst bir insanda bulunması gereken özellikleri ve dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerin okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilere okul içinde bulunan eşyaların konulabileceği bir yeri okul idaresi ile irtibatlı olarak belirlemeleri ve okula duyurmaları görevi verilir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Haber metnini etkileşimli tahtada açınız, öğrencilerin okumasını ve soruları cevaplamasını isteyiniz.

Görsel 1

Paralimpik sporcu, kaybettiği madalyalarına kavuşmayı bekliyor

Portekiz'de düzenlenen Para Yüzme Dünya Şampiyonası'nda 2 ikincilik elde eden ve madalyalarının bulunduğu çantasını Türkiye'ye dönüşte Lizbon'da unutan Sevilay Öztürk, büyük üzüntü yaşıyor.

Kazandığı madalyaların da içinde bulunduğu çantasını, Lizbon'da uçaktan indikten sonra bindiği otobüste unuttuğunu dile getiren Öztürk "Madalyalarımı maalesef kaybettim. Yani çantamdaki her şey kayboldu. Şu an büyükelçilik dâhil olmak üzere herkes bununla uğraşiyor. Madalyamı bulmaya çalışıyorlar. İnşallah bulurlar. Çok üzüldüm. Çünkü maddi olarak bir şey değil ama çok emeğim var. Madalyamı çok istiyorum.

Boynumda madalyamı göremediğim için açıkçası çok üzülüyorum. İnşallah bulunur. İnşallah tekrar boynuma takarım. Bu konuyla ilgilenen yetkililere çok teşekkür ederim." diye konuştu.

<https://www.aa.com.tr/tr/spor/paralimpik-sporcu-kaybettiği-madalyalarına-kavusmayı-bekliyor/2616792>

- a) Bir eşyanızı kaybettiğiniz zaman neler hissedersiniz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Bir eşyanızı kaybettiğinizi düşündüğünüz yerin çevresi sizin için önemli midir? Neden?
- c) Kaybettiğiniz eşyayı bulan kişi size ulaştırırsa o kişi hakkında neler düşünürsünüz?
- ç) Bulunan bir eşyanın sahibine teslim edilmesini dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.

2. Karekodda verilen kısa filmi öğrencilere izletiniz. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz.

Görsel 2

YİTİK TAŞI

Yitik taşı, Osmanlı Devleti'nde 3. Murat Han'ın vezirlerinden Mahmut Paşa tarafından yaptırılmıştır. Örneklerinden biri Sivas'taki Kale Cami'nin minaresi altında yer almaktadır. Yitik taşı, çevrede kaybolan eşyaların bulunması için insanlara yardımcı olması açısından önemlidir. Yapıldığı dönemden bu yana, civarda sahipsiz veya kayıp bir eşya bulanlar, bu oyuğun içine bırakmaktadırlar. Adı da bu nedenle "yitik taşı" yani "kayıp taşı" olarak konmuştur.

Eşyasını kaybeden veya herhangi bir şey bulan, yitik taşına gitmektedir. Toplumsal bir yardımseverliği ortaya koymanın yanında, insanların dürüstlüğü'nün de göstergesi olarak kabul edilmektedir. (...) Ayrıca bu uygulama toplumun birbirine güvenini göstermesi açısından önemlidir.

<https://www.diyaret.tv/yitik-tasi-dayanisma-ve-durustluk-ornegi>

(Düzenlenmiştir.)

- a) Günümüzde kayıp eşyaların bulunması için başvurulmuş kurumlar nelerdir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Kayıp eşyaların bulunması için çeşitli kuruluşların bulunduğu bir toplum hakkında neler söylenebilir? Neden?

3. Öğrencilere okul içinde yürütmeleri için aşağıdaki görevleri dağıtınız.

GÖREV

Öğrencilerin gününün çoğunu okulda geçirdiği düşünüldüğünde bu zaman diliminde çeşitli eşyaların kaybedilmesi de olası gözükmemektedir. Kaybedilen eşyanın başkası tarafından bulunduğu nereye konulacağını bilen bir öğrenci eşyasını kaybettiğinde büyük bir kaygı yaşar mı? O hâlde okulunuzda kayıp eşyaların bulunduğu bırakılacağı bir yer belirleyin. Bunun için öncelikle okul idaresi ile görüşün. Okul idaresi tarafından belirlenen yerin kayıp eşyalar için ayrıldığını arkadaşlarınıza duyurun. Bu amaç doğrultusunda bir afiş hazırlayabilir, panolara asabilir, sınıflara duyuru yapabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini bilirim.		
Dürüst bir davranışı dürüst olmayan davranışlardan ayırım.		
Bulunan bir eşyayı sahibine teslim etmenin dürüstlikle ilgili olduğunu kabul ederim.		
Dürüstlüğü'nün vicdani bir sorumluluk olduğuna inanırım.		
Dürüst bir yaşam sürmek için gereken davranışları bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Gerçekleri olduğu gibi paylaşmanın bireyin mutluluğuna katkı sağladığını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst bir insanda bulunması gereken özellikleri ve dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerin okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Soruları etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.**
 - Sosyal medyada her türlü içeriğin paylaşılması hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.*
 - Sosyal medya paylaşımları kişilerin gerçek hayatını yansıtır mı? Arkadaşlarınızla tartışınız.*
- Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını isteyiniz.**

Görsel 1

Sosyal medya, insan hayatına sonradan girmesine rağmen insanların vazgeçilmezleri arasındaki yerini almıştır. İnsanların çoğu en az bir sosyal medya aracı kullanmaktadır. Sosyal medyada gün içerisinde yüzlerce video, görsel, bilgi ve haber paylaşılmaktadır. Bu gönderilerin ne kadarı doğru? Ne kadarı gerçeği yansıtmakta? Sosyal medya sitelerindeki insanlar ne kadar dürüst?

İnsanların çoğunun sosyal medya ağı üzerinde kim olduklarını "birebir doğru şekilde" yansıtmadıkları, hayatlarının sıkıcı olmayan yönlerini paylaştıkları, sosyal medyada paylaştıkları kadar aktif bir yaşamlarının olmadığı tespit edilmiştir.

Kendilerini sosyal medyada gerçek bir şekilde ifade eden kişilerin daha mutlu oldukları düşünülmektedir. Gerçek hesaplarında yaşamlarıyla ilgili dürüstçe paylaşım yapan kullanıcıların psikolojik olarak iyi oldukları ve genel olarak daha mutlu bir yaşam sürdürdükleri gözlemlenmektedir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- İnsanların sosyal medyada gerçekleri olduğu gibi yansıtmamasını dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Sosyal medyada dürüst davranmanın birey ve toplum hayatına etkileri neler olabilir? Tartışınız.*
- Sosyal medya paylaşımlarınızda dürüst olduğunuzu düşünüyor musunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Sosyal medya paylaşımlarında sınırlar ve ölçütler neler olmalıdır? Dürüstlük ve mahremiyet açısından değerlendiriniz.*
- Sosyal medyada paylaştığınız bilgilerin doğru olduğunu düşünüyor musunuz? Bilgi içerikli paylaşımlarınızın doğruluğundan emin olmak için kriterleriniz nelerdir?*

2. Öğrencilerin bilgi grafiğini incelemelerini ve sosyal medyada paylaşım yaparken bilgilerin doğruluğundan emin olmak için neler yapılması gerektiği üzerine düşüncelerini sağlayınız.

Elde ettiğiniz bilgilerin doğruluğundan emin olmak için aşağıdaki doğrulama yöntemlerinden faydalanabilirsiniz.

Görsel 2

Okul Dışı Etkinlik

13

DÜRÜST PAYLAŞIM
TUTARLI YAŞAM

3. Aşağıda verilen görselleri öğrencilerin sosyal medyada dürüstlük bağlamında yorumlamalarını isteyiniz.

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

4. Aşağıda verilen görevi öğrencilerin yerine getirmelerini isteyiniz.

GÖREV

Dürüstlüğün her mecrada olması gerektiğini biliyorsunuz. O hâlde gerçeği yansıtmayan her şeyi hayatınızdan çıkaralım. Sizin için küçük bir liste hazırladık. Bu listeye eklemek istediklerinizi de yazarak görevleri bir hafta boyunca uygulayın. Dürüstlüğün en çok sizi mutlu edeceğini unutmayın.

- Gerçeği yansıtmadığını düşündüğünüz söz ve davranışlardan uzak durun.
- Sosyal medya hesaplarınızı kontrol edin. Gerçeği yansıtmadığını ve mahremiyet sınırlarını aştığını düşündüğünüz her türlü paylaşımı kaldırın ya da değiştirin.
- Daha önceden yanlış bilgiler paylaştığınız kişilerle bilgilerin doğrusunu paylaşınız.
-
-

DÜRÜST PAYLAŞIM TUTARLI YAŞAM

13

Okul Dışı Etkinlik

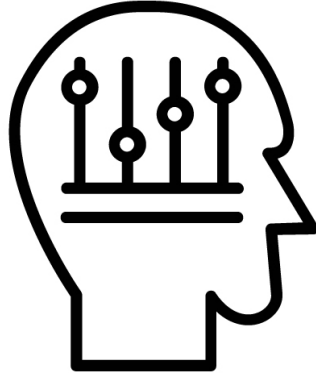
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

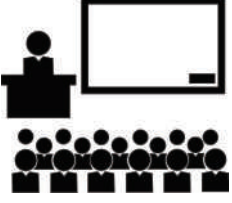
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst bir yaşam sürmek için yapmam gereken davranışları benimserim.		
Dürüstlüğün her mecrada olması gerektiğine inanırım.		
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
Dürüstlüğün vicdani bir sorumluluk olduğuna inanırım.		
Sözleri ile davranışları arasında tutarlılık sergileyen insanlara değer veririm.		

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.

ÖZ DENETİM

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Öz Denetimli Olmak
2. Etkinlik-Alışveriş Çılgınlığı
3. Etkinlik-Gücünü Kendinden Alanlardan Mısın?
4. Etkinlik-Zamanım ve Önceliklerim
5. Etkinlik-Engelleri Aş Hedeflerine Ulaş

6. Etkinlik-Sosyal Medyada Öz Denetim
7. Etkinlik-Seç Bakalım
8. Etkinlik-İlme Adanmış Bir Ömür

Okul İçi Etkinlikler

9. Etkinlik-Bir Bilene Soralım

Okul Dışı Etkinlikler

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

10. Etkinlik-Öfke Kontrolü
11. Etkinlik-Nasıl Davranmalı?

ÖZ DENETİMLİ OLMAK

1

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Kendi düşünce ve davranışlarını gözden geçirip öz denetimli olmanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin günlük hayatı ilgilendiren davranışlarında öz denetim gerektiren durumları fark etmeleri için geliştirilmiştir. Öğrencilerin öz denetim bağlamında görselleri yorumlamaları istenir. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerin görselleri incelemelerini, soruları her bir görsel için cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

- Görselde dikkatinizi ilk çeken nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Görsel size neleri çağrıştırdı? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- Görselde dikkatinizi çeken durumun sebepleri ve sonuçları neler olabilir? Tartışınız.
- Görsellerden birini seçiniz. Seçtiğiniz görseli öz denetim bağlamında değerlendirerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sınıf İçi Etkinlik

1

ÖZ DENETİMLİ OLMAK

2. Cümleleri öğrencilerle paylaşınız. Öğrencilerin altı çizili ifadelerden kendilerine uygun olanları seçmelerini isteyiniz.

Bir işe başlarken <u>zorlanırım</u> ☐ /zorlanmam ☐ .
Başladığım işi zamanında <u>tamamlayabilirim</u> ☐ /tamamlayamam ☐ .
Aldığım kararları her zaman istikrarlı bir biçimde <u>uygulayabilirim</u> ☐ /uygulayamam ☐ .
İstediğim bir şeyin benim için gerçekten ihtiyaç olup olmadığını <u>sorgularım</u> ☐ /sorgulamam ☐ .
Eylemlerimde ve sözlerimde bilinçli olmaya özen <u>gösteririm</u> ☐ /göstermem ☐ .
Sağlığıma, çevreye zarar veren ya da zarar verme ihtimali olan düşünce ve davranışlara karşı mesafeli <u>olurum</u> ☐ /olmam ☐ .

3. Öğrencilerin seçtikleri ifadeleri gözden geçirmelerini isteyiniz. Soruları cevaplamalarını sağlayınız.

- a) Seçimlerinizi etkileyen sebepler nelerdir? Açıklayınız.
b) Öz denetim bireyde nasıl geliştirilir? Önerilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

■
■
■
■
■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Öz denetimli olmanın hayatın birçok alanını etkilediğini fark ederim.		
Öz denetimli olmanın önemine inanırım.		
Düşünce ve davranışlarımı kontrol edebilirim.		
Günlük hayatta öz denetimli olmam gereken yerleri fark ederim.		
Öz denetim sahibi olmanın birey ve toplum hayatına katkılarını bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Günlük hayatta öz denetimli olmanın kazanımlarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin alışveriş tercihlerinde ve anlık isteklerinde öz denetim sahibi olmanın uzun vadede doğuracağı sonuçları fark etmeleri için hazırlanmıştır. Görsel etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden verilen soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	20 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Görsel size neler çağırıyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Görseldeki kişinin alışveriş tercihleri konusunda ne düşünüyorsunuz?
- c) Bir anlık mutluluğumuzu düşünerek ihtiyaçlarımızın dışında alışveriş yapmak uzun vadede ne gibi olumsuz sonuçlar doğurabilir? Sınıfça tartışınız.
- ç) Alışverişte öz denetimli olmak sizce neden gereklidir?
- d) Alışveriş yaparken öz denetimli olmak için nelere dikkat etmek gerekir? Tavsiyelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yaptığım seçimlerde yalnızca o anlık mutluluğuma odaklanmamın sonuçlarını fark ederim.		
İhtiyacım dışında tüketim yapmamın olumsuz sonuçlarını fark ederim.		
Alışverişte öz denetimli olabilirim.		
Öz denetimli olmanın hayatın her alanında bireye katkı sunacağına inanırım.		
Öz denetim sahibi bireylerin toplum hayatına olumlu katkı sunacağını savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Kişinin kendini kontrol etmesinin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dış uyarılara gerek kalmadan kendilerini kontrol edebilmelerinin gerekliliğini kavramaları üzerinedir. Metnin bir öğrenci tarafından okunması sağlanır. Öğrencilerden hikâyenin sonunu tamamlamaları istenir. Hikâye bağlamında öz denetim kavramı üzerine tartışmaları ve kontrol listelerini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	25 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. "Öz denetim" in tanımını öğrencilerinize okuyarak öz denetim üzerinde düşüncelerini sağlayınız.**

Öz denetim; daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlamasıdır (1).

2. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını ve soruları cevaplamasını sağlayınız.

... O zaman prens çok üzüldü, ağladı. "Peki sen nasıl kurtuldun?" deyince küçük kardeşi: "Ben gemiden kalan bir parçaya tutunarak çıktım." dedi. Sonra ağabeyi prense şöyle sordu: "Mücevherleri buldunuz mu?" Prens, doğru sözlü olduğu için "Buldum yavrucuğum." dedi. O zaman küçük kardeşi şöyle söyledi: "Siz yorgunsunuz. Dinlenin. Biraz uyuyun. Mücevheri bana verin, onu ben tutayım."

Bunun üzerine İyi Düşünceli Prens başındaki mücevheri alıp küçük kardeşine verdi. "Sıkı tut, iyi gizle; hırsız almasın!" dedi. Sonra uyudu.

Bu sırada, Kötü Düşünceli Prens'in kalbine şeytani bir düşünce girdi. Şöyle düşündü: "Annem, babam, uzun zamandan beri, beni pek sevmezlerdi; ağabeyim prensi severlerdi. Şimdi, bu mücevherle birlikte oraya gidince, ağabeyim göklere çıkacak. Oysa ben, boşuna sayısız yer görmüş, taban tepmişim. Şimdi ben..."

İyi ve Kötü Prens Öyküsü

- Hikâyede Kötü Prens'in yerinde olsanız siz ne yapardınız? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Hikâyeyi kendi yorumunuzla tamamlayınız. Tamamladığınız hikâyeleri arkadaşlarınızla paylaşınız.*

3. İyi ve Kötü Prens Öyküsü'nün özetini öğrencilere okuyarak soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

Uygur Türklerine ait Prens Kalyanankara ve Papamkara Hikâyesi'nde (İyi ve Kötü Prens Öyküsü) iyi yürekli bir prensin bütün canlılara yardım etmek ve canlıların birbirlerine zarar vermelerine engel olmak üzere çok değerli bir mücevheri ele geçirmek için çıktığı maceralı yolculuk anlatılmaktadır. Gemilerle yapılan yolculukta karşısına çıkan binbir zorluğu yenen iyi yürekli prens, sonunda mücevheri elde eder ancak bu sefer de kötü yürekli kardeşi ailesinin gözüne girmek için mücevheri alır.

- Öz denetim becerisine sahip kişi, kuralları benimser ve dış uyarılara gerek kalmadan bu kurallara kendi kendine uyar. Olumlu ve olumsuz duygularını yönlendirebilme iradesine sahiptir (1).*

Buna göre Kötü Prens'in ailesinin gözüne girebilmek için mücevheri almasını öz denetim bağlamında değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kuralları benimserim ve dış uyarı olmaksızın kurallara uyarım.		
Karar alırken kendimi kontrol ederim.		
Öz denetim sahibi bir insan olmanın gereklerini yerine getiririm.		
Öz denetim sahibi olmanın bireye katkılarını fark ederim.		
Öz denetimin geliştirilebilir bir beceri olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Zaman yönetimi konusunda hayattaki öncelikleri belirlemenin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin farklı isteklerine ulaşmak için öncelik sırasına göre zaman ve emek harcamada öz denetim geliştirebilmeleri üzerinedir. Öğrencilere örnek bir durum verilir ve bu örnek durumla ilgili soruların cevaplanması istenir. Piramit grafik üzerine öğrencilerin hayatındaki öğeleri önem derecesine göre yazmaları sağlanır. Öğrencilerin 24 saatlik zaman dilimini en verimli şekilde nasıl değerlendirecekleri konusunda bir paragraf yazmaları istenir ve yazılan paragraflar öğrencilere okutulur. Bir özdeyiş ve ilgili bir görsel verilerek öğrencilere yorumlatılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Örnek durumu etkileşimli tahtaya yansıtınız ve okuyunuz. Örnek durumla ilgili soruları öğrencilerin yorumlamalarını sağlayınız.

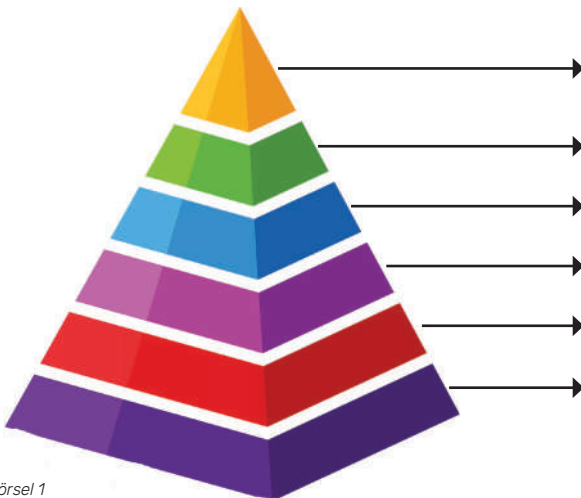
İçerisinde 5 kg elmas, 10 kg altın, 20 kg gümüş, 50 kg alüminyum ve bol miktarda da değersiz renkli cam parçaları bulunan bir hazine buluyorsunuz. Bulduğunuz hazineden küpünüze en fazla 24 kg yük doldurabilme imkânınız var.

Örnek Durum

- a) Bu durumda hangi madenden kaç kg alırdınız? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- b) Küpünüze ilk önce hangi madeni koyardınız? Neden?
- c) Örnek durumda verilen 24 kg kapasiteli küp ve değerli madenler, gerçek yaşamda nelere karşılık geliyor olabilir? Tahminlerinizi sınıfla paylaşınız.

2. Örnek durumda geçen 24 kg kapasiteli küp ve değerli madenlerin gerçek yaşamdaki 24 saatlik zaman dilimini ve önemli işleri temsil ettiğini açıklayınız. Öğrencilerin aşağıda verilen maddeleri önem derecesine göre piramit grafiğe yazmalarını isteyiniz. Grafiğin en geniş tabakasından en dar tabakasına doğru önem derecesinin azaldığını belirtiniz. Sonra grafik bilgilerini sınıfla sözlü olarak paylaşmalarını sağlayınız.

- I. İnançların gereklerini yerine getirme
- II. Oyun ve eğlenceler
- III. Eğitim ve okulla ilgili görevler
- IV. Aile içi görev ve sorumluluklar
- V. Arkadaşlarla vakit geçirme
- VI. Sosyal etkinlikler (geziler, seyahatler, ziyaretler vb.)

3. Soruları öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.

- a) Grafikte sıraladığınız öğelere verdiğiniz değer ile bu öğelere gerçek hayatta ayırdığınız süreyi ne kadar uyumlu görüyorsunuz? Düşüncelerinizi sınıfta paylaşınız.
- b) Bir gün içerisinde neler yaptığınızda zamanınızı verimli kullandığınızı hissedersiniz?

4. Özdeyiş ve görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilere yorumlatınız. Öğrenci yorumlarından sonra zaman yönetiminin öz denetim değeri ile ilişkisini açıklayınız.

"Mücevherler vakitle alınabilir ama vakitler mücevherle alınamaz." (Hz. Mevlâna)

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Zaman yönetimi konusunda öz denetimli olmayı önemserim.		
Önceliklerimi belirleme ve etkili zaman yönetimi arasındaki ilişkiyi açıklayabilirim.		
Zamanımı verimli bir şekilde planlayabilirim.		
Öz denetimin geliştirilebilir bir yetenek olduğunu fark ederim.		
Öz denetimli olmanın birey ve topluma katkılarını bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Öz denetimli olmanın başarıya ulaşmada önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin başarıya ulaşmaları için davranışlarını denetlemesi gerektiğini fark etmelerini sağlamak üzerine geliştirilmiştir. Etkinlik sürecinde Mehmet Ali Kâğıtçı'nın biyografisi ve görseller etkileşimli tahta aracılığıyla öğrencilere sunulur. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açınız. Görsellerin her birine yönelik olarak öğrencilerin görüşlerini alınız.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

- a) Bu görselleri hangi kelimelerle ilişkilendirirsiniz? Bu kelimelerin öz denetimle ilişkisi ne olabilir? Örnek vererek açıklayınız.

Sınıf İçi Etkinlik

5

ENGELLERİ AŞ
HEDEFLERİNE ULAŞ

2. Mehmet Ali Kâğıtçı ile ilgili metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilere biyografiyi okutunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 4

Mehmet Ali, kâğıtçılık mesleğini kendine uzmanlık alanı olarak seçmişti ve bu mesleğin inceliklerini öğrenmek konusunda çalışmaya başlamıştı. Mehmet Ali, kâğıtçılıkla ilgili ne buluyorsa okuyordu. Konu üzerine yılmadan yorulmadan çalışıyordu ancak o zamanlar Türkiye’de bu alanda eğitim verilmiyordu. Bu nedenle kendini geliştirmesi hiç de kolay değildi. Kâğıt sanayisini çoktan kurmuş ve geliştirmiş ülkelere gitmek, oralarda incelemeler yapmak, bu alanla ilgili eğitimler almak istiyordu.

Asistan olarak görev yaptığı fakülteden izin alarak hedeflerini gerçekleştirmek için 1925 yılında Almanya’ya gitmeye karar vermişti. İstanbul Üniversitesindeyken Hannover Yüksek Teknik Okulunda görev yapan Prof. Ost ile mektuplaşmış, kâğıt alanında

uzman olmak istediğini bildirmiş ve olumlu cevap da almıştı ancak Prof. Ost ilk başta bu gencin hedeflerindeki ciddiyeti fark etmeyip geçici heveslerle bu işi yapmak istediğini düşünmüştü. Mehmet Ali düşünce ve kararlılığı ile Prof. Ost’u etkilemeyi başarmıştı. Sonraki süreçte de devamlı desteğini kazanmıştı. Mehmet Ali Almanya’nın Hannover kentinde bir kâğıt fabrikasında işçi olarak çalışmaya başlamıştı. Bir yıl boyunca kaldığı Almanya’da bütün kâğıt fabrikalarını yakından tanıma fırsatı bulmuştu. İş yerinde geri kalan zamanlarda sık sık Prof. Ost’un fabrikasına gidiyor, Prof. Ost’un bilgi ve deneyimlerinden yararlanmaya çalışıyordu.

Fransa hükûmeti Türkiye’den öğrenci alacağını duyurmuştu. İstanbul Üniversitesinin hazırladığı öğrenci listesinde Mehmet Ali’nin ismi kâğıt mühendisliği için gösterilmişti. Fransa hükûmeti, öğrencilerin sosyal bilimler üzerine çalışmalar yapması gerektiğini bildirerek Mehmet Ali’nin ismini silmişti. Fransa’nın İstanbul büyükelçisini ikna eden Mehmet Ali, onun da desteğini alarak Fransa hükûmetini ikna etmişti. Mehmet Ali Fransa’ya ulaştığında Grenoble’daki Kâğıt Yüksek Mühendisliği Okulunun yaptığı sınavda başarılı olarak okula kaydını yaptırmıştı. Aynı zamanda Lancey’deki bir kâğıt fabrikasına işçi olarak çalışmaya başlamıştı. Fabrika ile okul arasında koşuturuyor, ideali uğruna her sıkıntıya katlanıyordu.

Mehmet Ali, Fransa’daki iki yıllık eğitimini bitirme sınavlarından tam not alarak bölümü birincilikle bitirmişti. O, kâğıt mühendisi unvanını ve diplomasını alarak Türkiye’nin ilk kâğıt mühendisi olmuştu. Kendisine Fransa’da bir kâğıt fabrikasında çalışması için iyi bir iş teklifi yapılmıştı. O, ideallerinden vazgeçmeyerek Türkiye’ye döneceğini bildirmişti çünkü o, Türkiye’de yerli kâğıt fabrikasını kurmayı hedefliyordu. Bütün bu mücadelelerin ardından kâğıt fabrikasını kurmayı başarmıştı. Artık Türkiye’nin ilk kâğıtçısı olmuştu; bundan dolayı ona Kâğıtçı soyadı verilmişti.

Bu metin Biyografilerle Değerler Eğitimi kitabından derlenmiştir.

- a) Mehmet Ali Kâğıtçı’nın biyografisini başarı ve öz denetim bağlamında değerlendiriniz.
b) Kendi özelliklerinizi Mehmet Ali Kâğıtçı’nın biyografisiyle karşılaştırınız. Çalışkanlık ve öz denetim açısından benzer yönlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Mehmet Ali Kâğıtçı'nın biyografisini ve görselleri dikkate alarak öz denetim değeriyle ilgili tabloyu sınıfça doldurunuz.

Öz Denetimli Bireyde Bulunması Gereken Davranışlar	Öz Denetimli Bireyde Bulunmaması Gereken Davranışlar
<ul style="list-style-type: none">▪ Kararlılık▪▪▪▪▪▪	<ul style="list-style-type: none">▪ Tereddüt▪▪▪▪▪▪

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Başarıya ulaşmada öz denetimin önemli olduğunu bilirim.		
Öz denetimin bireysel ve toplumsal katkıları olduğunu savunurum.		
Öz denetimli olmanın olumlu katkılarını fark ederim.		
Arkadaşlarımı öz denetimli olmaları için teşvik ederim.		
Başarılı olmak için öz denetimli olmak gerektiğine inanırım.		

Sınıf İçi Etkinlik

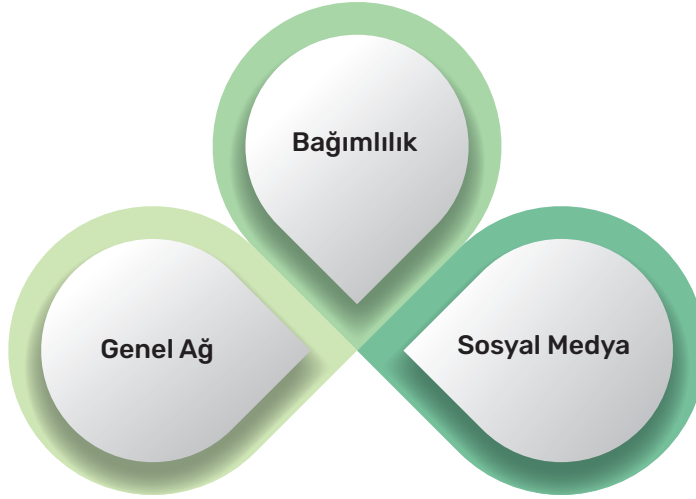
6

SOSYAL MEDYADA ÖZ DENETİM

Etkinliğin Amacı	Genel ağ ve sosyal medya kullanımında öz denetimli olmanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin genel ağ, sosyal medya ve ekran teknolojileri kullanımında öz denetimli olmalarını sağlamak için geliştirilmiştir. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Öğrencilerden kavramları kendi ifadeleriyle tanımlamalarını ve kavramların hangi çağrışımları yaptığına yönelik fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 1

- Tabloyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden incelemelerini isteyiniz. Öğrencilere ifadelerle yönelik soruları cevaplamalarını ve bir kağıda isimsiz olarak yazmalarını söyleyiniz. Sonuçları (toplam evet ve hayır sayısını) öğrencilerle paylaşarak öz denetim açısından değerlendirmelerde bulununuz.

İfadeler	Evet	Hayır
Genel ağ ve sosyal medyada her gün mutlaka vakit geçiririm.		
Genel ağ ve sosyal medyaya girme isteğimi kontrol etmekte zorlanırım.		
Genel ağ ve sosyal medyayı çoğunlukla eğlence amacıyla kullanırım.		
Genel ağ ve sosyal medyanın olmadığı bir yaşam düşünemem.		

3. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

a) Sosyal medya ve ekran bağımlılığına sebep olan unsurlar neler olabilir? Açıklayınız.

-
-
-
-
-

b) Sosyal medya ve ekran bağımlılığının önüne geçmek için neler yapılabilir? Tartışınız.

-
-
-
-
-

c) Medya okuryazarlığının öz denetime etkisi konusunda ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

ç) Sosyal medya ve ekran bağımlılığından korunmada öz denetim sahibi olmanın önemini anlatan bir slogan yazınız. Yazdığınız sloganı arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Genel ağı ve sosyal medyayı kullanırken öz denetimli olmaya çalışırım.		
Genel ağ ve sosyal medya kullanımı konusunda arkadaşlarımı öz denetimli olmaları için teşvik ederim.		
Genel ağ ve sosyal medya araçlarının amaç değil araç olduğunu kabul ederim.		
Genel ağ ve sosyal medya kullanımında geçirdiğim zamanı planlayabilirim.		
Genel ağ ve sosyal medya kullanımında öz denetimli olmanın bireye katkılarını öngörebilirim.		

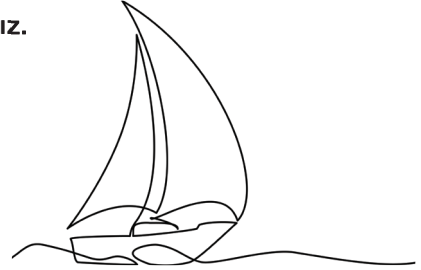

Etkinliğin Amacı	Davranışlarının sonuçlarını düşünerek karar verebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin öz denetimin akademik başarıyı arttırabileceğini fark etmeleri üzerinedir. Öğrencilerin öz denetimle ilgili cümleyi yorumlamaları sağlanır. Öz denetim formu etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerden belirli durumlar karşısında nasıl davranacaklarını seçmeleri ya da kendi seçeneklerini oluşturmaları istenir. Seçeneklerin kısa ve uzun vadedeki sonuçları sınıfça tartışılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıda yer alan soruyu öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

- a) *Amin Maalouf'un "Dümen başındaki insan rüzgârın nereden eseceğine karar veremez, ne şiddetle eseceğine de ama kendi yelkenini yönlendirebilir." sözünü öz denetim değeri bağlamında yorumlayınız.*

Görsel 1

2. Öz denetim formunu etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden kendilerine uygun seçeneği düşünmelerini isteyiniz. Eğer seçenekler kendilerine uygun değilse kendilerine uygun yeni bir seçenek oluşturabileceklerini belirtiniz.

DURUM	1. SEÇENEK	2. SEÇENEK	KENDİ SEÇENEĞİNİZ
Ertesi güne yetiştirmeniz gereken bir ödeviniz var. Aynı akşam tuttuğunuz takımın kaçırmak istemeyeceğiniz önemli bir maçı da var.	Maçı izlersiniz.	Ödevinizi yaparsınız.	
Ders çalışırken telefonunuza bildirim geldiği için dikkatiniz dağılıyor, odaklanmakta zorlanıyorsunuz.	Dersi bırakıp telefondaki bildirimlerinize bakarsınız.	Telefonu duymayacağına bir yere kaldırıp dersinize odaklanırsınız.	
Türk dili ve edebiyatı dersinde deneme yazma etkinliğini erken bitiren arkadaşlarınızın kendi aralarındaki konuşmaları odaklanmanızı zorlaştırdı. Onlara katılmak istediniz ama denemeyi tamamlayıp sorumluluğunuzu yerine getirmeniz de gerekiyordu.	Arkadaşlarınıza katılırsınız.	Denemeyi tamamlarsınız.	
Okuldan eve dönüp günlük ders tekrarını ve araştırma görevlerini yapıyordunuz. Yan odadan sevdiğiniz TV programının sesini duydunuz.	Çalışmayı bırakıp TV izlemeye geçersiniz.	TV'nin sesini kısıp çalışmaya devam edersiniz.	
Öğretmen sınıfı gruplara ayırarak her gruba bir proje çalışması verdi. Gruptaki arkadaşlarınız kendi sorumluluklarını yerine getirmeyip tüm işi size bıraktı. Bu duruma sinirlendiniz.	Arkadaşlarınıza sinirlendiğiniz için çalışmayı bırakırsınız.	Çalışmaya devam edip projeyi tamamla, durumu öğretmene bildirirsiniz.	
Ödevinizi son güne bıraktığınız için yetiştiremeyeceğinizi düşündünüz ve endişelendiniz.	Ödevinizi yapmadan okula gidersiniz.	Ödevinizin yapabildiğiniz kadarını yapmaya çalışırsınız.	

3. Öğrencilerden tercihlerinin kısa ve uzun vadede ortaya çıkarabileceği sonuçları tartışmalarını isteyiniz.
4. Birinci seçenek sütununda olumsuz seçimler verilmiştir. Öğrencilere bu seçeneklerin tercih edilmesinin uzun vadedeki etkilerinden bahsediniz.
5. Kendi seçeneğini oluşturan öğrencilerden gönüllü olanların bu seçenekler üzerine konuşmalarını isteyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

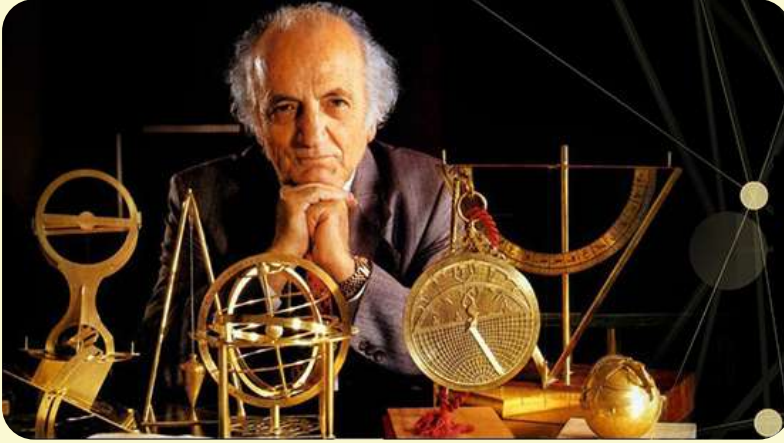
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kendi seçimlerimi yapabilirim.		
Seçimlerimin olası sonuçları hakkında fikir üretebilirim.		
Düşünce ve davranışlarım üzerine öz değerlendirme yapabilirim.		
Öz denetimli olmanın birey ve toplum üzerindeki etkilerini fark ederim.		
Öz denetimin geliştirilebilir bir yetenek olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Ülkesine ve insanlığa faydası olan bilim insanlarının sahip olduğu özellikleri fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin ülkesine ve insanlığa faydası dokunan, millî ve manevî değerleri yücelten, büyük bir azim ve kararlılıkla çalışarak ülkesini tüm dünyaya tanıtan bilim insanlarından Fuat Sezgin'in yaşam öyküsünden hareketle başarıya ulaşmada öz denetimin etkisini fark edebilmeleri üzerinedir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerin yönergeler doğrultusunda etkinliği takip etmelerine ve öğrencilerin kontrol listesini doldurmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden okumalarını isteyiniz.

Görsel 1

Hayatı boyunca birçok başarıya imza atmış olan Fuat Sezgin, yaptığı çalışmalarla Türk İslam ve bilim tarihine adını altın harflerle yazdırmıştır. Yaptığı üstün nitelikli çalışmalardan dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığı 2016 Özel Ödülü'ne layık görülmüş ayrıca Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2019 yılı "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" olarak ilan edilmiştir.

Prof. Dr. Fuat Sezgin 24 Ekim 1924 tarihinde Bitlis'te doğdu. Erzurum'da ortaokulu ve liseyi

bitirip 1943 yılında ilk planına göre matematik okuyup mühendis olmak için İstanbul'a geldi. Bir akrabasının tavsiyesi üzerine, İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Araştırmaları Enstitüsünde alanında en tanınmış uzmanlardan Alman şarkiyatçı Helmut Ritter tarafından verilen bir seminere katılan Sezgin, ilk planını kökten değiştirdi. Ritter'in anlattıklarının büyüleyici etkisi altında Fuat Sezgin ertesi gün derslere kayıt olmak üzere Enstitü'ye gitti. Ne kayıt için son günün geçmesi ne de Ritter'in alanının çok zor olduğuna yönelik uyarımları, Sezgin'i kesin kararından vazgeçiremedi.

Alman ordusunun 1943 yılında Bulgaristan'a kadar ilerlemesinden dolayı Türkiye'de üniversite öğretimi askıya alındığında Ritter, öğrencilerine bu uzun arayışı değerlendirmelerini ve Arapça öğrenmelerini tavsiye etti. O sırada Fuat Sezgin Cerir et-Taberî'nin tefsirini, Türkçe meali içeren kitaplarla karşılaştırmaya karar verdi ve zor bir dille yazılan tefsiri anlayabilmek için altı ay boyunca her gün 17 saat Arapça çalıştı. Altı ayın sonunda Taberî tefsirinin Arapçasını gazete okur gibi okuyordu. Helmut Ritter, Ebû Hamid el-Gazalî'nin *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* kitabını okuması için Fuat Sezgin'in önüne koyduğunda, öğrencisinin bunu kolayca başarabilmesine çok memnun oldu. Dil öğrenmede büyük yeteneğe sahip olan Fuat Sezgin'in beş dile aynı anda başlayarak her yıl yeni bir dil öğrenmesini önerdi. Sezgin de ileri yaşlarına kadar bu yüksek çalışma temposunu devam ettirdi.

(...)

İslam bilim aletlerini kitaplardan modeller hâlinde insanlara tanıtmak isteyen Alman fizikçi Eilhard Wiedemann 1900 yılında İslam bilim aletlerinin modellerini yapmaya başlamış, 1928 yılına kadar hayatının yaklaşık 30 yılında beş aletin modelini yapmayı başarmıştır. Prof. Dr. Fuat Sezgin "Acaba 30 aleti yapmayı başarabilir miyim?", "Bir müze olmasa bile bir odayı doldurabilir miyim?" düşüncesi ile başladığı çalışmalarını Frankfurt'ta kurduğu İslam Bilim Tarihi Müzesinde 800'den fazla alete ulaştırmıştır. Müzede, İslam kültür çevresinde yetişen bilim insanlarının buluşlarını bilimsel alet, araç ve gereçlerinin yazılı kaynaklara dayanarak yaptırdığı sekiz yüzden fazla örnekleri sergilenmektedir. Aynı binada hayatı boyunca dünyanın her yerinden büyük bir özenle, zorluk ve sıkıntılara katlanarak aldığı 45.000 ciltlik kitaplarla kurduğu Bilimler Tarihi Kütüphanesi bulunmaktadır. Bazı kitapları, sahasında orijinal tek nüsha olma özelliğini taşıyan bu kütüphane İslam Bilimler Tarihi açısından dünyada tek olma özelliğine sahip, koleksiyon bir ihtisas kütüphanesidir.

Prof. Dr. Fuat Sezgin'in olağanüstü gayretleri ve çalışmalarıyla 2008 yılında yaklaşık 700 eserlik ikinci bir müze, İstanbul Gülhane Parkı içerisindeki binada bütün milletimize armağan edilmiştir. Bu müzeler, Müslüman bilim adamlarının yüzyıllar boyu insanlığa armağan ettiği icat ve keşiflerini, bilim tarihinin değişik disiplinlerdeki evrimini kapsamlı bir şekilde sunmakta olup kendi sahasında dünyada bir yenilik arz etmektedir. Astronomi, coğrafya, gemicilik, zaman ölçümü, geometri, optik, tıp, kimya, mineraloji, fizik, mimari, teknik ve harp tekniği sahalarında sistematik bir düzenle sergilenen eserler; İslam bilimlerinin büyük keşif ve muazzam buluşlarını göstermekle birlikte bu keşif ve buluşların değişik yollardan Avrupa'ya geçip orada kabul bulduğunu ve alınarak özümsemişliğini nefis bir görsellikle ziyaretçilerine apaçık bir şekilde sunmaktadır. Böylece bilimler tarihinin de bir bütün olduğunu, gerçeğe uygun, hislerden ve ön yargılardan uzak, tam bir objektiflikle ispatlamaktadır. (...)

<https://www.munzur.edu.tr>

2. Metinden hareketle öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- Fuat Sezgin'in yaşam öyküsünü incelediğinizde onu başarıya götüren kişilik özelliklerinin neler olduğunu arkadaşlarınızla tartışınız.*
- Topluma ve insanlığa faydalı olmuş kişilerin ortak özelliklerinden biri de öz denetim sahibi olmalarıdır. Öz denetimli olmanın bireyleri başarıya götürmedeki rolünü Fuat Sezgin'in hayatından hareketle değerlendiriniz.*
- Başarıya giden yolda karşınıza çıkan engel ve zorluklar karşısında nasıl bir tutum sergilersiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Ülkenize ve insanlığa faydalı olmak adına neler yapmak istersiniz? Bu amaçla gerçekleştirmek istediğiniz çalışmalar için şu anda ve gelecekte neler yapmanız gerektiği ile ilgili plan ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

Sınıf İçi Etkinlik

8

İLME ADANMIŞ BİR ÖMÜR

3. "Başarmak İçin" adlı çizelgeyi çoğaltarak öğrencilerinize dağıtınız. Öğrencilerinizden çizelgedeki soruların cevaplarını karşılarına yazarak arkadaşları ile paylaşımlarını ve çizelgeyi çalışma ortamlarında görebilecekleri bir yere asmalarını isteyiniz.

Başarmak İçin	
İlgi duyduğum ve yetenekli olduğum alanlar nelerdir?	■ ■ ■
Güçlü yönlerim nelerdir?	■ ■ ■
Zayıf yönlerim nelerdir?	■ ■ ■
Zayıf yönlerimi nasıl güçlendirebilirim?	■ ■ ■
Öz denetim sağlamam gereken yönlerim nelerdir?	■ ■ ■
Öz denetimli olmanın geleceğim üzerindeki etkileri neler olabilir?	■ ■ ■
Kısa vadeli hedeflerim nelerdir?	■ ■ ■
Uzun vadeli hedeflerim nelerdir?	■ ■ ■
Beni hedeflerime ulaştıracak motivasyon kaynakları nelerdir?	■ ■ ■
Hedeflerimi gerçekleştirebilmek için almam gereken sorumluluklar nelerdir?	■ ■ ■
Hedeflerimi gerçekleştirebilmek için kimlerden yardım alabilirim?	■ ■ ■
Hedeflerime ulaşmak için hayatımda ve kendimde yapmam gereken değişiklikler nelerdir?	■ ■ ■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

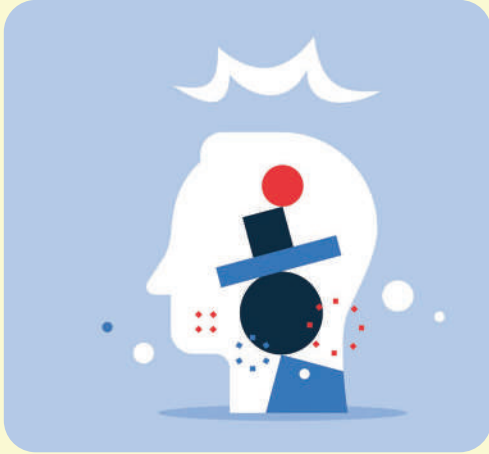
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Öz denetimli olmanın önemine inanırım.		
Öz denetimli olmanın hayatın birçok alanını etkilediğini fark ederim.		
Öz denetimli davranabilmenin bireysel ve toplumsal faydalarını bilirim.		
Başarıya giden yolda azim ve kararlılıkla ilerlemem gerektiğini fark ederim.		
Sahip olduğum özelliklerin, ilgi ve yeteneklerimin geleceğime yön vermede etkili olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Öz denetimin insan hayatı üzerindeki etkilerini açıklayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin öz denetim değerini sorular üzerinden kavramaları için geliştirilmiştir. Öz denetim ile ilgili verilen metin öğrencilere okunur. Öğrencilerden sorulara cevap vermeleri istenir. Öğrenciler gruplara ayrılarak her grubun sözcü seçmesi sağlanır. Grup üyelerinden öz denetim değeri ile ilgili soru hazırlamaları ve belirlenen öğretmenlere bu soruları yönelterek cevapları not almaları istenir. Alınan notların bir rapor hâlinde grup sözcüleri tarafından sınıfta sunulması sağlanır. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz. Verilen soruları öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

Görsel 1

Kişinin davranışlarını kontrol etmesi ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenmesine öz denetim denir. Öz denetim, kişisel temizliği ve çevre temizliğini de kapsamaktadır. Kişisel temizliğini kontrol etmenin yanında dil temizliği noktasında konuşmalarına dikkat etme de öz denetimle mümkün olur. Kişinin özünü, fitratını koruması hep öz denetim sahibi olmasıyla gerçekleşir (1). Öz denetim sahibi olan bireyler; duygularını dengeleyebilen, tepkilerini kontrol edebilen, nerede ne şekilde davranacağını iyi planlayan, mutlu, huzurlu ve insanların huzurunu kaçırmayan, sorunlara takılıp kalmayan, aksine çözüm odaklı olan, mutlu oldukları dışarıdan belli olan ve kendileriyle barışık insanlardır (2).

(1) Muzaffer Uğur, Değer Verdiklerimizden Değerlerimiz (Düzenlenmiştir.)

(2) <https://selcuklu.meb.gov.tr/www/ozdenetim-40/icerik/556>

- a) Öz denetimli bireylerin kendisine ve topluma katabilecekleri nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Öz denetim sahibi olmayan bir insanın kendine ve topluma vereceği zarar neler olabilir? Tartışınız.

2. Öğrencileri sınıf mevcuduna göre gruplara ayırınız. Gruplara ayırdıktan sonra formu öğrencilerle paylaşınız. Her grubun bir sözcü seçmesine ve görüşme yapmak için bir öğretmen belirlemesine rehberlik ediniz. Grup olarak öz denetim değeri ile ilgili verilen sorulara ek olarak sorular hazırlamalarını, belirledikleri öğretmene bu soruları yöneltmelerini ve cevapları not almalarını isteyiniz. Görüşmeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden, alınan notları rapor hâline getirmelerini isteyerek uygun gördüğünüz bir zamanda raporların sözcüler tarafından sınıfta paylaşılmasını sağlayınız.

Grup Üyeleri	
Görüşme Yapılacak Öğretmen	
Grup Sözcüsü	
Öz Denetim Değeri ile İlgili Hazırlanan Sorular	<ol style="list-style-type: none">1. Sizce öz denetim nedir?2. Size göre öz denetimli bireyde bulunması gereken özellikler nelerdir?3. Öz denetim sağlamak için öğrencilerinize neler önerirsiniz?4. Öğrencilerin başarılı olmasında öz denetimin etkisi nedir?5.6.7.
Görüşmede Alınan Notlar	

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Davranışlarımı kontrol etmenin önemini bilirim.		
Düşünce ve davranışlarım üzerine öz değerlendirme yapabilirim.		
Öz denetimli olmanın kendim ve toplum üzerindeki etkilerini fark ederim.		
Öz denetimin geliştirilebilir bir yetenek olduğunu bilirim.		
Öz denetimli olma konusunda arkadaşlarımı teşvik ederim.		

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

10

ÖFKE KONTROLÜ

Etkinliğin Amacı	Öfke kontrolünde öz denetimli olmanın olumlu katkılarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin öfke kontrolü sağlamaları konusunda farkındalık oluşturmak için geliştirilmiştir. Metinler öğrencilere okunur. Öğrencilerden dağıtılan anketi ailelerine ve arkadaşlarına uygulamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıda verilen ayet ve hadisleri öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız. Verdikleri cevapları sınıfça eylem listesine dönüştürünüz. Hazırladığınız eylem listesindeki maddeleri bir hafta boyunca uygulamalarını isteyiniz.

Onlar büyük günahlardan ve hayasızlıklardan kaçınırlar, öfkelendiklerinde dahi bağışlarlar. (*Şûrâ suresi, 37. ayet*)

<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf>

... ama; kim sabreder ve bağışlarsa, işte bu güçlü irade gerektiren işlerdendir. (*Şûrâ suresi, 43. ayet*)

<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf>

Hiz. Muhammed (s.a.v.) bir taşı havaya kaldırmaya çalışan bir kavme rastlamıştır. Yanındakilere onlar ne yapıyor diye sormuş, karşılığında böyle yaparak insanların kendi güçlerini göstermeyi ve kanıtlamayı istedikleri cevabını almıştır. Oradakilere: "Kişiyi bu davranışından daha güçlü ne gösterir?" diye sormuş ve yine kendisi "Öfke anında kendisini tutandır." cevabını vermiştir. (*Heysemî, Edeb, 33*)

Bir rivayete göre Hiz. Muhammed (s.a.v.) çığlık çığlığa bağrıışan insanların olduğu bir topluluğa uğramış ve oradakilere ne olduğunu sorunca etrafındakiler:

"Ya Rasulallah, falanca gürüşüyor ve ondan daha iyi gürüşen, ondan daha güçlü bir kişi yoktur." cevabını almıştır. Rasulullah (s.a): "Ben size ondan daha güçlüsünü haber vereyim mi? Kendisine zulmedene karşı öfkesini yenen biri ona, şeytana ve şeytanın arkadaşlarına üstün gelerek daha güçlü olduğunu kanıtlamıştır." buyurmuştur. (*Heysemî, Edeb, 33*)

"Allah şu üç kişiyi korur, onlara rahmet eder ve onları cennetine alır; verilen nimete şükredenler, kötülük gördüğünde ona karşılık vermeye gücü yettiği hâlde affedenler, kızınca sakın olanlar. (*Suyûtî, Sahih ve Daif el-Câmiu's-Sagîr ve Ziyâdetihi, I, 137 akt.: Sarıtaç, H. 2019*)

2. Aşağıda verilen soruları öğrencilerin cevaplamasını isteyiniz.

- a) Günlük hayatta öfke kontrolünü nasıl sağlıyorsunuz? Örnek vererek açıklayınız.
b) Bir kişinin öfkesini kontrol edebilmesi için neler yapması gerekir? Gerekçeleriyle açıklayınız.

3. Öğrencilere aşağıdaki kontrol formunu dağıtınız. Her bir öğrenci ile ilgili aile üyelerinden veya arkadaşlarından en az iki kişinin görüşlerini bu kontrol formunda belirtmelerini isteyiniz.

Öfkelendiği Zaman	Evet	Hayır
Arkadaşlarıyla yüksek sesle konuşmaz.		
Kaba konuşmaz.		
Karşısındakini anlamaya çalışır.		
Düşünmeden hareket etmez.		
Gerekirse bulunduğu ortamı değiştirir.		
Nefes egzersizleri yapar.		
Hoşgörülü ve anlayışlı olmaya çalışır.		
Ne hissettiğini karşısındakine açıkça söyler.		
Soğukkanlılığını korumaya çalışır.		

4. Öğrencilerle anket sonuçlarına yönelik değerlendirme yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Öfkelendiğim zaman sabretmem gerektiğini bilirim.		
Öfkeliyken karar vermekten çekinirim.		
Öfkemi kontrol etmek için gerekeni yaparım.		
Öfkeyle yapmış olduğum eylemlerin sonucunun olumsuz olacağını düşünürüm.		
Öfke kontrolünün birey ve toplum hayatı için önemli olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Duygularını dengeleyip tepkilerini kontrol ederek nerede, ne şekilde davranacağını planlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çevresiyle uyum içinde yaşayabilmesi için kendi öz kontrollerini sağlayabilmeleri üzerinedir. Haber metni etkileşimli tahtada açılarak öğretmen tarafından okunur. Okunan metinden hareketle öğrencilerin etkinliğe katılımları sağlanır. Etkinlik öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve öz denetim değeri üzerine aileyle irtibatlı şekilde yürütülür. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki haber metnini etkileşimli tahtada açarak okuyunuz.

Görsel 1

ARTAN DİJİTAL BAĞIMLILIKLA MÜCADELE İÇİN ÇOCUKLARA ÖZ DENETİM KAZANDIRILMASI TAVSİYE EDİLDİ

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Tasarımı ve Medya Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ahmet Eskicumalı, salgın sürecinde pekişen dijital bağımlılığın azaltılması için çocuklara öz denetim kazandırılması gerektiğini belirtti. Prof. Dr. Eskicumalı, salgın sürecinde çocukların iletişim araçlarıyla ilişkisinin ikiye katlandığını, ebeveynlerin de uzun süren ev döneminde çok fazla kısıtlama yapamadıklarını anımsattı. Buradaki sorununun, çocukların ve gençlerin internette veya sosyal medyada zamanlarını etkin kullanıp kullanmadığı olduğuna dikkati çeken Eskicumalı, "Anne babalar çoğu zaman çocuklarını nasıl yönlendireceklerini bilemiyorlar. (...)" diye konuştu. (...)

Prof. Dr. Eskicumalı, çocuklarda geliştirilmesi gereken "öz disiplin" kavramının süreci yönetmekte önem arz ettiğini aktararak "Çocuklara, neyi ne kadar süre izleyecekleri, kendileri için neyin faydalı ya da zararlı olduğunu bilecekleri yani doğru seçimi yapabilecekleri öz denetimi kazandırmalıyız." dedi. (...)

Zaman planlaması yapılması ve çocuklara yeni ilgi alanlarının oluşturulması önerisinde bulunan Eskicumalı, "Hobileri desteklemeliyi: sanat, müzik, sportif faaliyetler... Tabiatla haşır neşir olsunlar, el becerilerini geliştirsinler, evin dışında arkadaşlarıyla bir araya gelerek faaliyetler gerçekleştirsinler. Dijital bağımlılık sürecini aşmamızın en iyi yolu da çocukların sosyal faaliyetlerin içerisinde bulunmasıdır." değerlendirmesini yaptı. Eskicumalı, salgın sürecinde çocukların bozulan günlük programlarının yeniden düzene sokulmasının dijital bağımlılığın kademeli iyileşmesinin anahtarı olduğunu kaydederek şu tavsiyelerde bulundu: "Çocuklarımız salgın sürecinde çok geç saatlerde uyudular ve uyandılar. Günlük programın eskiden olduğu gibi yeniden planlanması lazım. İletişim araçlarıyla ilişkinin kademeli olarak azaltılması gerek. Bilgisayar ve tablet karşısında geçirilen uzun süreler, çocuklara başka sorumluluklar verilerek azaltılmalı. Sağlıkla ilgili hassasiyetlere dikkat ederek özledikleri arkadaşlarıyla bir araya gelsinler, artık sanal arkadaşlıkları bıraksınlar."

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/artan-dijital-bagimlilikla-mucadele-icin-cocuklara-oz-denetim-kazandirilmesi-tavsiye-edildi-/2169539> (Düzenlenmiştir.)

2. Okuduğunuz metinden hareketle öğrencilerinizin soruları cevaplamalarını sağlayınız.
 - a) Sizce öz denetim nedir? Öz denetim sahibi insanlar hangi nitelikleri taşır?
 - b) Öz denetim sorunu olan kişiler günlük yaşamda ne tür problemler yaşar? Örnekler vererek açıklayınız.
 - c) Salgın sürecinde evde yaptığınız olumlu ve olumsuz faaliyetlerden birer tanesini arkadaşlarınızla paylaşınız. Olumsuz olduğunu düşündüğünüz faaliyetle ilgili kendinizi nasıl kontrol edebileceğinizi örneklerle açıklayınız.
3. Aşağıda verilen durumlar karşısında öğrencilerinizin nasıl davranışlar sergileyeceği hakkında düşüncelerini sınıf arkadaşları ile paylaşımlarına rehberlik ediniz.

Durum 1

Arkadaşın ödevini yapmadığı için senin büyük bir çaba göstererek yaptığın ödevi kullanmak istiyor. Bunun doğru olmadığını düşünüyorsun ancak ödevini arkadaşınla paylaşmazsan belki de arkadaşlığınız son bulacak. Bu durumda nasıl davranırsın?

Durum 2

Kardeşin, yeni aldığı ve hiç giymediğin ceketini senden izin almadan giyerek arkadaşları ile buluşmaya gitmiş. Onu tesadüfen görüyorsun. Bu durumda nasıl davranırsın?

Durum 3

Ailen eve geç kalmaman konusunda uyardığı hâlde zamanı iyi kullanmayarak -sadece oyalandığın için- eve geç kaldın ve ailenin tepkisi ile karşılaştın. Bu durumda nasıl davranırsın?

Durum 4

Arkadaşlarıyla toplandınız ve içlerinden biri senin kalbini kırdı. Arkadaşına bunu söylediğinde ortamda bir tartışma yaşanabilir, herkesin canı sıkılabilir. Bu durumda ne yaparsın?

Görsel 2

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

11

NASIL DAVRANMALI?

4. Öğrencilerinize sağlıklı beslenmenin bedensel, zihinsel, duygusal ve psikolojik etkilerini örnekler vererek açıklayınız. Öğrencilerinizden sağlıklı beslenme ve öz denetim arasındaki ilişkiyi kavrayabilmeleri için verilen günlük yeme-içme tablosunu aile bireyleriyle birlikte doldurmalarını isteyiniz. Oluşturdukları tablodan hareketle beslenmede yaptıkları doğruları ve yanlışları belirlemelerini sağlayınız. Aile bireyleri olarak sağlıklı bir beslenme listesi oluşturmalarını söyleyiniz.

Sabah	Öğle	Akşam	Öğün Dışı

5. Öz denetimin sağlıklı beslenme üzerindeki etkilerini tartışarak değerlendiriniz.

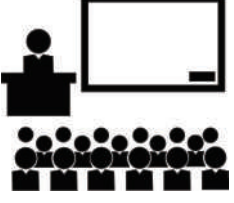
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Duygu, istek ve tepkilerimi dengeleyebileceğimi fark ederim.		
Olaylar ve durumlar karşısında tepki ve isteklerimi kontrol edebilirim.		
Öz denetim sahibi olmanın insan ilişkileri üzerindeki önemini fark ederim.		
Beslenme alışkanlıklarımda öz denetimli olmaya çalışırım.		
Öz denetimli olmanın birey ve toplum hayatı için önemli olduğunu bilirim.		

SABIR

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Sabrın Sonu
2. Etkinlik-Sabrinızı Nasıl Alırsınız?
3. Etkinlik-Sabreyle Gönül
4. Etkinlik-Sabır Yolu
5. Etkinlik-Sabır Tavsiye
6. Etkinlik-Sabır Acıdır, Meyvesi Tatlıdır
7. Etkinlik-Başarının Anahtarı
8. Etkinlik-Çalışmaya Başlamak Mı Yoksa Çalışmayı Bitirmek Mi Zor?

Okul İçi Etkinlikler

9. Etkinlik-Sabır, Ya Sabır!

Okul Dışı Etkinlikler

10. Etkinlik-Bambu Ağacı
11. Etkinlik-Dinle/n

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

12. Etkinlik-Sabrın Anahtarı

Etkinliğin Amacı	Hayattaki zorluklar karşısında sabırlı olmanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sabır değerinin toplumsal ilişkilerdeki önemini fark edebilmeleri için geliştirilmiştir. Sabır değerinin çağrıştırdığı kavramlarla ilgili sınıfta görüş alışverişinde bulunmaları sağlanır. Etkileşimli tahtada "Sabır" konulu örnek metin açılır. Okunan metindeki değer kavranmasına yönelik sorular sınıfa yöneltilir. Metin, sorular ve sabırla ilişkili örnek ifadelerden hareketle öğrencilerin zorluklar karşısındaki davranışlarını gözden geçirmeleri ve sabır değerinin önemini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Sabır kavramının neler çağrıştırdığı ile ilgili olarak sınıfta görüş alışverişinde bulununuz.
2. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz. Metinden hareketle soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SABIR

Sözlükte dayanma ve dayanıklılık anlamına gelen sabır; zor koşullar altında cesaret ve metanetini yitirmeden sıkıntı ve zorluklara katlanmak, doğru yolda yanlışlara karşı sebat etmektir.

(...)

Kur'an-ı Kerim'de sabırla ilgili pek çok ayet vardır. Peygamberlerin tümüne sabır tavsiye edilmiş, onlar da bu tavsiyeye uymuşlar ve ümmetlerine örnek olmuşlardır.

(...)

Kur'an-ı Kerim'de karşılaştığımız bazı sıkıntı ve zorlukların birer imtihan olabileceği, bu gibi durumlarda sabretmek gerektiği şöyle anlatılmıştır: "Andolsun ki sizi biraz korku ve açlık; mallardan, canlardan ve ürünlerden biraz azaltma ile imtihan ederiz. Sabredenleri müjdele!" (Bakara suresi, 155. ayet). Hz. Muhammed (s.a.v.), başladığı işi asla yarım bırakmamış; onca baskı, sıkıntı ve zorluklara rağmen büyük bir azim ve kararlılıkla yoluna devam etmiştir. On üç yıllık Mekke Dönemi'nde müşriklerin uyguladığı dinî, sosyal baskılar ve ambargolar karşısında o, hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmamıştır. Bütün bu baskı ve zorluklara büyük bir sabır ve metanetle karşı koyup direnmiştir. Kötülöklere boyun eğmemiş, asla aceleci davranmamış ve zorluklardan Allah'a sığınmıştır. Sabır konusunda en güzel şekilde örnek olmuş ve ashabına sabrı tavsiye etmiştir.

https://kirikkale.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_02/11121036_sabiremel1.pdf

- a) Kur'an-ı Kerim'de sabrın öncelikli olarak peygamberlere tavsiye edilmesinin nedenleri neler olabilir? Tartışınız.
- b) Zorluklar karşısında sabretmek insanlara neler kazandırır? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- c) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) metinde anlatılan zorluklar karşısında sabırlı olmasını sağlayan özellikleri nelerdir? Anahtar kavramlar hâlinde belirtiniz.

-
-
-
-
-

Sınıf İçi Etkinlik

1

SABRIN SONU

3. Öğrencilerden karşılaşılan zorlukları aşma konusunda insanlara sabrı tavsiye eden özgün sözler söylemelerini isteyiniz.

Zorluk kilidi sabır anahtarıyla açılır.

.....

4. Öğrencilerden aşağıda verilen ifadeleri kendilerine uygun biçimde tamamlayarak arkadaşlarıyla paylaşımlarını isteyiniz.

SABIRLI MIYIM? (EVET/HAYIR ÇÜNKÜ...)

- a) *Haklı olduğum ve bana haksızlık yapılan durumlarda soğukkanlı, anlayışlı ve yapıcı bir tutum sergiliyorum.*
Evet/Hayır çünkü.....
- b) *Üzücü bir olayla karşılaştığımda ani tepki vermek yerine kendimi kontrol etmeye ve sığduyulu davranmaya çalışıyorum.*
Evet/Hayır çünkü
- c) *Şahsıma karşı olumsuz davranışlarda bulunan kimselere iyilikle karşılık veririm.*
Evet/Hayır çünkü
- ç) *Anlayışsız insanlarla karşılaştığımda onlara sabırla ve yumuşak bir dille yardımcı olmaya çalışıyorum.*
Evet/Hayır çünkü
- d) *Karşılaştığım zorluklarda sabretmemin durağan bir faaliyet olmadığını biliyorum.*
Evet/Hayır çünkü

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabrın insan hayatına yön veren önemli bir değer olduğunu bilirim.		
Sabırlı olmanın fedakârlık gerektirdiğinin farkına varırım.		
Zorluklarla karşılaştığımda sabırlı olmaya özen gösteririm.		
İnsanlara sabrı tavsiye etme konusunda gayret gösteririm.		
Engeller karşısında öz güven ve cesaretimi korurum.		

SABIR

SABIRINIZI NASIL ALIRSINIZ?

2

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Sabrın ne olduğunu, neleri gerektirdiğini ve bireye kazandırdıklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin sorgulama yoluyla sabrın durağan bir bekleyiş olmadığını ve bilinçli bir eylem olduğunu fark etmeleri, sabrın ne olup ne olmadığını kavramaları için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur. Tavsiye edilen ifadelerden yola çıkılarak sabrın ne olduğu ve ne olmadığı, sabrın sonunda neler elde edileceği sınıfça tartışılır. Öğrencilerin sabırla ilgili anılarını paylaşması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Etkinliği etkileşimli tahtadan açarak metnin öğrenciler tarafından okunmasını ve soruların cevaplanmasını sağlayınız.

Sabır, psikolojide yeni bir kavram olduğu için sabrın kavramsallaştırılması ve tanımlanması oldukça zordur. Bilinen en temel anlamı hayal kırıklığı, sıkıntı ve acı karşısında bireyin sakince bekleme eğilimidir. Blount & Janicik'e göre sabır, gecikmeye verilen bir tepkidir; sakinlik, sempati ve empati gibi duyguları yansıtır. Sabrın duyuşsal ve davranışsal özelliği olduğunu ifade eder. Sabır davranışsal olarak beklemeyi, duyuşsal olarak sakin olmayı içerir. Herhangi bir nesne ya da kişiyi bekleme esnasında sıkılma ve zorlayıcı bir durum karşısında sınırlanma gibi olumsuz uyarılmanın etkisinin birleşimidir. Kavramsallaştırma farklılıkları olmasına rağmen tanımlar birbirini tamamlar niteliktedir.

Ayşe Eliüşük, 2014. Sabır eğiliminin öz-belirleme öz-anlayış ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi, Doktora tezi, Konya.

- a) Sizin sabır tanımınız nedir? Sabrın size göre ne olduğunu ve ne olmadığını başlıklardan da yola çıkarak sınıfça tartışınız. Boş olan kısma kendi tanımınızı yapınız.

SABIR

Nedir?	Ne Değildir?
Aktif ve bilinçli bir hazırlık	Durağan bir faaliyet
Başarıya götüren anahtar	Duygularda ayrışmak
İyimser bir beklenti	Doğuştan öğrenilmiş beceri
.....

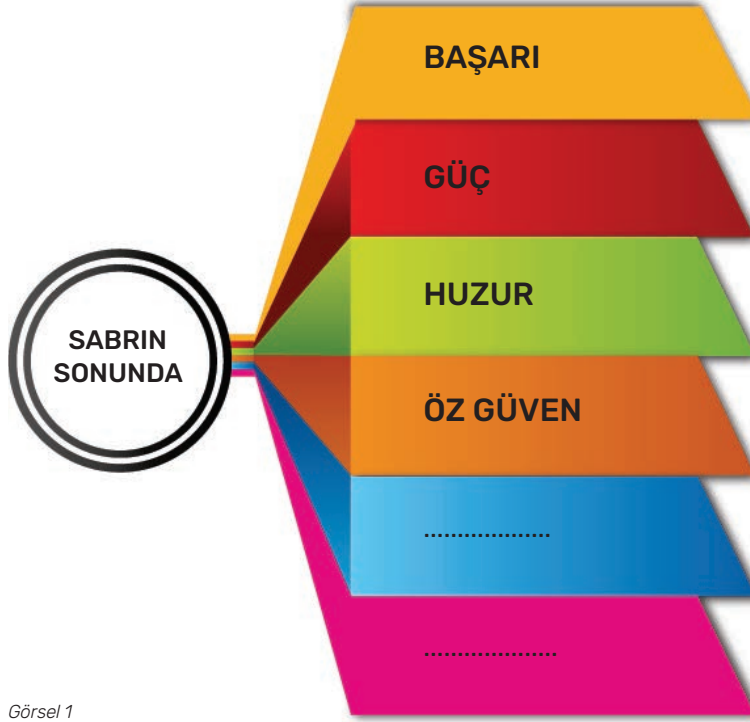

Sınıf İçi Etkinlik

2

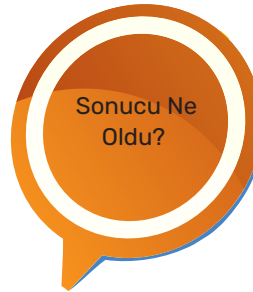
SABRINIZI
NASIL ALIRSINIZ?

2. Görseli öğrencilerle inceleyiniz. Öğrencilerin verilen başlıkları örneklerle yorumlamasını, boş bırakılan yerleri sınıfça tartışarak doldurmalarını isteyiniz.

Görsel 1

3. Öğrencilerden hayatta en çok sabır gösterdiklerini düşündükleri zamanı hatırlayarak görseldeki soruları cevaplamalarını, gönüllü olanların anılarını sınıfta paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabrın aktif ve bilinçli bir hazırlık olduğunu bilirim.		
Sabır sürecinin durağan bir faaliyet olmadığını düşünürüm.		
Sabretmenin sonucu olumlu etkileyeceğini savunurum.		
Sabırlı olmanın kişiyi geliştiren bir süreç olduğuna inanırım.		
Sabrın geliştirilebilir bir yetenek olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	İsteklerin ve haklı taleplerin yerine getirilmesinin zaman alacağını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; isteklerin, taleplerin, güzelliklerin zamanla gerçekleşebileceğini ve bunun da sabır gerektirdiğini öğrencilerin fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Görsel, etkileşimli tahtada açılarak türkünün sözleri okunur. Sorular cevaplanır. Bir beyit üzerinden sabır ve başarı kavramı değerlendirilir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselde verilen türkü sözlerini okuyarak öğrencilerden yorumlamalarını isteyiniz. Türküyü seslendirmek isteyen öğrenci olursa türküyü seslendirmesi için yönlendiriniz. Soruları öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Neşet Ertaş bu türküsünde insanları nelere teşvik etmektedir? Yorumlayınız.
- b) Türküde sabretmenin gerekçesi/kaynağı olarak ne gösterilmektedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- c) Nelere ve neden sabredilmelidir? Tartışınız.

Sınıf İçi Etkinlik

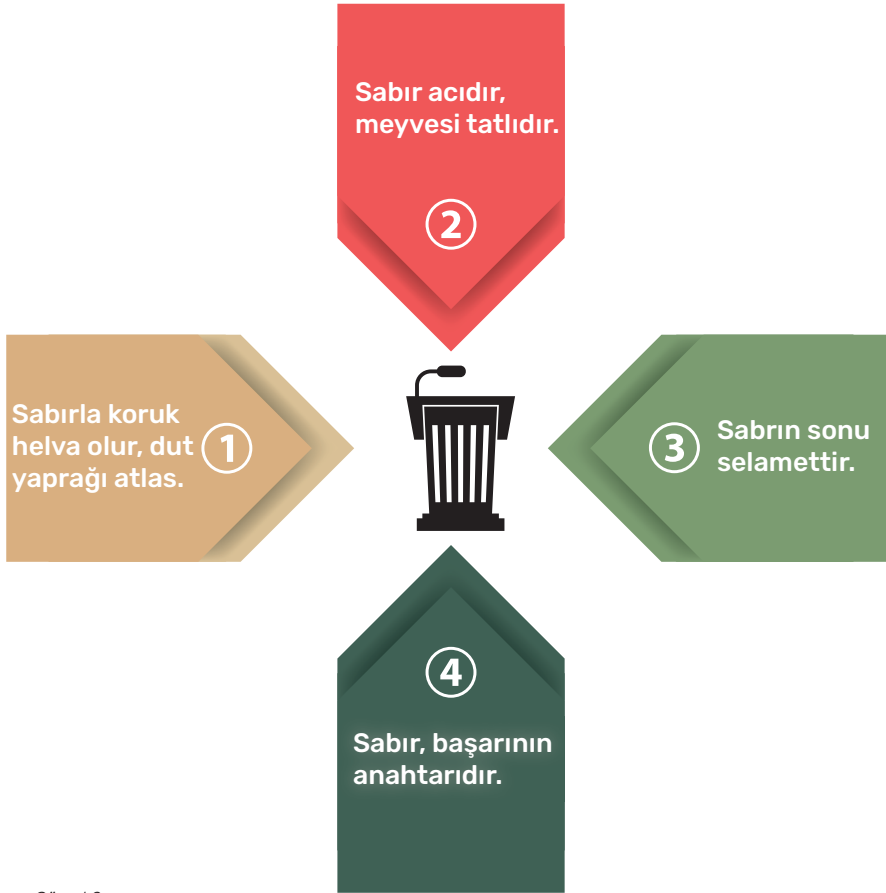
3

SABREYLE GÖNÜL

2. Sezai Karakoç'un Monna Rosa şiirinden alınan dizeleri öğrencilerin sabır ve başarı bağlamında değerlendirmelerini isteyiniz.

Yağmurlardan sonra büyümüş başak
Meyvalar sabırla olgunlaşmış (1)

3. Öğrencilere serbest kürsü etkinliği yapınız. Kürsüye gelen öğrencilerden tabloda verilen sözler hakkında üç dakika konuşmalarını isteyiniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Başarının uzun vadeli bir çalışma gerektirdiğini bilirim.		
Günlük yaşamda sabretmem gereken zorluklarla karşılaşabileceğimi fark ederim.		
İstek ve taleplerimin yerine getirilmesinin zaman alabileceğini bilirim.		
Zorlukların üstesinden gelmek için çaba harcarım.		
Başladığım işi tamamlarım.		

Etkinliğin Amacı	Hedefe ulaşmada sabırlı olmanın önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin günlük hayatta sabretmelerini gerektiren durumları fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerin metni okuyarak soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerin görselleri inceleyerek hangi durumlarda sabırlı olmaları gerektiği konusunda örnek bir olay anlatmaları ve bir söz yazmaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Soruları öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.
 - a) *Hayatınızda sabretmenizi gerektiren durumlar nelerdir? Örnek vererek açıklayınız.*
 - b) *Sabretmeniz gerektiğini bildiğiniz ama pes ettiğiniz durumlar oldu mu? Örnek vererek açıklayınız.*
2. Görseli etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere neden sabır taşı olarak adlandırıldığını sorunuz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra bilgi köşesini okumalarını sağlayınız.

Görsel 1

Bilgi Köşesi

Sabır Taşı

Sabır gerektiren alanlardan biri el sanatlarıdır. Sanat eserlerinin yapılması; saatler, günler, aylar hatta yıllar alabilmekte ve uzunca bir uğraşın meyvesi olarak sanat eseri meydana gelmektedir. Görsel 1'de mermerin oyulmasıyla işlenmiş ve ortaya çıkması bir insan ömründen fazla zaman aldığı için sabır taşı adı verilen sanat eseri yer almaktadır. Konya Mevlâna Müzesinde bulunan bu taşta sabır taşı denmesinin sebebi, içindeki boşluğun taş açılmadan dışarıdan oyularak yapılmasıdır. Bazen bu iş yıllarca sürebilmektedir. Ayrıca kürenin içinde, üzerinde Yasin suresinin yazılı olduğu yuvarlak bir küre daha bulunmaktadır.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

3. Görselleri etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin görselleri sabır ile ilişkilendirerek yorumlamalarını ve hayatlarından örnek olaylar anlatmalarını isteyiniz.

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

Görsel 6

3. Aşağıda verilen sözleri sınıfça değerlendiriniz. Öğrencilerin boş bırakılan yere sabırla ilgili bir söz yazmalarını isteyiniz.

İşe aceleyle girme, sabır ve dikkatle hareket et;
Acele yapılmış işler yarın pişmanlık getirir.

(Kutadgu Bilig, Beyit: 587) (1)

Hiçbir işte acele etme, serin tut kendini
Böyle kişiler elde ederler arzularını.

(Kutadgu Bilig, Beyit: 1310) (2)

SABIR

Gülü yetiştirir dikenli çalı
Arı her çiçekten yapıyor balı
Kişi sabır ile bulur kemali
Sabretmeyen maksudunu bulamaz

Âşık Veysel (3)

Görsel 7

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabredilmesi gereken durumları fark ederim.		
Sabrın insan hayatındaki önemini fark ederim.		
Arkadaşlarımı sabırlı olmaları konusunda teşvik ederim.		
Sabrettiğim zaman hedefime ulaşacağımı düşünürüm.		
Sabrın durağan bir bekleyiş olmadığını bilirim.		

Sınıf İçi Etkinlik

5

SABRI TAVSİYE

Etkinliğin Amacı	Sabır gösterilmesi gereken durumları fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çalışmalarında ve günlük yaşamında karşılaşılabileceği zorluklarda sabırlı olabilmesi ve sabrı tavsiye edebilmesi için geliştirilmiştir. Bilgi köşesi öğrencilere okunur. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Öğrencilere örnek senaryolar verilir ve onlar hakkında konuşma yapmaları sağlanır. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi köşesini öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Bilgi Köşesi

Sabır, TDK tarafından "acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç" ve "olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme" şeklinde tanımlanmıştır. Sabır, bireyin özel hayatında gerçekleşen ve toplumsal yaşama yansımaları olan bir değerdir. Bundan dolayı gerek birey gerekse toplum için son derece önemlidir. "Sabır, bireyleri olumsuz duygulardan kurtaran ve yaşam kalitesini artıran insani bir değer" (1) olarak kabul edilmektedir. Bireylerin günlük hayatında karşılaştığı zorluk ve sıkıntılara göğüs germesi anlamına gelmektedir. Hayatta farklı durumlara sabır göstermek gerekmektedir. Bunlar kurallara uyma ve yasaklardan sakınma, üzücü ve sıkıntılı durumlar, musibetler ve hastalıklar, olması beklenenler, geçmiş yaşantılar, sevdiklerini kaybetme şeklinde sıralanabilir. Bu durumlar karşısında verilen tepkiler ve gösterilen dayanıklılık, sabrın derecesini yansıtan işaretlerdir.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/496170>

- Günlük hayatta karşılaştığınız, sabretmek zorunda kaldığınız durumlar var mı? Örnek vererek açıklayınız.*
- "Her söz için doğruluk, her doğruluk için iş, her iş için de sabır gerekir." ifadesinden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi belirtiniz.*

2. Verilen senaryoları etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin örnek problem durumlarına göre konuşmalarını isteyiniz.

- a) Aşağıda sabır gerektiren farklı durumlara ilişkin örnek senaryolar bulunmaktadır. Bu durumlardaki bireyleri sabırlı olmaya ikna etmek için bir konuşma yapınız ve senaryonuzu arkadaşlarınızla paylaşınız.

Örnek Durum	Konuşma Metni
Trafikte ilerliyorsunuz, babanız acele ediyor ve sürekli selektör yapıyor. Yol tek şeritli ve azami hız sınırı 70 km olarak gözüküyor. Babanızı sabırlı olmaya nasıl ikna edersiniz?
Lise son sınıftasınız, üniversiteye giriş sınavına hazırlanıyorsunuz. Sınıf arkadaşınız derslerde zorlanıyor ve her geçen gün daha da az çalıştığını görüyorsunuz. Biraz daha gayret etse arkadaşınızın başaraçağına inanıyorsunuz. Ona çalışmaya devam etmesi için sabretmesi gerektiğini tavsiye ediyorsunuz. Neler söylediniz?
İyi bir üniversitede iyi bir bölüm kazandınız. Aynı sınıfta okuduğunuz ve aynı odada kaldığınız arkadaşınız ailesinden daha önce hiç ayrılmamış. Sürekli üzgün ve ailesini özlüyor. Hatta üniversiteyi bırakıp tekrar sınava girmeyi ve ailesinin bulunduğu şehirdeki bir üniversiteyi tercih etmeyi düşünüyor. Onu okula devam etmesi için nasıl ikna edersiniz?
Küçük kardeşiniz dijital oyunlara düşkün. Sürekli oyun oynuyor. Bu duruma aileniz müdahale ederek zaman sınırlandırması getirdi. Bu kuraldan sonra ilk gün ve kardeşiniz için zaman geçmiyor. Kardeşiniz gittikçe sabırsız davranışlar sergilemeye başladı. Neler söylediniz?
Küçük kardeşiniz hastalandı. Tedavisi bir hafta sürecek. O ise tedaviye uymak istemiyor, bir an önce bahçeye inip arkadaşlarıyla zaman geçirmek istiyor. Onun iyileşmesi için bir süre sabretmesi gerektiğine ikna etmeniz lazım, neler söylediniz?

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Çevreme sabrı tavsiye ederim.		
Yaşadığım zorlukları sabırla karşılarım.		
Günlük yaşamda zorluklarla karşılaşılabilceğini fark ederim.		
Hedeflerime ulaşma konusunda kararlı ve azimli olurum.		
Başarının uzun vadeli bir çalışma gerektirdiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Farklı durumlarda sabır göstermenin önemini açıklayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin günlük hayatta sabrettikleri ya da sabretmeleri gereken durumları fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Öğrencilerin sabırla ilgili bilgi grafiğini incelemesi sağlanır ve boş alanları doldurmaları istenir. Öğrencilerden metinleri inceleyerek kendi hayatlarından örnekler vermesi istenir ve kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini sağlayınız. Boş olan yerleri öğrencilerin doldurmasını ve örnekler vermesini isteyiniz.
a) Nelerde sabretmek gerekmektedir?

Görsel 1

Sınıf İçi Etkinlik

6

SABIR ACIDIR, MEYVESİ TATLIDIR

2. Aşağıda verilen olaylar zinciri tablosunu öğrencilerin okumalarını ve verilen soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Olay	Devamı
<p>1</p> <p>Hız. Yakup'un, oğlu Hız. Yusuf'u çok sevmesi kardeşlerinin kıskanmasına neden olur. Hız. Yusuf'u babalarından uzaklaştırmak için plan yaparlar. İçlerinden birisi onu kuyuya atmanın mantıklı olduğunu söyler. "Onu götürüp (kör) kuyunun dibine bırakmaya ittifakla karar verince bunu yaptılar." (Yusuf suresi, 15. ayet)</p>	<p>"Derken bir kervan geldi, suçularını gönderdiler, adam kovasını kuyuya saldı, 'Müjde! İşte bir oğlan çocuğu!' diye bağırdı. Onu alıp bir ticaret malı olarak sakladılar. Allah onların yaptıklarını çok iyi biliyordu." (Yusuf suresi, 15. ayet)</p> <p>Hız. Yusuf kuyudan kurtulur.</p>
<p>2</p> <p>Hız. Yusuf iftiraya uğrar ve zindana atılır. "Sonunda -kesin delilleri görmelerine rağmen- onu bir zamana kadar zindana atmak (yetkililerce) gerekli ve uygun görüldü." (Yusuf suresi, 35. ayet)</p> <p>Her şey Hız. Yusuf için kötüye gitmektedir. Suçsuz olduğu hâlde yıllarca zindanda kalır.</p>	<p>Hız. Yusuf'un zindanda suçsuz yere tutulduğu, zamanın hükümdarı tarafından anlaşılır. Hükümdar Hız. Yusuf'u zindandan çıkararak ona Mısır'da üst makamlarda devlet görevi verir.</p> <p>"Kral dedi ki 'Onu bana getirin, onu kendime özel danışman edineyim.' Onunla konuşunca 'Bugün sen katımızda yüksek yeri olan, güvenilir birisin.' dedi. Yusuf da 'Beni ülkenin hazinelerine tayin et çünkü ben çok iyi korurum ve bu işi bilirim.' dedi. Böylece Yusuf'a orada dilediği gibi hareket etmek üzere ülke içinde yetki verdik. Biz dilediğimiz kimseye rahmetimizi eriştiririz. Güzel davrananların mükâfatını zayı etmeyiz." (Yusuf suresi, 54.-56. ayet)</p>
<p>3</p> <p>Hız. Yakup, oğlu Bünyamin'in Mısır'da esir olduğunu duyar. Hız. Yusuf'un ardından diğer oğlu Bünyamin'i de kaybedişine çok üzülür ve yıllarca ağlar, sonunda gözlerini kaybeder. Yine Hız. Yakup "Bana düşen artık güzel bir sabırdır. Umulur ki Allah onların hepsini bana getirir. Şüphesiz o, çok iyi bilendir, hikmet sahibidir." (Yusuf suresi, 83. ayet) der.</p>	<p>Hız. Yakup iki oğluna da kavuşur. "Yusuf'un yanına girdiklerinde anne babasını bağırına bastı ve 'Allah'ın izniyle Mısır'a güven içinde girin.' dedi." (Yusuf suresi, 99. ayet)</p>

- a) Yukarıda verilen olaylar zincirinde nelere sabredilmektedir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- b) Kendi hayatınızda sabrettiğiniz olay örneklerini ve nihayetinde neler olduğunu arkadaşlarınızla paylaşınız.

SABIR ACIDIR, MEYVESİ TATLIDIR

6

Sınıf İçi Etkinlik

Hayatınızdan örnek olay

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sabrın sonucu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kısa vadeli çabaların derhâl sonuç vermeyeceğini bilirim.		
Sabrederek istediğim sonuçlara ulaşacağımı bilirim.		
Zorlukların üstesinden gelmek için çaba harcarım.		
Engeller karşısında cesaretimi korurum.		
Günlük hayatta zorluklarla karşılaşabileceğimin farkına varırım.		

Etkinliğin Amacı	Sabırlı olmanın başarıya etkisini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin başarıyı yakalamada sabrın önemini fark etmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencilerden bilgi grafiğini incelemeleri, metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız.

Bilime yön veren Müslüman âlimlerden biri İsmail Ebul-İz Bin Razzaz El-Cezeri'dir. 1136 yılında Cizre'de doğmuş ve 1206'da Cizre'de vefat etmiştir.

Tıp denince akla nasıl İbn-i Sina geliyorsa; matematik denince Harizmi, felsefe denince Farabi akla geliyorsa sibernetik denince de akla ilk gelen kişi El Cezeri'dir.

Sibernetik ilmi çağımıza adını veren bir ilimdir. (...) Sibernetiğin bilinen tanımı, insanlarda ve makinelerde karşılıklı haberleşme, denge kurma ve yönetme bilimidir.

El Cezeri'nin icatlarının genellikle ya su ile çalışması ya da su temininde kullanılması nedeniyle onun sibernetikçi olmanın yanı sıra dâhi düzeyde bir su mühendisi olarak da anılması gerektiği söylenebilir. Yine yaptığı makineler nedeniyle El Cezeri'nin aynı zamanda bir makine mühendisi olarak kabul edilmesi anlamlıdır.

El Cezeri'nin yaptığı makine parçalarının bir kısmına kendisinden 200-350 yıl sonra yaşamış Giovanni de Dondi ve Leonardo da Vinci'nin eserlerinde rastlanmaktadır. Öyle bir dâhi ki hem yaşadığı asırda birçok keşifler ve icatlar yapmış hem de kendinden sonra gelen dâhilere ilham olmuştur.

Sadece suyun kaldırma ve basınç gücünü kullanarak tamamen yeni bir teknik ve sistem kurdu, çok yönlü otomatik hareketler elde edebildi. Tasarlamış olduğu otomatların kuş, zurna, davul sesi çıkarmasını da sağladı.

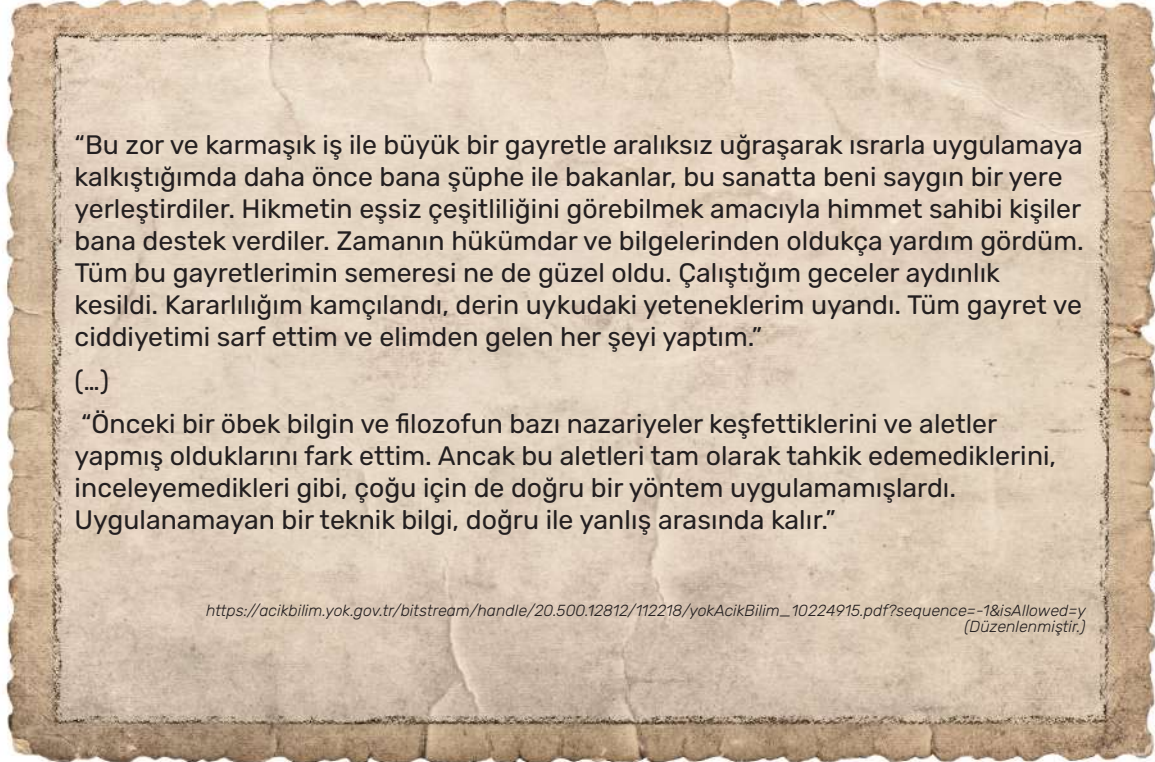
İlk sibernetikçi olarak kabul edilen El Cezeri, 1205-1206 yıllarında yazdığı "*Kütüb-ül-Camü Beyne'l-ilm-ive'l-amelen-Nafi' Fi Sınatü'l-Hiyel*" adlı kitabında 300'e yakın otomatik makine ve sistemleri ile ilgili bilgi verdikten sonra çalışma özelliklerini şemalarla gösterdi.

El Cezeri'nin elektronikteki ayarlama sistemleri ve sibernetikteki denge durumunu başarılı bir şekilde çalışmalarında uygulaması, yaptığı araçlardan anlaşılmaktadır. Su saatleri, su makineleri, mum saatleri, güneş saatleri, robotlar, otomatlar, şifreli kilitler, şifreli kasalar, kan miktarını ölçen tekneler, krank mili, termos, otomatik çocuk oyuncakları gibi altmış farklı makinenin mucidi, dünyanın ilk sibernetik bilgini ve Anadolu'nun en önemli mühendisidir.

Görsel 1

2. El Cezeri'nin yazdığı kitabın giriş bölümünden alınan kısımları öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamasını sağlayınız.

Görsel 2

- a) Bilgi grafiği ve metinden hareketle El Cezeri'yi çalışmalarında başarılı kılan onun hangi özellikleri olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- b) El Cezeri kitabının giriş bölümünde, zor ve karmaşık işlerde büyük bir sabırla çalışmasının onu başarıya götürdüğünden bahsetmektedir. Onun gibi büyük âlimler, önemli bilim insanları ve sanatçılar önlerine çıkan zorluklarda pes edip hayallerinden vazgeçselerdi bu durumun günümüze yansımaları nasıl olurdu? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- c) El Cezeri'nin yaşadığı dönem ile günümüzde bilimsel araştırma yapmanın zorluk ve kolaylıklarını karşılaştırınız.

	El Cezeri'nin Dönemindeki Bilimsel Araştırmalar	Günümüzdeki Bilimsel Araştırmalar
Kolaylıklar		
Zorluklar		

Sınıf İçi Etkinlik

7

BAŞARININ ANAHTARI

- ç) *Bilimsel araştırma yaparken sabırlı olmanın önemi hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- d) *Başarılı olmak istediğiniz bir alanda (sanat, spor, bilim vb.) kendinize bir hedef belirleyiniz. Hedefinize ulaşmak için izleyeceğiniz yolu aşamalarıyla yazınız.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabırlı olmanın başarıya etkisini bilirim.		
Zorluklar karşısında pes etmeden çalışırım.		
Hataların hedefe giden yolda fayda sağlayacağını bilirim.		
Hedeflerime ulaşmak için sabretmenin önemini farkındayım.		
Hedeflerime uygun planlama yapabiliyim.		

Etkinliğin Amacı	Başarıya ulaşmada sabır değerinin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin cesaret gerektiren durumlarda, sürekli başarısızlık yaşanan dönemlerde ve olumsuz eleştirilerde bulunulan ortamlarda pes etmeyerek sabır göstermenin başarı üzerindeki etkisini fark etmeleri üzerinedir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden sorulara cevap vermesi istenir. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini ve metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden bilgi grafiğini inceleyerek metni okumalarını isteyiniz.

AZİZ SANCAR'IN NOBEL ÖDÜLÜ'NE UZANAN BAŞARI HİKÂYESİ

Nobel Kimya Ödülü kazanan ilk Türk bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar. DNA onarımının mekanizmaları ile ilgili yaptığı çalışmalar ona 2015'te Kimya Ödülü'nü kazandı.

1946
Mardin Savur'da dünyaya geldi.

1963
İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden birincilikle mezun oldu.

1971
Teksas Üniversitesinin Moleküler Biyoloji programına katıldı.

1977-1982
Yale Üniversitesi Tıp Fakültesinde DNA onarımı üzerine çalıştı.

1997
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ödülü.

2004
ABD Fen ve Sosyal Bilimler Akademisi Ödülü.

2015
Nobel Kimya Ödülü.

Görsel 1

2. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

“Dr. Rupert fotoliyaz enzimini keşfeden bilim insanıdır. Bu keşfi yaptığı 1958 yılı, DNA onarımı bilim alanının başladığı tarihtir. E. coli bakterisi UV (morötesi) ışığa maruz kalırsa ölür ancak UV'nin hemen arkasından görünür ışık verilirse ölmüş bakteri dirilir. Bu olaya fotoreaktivasyon (ışıkla yeniden etkinleşme) denir, bunun fotoliyaz tarafından gerçekleştirildiğini Dr. Rupert keşfetmiştir. Dr. Rupert'in laboratuvarına katıldığımda en önemli soru şuydu: “Enzim ışığı nasıl algılıyor?” Bu sorunun yanıtını bulmak için yüksek miktarda ve yüksek saflıkta enzim gerekiyordu ama o zamana kadar hiç kimse yeterli miktarda enzim saflaştıramamıştı. Rupert'in laboratuvarında çalışmaya başladığımda Stanford Üniversitesi'nde moteldiler klonlama tekniği icat edilmişti. Anında, bu tekniği kullanarak fotoliyaz üretimi sorununu çözebileceğimi düşündüm. E. coli'nin fotoliyaz genini klonlayacak, enzimi amplifiye edecek, ardından saflaştırıp kromoforlarını (görünür ışığı algıladıkları için

enzime renk veren kısımlarını) ve etki mekanizmasını tanımlayacaktım.

İlk adımda, gen klonlamada konakçı olarak kullanabilmek amacıyla kendi fotoliyaz enzimi eksik olan bir mutant bakteri izole etmem gerekiyordu. Bakterinin mutant hâlini oluşturmak ve seçmek için bence yaratıcı olan deneysel bir plan tasarladım ve bu yöntemle altı ay boyunca ilk phr mutantımı elde edene kadar günde 1-2 tarama yaptım. Bu mutantı elde edene kadar sadece mutantı elde etmenin zorluğundan değil, aynı zamanda sürekli tekrarlayan başarısızlıklarım nedeniyle ve bana laboratuvarında çalışmak için yeteneğimin olmadığını, hekimlik yapmaya geri dönmem gerektiğini söyleyen bir laboratuvar arkadaşım nedeniyle de özgüvenim sarsılmıştı. Ancak sonunda başardım ve bu sancılı başarı, bilim insanı olarak evrilmemde kilit rol oynadı. Çünkü bir yöntemi yaratmak için görünürde birbiriyle ilişkisi olmayan alanlardan verileri toplayarak yeni bir yöntem geliştirmiş ve kendimce sağlam bir mantığa dayalı olan bir yöntemi çalışır hâle getirinceye kadar inat etmiştim. Başarılı bir bilim insanında üç temel özelliğin bulunması gerektiğine inanıyorum: bilgiye dayalı yaratıcılık, delice çalışmak ve başarısızlık karşısında pes etmemek. Büyük zahmetlere katlanarak geliştirdiğim bu yöntemi tanımlayan makalem sadece altı atıf (kendi yaptığım iki atıf dâhil) aldı ama bana göre en önemli makalelerimden birisidir: Çünkü araştırmaya devam etmek için bana güven verdi.

Aynı zamanda bu sayede Dr. Rupert benim iyi bir öğrenci olduğuma kanaat getirdi ve bana araştırma hedeflerimin peşinden koşma özgürlüğünü verdi.”

Aziz Sançar, Aziz Sançar'ın Kendi Kaleminden Hayatı ve Bilimi

- Aziz Sançar'ın zorluklar ve başarısızlıklar karşısında pes etmemesi onun hangi özellikleri ile ilgilidir? Tartışınız.*
- Aziz Sançar'ın başarılı bir insanda bulunması gerektiğine inandığı özellikleri sabır bağlamında değerlendiriniz.*
- Aziz Sançar'ın sabırla yürüttüğü çalışmaların kendisine, ailesine ve milletine faydaları neler olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.*

ÇALIŞMAYA BAŞLAMAK MI YOKSA ÇALIŞMAYI BİTİRMEK Mİ ZOR?

8

Sınıf İçi Etkinlik

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabırlı olmanın olumlu sonuçlar doğuracağına inanırım.		
Sabrın geliştirilebilir bir yetenek olduğunu savunurum.		
Sabır sürecinin durağan bir faaliyet olmadığını düşünürüm.		
Sabrın aktif ve bilinçli bir hazırlık olduğunu bilirim.		
Sonuç istenilen şekilde olmasa bile sürecin öğretici olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Sabırlı olmanın kişiye kazandırdıklarını kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin sabrın ne olduğu, neleri içerdiği ve ilişkili olduğu kavramları tanıyarak kişiye kazandırdıklarını kavramaları üzerinedir. "Etkinliğin Uygulanması" bölümü etkileşimli tahtada açılır. "Sabır" kavramı üzerine öğrencilerin dikkatlerini çekmek için sabır kelimesi ile birleştirilen ifadeler üzerinde düşünmeleri sağlanır. İçerikte verilenler aracılığıyla insan hayatında sabırlı olmanın kişiye neler kazandırdığı ve neden gerekli olduğu üzerinde durulur. "3S" bölümündeki kavramlardan hareketle sabırlı olmak konusunda kendilerine de rehber olabilecek bir afiş tasarımı yapmaları ve çalışmalarını arkadaşları ile paylaşmaları öğrencilerden istenerek etkinlik sonlandırılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Etkinliği etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden aşağıdaki ifadeleri uygun cümlelerle tamamlayarak arkadaşları ile paylaşmalarını isteyiniz.

Sabırla Tamamla

Görsel 1

2. Yunus Emre'nin "Sabır Destanı" şiirinden alınmış beyitleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerinize okuyunuz. Şiirde anlatılanları öğrencilerinizin yorumlamalarını sağlayınız. Sabredenlerin neler kazandığını şiirden tespit ederek arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 2

SABIR DESTANI

Dinle söyleyeyim sabır hâlini,
Cümle âlem sabra verdi malını.

Tüm bozguncuları mat eder sabır,
O sebepten mutluluk ihsanıdır.

Sabrın her yerde iyiliktir işi,
Dayım azad eder yâd ve bilişi.

Sabırlının devleti dayım kalır,
Sabredenin nasibi fazla olur.

(...)

Sabır sahibi olan arşa çıkar,
Zira sabır içinde türlü hüner var.

Sana güzel sabır gerekir her hâl,
Ağuyu sabır ile yaparlar bal.

(...)

Sabır gözetsin devlet dileyenler,
"Bil ki Hak, sabredenlerle beraber"

<https://eskisehir.ktb.gov.tr/Eklenti/44529,nasihatlerkitabiyetiskinlerincinpdf.pdf?0>

3. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini sağlayınız.

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

- Görseller ile sabır kavramı arasında bağlantı kurunuz. Sabrın neden gerekli olduğu ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- "En çok hangi meslekte sabırlı olmak gerekir?" sorusu üzerine arkadaşlarınızla tartışınız.

4. Aşağıda verilen kavramları öğrencilerinize okuyunuz. "Ya Sabır!" başlıklı, "3S" konulu bir afiş tasarımı yapmaları için öğrencilerinizi yönlendiriniz. Afişler tamamlandığında öğrencilerin çalışmalarını önce arkadaşlarıyla paylaşmasını ve daha sonra okul panosunda sergilemelerini isteyiniz.

3S

Sabır: Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç.

Sebat: Sözünden veya kararlarından dönmeme, bir işi sonuna değin sürdürme, direşme.

Selamet: Her türlü korku, tasa ve tehlikeden uzak, güvende olma durumu, kurtuluş.

<https://sozluk.gov.tr/>

Görsel 6

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabrı ve sabrın bileşenlerini bilirim.		
Sabırlı olmanın insan hayatına katkılarını fark ederim.		
Başladığım işi tamamlarım.		
Amacıma ulaşma konusunda kararlıyım.		
Sabrın başarıya ulaşmada önemli olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Sabırlı olmanın insan hayatındaki yerini içselleştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kısa vadeli çabaların derhâl sonuç vermeyeceğini, başarının uzun vadeli bir çaba gerektirdiğini fark etmeleri için hazırlanmıştır. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin sorulan soruları sözlü olarak cevaplamaları sağlanır ve kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Bir öğrenciye okutunuz ve sınıftaki öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

BAMBU AĞAÇLARI

Bambu ağacı yetiştiren insanlar önce tohumunu toprağa eker, sular ve tohumun gübresini verir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. Tohum yeniden sulanıp gübrelenmesine rağmen bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez. Üçüncü, dördüncü yıllarda da her yıl yapılan işlemler tekrar edilir fakat bu tohum yine filiz vermez. İnsanlar her şeye rağmen ısrarla yaptıkları işleri tekrarlar. Nihayet beşinci yılın sonlarında bambu yeşermeye başlar.

Altı hafta gibi kısa bir sürede bambu filizleri bambu ağacına dönüşür ve yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır.

Görsel 2

Görsel 3

Bu ağaç 100 yılı aşkın bir süre yaşar. Bambu ağaçları oldukça dayanıklı bir yapıya sahip olduğundan mobilya, merdiven, mutfak gereçleri yapımı gibi birçok alanda kullanılır.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- a) Metinden hareketle sabretmenin başarıdaki rolünü açıklayınız.
- b) Bambu tohumlarını siz ekmış olsaydınız dört yıl boyunca filizlenmemiş bu tohumun bakımını yapmaya devam eder miydiniz? Gerekçesiyle açıklayınız.
- c) Size göre sabırlı olmanın olumlu yönleri nelerdir?
- ç) "Sabırlı davrandığım için..." dediğiniz bir olaya ya da duruma kendi yaşamınızdan vereceğiniz bir örneği arkadaşlarınızla paylaşınız.
- d) Sabırsız davranmanın insan hayatına olumsuz etkilerine örnekler veriniz.

2. Öğrencilerden verilen görevi yerine getirmelerini isteyiniz.

GÖREV

Yetiştirmek istediğiniz bir bitkinin tohumunu edinin. Bu bitkinin ekim, bakım ve yetiştirme süreci hakkında araştırma yapın.

Uygun bulduğunuz bir alana ya da saksıya tohumu ekin. Artık bir canlıya sahipsiniz. Bitkinin filizlenme ve yetiştirme sürecine yönelik tüm sorumluluk sizde. Süreci sabırla yönetin. Unutmayın! Sonuç istediğiniz gibi olmasa da süreç size çok şey öğretecek.

Görsel 4

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Başarıya giden yolda sabrın etkisini hayatımdan örnekler vererek açıklayabilirim.		
Sabırlı olmanın başarıya ulaşma yolundaki etkilerini açıklayabilirim.		
Başarının uzun vadeli bir çaba gerektirdiğini, kısa vadeli çabaların derhâl sonuç vermeyeceğini bilirim.		
Sonuç istenilen şekilde olmasa bile sürecin öğretici olduğunu düşünürüm.		
Günlük yaşamda zorluklarla karşılaşabileceğimin farkına varırım.		

Etkinliğin Amacı	İletişimde karşı tarafı sabırla dinlemenin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin iletişimde karşı tarafı etkin bir şekilde sabırla dinleyebilmelerini sağlamak için hazırlanmıştır. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okuması ve soruları cevaplaması sağlanır. Öğrencilere okul dışında uygulayacakları göreve ilişkin bilgi verilir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki okuma parçasını okuyunuz. Öğrencilerin okuma sırasında aktif dinleme ile hikâyeye dair notlar almalarını isteyiniz.

80'ine merdiven dayamış yaşlı baba ile onu ziyarete gelen 45 yaşında ve saygın bir işi olan oğlu salonda oturuyorlardı. Hal-hatırdan, çoluk-çocuktan, havadan-sudan sohbet ettikten sonra oğlu susmuş, ayrılmanın sinyalini vermişti. O anda üzerinde oturdukları sedirin yanındaki pencerenin pervazına bir karga kondu.

Yaşlı baba kargaya gülümseyerek biraz baktıktan sonra oğluna sordu: "Bu ne oğlum?"

Oğlu şaşkın, cevapladı: "O bir karga baba."

Yaşlı baba kargaya biraz daha baktıktan sonra yine sordu: "Bu ne oğlum?"

Oğlu daha da şaşkın, yine cevapladı: "Baba, o bir karga."

Karga hâlâ pervazda, komik hareketlerle başını sağa sola çeviriyor, başını yan yatırıyor, havaya bakıyor, sonra başını yine onlara çeviriyordu.

Yaşlı baba üçüncü defa sordu: "Bu ne?"

Oğlunun şaşkınlığı sabırsızlığa dönmüştü: "O bir karga baba, üç oldu soruyorsun. Beni işitmiyor musun?"

Yaşlı baba dördüncü defa da sorunca oğlunun sabrı taşı ve sesini yükseltti: "Baba bunu neden yapıyorsun? Tam dört defadır onun ne olduğunu soruyorsun, sana cevap veriyorum ve sen hâlâ sormaya devam ediyorsun. Sabrımı mı deniyorsun?"

Babası -yüzünde hâlâ bir gülümseme- yerinden kalktı, içerideki odaya gitti ve elinde bir defterle döndü. Bu bir hatıra defteriydi. Oturdu, sayfalarını karıştırdı ve aradığını buldu. Sevgiyle gülümsemeye devam ederek sayfası açık bir vaziyette defteri oğluna uzattı ve o sayfayı okumasını söyledi.

"Bugün 3 yaşındaki minik yavrumla salondaki sedirde otururken yanı başımızdaki pencerenin pervazına bir karga kondu. Oğlum tam 23 defa onun ne olduğunu sordu. 23 soruşunda da ona sevgiyle sarılarak, onun bir karga olduğunu söyledim. Rahatsız olmak mı? Hayır! Onun sorusunu masumca tekrar edişi içimi sevgiyle doldurdu."

Görsel 1

https://hatemogluilkokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/17/739139/icerikler/yasli-baba-ve-oglu_1845608.html?CHK=8915a421f3c1b302add6612a8f155eb9

- Aile içi iletişimde sabırla dinlemenin önemi üzerine metinden çıkardığınız anlamları sınıf içinde paylaşınız.
- Oğlunun babasına karşı sabrını yitirip tutumunu sertleştirmesinde ne etkili olmuş olabilir?
- Kendinizi okuma parçasındaki babanın yerine koyduğunuzda neler hissettiniz?
- Okuma parçasındaki oğulun yerinde olsanız siz nasıl davranırdınız?

2. Öğrencilere tuttıkları notlarla eve gitmelerini ve evde / çevrede konuşmayı yeni öğrenen küçük bir çocukla ya da yaşı ilerlemiş bir ihtiyarla en az otuz dakikalık sağlıklı bir iletişim/etkileşim kurmalarını isteyiniz. Konuşan karşı taraf, dinleyen öğrenci olmalıdır.

Bu iletişimde öğrencilerin aşağıdaki hususlara dikkat etmesini belirtiniz:

- I. Sabırlı olun ve karşınızdaki insanın konuşmasına odaklanın.
 - II. Konuşan kişiye ara ara kendi cümlelerini tekrarlayarak dönüt verin ve onayını alın.
 - III. Konuşan kişinin beden diline dikkat edin. Sizin yanınızda rahat ve güvende hissetmesini sağlayın.
 - IV. Konuşanın anlattıklarını sabırla sonuna kadar dinleyin, araya sadece kısa cevaplar ve onaylarla girin.
 - V. Konuşurken göz temasını ihmal etmeyin.
 - VI. En önemlisi yaşı kaç olursa olsun her insandan bir şey öğrenebileceğinizi bilin ve bunun bir ödev olduğunu unutun.
3. Öğrencilerden yaptıkları bu okul dışı etkinlik ile ilgili deneyim ve düşünceleri arkadaşları ile paylaşmalarını isteyiniz. Sınıfça değerlendirme yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabırlı olmanın olumlu sonuçlar doğuracağına inanırım.		
Sabrın geliştirilebilir bir yetenek olduğunu savunurum.		
Sabır sürecinin durağan bir faaliyet olmadığını düşünürüm.		
Sabrın aktif ve bilinçli bir hazırlık olduğunu bilirim.		
İletişimde sabırla dinlemenin ve kendini tutabilmenin önemini bilirim.		

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

12

SABIR ANAHTARI

Etkinliğin Amacı	Sabırlı davranabilmek için olumlu bakış açıları ve yöntemleri geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin sabrın ne olduğunu, nasıl geliştirilebileceğini ve sabırlı insanların özelliklerini fark edebilmeleri için geliştirilmiştir. Metin öğrencilere okunur. Sorular öğrenciler tarafından cevaplanır. Sabırlı olabilmek için olumlu düşünme yöntemleri geliştirme üzerinde öğrencilerin düşünmesi sağlanır. Velilerin sabır konusunda çocuklarının davranışlarını değerlendirebilmesi için hazırlanan form öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SABIR VE İNSAN

Büyük İslam âlimi Hamdi Yazır'ın dediği gibi "sabr"; "acıya katlanmak, onu geçirmek için sebat ve mukavemet etmektir ki bu, her ferahın ve başarının anahtarıdır. Sabır, baştaki darlığın ve sıkıntının geçmesi için Allah'ın yardımını celbedecek sebeplerin birincisidir. Sabırsız nefisler, her zaman darlık içindedirler..."

İnsanın, sabr-ı cemil sahibi olması gerekir. "Sabr-ı cemil", kalpte sıkıntı duymadan, acele etmeden ve şikayetçi olmadan yapılan sabırdır. Kur'an'da "Sabr-ı cemil ile sabret" buyrulmaktadır. Musibetlere sabır; ilk isabet ettiğinde tahammül göstermek, bağırıp çağırmamak, isyana gitmemek ve Allah'tan gelene razı olmaktır. Allah'tan gelen musibetlere razı olmak ve sabretmek, o musibetten kurtulmak için çalışmaya, tedbir almaya ve Allah'a yalvarmaya engel değildir. Aksine insanın bu musibetlerden ibret alıp işini, hâlini ve ahlakını düzeltmesi ve Allah'tan yardım istemesi gerekir. Sabrın musibetlere tahammül göstermenin yanı sıra Allah'a iman ve itaatte sebat etmek, Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etmek, öfke ve sinirlenmeye hâkim olmak gibi farklı boyutları da vardır.

Sabırlı olmak, peygamber özelliklerindedir. Peygamberler "sabırlı" kimselerdir. Allah, kendisine inananların da sabırlı kimseler olmasını istemiş ve sabredenleri övmüştür.

Karagöz, İ. Kur'an ve Hadislerin Işığında Sabir ve İnsan.
<https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=19781>

Sabr-ı cemil: Güzel sabır

- Sizin sabır ve sabırlı insan tanımınız nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Günlük yaşamda sabırsız davranmanın kişiye ve topluma ne tür zararlar verebileceğini tartışınız.*
- Sabırlı olmak ve ihmalkâr davranmak arasındaki farkı örnek vererek açıklayınız.*

SABRIN ANAHTARI

12

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

2. Sabırlı insanların özellikleri ve sabrın meyveleri bölümlerini doldurmaları için öğrencilere rehberlik ediniz.

Sabırlı İnsanların Özellikleri	Sabrın Meyveleri
■ Acele etmezler.	■ Feraha erişmek
■	■
■	■
■	■
■	■

3. Tabloda belirtilen konularda sabırlı olabilmek için ne tür olumlu düşünceler geliştirilebilir? Örnekleri inceleyiniz ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sabır Alanı	Sabrın Anahtarı Düşünceler
Güzel davranışları sürdürülebilmek	■ İyilik yap denize at, balık bilmezse Halik bilir. ■
Olumsuz davranışlardan uzak durabilmek	■ Kötülükler zehirli bala benzer. ■
Karşılaşılan sıkıntı ve zorluklara katlanabilmek	■ Bu dünyada her şeyin bir sonu olduğu gibi elbet sıkıntıların da bir sonu vardır. ■

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

12

SABRIN ANAHTARI

4. Anketi öğrencilere dağıtarak velilerinin doldurmasını isteyiniz. Ankete yönelik sınıfça değerlendirme yapınız.

Oğlunuzun/Kızınızın verilen durumlar karşısında ne kadar sabırlı olduğunu değerlendiriniz. Sabır kabiliyetini geliştirebilmesi için uygun bulduğunuz yöntemleri işaretleyiniz.	
Bir hastalık ya da sıkıntı anında	Yeterince sabırlı ☐ Daha sabırlı olmalı ☐ Sabırsız ☐
Görev ve sorumluluklarını sürdürebilmede	Yeterince sabırlı ☐ Daha sabırlı olmalı ☐ Sabırsız ☐
Öfke kontrolü sağlayabilmede	Yeterince sabırlı ☐ Daha sabırlı olmalı ☐ Sabırsız ☐
Zararlı alışkanlıklardan uzak durabilmede	Yeterince sabırlı ☐ Daha sabırlı olmalı ☐ Sabırsız ☐
Gerektiğinde hoşuna giden şeyleri terk edebilmede	Yeterince sabırlı ☐ Daha sabırlı olmalı ☐ Sabırsız ☐
Oğlunuzun/Kızınızın sabır kabiliyetini artırmada hangi yöntemlerin daha etkili olabileceğini düşünüyorsunuz?	Sabır konusunda nasihat dinlemesi ☐ Kendisine zor gelen ancak kazanım sağlayacağı kuralları hayata geçirmesi ☐ Sabır gerektiren sorumluluklar üstlenmesi ☐ Sabırlı olmanın ve sabırsız davranmanın sonuçları üzerinde düşünmesi ☐ Sabır konusunda kişisel gelişim kitapları okuması ☐

5. Sürece yönelik değerlendirme yapınız.

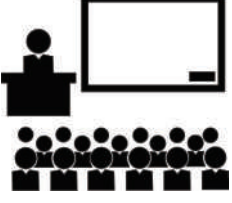
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sabrın durağan bir bekleyiş olmadığını bilirim.		
Sabırlı olmanın olumlu sonuçlarını kavrarım.		
Sabırsız davranmanın olumsuz sonuçlar doğuracağına inanırım.		
Engeller ve zorluklar karşısında öz güven ve cesaretimi korurum.		
Talep ve isteklerimin yerine getirilmesinin zaman alacağını bilirim.		

SAYGI

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Saygılıyım
2. Etkinlik-Saygı Neydi?
3. Etkinlik-Ya Olduğun Gibi Görün Ya Göründüğün Gibi Ol
4. Etkinlik-Sıfır Atık
5. Etkinlik-Özür Dilemek

6. Etkinlik-Doğaya Saygı Kendime Saygı

Okul İçi Etkinlikler

7. Etkinlik-Saygılarımı Sunarım
8. Etkinlik-Sevginin Ön Koşulu Saygı

Okul Dışı Etkinlikler

9. Etkinlik-Çok Geç Olmadan
10. Etkinlik-Komşuya Saygı

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

11. Etkinlik-Daha Temiz Bir Dünya İçin Görev Alıyorum

Etkinliğin Amacı	Kavram olarak saygı değerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin metin ve görseller yardımıyla saygı değerini fark etmelerini ve bu değeri kendi cümleleriyle ifade edebilmelerini sağlamak için oluşturulmuştur. Etkinlikte yer alan metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, görselleri incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SAYGI KAVRAMI

Saygı kavramı insanlar tarafından farklı şekilde ele alınmakla birlikte genel olarak bakıldığında saygı; değeri, üstünlüğü, faydası, kutsallığı vb. gibi nedenleri ile herhangi bir kimseye ya da bir şeye karşı dikkatli ve ölçülü davranmaya yol açan tutum ile başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusunu kapsamaktadır. Esasında saygının özünde hürmet etme vardır. Duygu ya da eylem doğuştan ya da sonradan hangisi olursa olsun, saygı birkaç özelliğin hatta belki de bütün özelliklerin toplamıdır. Saygının bu çok boyutluluğu ona tek bir lensle bakmayı da güçleştirmektedir. Tarhan'a göre ise saygı insanın kendi kişiliği ile başkalarının kişiliği arasındaki sınırı bilip, o sınırı aşmaması; kendi aleyhine dahi olsa başkasının hakkına, hukukuna riayet etmesidir.

Görüldüğü gibi, hak ve hukuk saygının başka boyutlarıdır. Hakların en önemlisi yaşama hakkından dolayı birey saygı görmeye layıktır...

Erkan Kırıl, Kayıp Giden Bir Değer: Saygı

- a) Nelere ve hangi sebeplerle saygı gösteririz? Tartışınız.
- b) Saygın olduğu bilinen kişiler hangi yönleriyle bunu elde etmiş olabilir? Örnekler vererek açıklayınız.
- c) Saygının zaruri bir durum olduğunu düşünüyor musunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- ç) Saygının olmadığı bir yerde insan hangi durumlarla karşılaşabilir? Tartışınız.

2. Öğrencilerin görselleri incelemesini, saygı değeri bağlamında yorumlamalarını ve görselin ifade ettiği değere yönelik saygıyı nasıl gösterdiklerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Saygılıyım	Nasıl Gösteririm?
 <p>Görsel 1</p>	<ul style="list-style-type: none">■ Farklı yaşam biçimleri, yaşam şartları, inançlar ve düşüncelerden kaynaklanan çok sesliliğe değer vererek■■■■■
 <p>Görsel 2</p>	<ul style="list-style-type: none">■ Toplu taşıma araçlarında büyüklerime ve engellilere yer vererek■■■■■
 <p>Görsel 3</p>	<ul style="list-style-type: none">■ Doğaya çöp atmıyarak■■■■■
 <p>Görsel 4</p>	<ul style="list-style-type: none">■ Yolculuk esnasında emniyet kemerimi takarak■■■■■

3. Öğrencilerden saygı ile ilgili slogan üretmelerini ve "Saygı Panosu" oluşturarak sloganları panoda sergilemelerini isteyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

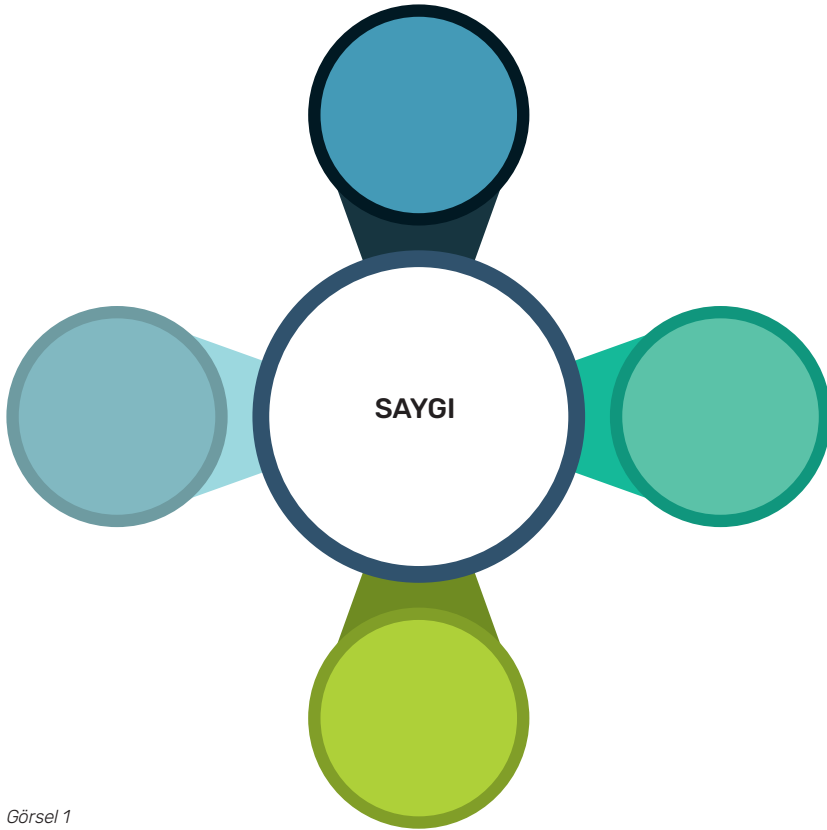
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Farklı yaşam biçimleri, inançlar ve düşüncelerden kaynaklanan çok sesliliğe değer veririm.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerde bulunmam.		
Saygı göstermenin saygı görmenin ön koşulu olduğunu düşünürüm.		
Saygının birey ve toplum hayatı için önemli olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Saygı kavramının tanımını yapabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin saygı değerini fark ederek kendi cümleleriyle bir tanım oluşturmaları için hazırlanmıştır. Bilgi grafiği ve tablolar etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin ilgili kısımları tartışmaları sağlanır. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerden saygıyla ilgili akıllarına gelen kavramları nedenleriyle paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 1

2. Tabloyu etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden saygıyı ifade eden veya etmeyen durumlara örnekler vermelerini isteyiniz. Öğrencilerin verdiği örnekleri sınıfça değerlendiriniz.

Saygıdır!	Saygı Değildir!
■ Sizinle aynı görüşte olmasam da fikirlerinizi benimle paylaşmanızdan memnuniyet duydum.	■ Benim gibi düşünmüyorsan seni dinlememe gerek yok.
■	■
■	■
■	■
■	■

3. Öğrencilerden verilen durumlar karşısında neler hissettiklerini sözlü olarak paylaşmalarını isteyiniz.

Saygısızlığa Uğrarsam	<ul style="list-style-type: none">■ Kendimi değersiz hissedirim.■■■■
Saygısızlık Yaparsam	<ul style="list-style-type: none">■ Başkalarının kalbini kırdığımı hissedirim.■■■■

Görsel 2

4. Öğrencilerden karşılarındaki kişiye saygı duyduklarını ifade eden cümleler paylaşmalarını isteyiniz.

SAYGI	Teşekkür ederim.

Görsel 3

5. Öğrencilerden görsellerin her birini saygı değeri bağlamında yorumlamalarını isteyiniz.

Görsel 4

Görsel 5

6. Öğrencilerin saygı kavramını kendi cümleleriyle ifade etmelerini isteyiniz.

SİZCE SAYGI NEDİR?

-
-
-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Saygısız bir davranışa maruz kalan insanların neler hissettiğini anlarım.		
Saygının insan-insan, insan-doğa ve insan-toplum arasındaki ilişkiyi olumlu etkilediğini fark ederim.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Öz saygının önemli ve gerekli olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sosyal medya kullanırken kendine ve başkalarına saygılı davranma becerilerini geliştirmek için hazırlanmıştır. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	20 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz.

Son yıllarda hepimiz sosyal medyayı sıkça kullanıyoruz ancak bu konuda önemli olan, sosyal medyadan doğru ve güvenli şekilde yararlanabilmektir. Sosyal medyanın gücünü küçümseyemeyiz ama insanları incitmeyecek, küçük düşürmeyecek, ötelemeyecek ve imrendirmeyecek paylaşımlar yapmak gerektiğini de unutmamalıyız.

Sosyal medyada gerçeği yansıtmayan paylaşımlarla çok sık karşılaşırız. Aslında insanlar her an mutlu değil, sofralar her an ziyafet şöleni değil, insanlar her an tatilde değil. Filtrelerle olduğundan farklı görünen yaşamlar, bu olanaklara sahip olamayan insanları imrendirebilir. Kendisini farklı göstermeye çalışan insanlar da bazen komik duruma düşebilir. Olmadığı biri gibi görünen ve paylaşımlar yapanların önce kendisine saygısı azalır, sonra da başkalarına saygılı davranma konusunda özensiz olabilir. Sözün özü; sosyal medya bizi kullanmamalı, biz sosyal medyayı kullanabilmeliyiz.

Metin yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Görsel etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden saygının çağrıştırdığı kavramları söylemelerini isteyiniz. Uygun olan kavramları verilen yerlere yazınız.

Görsel 1

3. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- a) Sosyal medya paylaşımlarınızda nelere dikkat ediyorsunuz? Paylaşımlarınızda mahremiyete önem verir misiniz? Gerekçenizle açıklayınız.

- b) Sosyal medyada beğeni, yorum ve takipçi sayısı ne kadar önemli? Daha fazla beğeni, yorum ve takipçi kazanmak için olmadığı biri gibi davranan kişilerin kendisine saygı duyan kişiler olduğu söylenebilir mi? Gerekçenizle açıklayınız.

Görsel 3

Görsel 4

- c) Sosyal medya sizce gerçekleri ne derece yansıtıyor? Paylaşımlarında gerçeği çarpıtan filtreleri kullanan kişilerin öz saygıları için neler söylenebilir?

- ç) Sosyal medyada gördüğünüz hangi insanlara saygı duyuyorsunuz? Bu saygıyı duymanızda onların sosyal medyadaki paylaşımları etkili oluyor mu? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Görsel 5

Görsel 6

- d) Sosyal medyada insanların özel yaşamına, kimliğine ve kişilik haklarına saygı göstermek için nelere dikkat edilmelidir?

- e) Kendine ve başkalarına saygı duyan insanların özellikleri nelerdir? Sınıfça tartışınız.

Kendisine Saygı Duyan İnsan	Diğer İnsanlara Saygı Duyan İnsan
▪	▪
▪	▪

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sosyal medyada kişiliğime uygun ve kendime saygımı yitirmeyeceğim paylaşımlarda bulunurum.		
Sosyal medyada diğer insanların kişilik haklarına saygı duyarım.		
İnsanın değerli ve onurlu olduğuna inanırım.		
Değerli olduğumu kabul ederim.		
Başkasının onurunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınırım.		

Etkinliğin Amacı	Doğanın dengesini bozacak müdahalelerden kaçınmanın doğaya saygının bir gereği olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin doğaya zarar veren atıklarla ilgili bilinçlenmeleri, doğayı korumaları ve doğaya saygı duymalarına yönelik farkındalık kazanmaları üzerinedir. Bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılarak incelenir. Öğrencilerin soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini sağlayınız. Soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Sıfır Atık'ta yeni dönem

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca "Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar" belirlendi

Vatandaşların atıklarını bırakabilecekleri **atık getirme merkezleri** kurulacak.

Gıda bankacılığı yaygınlaşacak. Gıda İsrafi engellenecek.

Toptancı hallerine ve pazarlara **biriktirme ekipmanı** yerleştirilerek sebze ve meyve atıkları kompost hale getirilecek.

Tek kullanımlık bardak, tabak, çatal, kaşık, bıçak gibi ürünler ile **pipet ve ıslak mendil kullanımı** azaltılacak.

Evlerde kullanılan **atık ilaçlar** toplanarak bertaraf edilecek.

Tekstil ürünlerinin **ihtiyaç sahiplerine** ulaştırılması sağlanacak.

Kargo ve mesafeli satışlarda **fazla ambalaj kullanımı** engellenecek.

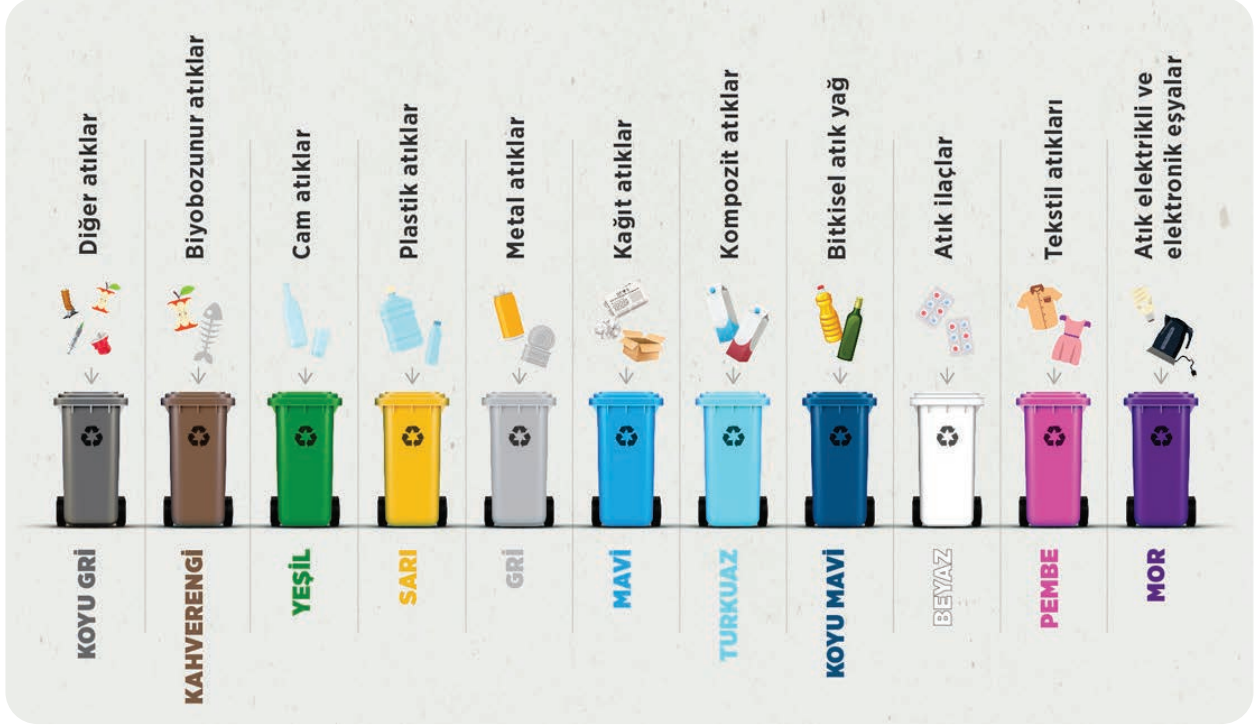

Müstakil konutlara geri kazanılabilir atıklar için **ayrı ekipman zorunluluğu** getirildi.

Görsel 1

- a) Çöpe atılan her şey çöp depolama alanlarına gönderilecek kadar değersiz midir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
- b) Yiyecek atığı, plastik, kâğıt gibi farklı türlerde atıkların çöplerle aynı kutuya atılmasının doğaya vereceği zararlar neler olabilir? Tartışınız.
- c) Atıkların türlerine göre ayrıştırılarak geri dönüşüm kutularına atılmasını kaynakları verimli kullanma ve doğaya saygı bağlamında değerlendiriniz.

2. Öğrencilerden aşağıda verilen bilgi grafiğini incelemelerini ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- Sizin için bir şeyin çöp olduğunu belirleyen husus nedir? Geri dönüştürerek kullandığınız eşyalar var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Atıklarınızı türlerine göre ayırarak atıyor musunuz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Sıfır atık uygulamalarındaki usul ve esaslara neler eklemek istersiniz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

■
■
■
■
■

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerden kaçınırım.		
Doğaya ve doğaya ait unsurlara saygı duyarım.		
Doğayı korumanın insana ve doğaya saygının bir sonucu olduğunu düşünürüm.		
Doğanın insanlığın geleceği olduğunu ve doğaya saygı duyanın insana saygı duymak olduğuna inanırım.		
Doğayı korumanın gelecek nesillere yaşam sunabilmek için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Yapılan hataları fark ederek düzeltebilmek için harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin özür dilemesi gereken hususları fark etmeleri ve insana saygının bir sonucu olan özür dileme becerisini geliştirmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur ve öğrencilerin soruları cevaplaması sağlanır. Öğrencilerden saygı sınırlarının ihlal edildiği örnek durumlarda empati yaparak soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metni öğrencilere okuyunuz. Soruları cevaplamalarını sağlayınız.**

Saygı, toplum hayatının vazgeçilmez değerleri arasında yer almaktadır. Türk Dil Kurumu tarafından saygı kavramı "değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu" şeklinde tanımlanmaktadır. Arapçadan dilimize geçmiş olan "hürmet" ve "ihtiram" kelimeleriyle de ifade edilmektedir.

Saygı ile ilgili tanımların kişinin kendisinin ve başkalarının sınırlarını fark edip ona göre hareket etme, ölçülü davranma gibi anlamlar içerdiği görülmektedir. Bu bağlamda saygı değeri çok boyutlu bir özelliğe sahiptir: büyüklere saygı, millî değerlere saygı, atalara saygı, kültürel farklılıklara saygı, inançlara saygı, kişisel farklılıklara saygı, fikirlere saygı vb.

Bazen bireyler, saygı değerinin boyutlarından birine veya birkaçına karşı ölçülü davranmak konusunda problem yaşayabilmektedir. Gece yüksek sesle müzik dinleyen komşu, sınıfta konuşan arkadaşının sözünü kesen öğrenci, otobüste yaşlılara yer vermeyen genç vb. örneklerle günlük hayatta karşılaşılmaktadır. Böyle durumlar bazen dikkatsizlikten bazen de kişinin düşüncesizliğinden kaynaklanabilmektedir. Bazı durumlarda birey hatasının farkına varıp özür dileyerek yanlışından dönerek asil bir davranış sergileyebilir. Bazı durumlarda ise pişman olur ama özür dileme erdemi gösteremez. Saygı kapsamında ölçülü davranmak kadar hata yapıldığında ve sınırlar aşıldığında özür dileyebilmek de çok önemlidir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Bireyin sınırlarını bilmesini saygı değeri açısından yorumlayınız.*
- Ölçülü davranmak saygılı olmanın bir göstergesi midir? Düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.*

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Sınıf İçi Etkinlik

5

ÖZÜR DİLEMEK

2. Örnek durumları etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin bu durumlardan hareketle tartışmalarını sağlayınız.

Durum	Ne Hissederdiniz?	Siz Yapsaydınız Nasıl Özür Dilerdiniz? (İkna Edici Konuşma)
Görme engelli bir bireysiniz ve markete gitmek istiyorsunuz. Sizin için ayrılan yola birisi aracını park etmiş.
Arkadaşlarınızla buluşmaya gittiniz. Bir arkadaşınız, farklı ülkeden bir arkadaşıyla birlikte gelmiş ve o kişi geleneksel bir elbise giymiş. Çevrenizdeki insanların ona güldüklerini fark ettiniz.
Sınıfta öğretmeninizden söz alarak konuşuyorsunuz. Bir arkadaşınız sözünüzü keserek konuşmaya başladı.
Otobüste yolculuk yapıyorsunuz. Bir genç, yaşlılar için ayrılmış bölüme oturmuş ve kulaklıkla müzik dinliyor. Yaşlı biri otobüse bindi. Koltukta oturan genç, yaşlı kişiyi görmesine rağmen yer vermedi.
Piknik için ailenizle bir mesire alanına gittiniz. Yer aradınız ve her yer dolu. Bu sırada bir grubun alandan ayrılmakta olduğunu fark ettiniz. Oraya oturmak için yöneldiniz ve çöplerini toplamadıklarını, kullandıkları yeri kirli bıraktıklarını gördünüz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Özür dilersem kendime karşı saygımı yitirmeyeceğimi bilirim.		
Hatalarımı fark ettiğim zaman özür dilemekten çekinmem.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Doğal güzellikleri koruma konusunda çözüm yolları geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin verilen metinden hareketle ülkemizdeki doğal varlıkların korunmasına yönelik çözüm yolları geliştirmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur, öğrencilerin soruları cevaplaması sağlanır. Öğrencilerden gruplara ayrılarak doğal güzelliklerin korunması ile ilgili alınacak tedbirleri belirlemeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak okuyunuz ve öğrencilerin soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

NEMRUT KRATER GÖLÜ

Sönmüş bir volkan olan Nemrut Dağı'nın zirvesinde yer alan Nemrut Krater Gölü, Bitlis ili Tatvan ilçe sınırları içerisinde yer alıyor. Bu doğa harikasını tüm dünyayı fethetme amacıyla Doğu'ya yaptığı sefer sırasında Büyük İskender'in keşfettiğine inanıldığından dolayı "Büyük İskender'in Cenneti" adıyla da biliniyor.

Kapladığı alanla kendi türünde dünyada on altıncı sırada bulunan ve yüzlerce yıldır ziyaret edilen Nemrut Krateri'nde, sıcak ve soğuk göllerin bir arada bulunması tek başına şaşkınlıkla birlikte hayranlık da uyandıracak ve mutlak surette ilginizi çekecek bir durum. Bunun yanında, göllerin çevresinde de onlarca kuş çeşidi ve aralarında endemik türlerin olduğu zengin bir floranın bulunması, buz mağaraları, buhar bacası ve gölleri bu yeri özellikle doğa tutkunları için bir cennet hâline getiriyor.

Boyutları bakımından kendi türünde dünya ikincisi unvanına sahip olan Nemrut Krater Gölü 13 km²lik alanıyla tüm kraterin üçte birini kaplamakta. İçinde saz balıklarının yaşadığı gölde olta balıkçılığı yapmanız mümkün. Gölde yaz aylarında düzenlenen konserler, yüzme yarışları, yelken gösterileri de ilginizi çekebilecek diğer etkinlikler.

Kraterde bulunan beş adet göl içerisinde boyutları bakımından ikinci sırada yer alanı ise sıcak bir kaynağa sahip. Kıyılarında oluşan sıcak su havuzlarına girmek kaplıca keyfini yaşamak isteyenlerin tecrübe etmekten en çok keyif aldıkları faaliyetler arasında. Gölün 150 metre kadar doğusunda da çeşitli hastalıklara iyi geldiğine inanılan sıcak buhar yarıkları bulunuyor. (...)

<https://eden.ktb.gov.tr/TR-127839/bitlis--nemrut-krater-golu.html>

- a) Yaşadığınız yerde özel olarak korunması gerektiğini düşündüğünüz doğal alanlar var mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) "Doğaya saygının insana saygı olduğu" önermesine katılıyor musunuz? Açıklayınız.
- c) Doğaya zarar veren davranışlara yönelik bireysel ne tür tedbirler alıyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sınıf İçi Etkinlik

6

DOĞAYA SAYGI KENDİME SAYGI

2. Öğrencileri sınıf mevcuduna göre gruplara ayırınız. Grupların birer sözcü belirlemelerini sağlayınız. Her gruptan doğal alanlarda yapılabilecek bir sosyal etkinlik (kaplıca turları, konser, fotoğraf çekme, yelken yarışları vb.) belirlemesini, bu etkinlik sırasında doğal güzelliklerin korunması için alınması gereken tedbirlerin listesini hazırlamasını isteyiniz. Ardından grup sözcülerinin alınan tedbirleri sınıfla paylaşmasına rehberlik ediniz. Doğaya saygı konusunda öğrencilerle genel bir değerlendirme yaparak etkinliği sonlandırınız.

Sosyal Etkinliğin Adı	Alınabilecek Tedbirler
▪	▪ ▪ ▪
▪	▪ ▪ ▪
▪	▪ ▪ ▪

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın dengesini bozacak müdahalelerde bulunmam.		
Ülke kaynaklarının değerli olduğunu fark ederim.		
Doğaya ve doğaya ait unsurlara saygı duyarım.		
Doğayı korumanın insana ve doğaya saygının bir sonucu olduğunu düşünürüm.		
Doğanın insanlığın geleceği olduğuna ve doğaya saygı duymanın insana saygı duymak olduğuna inanırım.		
Doğayı korumanın gelecek nesillere yaşam sunabilmek için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Saygı değerinin çok boyutlu olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin saygı değerinin farklı boyutlarını günlük hayatla ilişkilendirerek kendi yaşantılarından örnek verebilmeleri için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtadan açılır. Öğrencilerden saygı değerinin seçtikleri alt boyutuyla ilgili düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmaları ve bir slogan belirlemeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıda saygı değerinin alt boyutlarından bazıları numaralandırılarak verilmiştir. Öğrencilerden önce bir numara söylemelerini ve söyledikleri numaranın karşısındaki saygı değerinin alt boyutuyla ilgili soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Doğaya saygı

Millî değerlere saygı

İnsan onuruna saygı

İnanca saygı

Büyüğe saygı

İlim sahibine saygı

Aileye saygı

Yöneticiye saygı

Farklılıklara saygı

Çevreye saygı

Küçüğe saygı

Kendine saygı

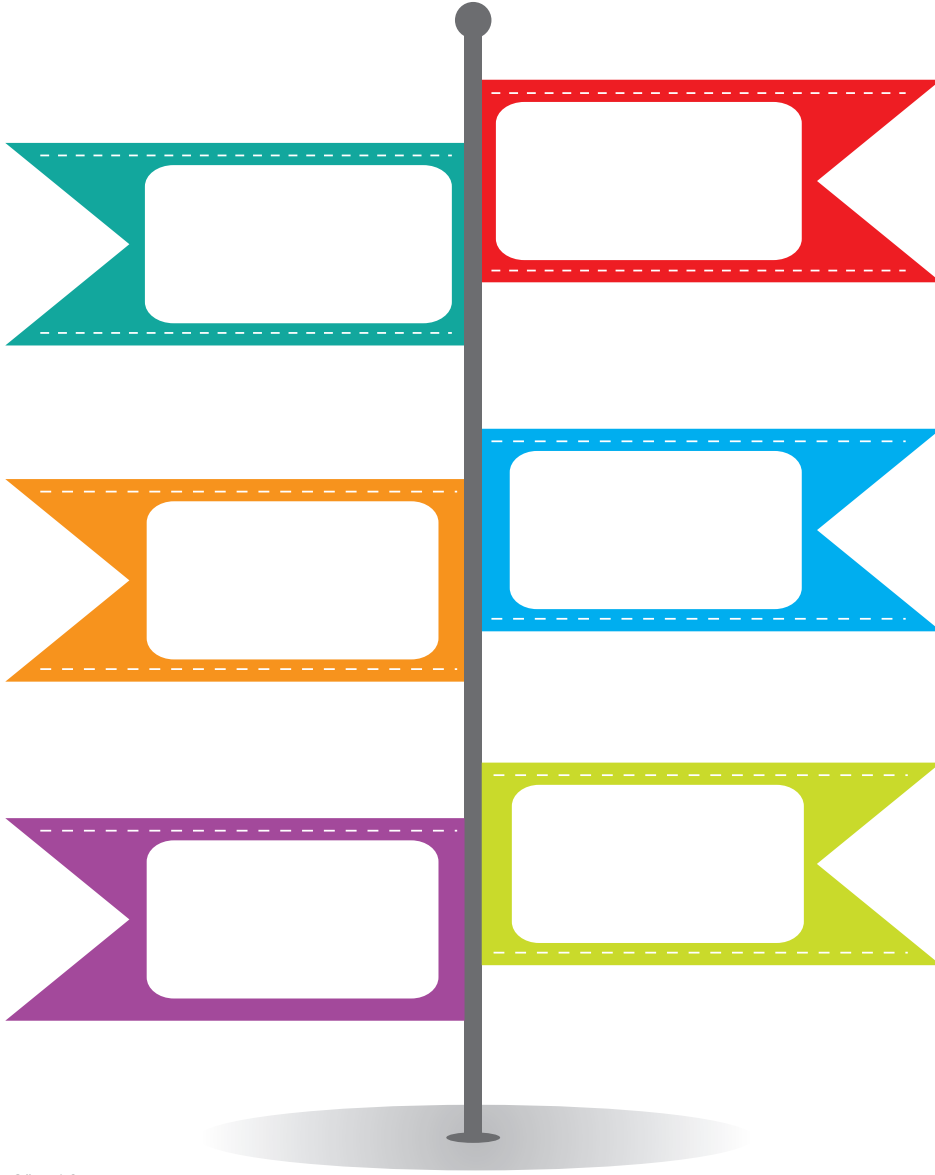

Görsel 1

- a) Kimlere ve neye saygı duyduğunuzu göz önünde bulundurduğunuzda seçtiğiniz saygı boyutu sizin için kaçınıcı sırada yer alır? Neden?
- b) Seçtiğiniz saygı değeri ile ilgili düşüncelerinizi ya da başınızdaki geçen bir olayı arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Öğrencilerden saygının alt boyutlarına yönelik birer slogan belirlemelerini, bu sloganları okul panosuna asmalarını isteyiniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Saygı değerinin çok boyutlu bir bileşen olduğunun farkına varırım.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Başka insanların da zamanının ve kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		
Saygının birey ve toplum hayatı için ön koşul olduğunu savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin temelini saygı değerinin oluşturduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin büyüklerine duydukları sevgiyi gösterebilmenin ön koşulunun onlara saygı duymaktan geçtiğini fark edebilmeleri üzerinedir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin yönergeler doğrultusunda etkinliği takip etmelerine ve kontrol listesini doldurulmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden okumalarını ve soruyu sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Tarihimizin en şanlı hükümdarlarından Fatih Sultan Mehmed Han, İstanbul'un fethiyle muzaffer olmuştu. Hocası Akşemseddin, mühim bir şahsiyet ve büyük bir âlimdi. İstanbul'un fethi gerçekleşince Mehmed ve Akşemseddin zafer alayı ile şehre girerken büyük komutan Fatih'in yanında hocaları Molla Gürânî, Molla Hüsrev, Akşemseddin ve Ak Bıyık Sultan vardı. Padişaha çiçek vermek için yollara düşen Bizanslı kızlar, hükümdarın bir delikanlı olduğunu bilemediler. Ellerindeki demetleri ak sakallı bir ihtiyar olan Akşemseddin'e uzattılar. O da "Padişah ben değilim." diye yanındaki genç komutanı gösterdi fakat Fatih "Verin verin! Padişah benim ama o benim hocamdır." diyerek tebessüm etti ve çiçeklerin hocasına verilmesini istedi. İşte bu örnek, hükümdar bile olsa Fatih'in ilme verdiği değer ve hocasına olan saygısının bir göstergesidir.

Görsel 1

<http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/TDB01/unite4/files/basic-html/page18.html>

2. Öğrencilerden aşağıdaki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

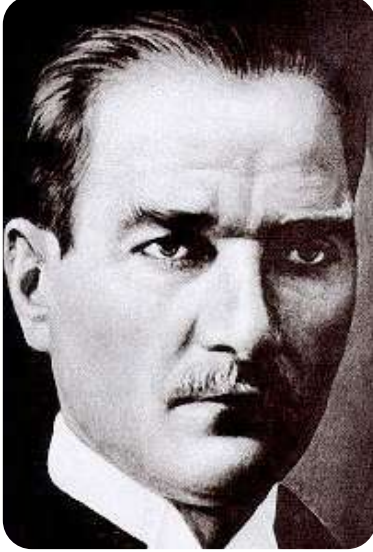
- Fatih Sultan Mehmet'in bu davranışını büyüğe, ilme, öğretmene saygı bağlamında değerlendiriniz.*
- Hz. Ali'nin "Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum." sözünden yola çıkarak ilim yolunda insan hayatına ışık tutan öğretmenlere saygının nasıl gösterilebileceği ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

- Verilen görsele saygılı bireyler yetiştirmek için neler yapılabileceğiyle ilgili sınıfla birlikte bir liste oluşturunuz.*

**SAYGILI BİREYLER
YETİŞTİRMEK İÇİN**

Görsel 2

3. Öğrencileri üç gruba ayırınız. Gruplardan görselleri verilen şahsiyetlerden birine saygı, sevgi ve minnetlerini anlatan bir metin yazmalarını isteyiniz. Yazılan metinleri etkinlik sonunda toplayarak sınıf veya okul panosuna uygun bir şekilde asınız.

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Saygı değerinin temelini sevginin oluşturduğunu bilirim.		
Büyüklerle ve öğretmenlerime saygı gösterme konusunda istekli olurum.		
Herkesin saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		
Başkalarına saygı göstermenin bana saygı duyulmasının ön koşulu olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Çevreye saygılı olmanın doğaya katkılarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin doğaya karşı saygılı olmalarının gerekçelerini fark etmeleri için tasarlanmıştır. Öğrencilerin etkinlikte yer alan görselleri incelemeleri ve görseller hakkında konuşmaları sağlanır. Karekodda verilen video öğrencilere izletilir. Öğrencilerden metni okumaları, soruları sözlü olarak cevaplamaları ve doğaya saygı konulu kısa film çekmeleri istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Öğrencilerden görsellerin her birine yönelik düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

2. Karekodda verilen videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz.
3. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden okumalarını isteyiniz.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Yaşamımızı ciddi manada etkilemeye başlayan iklim değişikliği karşısında uzmanlar, doğaya karşı duyarlı olmanın önemi hususuna özellikle vurgu yapıyor, bu konuda insanları uyarıyor. Küresel ısınma dünyamızı her geçen gün teslim alıyor, iklimler değişiyor, canlı türleri azalıyor.

Rusya'nın Başkenti Moskova'da Sıcaklık Rekoru Kırıldı

İsveç ve Finlandiya'nın bazı bölgelerinde 1914 yılından bu yana en yüksek sıcaklık kayda geçti. Kuzey Amerika da sıcak havadan nasibini alan ülkeler arasında. İklim değişikliği, küresel ortalama sıcaklıkların artmasına sebep oluyor. Sıcaklığın artmasına bağlı olarak buz kütleleri eriyor, deniz seviyesi de yükseliyor. Veriler, 1900'lü yılların başından bu yana deniz seviyesinde düzenli artış yaşandığını ortaya koyuyor. Ortalama sıcaklığın artması aynı zamanda kuraklığın ve aşırı yağış gibi hava olaylarının görülme sıklığını ve etkisini de artırıyor. Küresel ısınmanın tetiklediği iklim değişikliği, gıda ve besin kaynaklarında da düzensizliğe neden oluyor. Aynı zamanda su kıtlığı, toprak erozyonu, bitki örtüsü kaybı ve orman yangınlarında artışa da yol açıyor. Bu durumda doğal afetler dünyamız için kaçınılmaz bir son hâline geliyor.

İklim değişikliğinin tetiklediği doğal afetlerin başında ise orman yangınları geliyor. Orman yangınlarının verdiği zararı azaltmak için çevreciler tarafından ağaç dikme çağrısı yapılıyor. Bilim insanlarına göre iklim değişikliği ile mücadele, küresel çapta ele alınması ve üzerinde önemle durulması gereken bir durum ancak bireylerin de kişisel çabaları ile bu sürece destek olmaları gerektiği belirtiliyor. Bu çabaların başında da doğaya karşı duyarlı olmak ve yenilenebilir enerjiye yönelmek geliyor.

<https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/dusunuyorum/index.html#p=61>

Okul Dışı Etkinlik

9

ÇOK GEÇ OLMADAN

- Doğaya saygı kapsamında iklim değişikliğinin önüne geçmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.*
 - Küresel ısınma sorununun önüne geçmede insanların doğaya saygılı olmasının katkıları neler olabilir? Örnek vererek açıklayınız.*
- Metinde bahsedilen olası felaketleri önlemek ve iklim değişikliğine dikkat çekmek amacıyla doğaya saygı konulu kısa film çekmek için öğrencileri görevlendiriniz. Bu görev için öğrencilere bir hafta süre veriniz.**
 - Öğrencilerle etkinlik sürecini değerlendiriniz.**

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Her canlının saygıya değer olduğuna inanırım.		
Doğaya saygı duyulması gerektiğine inanırım.		
Yaşanan çevre sorunlarının doğaya saygı duyulmamasından kaynaklandığını düşünürüm.		
Ülkemin kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve farklılıklara saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Komşu hakları konusunda dikkat edilmesi gereken durumları fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kişisel alana saygının ve komşu haklarının önemini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metinler okunarak öğrencilerin sorulara cevap vermesi sağlanır. Öğrencilerin okul dışında yürütecekleri görevler dağıtılır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

OSMANLI'DA EV

Osmanlı'da ev inşasında önemli ayrıntılar vardı. Pencereilerin komşu evlerin içini göstermeyecek şekilde konumlandırılması önemliydi. Komşu evlere bakan cephelere ya pencere konmaz ya da yüksek yerlere konurdu. Pencereilerin konumu ve avlulardaki yüksek duvarlar mahremiyeti koruma düşüncesinden kaynaklanmaktaydı. Bu hassasiyete dikkat edilmediği takdirde mağdurlar mahkemeye de başvurabilirdi.

Taşdoğan, Ayşegül Deniz, (2008), Konut Mobilyasının Gelişimi Üzerine Bir İnceleme, Gaziantep Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Evlerin pencerelerinin birbirine bakmayacak şekilde yapılmasını kişisel alana saygı açısından yorumlayınız.*
- Günümüzde yapılan evleri insana ve çevreye saygı bağlamında değerlendiriniz.*
- Yaşamakta olduğunuz evlerde hangi özelliklerin olması ya da geliştirilmesi kişisel alana saygı niteliğini artırır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

2. Öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

KOMŞU HAKKI

İslam dini her hak gibi komşuluk hakkına da önem vermektedir. Hadislerde komşuluğun önemini ve komşu haklarını anlatan çeşitli ifadeler bulunmaktadır. Bunlardan biri "Cebrail, komşu hakkı üzerinde o kadar önemle durdu ki neredeyse komşuyu komşuya mirasçı yapacak sandım." mealindeki hadistir. Başka hadislerde "komşusunun, kendisine kötülük yapmasından korktuğu kimselerin tam olarak iman etmiş olamayacağı", "Allah katında en hayırlı komşunun, komşularına en çok iyilik eden kimse olduğu" bildirilmekte, ayrıca "komşuların en yakın olanlardan başlamak üzere birbirine hediye vermeleri" de öğütlenmektedir.

Bunların yanı sıra bir hadiste "Allah'a ve ahiret gününe inanan komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe inanan misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin ya sussun. Allah'a ve ahiret gününe iman eden komşusuna iyilik etsin." buyrulmaktadır. Bu durum komşu hakkının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/komsu>

- Komşu hakkının dinî emirlerde ve çeşitli kanunlarda çokça vurgulanan bir unsur olmasının nedeni neler olabilir? Tartışınız.
- "Komşuluk hatırı" deyimini komşuya saygı bağlamında açıklayınız.
- Okuduğunuz metinlerden hareketle komşu hak ve sorumluluklarının neler olabileceğiyle ilgili düşüncelerinizi açıklayınız.

Komşuluk Hakları	Benim Sorumluluklarım
▪ Hastalandığında ziyaret etmek	▪ Onu rahatsız edecek davranışlardan uzak durmak
▪	▪
▪	▪
▪	▪
▪	▪

3. Öğrencilerden, komşularının özel durumlarını gözeterek ve ilgili kanun maddelerini araştırarak "Komşu Hakları Sözleşmesi" hazırlamalarını isteyiniz. Hazırladıkları "Komşu Hakları Sözleşmesi"ni komşularının da görebileceği uygun bir yere asmalarını ve sınıfa getirmelerini isteyiniz. Bu görev için öğrencilere bir hafta süre veriniz.

Komşu Hakları Sözleşmesi

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

İmza İmza İmza İmza İmza

4. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Komşuluk haklarımı bilirim.		
Komşumun haklarına saygı duyarım.		
Komşularıma karşı sorumluluklarımı yerine getirmeye gayret gösteririm.		
Herkesin komşuları olumsuz etkileyecek taşkınlıklardan kaçınmakla yükümlü olduğunu savunurum.		
Komşuya saygı göstermenin birey ve toplum hayatına olumlu katkılar sunacağına inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Sosyal sorumluluk davranışlarını aile içinde yerine getirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin aile içinde sorumluluk kazanmaları; kendine, ailesine, ülkesine ve dünyaya karşı görevlerini yerine getirmelerini desteklemek için tasarlanmıştır. Etkinlik öğrencinin evsel atıkları etkin bir şekilde ayrıştırması sürecinde aile içinde sorumluluk almalarını içermektedir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerin metni okumalarını, bilgi grafiğini incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Evsel atıklar; gıda atıkları, kâğıt, cam, metaller, plastikler, strafor, tekstiller vb. bir yerleşim ortamında üretilen, istenmeyen malzemeleri ifade eder. Artan insan nüfusu ve ekonomik büyüme, fazla miktarda evsel atık oluşmasına neden olmuştur. Bu durum evsel atık yönetimini daha maliyetli hâle getirmekte ve atıkların çevreye olan olumsuz etkilerini artırmaktadır. Neyse ki hikâyenin sonu bu değil! Bu durumu iyileştirmek için hepimizin yapabileceği basit bir şey var ve o da atıkları kaynağından ayırmak!

Atıkları evlerimizde etkin bir şekilde ayırmak; evsel atık yönetimini iyileştirmek, geri dönüşümü ve döngüsel ekonomiyi teşvik etmek için hepimizin yerine getireceği çok önemli bir görevdir. Evsel atıklar kompost, geri dönüştürülebilir, çöp ve tehlikeli atık olmak üzere 4 ana gruba ayrılır.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

Görsel 1

- Çöp kutularına atılan her şey çöp niteliğinde midir? Tartışınız.
- Atık kaynaklarının geri dönüştürülmesini birey ve topluma katkıları bakımından değerlendiriniz.
- Atık kaynaklarının geri dönüştürülmesini insana, doğaya ve emeğe saygı bağlamında değerlendiriniz.

2. Öğrencilere listedeki görevleri yerine getirmeleri için bir hafta süre veriniz.

Görev Listesi

Evsel atıklarınızı ayrıştırırken göz önünde bulundurmanız gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

- Evsel atıkları kategorize ederek her kategorideki atığı biriktirmek için çöp kutusu, kutu, poşet, kese kâğıdı vb. belirleyiniz.
- Belirlediğiniz poşetlerin üzerine hangi kategoriye ait olduğunu yazınız.
- Geri dönüşüm kutusuna atmadan önce geri dönüştürülebilir malzemelerden (pizza kutuları, teneke kutular, alüminyum folyo vb.) yiyecek kalıntılarını çıkarınız.
- Keskin nesnelere dikkat ediniz! Kırılan camlar, kırık ampuller vb. keskin nesnelere doğrudan çöp veya geri dönüşüm kutusuna atmadan önce birkaç yaprak kâğıda sarınız veya bir kutuya atınız.
- Evsel atıkları topladığınız poşetleri ailenize danışarak apartmanınızda uygun bir alana bırakınız.

3. Öğrencilerden doğaya saygıya yönelik sorumluluk almalarının önemini çeşitli açılardan değerlendirmelerini isteyiniz.

Kendi açımdan
Ailem açısından
Ülkem açısından
Dünya açısından

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

11

DAHA TEMİZ BİR DÜNYA İÇİN
GÖREV ALIYORUM

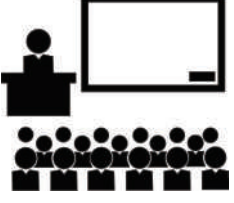
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğanın tüm bileşenleriyle saygıya değer olduğu gerçeğini kabul ederim.		
Ülkenin kaynaklarının değerli olduğunu bilirim.		
Kendime, aileme, çevreme ve doğaya saygı duyarım.		
Doğaya saygı konusunda sorumluluk alırım.		
Doğaya saygının geleceğin inşası olduğunu savunurum.		

SEVGİ

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Dünyayı Sevgi Kurtaracak
2. Etkinlik-Sevelim Sevilelim
3. Etkinlik-Atatürk ve Ağaç Sevgisi
4. Etkinlik-Sevgi Diyarı "Anadolu"
5. Etkinlik-Bana Sevmeyi Öğret

6. Etkinlik-Sevgi Üzerine

Okul İçi Etkinlikler

7. Etkinlik-Anadolu'nun Sevgi Elçileri

Okul Dışı Etkinlikler

8. Etkinlik-Aşıyan
9. Etkinlik-Hediyeleşmek:
Sevgiyi Artırmanın Yolu

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

10. Etkinlik-Hayattaki Sevgi

DÜNYAYI SEVGİ KURTARACAK

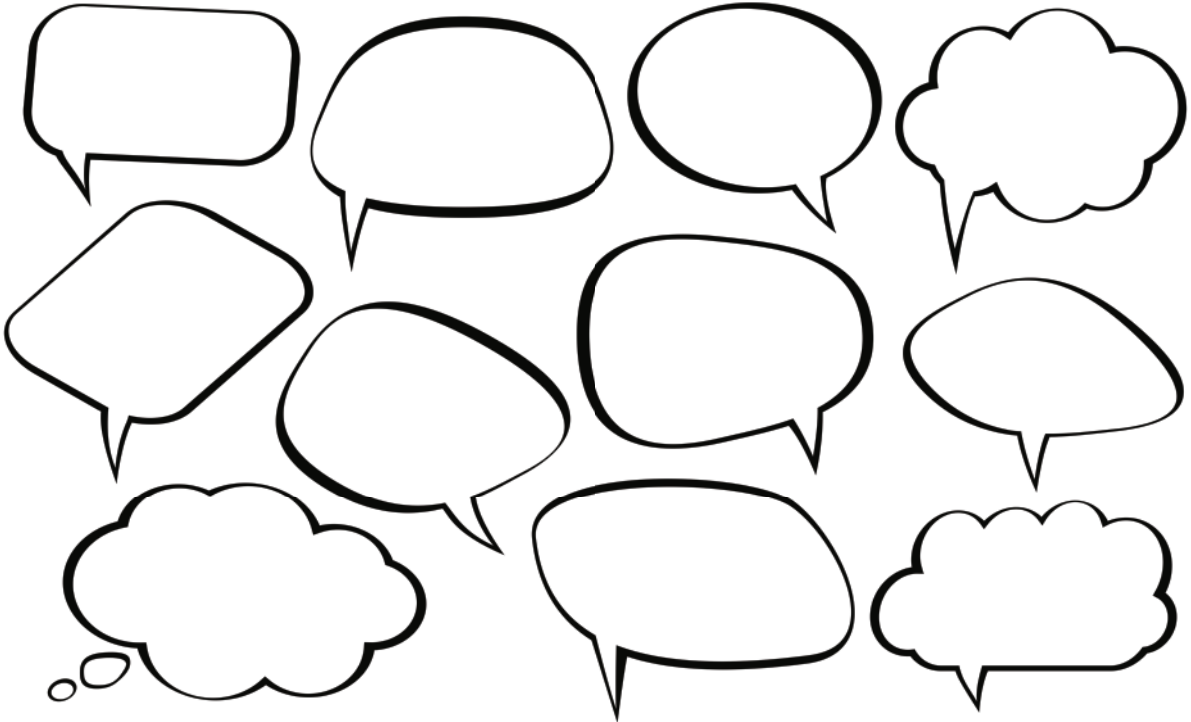
1

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu; insanın ailesine, ülkesine, çevresine, canlılara ve doğaya merhamet etmesi gerektiğini kavrayabilmeleri üzerinedir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin verilen soruları cevaplamaları sağlanır, kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görsel etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden sevginin çağrıştırdığı kavramları söylemelerini isteyiniz. Uygun olan kavramları verilen yerlere yazınız.

Görsel 1

2. Metinleri öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden sevginin tanımını yapmalarını isteyiniz.

TDK Türkçe Sözlük'te sevgi, "insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu." şeklinde tanımlanıyor. İnsanlar var oldukları günden beri sevme ve sevilme ihtiyacını hissetmiş ve pek çok sevgi tanımı yapmışlardır. İnsan; ülkesini, doğayı, canlıları, kendini ve insanları sevmeli onlara merhametle yaklaşmalıdır.

Cengiz Aytmatov *Selvi Boylum Al Yazmalım* romanında sevgiyi "Sevgi iyilikti. Dostluktu. Sevgi emektir." şeklinde tanımlamıştır.

Sevgi neydi?

Sevgi iyilikti.
Dostluktu.
Sevgi emektir.

-
-
-

3. Antoine de Saint-Exupéry'nin, *Küçük Prenses* romanında geçen "Bir çiçeği büyüten sevgi, insanı değiştirmez mi sanıyorsun?" sözünden hareketle öğrencilerinizin sevginin insan hayatında neleri değiştirebileceği üzerine tartışmalarını sağlayınız.

Görsel 2

4. İnsan işe önce kendini severek başlamalıdır. Öğrencilerden kendilerinde sevdikleri özelliklerini paylaşımlarını isteyiniz.

"Yalnızlık dünyayı doldurmuş. Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey."

Sait Faik Abasıyanık

Görsel 3

5. Öğrencilerin görseli incelemelerini sağlayınız. Soru ile ilgili düşüncelerini sınıf arkadaşları ile paylaşımlarına rehberlik ediniz.

Görsel 4

- a) Dünyayı sevgi kurtaracak! Peki nasıl? Neleri, kimleri nasıl seversek bu söz anlam bulur?

KONTROL LİSTESİ

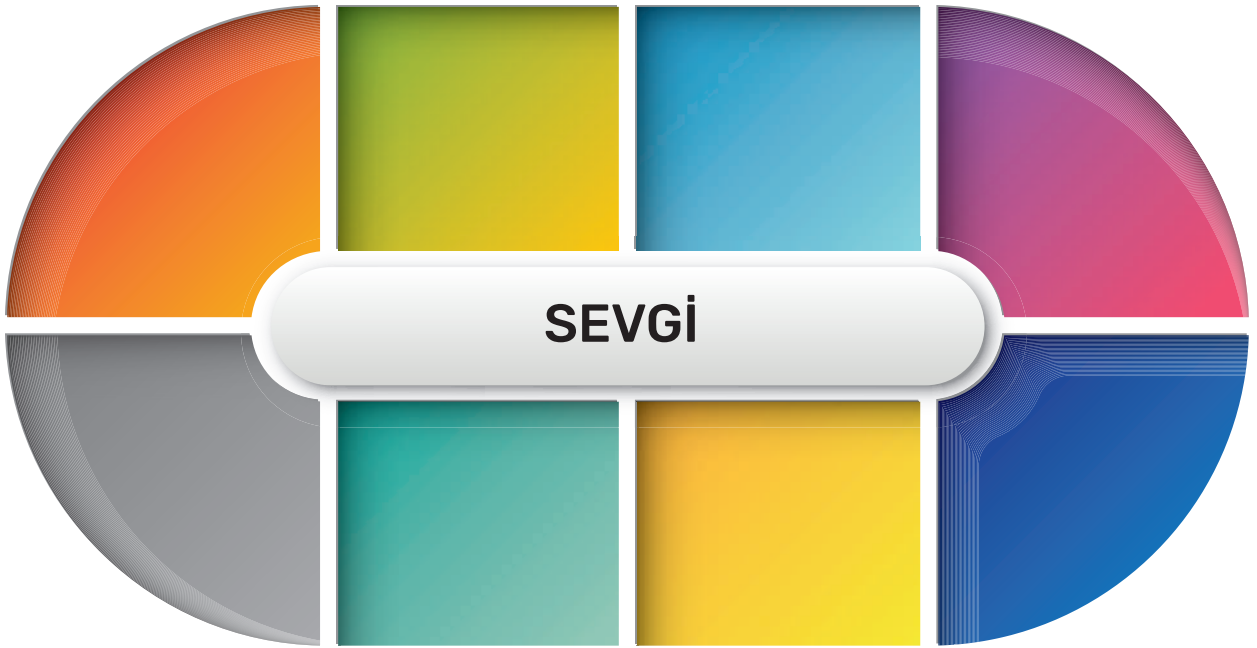
Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu bilirim.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sevdiğim şeylere zaman ayırırım.		
Sevginin evrensel bir dil oluşturabileceğini düşünürüm.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Sevgi değerinin önemini açıklayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sevginin hayattaki önemini kavramalarını sağlamak için oluşturulmuştur. Sevgi kelimesinin çağrıştırdığı kavramlar tahtaya yazılır. Yunus Emre'ye ait dördlük öğrencilere okutularak öğrencilerin de "sevgi" temalı bir dördlük yazmaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden sevgi kelimesinin çağrıştırdığı kavramları yazmalarını, bu kavramlarla ilgili günlük hayattan örnekler vermelerini isteyiniz.

Görsel 1

2. Yunus Emre'ye ait dördlüğü öğrencilerinize okuyunuz. Öğrencilerinizi dördlüğü'nün ana duygusuna uygun bir dördlük yazmaları için yönlendiriniz.

Görsel 2

Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim sevilelim
Dünya kimseye kalmaz

.....
.....
.....
.....

<https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2014/11/20141118.pdf>

Sınıf İçi Etkinlik

2

SEVELİM SEVİLELİM

3. Aşağıda verilen hadisi okuyunuz. Öğrencilerden soruları verilen hadisten hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size yaptığınızda aranızda sevgi oluşturacak bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yaygınlaştırın."

<https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=7&SAYFA=665>

- Sevginin önemi üzerine düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Selamlaşmanın toplumsal ilişkilerdeki önemini açıklayınız.
- Selamlaşma ile insanların birbirini sevmesi arasındaki ilişki ne olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu bilirim.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sevdiğim şeylere zaman ayırırım.		
Sevginin evrensel bir dil oluşturabileceğini düşünürüm.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Doğa sevgisinin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin doğa sevgisinin önemini fark edebilmeleri üzerinedir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metinleri etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerden metinleri okuyarak soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

ATATÜRK'ÜN AĞAÇ SEVGİSİ

Atatürk bir gün çiftlikte, köşkün hemen yanındaki ulu çınar ağacının dallarını kesmeye çalışan bir bahçıvan ile karşılaşır. Hemen bahçıvanı yanına çağırarak bunun nedenini sorar. Bahçıvan ağacın dallarının uzayarak binanın duvarına dayandığını söyler. Aldığı cevaptan tatmin olmayan Atatürk, düşünülmesi bile imkânsız olan bir emir verir: "Ağaç kesilmeyecek, bina kaydırılacak." Görev İstanbul Belediyesine intikal eder. Belediye Fen İşleri Yollar Köprüler Şubesi sorumluluğu üstlenir. Başmühendis Ali Galip Alnar yanına aldığı teknik elemanlarıyla Yalova'ya gelerek çalışmaya başlar.

8 Ağustos 1930 tarihinde önce bina çevresindeki toprak büyük bir dikkatle kazılıp yapının temel seviyesine inilir. İstanbul'dan getirilen tramvay rayları döşenir. Santim santim çalışılarak bina yapı altına sokulan raylar üzerine oturtulur. Artık binanın raylar üzerinde kaydırılarak ağaçtan uzaklaştırılması aşamasına gelinmiştir. Güzel ve sıcak bir yaz akşamında Atatürk ve beraberindekilerin nezaretinde bina 4.80 metre civarında kaydırılır. Bu olağanüstü ve riskli iş 10 Ağustos 1930 tarihinde tamamlanır ve ulu çınar ağacı da kesilmekten kurtulur. O günden beri köşkün adı Yürüyen Köşk olarak kalmıştır.

kulturportali.gov.tr

Görsel 2

(...)

Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği içinde Söğütözü denen bir yer vardır. Zamanında Ankaralılar burayı satın alarak Mustafa Kemal Paşa'ya hediye etmişlerdir. Söğütözü o zamanki Balgat köyünün yanında bulunmaktadır. Mustafa Kemal Paşa burada bir dinlenme kulübesi ve çardak yaptırmıştır. Bu inşaatların yapılacağı yerde 20-30 kadar söğüt ağacı bulunmaktadır. İnşaatları yapabilmek için bu ağaçları kesmek gerekmiştir. Fakat Gazi Mustafa Kemal Paşa bunları kesmek yerine başka yerlere taşımayı düşünmüştür. Kendisi de işçilerle beraber çalışarak başka yerlere çukurlar açılmış ve sonra söğütler yerinden sökülerek hazırlanan çukurlara dikilmiştir. (...) Çalışmalar sonunda kulübe için seçilen yer açılmıştı. Gazi, kendisi memnun olmakla beraber biraz da düşünceli olarak yere çömelmiş, etrafı gözden geçirirken Hasan Rıza Soyak'a, "Ne dersin çocuk, acaba bu ağaçlar tutar mı?" diye sormuştur. Bunun üzerine Hasan Rıza Soyak'dan, "Kat'i bir şey söyleyemem Paşam, yalnız bendenize öyle geliyor ki, önümüzdeki kış Çiftlik yakacak bakımından sıkıntı çekmeyecektir." cevabını alması üzerine, Mustafa Kemal Paşa bıyık altından gülmeye başlamıştır. Ancak bu ağaçların hepsi tutmuştur. (...)

Veli Köroğlu, Çevreci Atatürk

- Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yapmış olduğu çalışmalarını doğa sevgisi bağlamında değerlendiriniz.
- Günlük hayatta ağaç ve orman sevgisiyle ilgili karşılaştığınız olay, haber ve durumları arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aşağıda verilen sözlerinden hareketle uygarlık ile doğa sevgisi arasında nasıl bir bağlantı olduğunu açıklayınız.

Ağaç, çiçek ve yeşillik uygarlık demektir.

Ormansız ve ağaçsız toprak vatan değildir.

Çevreyi korumak aklın gereğidir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

- Çevreyi korumak için neler yapıyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğayı korumanın önemini bilirim.		
Doğayı ve canlıları korur, gözetir, onlara merhamet ederim.		
Doğanın korunması için görev almaya istekli olurum.		
Doğayı koruma konusunda arkadaşlarımı teşvik ederim.		
Doğaya karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Sevgi değerinin toplumsal barış, huzur ve kardeşliğe etkisini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Anadolu'da yaşamış ve sevgi medeniyeti kurmak için mücadele etmiş düşünürlerin hayat felsefelerinden yola çıkarak sevgi değerinin toplumsal barış, huzur ve kardeşliğe etkisini fark edebilmeleri üzerinedir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metinleri etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metinleri okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.**

Hacı Bektaş-ı Veli Anadolu coğrafyasında bir "dergâh"ın temellerini atarak Anadolu'nun çok sesli yapısına hitap etmiştir. Derleyici, bütünlendirici ve toparlayıcı bir felsefeye sahip olmuştur. Çeşitli etnik din ve mezheplerdeki insanları sevgi çatısı altında toparlanmaya çağırmıştır. Her türlü görüş ve düşüncedeki insanların şemsiyesi altında yer bulabileceklerini belirtmiştir. Böylece Anadolu'da "dünya kardeşliği"ni oluşturmak için yüzlerce yıl önceden tüm insanlığa çağrıda bulunmuştur.

Görsel 1

Görsel 2

Yunus Emre, tasavvufun sınırlarını aşarak insana uzanan Allah sevgisinde insanı bulan bir şairdir. Yunus, sevginin anıtidir. O; Tanrı'yı, insanı, doğayı ve tüm yaratılmışları büyük bir sevgiyle anmaktadır. Sevmek onun için en büyük ibadet gibidir. İyilik yapma, gönüllere girme, renk, dil, ırk ve din ayrımı yapmadan tüm insanları sevme, insanların kardeşçe yaşaması Yunus Emre'nin temel düşüncesini oluşturmaktadır.

Görsel 3

Mevlâna insanın olgunluğa erişmesi için sevgiyi esas almıştır. İnsan neyi ve kimi severse sevsin, bu sevgi gerçek varlığıdır. Mevlâna'ya göre her şey sevgiliden ibarettir. Yaşayan ancak sevgidir. Bu sevgi, insanı insan eden, onu hırstan, kibirden, varlıktan ve benlikten kurtaracak tek ilaçtır; insan ferdiyetten onunla kurtulur. Mevlâna dünyada sevgi, dostluk, kardeşlik ve arkadaşlığı yaymak için mücadele etmiştir.

Hüseyin Çalışkan ve Turgay Öntaş (2018). Biyografilerle Değerler Eğitimi Etkinlik Kitabı.

- Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre ve Mevlâna gibi farklı düşünürlerin sevgiye vurgu yapmalarının nedeni ne olabilir? Metinden hareketle açıklayınız.*
- Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre ve Mevlâna'nın yüzyıllar sonra bile anılmalarında eserlerinde kullandıkları sevgi dilinin etkisi ne olabilir? Düşüncelerinizi paylaşınız.*
- Mevlâna'nın "İyilik aradın mı insanda kötülük kalmaz." sözünden ne anlıyorsunuz? Örnek vererek açıklayınız.*
- "İncinsen de incitme. İnsan, dilinin arkasında gizlidir." Hacı Bektaş-ı Veli bu sözünde insanları neye teşvik etmektedir? Açıklayınız.*

Görsel 4

"Elif okuduk ötürü,
Pazar eyledik götürü;
Yaratılanı hoş gördük,
Yaratandan ötürü."
(1)

"İnciler; deniz dibinde,
taşlarla karışık olarak
bulunur. Övülecek
şeyler de ayıplar,
kusurlar arasında olur"
(2)

Görsel 5

d) Mevlâna ve Yunus Emre'nin sözlerini sevgi bağlamında açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Toplumsal barışın sağlanmasında sevginin önemini bilirim.		
Sevginin insani ilişkileri geliştirdiğine inanırım.		
Sevginin evrensel bir yönü olduğunu kabul ederim.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		
Aileme, arkadaşlarıma, çevreme, yaşlılara ilgi ve şefkat gösteririm.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmada temel olduğunu kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sevginin ve sevgiyi ifade tarzının önemini kavrayabilmeleri üzerinedir. Görseller ve metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin görselleri incelemeleri, metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri ve metinleri etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin görselleri incelemelerini, metinleri okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Önemli olan kaybettiğim değil, hatıralarım. Yaralar iyileşir. Sevgi yaşar. Biz kalırız.

Kristin Hannah, "Bülbül".

- a) Yandaki görselde bir anne kızına bu cümleleri kurmuşsa kızı buna ne cevap vermiş olabilir? Konuşma nasıl devam etmiş olabilir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Çocuklar ebeveynlerinden pahalı oyuncaklar, lezzetli yemekler, lüks evler beklemezler. Onlar için lüks ev aynı çatı altında olmak, lezzetli yemek sofraya birlikte oturmak, pahalı oyuncak onlara sevgiyle açılan kollarınız ve sabrınızdır.

Dilek Cesur, "Sabırlı Aileler Merhametli Çocuklar Yetiştirir".

- b. Böyle düşünen bir aile sevgiyi nasıl tanımlar? Tartışınız.

Görsel 2

İnsanlığı bütünleştiren bir sevgi anlayışı ayrımcılıktan kaçınarak sağlanabilir. İnsanları sahip olduğu özelliklerden dolayı ayırım yapmadan sevgiyle kucaklayabilmek önemlidir.

- c. İnsanları ayrımcılık yapmadan sevgi ile kucaklamak nasıl mümkün olabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.

Görsel 3

Çiçekleri sevdiğini söyleyen bir kadının çiçekleri sulamayı unuttuğunu görürsek onun çiçek sevgisine inanmayız. Sevgi, sevdiğimiz şeyin büyümesi ve yaşaması için gösterdiğimiz etkin (aktif) ilgidir. Bu etken ilginin bulunmadığı yerde sevgi de yoktur.

Erich Fromm, . "Sevme Sanatı".

ç) *Bu sözle anlatılmak istenen nedir? Tartışınız.*

Görsel 4

d) *Şiir taslağında boş bırakılan noktalı bölümleri kendi sözlerinizle tamamlayarak bir şiir yazınız.*

Sevgi kanat takmak gibi hayata
İnsan
..... sevmek
..... kadar
..... güneş saklı
Umudunu
..... bir gün herkes
Dünya daha

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sağlıklı ilişkiler kurmanın temelinde sevgi olduğunu bilirim.		
İnsanları renk, dil, din, ırk ayrımı yapmadan severim.		
Sevginin ayrımcılık yapmadan tüm insanlığa yönelik olması gerektiğini düşünürüm.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		
Sevginin gelişmek için emek isteyen bir duygu olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin insan hayatındaki önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sevginin farklı boyutları olan bir duygu olduğunu fark edebilmeleri üzerinedir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrenciler sevgi temalı birer konuşma metni hazırlamak için dört gruba ayrılır. Konuşma metinlerinde yer alacak kavramlar sınıfta belirlenir. Grup üyelerinin konuşmalarını yapmaları sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Sınıfı dört gruba ayırınız. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız ve görsellerden hareketle sevgi temalı bir konuşma yapmaları konusunda grupları bilgilendiriniz.

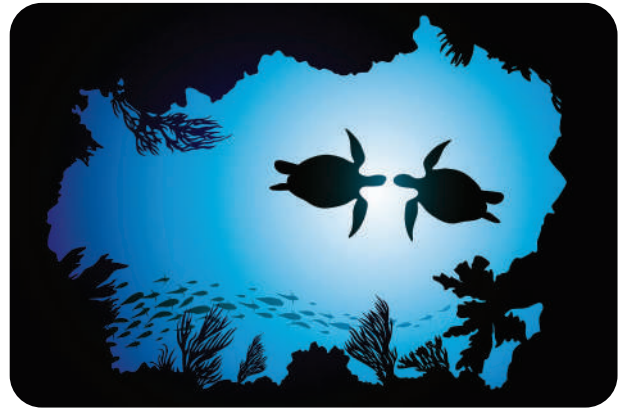
Görsel 1

Görsel 2

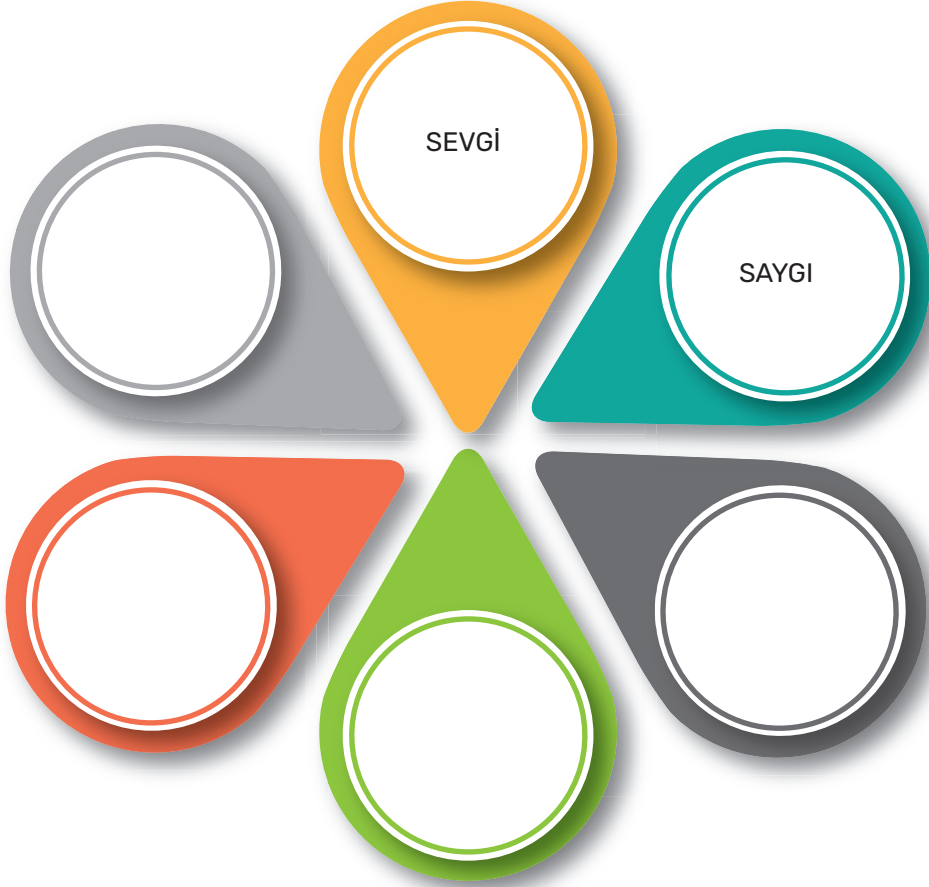

Görsel 3

Görsel 4

2. Konuşmada sevgi değeri ile ilgili hangi kavramların yer alması gerektiğini öğrencilerinizle belirleyiniz.

Görsel 5

3. Öğrencilere hazırlayacakları konuşma metniyle ilgili görüş alışverişi ve görev dağılımı yapmaları için süre veriniz. Süre sonunda grup üyelerinin konuşmalarını yapmalarını sağlayınız.
4. Konuşmalardan sonra gruplardan sevginin hayattaki önemi ile ilgili birer cümle oluşturmalarını isteyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin hayattaki önemini bilirim.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sevginin çok yönlü bir değer olduğuna inanırım.		
Sevdiğim şeylere zaman ayırırım.		
Sevginin evrensel bir dil oluşturabileceğini düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Sevgi yurdu Anadolu'nun sevgi elçilerini tanıyabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilere Anadolu'nun sevgi elçilerinden Mevlâna, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre ve Ahi Evran'ı tanıtmak için hazırlanmıştır. Görseller ve metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden soruları cevaplaması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri ve metni etkileşimli tahtadan açınız. Metnin öğrenciler tarafından okunarak soruların cevaplanmasını sağlayınız.

Görsel 1

Görsel 2

SEVGİ YURDU ANADOLU'NUN SEVGİ ELÇİLERİ

İsimleri coğrafyanın sınırlarını aşan sevgi elçilerinin yurdudur Anadolu. Ovalarında çiçekler sevgiyle açar, ırmaklar sevgiyle coşar, kuşlar sevgi şarkıları söyler Anadolu'da.

Asırlar ötesinden "Ben gelmedim dava için/Benim işim sevi için/Dost'un evi gönüllerdir/Gönüller yapmaya geldim" diye seslenen Yunus Emre, "İncinsen de incitme" diyen Hacı Bektaş Veli ve "Ne olursan ol gel" diye çağırıda bulunan Mevlâna isimleri coğrafyanın sınırını aşan sevgi elçilerinden üçüdü. UNESCO 2007 yılını Mevlâna yılı ilan etmiş, 40. olağan kurulunda da 2021 yılı için Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran'ı Anma ve Kutlama Yıl Dönümlerini programına almıştır.

<https://www.unesco.org.tr/Home/AnnouncementDetail/388>

- a) Anadolu'nun sevgi elçilerinin yurdu olarak nitelendirilmesi hakkındaki düşünceleriniz nedir?
- b) Mevlâna'nın yedi öğüdünü sevgi değeri bağlamında yorumlayınız.
- c) Yunus Emre'ye "sevgi şairi" denmesinin sebebi ne olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- ç) Anadolu'da yetişen bu kişilerin isimlerinin coğrafyanın sınırlarını aşması, UNESCO tarafından kutlama ve anma programına dâhil edilmesi sizde hangi hisleri uyandırdı?
- d) Yunus Emre, Mevlâna, Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran'dan bir şiir veya söz araştırarak beğendiklerinizi okul panosunda sergileyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu bilirim.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sevginin evrensel nitelikte bir dil oluşturabileceğini düşünürüm.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		
Sevginin ayrımcılık yapmadan tüm insanlığa yönelik olması gerektiğini düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin tüm canlıları kuşatan bir yönünün olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin hayvanları sevmesi, koruması ve hayvanlara merhamet etmesi üzerine kuş evi örneğinden yola çıkarak geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerin okuyarak soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

KUŞ EVİ VE HAYVAN SEVGİSİ

Türk milletinin kültürel yapısında hayvan sevgisi farklı yer tutmaktadır. Bu durum Orta Asya Türklerinden günümüze süregelmektedir. Başta at, köpek ve kedi olmak üzere evcil ve doğal yaşamdaki hayvanlar Türkler için hep önemli olmuştur. Hayvanlara kötü muamele yapılmasından kaçınılmıştır. Kur'an'ın bu konuya verdiği öneme paralel olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) de hayvanlara çok önem verdiği görülmektedir. Hayvanlara sevgi gösterilmesi, eziyet edilmemesi ve hayvanların aşağılanmaması, korunması konularında gösterdiği titizlik dikkat çekicidir. Bu çerçevede Hz. Muhammed (s.a.v.) Müslümanlara sadece insanlara değil, bütün canlılara karşı merhametli olmalarını öğretmiş ve şöyle buyurmuştur "Merhametli olanlara, merhamet sahibi olan Allah merhamet eder. Yerde olanlara merhametli olun ki gökte olanlar da size rahmet etsin."

(1). Türk-İslam kültüründe bu merhametin bir göstergesi de Osmanlı'nın, kuşları korumak

ve kuşlara değer vermek için yaptırdığı ve kültür tarihine katkı sağlayan kuş evleridir. Bu gelenek Osmanlı kültüründe 16. yüzyıl itibarıyla aşıyan adı altında kurumsallaşmaya başlamıştır.

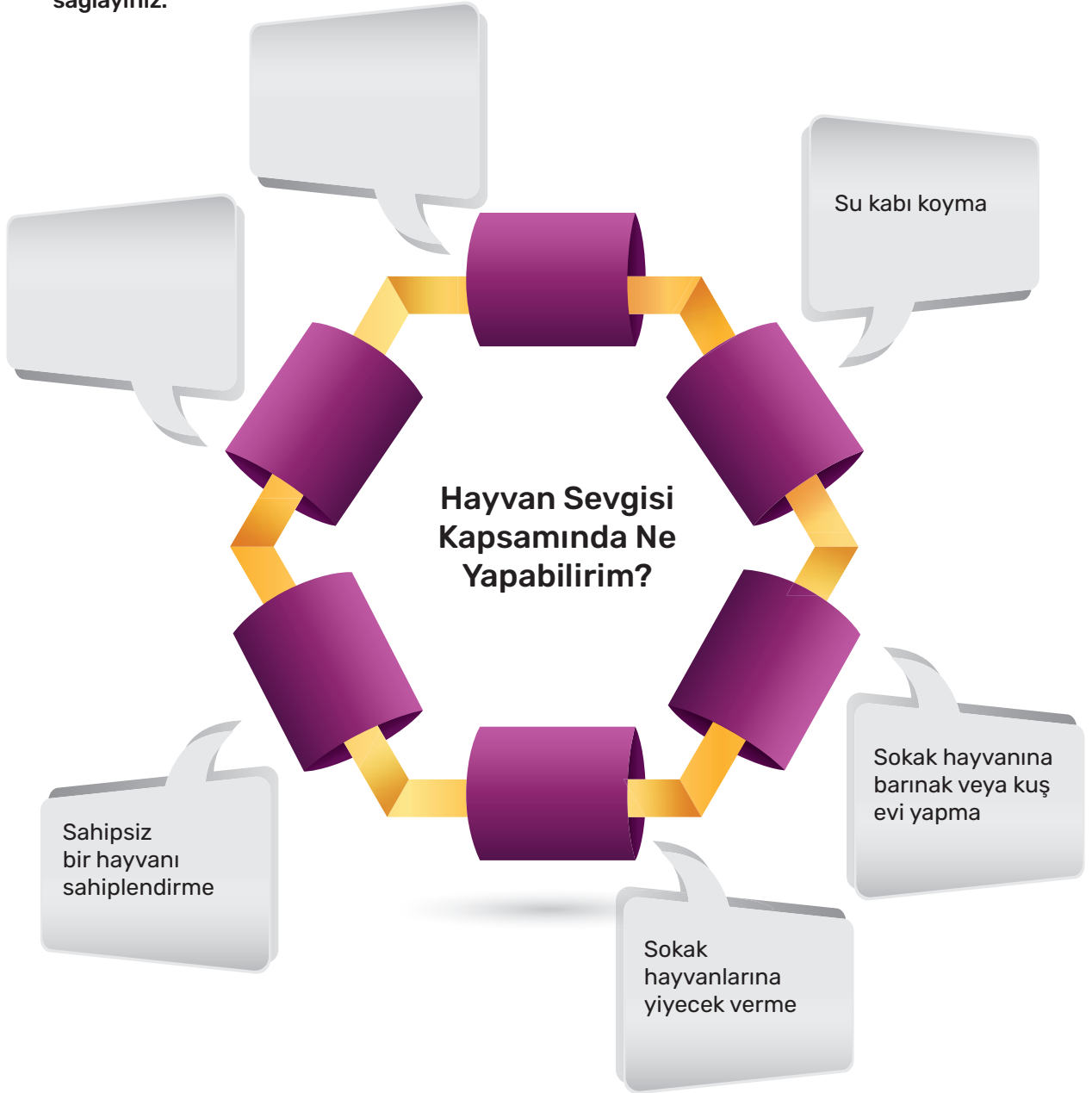
Kuş evi; literatürde kuş köşkü, kuş sarayı, serçe sarayı ve güvercinlik adlarıyla da geçmektedir. Osmanlı mimarisinde XVI. yüzyıldan itibaren örneklerine rastlanan siva, ahşap, tuğla veya taştan işlenmiş kuş evleri çoğunlukla cami, medrese, han ve türbelerde görülmekle birlikte sivil mimaride de uygulama alanı bulmuştur. Yapıların kuzey rüzgârı almayan cephelerine ve kuşların düşmanlarının ulaşamayacağı yüksekliklere, güneşten ve yağıştan korunmaları için geniş saçakların, kornişlerin ve konsolların altına yerleştirilmiştir. Bunların en güzelleri İstanbul'da olmak üzere Anadolu ve Rumeli'de de çeşitli örneklerine rastlanmaktadır (2).

<https://dergi.diyaret.gov.tr>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/kusevi>

- Kuş evlerinin yapıma gerekçeleri neler olabilir? Türk kültüründeki bu durumu hayvan sevgisi bağlamında değerlendiriniz.*
- Türk kültüründe hayvan sevgisini yansıtan diğer yapı, unsur ve uygulamalar nelerdir? Örnek vererek anlatınız.*
- Hayvan dostlarınız için neler yapabilirsiniz? Tartışınız.*
- Hayvan sevgisinde ve hayvan haklarını korumada ölçüt ne olmalıdır? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*

2. Bireyin hayvan sevgisi kapsamında yerine getirebileceği görevlerden bazıları aşağıda verilmiştir. Boş bırakılan yerlerin öğrenciler tarafından doldurulmasını sağlayınız. Daha sonra öğrencilerden görevlerden birini seçerek bu görevi yerine getirmesini isteyiniz. Bu süreç yönelik fotoğraf çekmelerini isteyiniz. Bir hafta sonra yaşadıklarını sınıfta paylaşımlarını sağlayınız.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu bilirim.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sevdiğim şeylere zaman ayırırım.		
Hayvan sevgisinin insani bir erdem olduğunu düşünürüm.		
Hayvanlara karşı sevgimi göstermek için harekete geçerim.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin yayılmasında hediyeleşmenin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin iletişim içerisinde oldukları insanlarla sevgi bağına güçlendirmede hediyeleşmenin önemini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerden etkileşimde buldukları herhangi bir kişiye (anne, baba, kardeş, arkadaş vb.) hitaben, duydukları sevgiyi anlatan bir hediye kartı yazmaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerin metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

HEDİYELEŞMEK

Türkçede armağan kelimesi ile ifade edilen hediye "insanlar arasında sevgi ve dostluk nişanesi olarak veya muaşeret kaidesi uyarınca karşılıksız verilen nesne" anlamını taşır. Hemen her toplumda görülen hediyeleşmenin insanlık tarihi kadar eski bir geçmişi vardır. Modern antropoloji çalışmalarında iptidai topluluklarda karşılık beklemeden hediye vermenin yanı sıra, hediye değişimi ve hediye ile sosyal bağ kurma, sosyal itibar ve onur kazanma amaçlı hediye şekillerinin de bir hayli yaygın olduğundan söz edilmektedir (1).

Hediyeleşmek; ekonomik, sosyal, ahlaki, dinî, estetik ve hukuksal olmak üzere birçok işleve sahiptir ve bu nedenle "toplumsal bir fenomen" olarak adlandırılır. Hediye verme, insanların kendi kişisel ihtiyaçlarının karşılanmasından ziyade, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarının doyuma ulaştırılması olarak düşünülebilir. Hediyelerin bireyler arası veya topluluk kapsamında paylaşımı doğal bir döngüye dönüşür. Verici ve alıcıların kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırıp birbirlerine olan bağlılıklarını artırırken, gerek gönüllülük gerekse karşılıklılık ilkeleri gereğince de dinamik ve sosyal olan bu hediye döngüsü, gelenekleşen toplumsal bir olgu olarak var olabilmektedir. Hediye, geleneksel toplumlarda yardımın, hayır işlerinin, cömertliğin, sosyalleşmenin simgesi, toplumsal ilişkilerin temelidir (2).

Konu ile ilgili Hz. Muhammed (s.a.v.) hediyeleşmenin kural olarak insanlar arasındaki sevgi ve dostluğu geliştirdiğini; kıskançlık, bencillik ve cimrilik gibi kötü duyguları giderdiğini ve rızkın genişlemesine vesile olduğunu belirterek hediyeleşmeyi teşvik etmiş verilen hediyelerin -haklı bir sebep yoksa- geri çevrilmemesini istemiştir.

Öte yandan günümüzde giderek zayıflayan aile ve toplum bağlarının güçlenmesinde sosyal yardımlaşma, sevgi ve dostluk ortamının kurulmasında, cimrilik ve bencilliğin tedavisinde, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) söz ve davranışlarıyla teşvik ettiği ve örnek olduğu hediyeleşmenin ayrı bir katkısı olacaktır. Bu sebeple de Müslümanların, hediye alıp vermenin prensip itibarıyla sünnet olduğu bilinciyle hareket edip çeşitli mutlu olaylar vesilesiyle bu güzel geleneklerini geliştirmesi ve yaygınlaştırması zamanımızda ayrı bir önem kazanmıştır (3).

<https://islamansiklopedisi.org.tr/hediye>

Şeker, A. Hediye ve Hediye Satın Alma Davranışlar

- Hediyeleşmenin sevginin gelişmesinde katkıları nelerdir? Tartışınız.*
 - "Hediyeleşmenin insandaki olumsuz duyguları giderdiği" önermesine katılıyor musunuz? Açıklayınız.*
 - Aile ve arkadaşlarınızla ne sıklıkta ve hangi nedenlerle hediyeleşiyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
 - Anadolu coğrafyasında hediyeleşmenin gelenekselleşmiş örnekleri nelerdir? Araştırınız.*
2. Öğrencilerden görseli incelemelerini, örnekler vererek hediyeleşmenin bireysel ve toplumsal faydalarını açıklamalarını isteyiniz.

Hediyeleşmek hangi amaçlar için yapılmaktadır?

Bireysel İlişkilerde

Toplumsal İlişkilerde

Devlet İlişkilerinde

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Görsel 2

Okul Dışı Etkinlik

9 HEDİYELEŞMEK: SEVGİYİ ARTIRMANIN YOLU

- Öğrencilerin verilen okul dışı etkinliği uygulayarak etkinliğin sonuçlarını arkadaşları ile paylaşımlarını sağlayınız.

Görsel 3

GÖREV

Aranızda sevgi ve dostluğu artırmak ya da küskünlük ve kırgınlığı gidermek istediğiniz birine yönelik duygu ve düşüncelerinizi ifade eden bir hediye kartı hazırlayınız. Hediye kartıyla birlikte uygun bulduğunuz bir hediyeyi veriniz. Bu hediyeleşme sırasındaki duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Bu görevi yerine getirirken hediye sadece satın alınan bir şey olmadığını, bazen bir emek, bazen bir yardım, bazen de güzel bir söz olduğunu unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sevginin, sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu anlarım.		
Sevginin emek gerektiren bir duygu olduğunu savunurum.		
Sosyal barış, mutluluk ve kardeşliğin temelinde sevginin olduğuna inanırım.		
Hediyeleşmenin sevgiyi pekiştiren bir unsur olduğuna inanırım.		
Sevginin güven, sadakat ve vefa gerektirdiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Sevginin değerini kavramsal olarak fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin metin ve görseller yardımıyla sevgi değerini kavramsal olarak fark edebilmeleri üzerinedir. Etkinlikte yer alan metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, görselleri incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.**

İnsanoğlu, mutlu olabilmesi ve toplumsal ilişkilerini düzenleyebilmesi için farklı duygularla donatılmıştır. Bu duygulardan biri de sevgidir. İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu, sevgi olarak ifade edilmektedir (1). Sevgi, yakın ya da uzak fark etmeksizin tüm insanlara karşı hatta tüm canlılara karşı gösterilebilmektedir. İnsanlar sevgi değerini önemsemek, ilgilenmek, duyarlı olmak, desteklemek, yardım etmek ve anlamak gibi tutum ve davranışlarla göstermektedir. Jampolsky'a (1995) göre sevgi hiç sorgulamaz. Onun doğal hâli ölçü ve kıyas değil, büyüme ve yayılmadır. Sevgi, korkudan özgürleşmektir. Sevginin sonucunda insan mutlu olur. (...) Sevgi değerinin farklı boyutları bulunmaktadır. Örneğin anne sevgisi karşılıksızdır. Anne sevgisinin insanın hissettiği ilk sevgi olduğu belirtilerek sevginin biyolojik ve psikolojik gereksinimden kaynaklandığına dikkat çekilmiştir. Baba da anne gibi güven kaynağıdır ve aile bağlılığının simgesidir. Kardeş sevgisi ise birlikte olma gereksiniminin bir başka boyutudur. İnsanın doğayla ilişkisi, vatana kutsallık atfetmesi, hayata tutunma isteği, toprağa değer vermesi, hayvanlarla arkadaşlığı, çocukken daha fazla ilgiye ihtiyaç duyması ve yaşama bağlılığı da sevgi değerinin sonucudur.

Görsel 1

*Derya ÇINTAŞ Yıldız, İbrahim Zeki Burdurlu'nun Eserlerinde Sevgi Değeri
(Düzenlenmiştir.)*

- İnsanda sevgi duygusu olmasaydı dünya nasıl bir yer olurdu? Tartışınız.*
- Sevgi değerinin toplum huzuruna etkisi nedir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

2. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini sağlayınız. Öğrencilerden görsellerdeki öğelerin temsil ettiği değerlere yönelik sevgilerini nasıl gösterdiklerini ifade etmelerini isteyiniz.

Seviyorum	Nasıl Gösteririm?
<p>Görsel 2</p>	<p>■ Görevimi en iyi şekilde yaparım.</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p>
<p>Görsel 3</p>	<p>■ Sokak hayvanlarına yiyecek veririm.</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p>
<p>Görsel 4</p>	<p>■ Doğal alanları temiz bırakırım.</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p>
<p>Görsel 5</p>	<p>■ Sorumluluklarımı yerine getiririm.</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p> <p>■</p>

3. Aşağıda verilen görev kutusunu öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden verilen görevi yerine getirirken hissettiklerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Ailenize ve sevdiklerinize sevginizi nasıl ifade edersiniz? Sorumluluklarınızı yerine getirerek mi? Bir şiirle mi? Bir hediye ile mi? Yoksa içten bir kucaklama ile mi? Bunu belirleyin ve sevdiğiniz kişilere ilk fırsatta uygulayın. Bunu yaparken ve yaptıktan sonraki duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşmayı unutmayın.

HAYATTAKİ SEVGİ

10

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

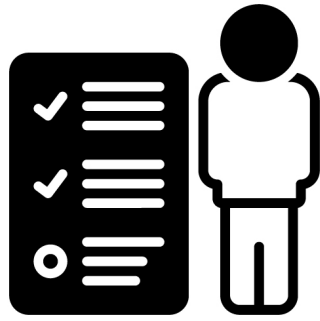
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

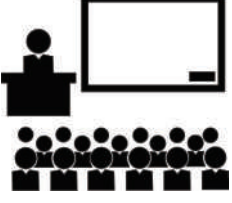
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Aileme, arkadaşlarıma, yaşlılara, hayvanlara ilgi ve şefkat gösteririm.		
Sevginin sağlıklı ilişkiler kurmanın temeli olduğunu bilirim.		
Sevgi değerinin önemine inanırım.		
Sevginin bireyi iyileştirici yönü olduğunu düşünürüm.		
Sevginin birey ve toplum hayatına katkılarını fark ederim.		

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.

SORUMLULUK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Sorumluluklarımı Biliyorum
2. Etkinlik-Sorumluluklarım
3. Etkinlik-Sorumlu Benim
4. Etkinlik-Kim Sorumlu?
5. Etkinlik-Söyleyeceğim Çok Şey Var
6. Etkinlik-Miras Değil Emanet

Okul İçi Etkinlikler

7. Etkinlik-Bir Damla Can
8. Etkinlik-Çevre Bilinci
9. Etkinlik-Sürdürülebilir Bir Dünya İçin

Okul Dışı Etkinlikler

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

10. Etkinlik-Ben de İnsanım
11. Etkinlik-Millî Kültür Savunucusu

SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM

1

Sınıf İçi Etkinlik

Etkinliğin Amacı	Birey olarak sorumluluklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kendisine, ailesine, okuluna ve öğretmenlerine, topluma, ülkesine, canlı ve cansız tüm varlıklara, yaratıcısına karşı sorumluluklarını fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır ve metne yönelik sorunun cevaplanması sağlanır. Öğrenciler gruplara ayrılır. Sorumluluk değerinin farklı boyutlarına ilişkin rapor hazırlamaları, bu raporları sınıfta sunmaları ve kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız, öğrencilerin okumasını ve soruyu cevaplamasını isteyiniz.

Sorumluluk, bir kimsenin kendi davranışlarını veya yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, mesuliyet alabilmesi ve yaptığı bir iş için gerektiğinde hesap verebilmesi durumudur. Sorumluluğun akıllı olma ve özgür iradesini kullanabilme şeklinde iki şartı bulunmaktadır. Canlılar içerisinde bu iki özelliğe sahip tek varlık insandır. İnsanın aklını kullanma yetisine ve özgür iradeye sahip olması onu sorumlu bir varlık kılmıştır. İnsan başta kendisine, yaratıcısına, insanlara, çevresindeki canlı ve cansız tüm varlıklara karşı sorumludur.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

a) Sizce sorumluluğun kaynağının akıl ve özgür irade olmasının sebebi nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

2. Öğrencileri yedi gruba ayırınız. Her grup için bir sözcü seçiniz. Grupların her birine numaralandırılmış konuları dağıtınız. Gruplardan sorumluluklarını ifade edecek bir rapor oluşturmalarını isteyiniz. Grupların hazırladığı raporları grup sözcüleri aracılığıyla sunmalarını sağlayınız.

1

Kendime karşı görevlerim

5

Ülkeme karşı görevlerim

2

Aileme karşı görevlerim

6

Canlılara karşı görevlerim

3

Okuluma ve öğretmenlerime karşı görevlerim

7

Yaratıcısına karşı görevlerim

4

Topluma karşı görevlerim

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sorumluluklarımın neler olduğunu bilirim.		
Sorumluluklarımı yerine getirmek için çabalarım.		
Sorumlu bir birey olmamın beni değerli kıldığına inanırım.		
Sorumluluklarımı yerine getirince mutlu olurum.		
Çevremdekileri sorumluluklarını yerine getirmeleri için teşvik ederim.		

Etkinliğin Amacı	Empati yaparak sorumluluklarının farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin empati yaparak sorumluluklarının farkına varabilmeleri ve duyarlı vatandaş olabilmelerini sağlamak için hazırlanmıştır. İkonlar ve açıklamalar etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. İkonları ve açıklamaları etkileşimli tahtada açınız. İkonlarla ilgili açıklamaların öğrenciler tarafından okunmasını ve soruların cevaplanmasını sağlayınız.

Merhaba!

Kaldırımlara yapılan engelli şeridi benim ulaşımım için çok önemlidir. Aracınızı engelli şeridine park etmeniz benim gidecek yolumun kalmaması anlamına gelmektedir. Gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

1

Merhaba!

Yaşlılık nedeniyle gücüm azaldı, hızlı hareket edemiyorum. Otobüste bana yer verdiğiniz, karşıdan karşıya geçerken bana yardımcı olduğunuz ve saygı gösterdiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

2

Merhaba!

Görmediğim için önümdeki engeller tehlikeli olabilmektedir. Görme engelliler için yapılan yollara araç park etmediğiniz, var olan engelleri kaldırdığınız için teşekkür ederim.

3

Merhaba!

Sağlık açısından tuvalet temizliği çok önemlidir. Tuvaleti temiz tuttuğunuz için teşekkür ederim.

4

Merhaba!

Lütfen çöplerinizi çöp kutusuna atınız. Çevreye gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

5

Merhaba!

Piknik alanlarını temiz tutmak ve temiz bırakmak çok önemlidir. Çöplerinizi toplayarak piknik alanlarının temizliğine gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

6

Merhaba!

Bizler oyuncak değiliz. Bir süre sevip canınız sıkıldığında sokaklara bırakacağınız eşyalar da değiliz. Bizler can taşıyoruz. Haklarımıza gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

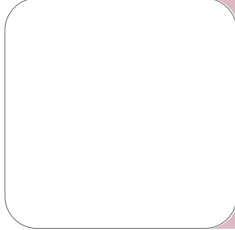
7

Merhaba!

Denizler, ırmaklar, göller benim doğal yaşam alanımdır. Suları kirletmediğiniz, yaşam alanlarımı korumaya hassasiyet gösterdiğiniz için teşekkür ederim.

8

9

Görsel 1

- Sizce ikonlarda ve açıklamalarında verilmek istenen ortak mesaj nedir?
- Boş bırakılan 9. kareye istediğiniz bir ikon belirleyiniz ve açıklamasını örneklerdeki gibi yazınız.

c) İkonlarla ilgili kısımlara sorumluluklarınızı ve hislerinizi birer cümleyle ifade ediniz.

No	İkon	Sorumluluklarım	Hislerim
1	Yürüme engelli		
2	Yaşlılar		
3	Görme engelli		
4	Tuvaletler		
5	Çöp kovası		
6	Piknik alanları		
7	Hayvanlar		
8	Denizler		
9			

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Engelli bireylere ve çevreme karşı sorumluluklarımın farkındayım.		
Canlı ve cansız tüm varlıklara karşı sorumluluklarımı yerine getirmeye istek duyarım.		
Sorumlu birey olmanın beni değerli kıldığına inanırım.		
Sorumluluklarımı yerine getirince mutlu olurum.		
Çevremdekileri sorumluluklarını yerine getirmeleri için teşvik ederim.		

Etkinliğin Amacı	Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin; kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin metni okumasını ve soruları cevaplamaını sağlayınız.

İnsanların günlük hayatlarının önemli bir bölümü evlerinin dışında, ortak yaşam alanları ve kamuya ait mekânlarda geçmektedir. Bu nedenle, günlük hayat tecrübesinin daha verimli ve daha konforlu yaşanabilmesi için bu alanların ve kamuya ait malların korunması gerekmektedir. Ayrıca ortak yaşam alanlarının temiz ve sağlam tutulması tüm vatandaşların ortak sorumluluğudur.

Kamu hizmetlerinden yararlanmak bütün vatandaşların hakkıdır. Herkesin bu hakkını kullanabilmesi, kamu mallarının korunması ve sağlam kalmasıyla mümkündür. Türkiye’de kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında görevli birçok kurum ve personel bulunmaktadır ancak bu görevi sadece ilgili kurum ve personelle sınırlandırmak doğru değildir. Kamudan hizmet alan ve ortak yaşam alanlarını kullanan herkes, bu konuda en az yetkili personel kadar sorumludur. Bu konuda Gazi Mustafa Kemal Atatürk de "Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır." demiştir. Bu anlamda sorumluluk öncelikle insanların kendi vicdanlarında bulunmalıdır. Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunması, İslam dinine göre de kul hakkıdır. Bu açıdan bakıldığında bu sorumluluğun yerine getirilmesi aynı zamanda dinî bir gerekliliktir.

<https://www.egm.gov.tr/ataturkun-turk-polisi-ile-ilgili-sozleri>

- Sizce kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmaması ne gibi sonuçlara yol açabilir? Tartışınız.*
- Ortak yaşam alanlarının korunmasında görev alan kurum ve personeller varken vatandaşlardan da bu konuda sorumluluk almalarını beklemenin nedenleri neler olabilir?*
- Siz yetkili olsaydınız vatandaşların kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında daha duyarlı olmaları için neler yapardınız? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Kültürümüzde ve İslam dininde yer alan "kul hakkı" kavramının kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında ne tür etkileri vardır? Gereçekleriyle açıklayınız.*

SORUMLU BENİM

3

Sınıf İçi Etkinlik

- d. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "*Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır.*" sözünden hareketle sorumluluk değerini ifade eden bir metin yazınız. Yazdığınız metni sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

"Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır."

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenirim.		
Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunması hususunda arkadaşlarımı uyarırım.		
Kendime ve topluma karşı görevlerimi yerine getirmede istekli olurum.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		
Kendime, aileme ve ülkeme karşı görevlerimi yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Kişinin duygu, düşünce ve davranışlarından kendisinin sorumlu olduğunu kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin duygu, düşünce ve davranışlarından kendilerinin sorumlu olduklarını kavrayabilmeleri ve davranışlarının başkaları üzerindeki etkisini değerlendirebilmeleri için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları, kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metin etkileşimli tahtadan açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Metne ilişkin soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Dilek Hanım, sunum yapmak üzere davet edildiği yönetim kurulu toplantısına yetişmek için aracını mümkün olduğunca hızlı kullanıyordu. Trafik ışıklarına yaklaştığında önündeki aracın sürücüsünün yavaşladığını fark etti. Kendisi yavaşlamadan aracının ışıklarını yakıp söndürerek önündeki araç sürücüsünü aynı hızla devam etmesi için uyardı. Bu sırada trafik ışıkları değişti ve önce sarı, sonra kırmızı ışık yandı. Öndeki araç sürücüsü durduğunda Dilek Hanım ani bir şekilde frene bastı. Araç büyük bir gürültü çıkararak güçlükle durdu. Dilek Hanım, "kırmızı ışığa yakalanmasını" önündeki sürücünün acemiliği olarak değerlendirdi ve çok sinirlendi. Onun durması nedeniyle toplantıya geç kalacağını düşündü ve bir süre bekledikten sonra sinirlerine hâkim olamayarak kornaya bastı. O sırada aracının ses sorununu çözmeye odaklanan öndeki sürücü kornayı duyunca yeşil ışık yandığını düşünerek aracını hareket ettirdi. Aracın hareket etmesinden hemen sonra ana yoldan geçmekte olan araçların fren sesleri duyuldu ve ardından bir çarpışma sesi... Kaza yüzünden iyice tıkanan trafik nedeniyle Dilek Hanım'ın toplantıya yetişmesi artık mümkün değildi. Herkes kazanın sadece maddi hasarla atlatılmasına sevinirken Dilek Hanım, acemi bir sürücü yüzünden yetişemediği toplantı için hayıflanıyordu.

Görsel 1

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Dilek Hanım'ın kazadan ve toplantıya yetişememesinden önündeki araç sürücüsünü sorumlu tutmasının nedenleri neler olabilir?
- Size göre kazanın sorumlusu kimdir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Dilek Hanım nasıl bir tutum sergileseydi yaşanan bu kazayı ve gecikmeyi engelleyebilirdi?
- Dilek Hanım'a davranışı ile ilgili neler söylemek istersiniz?
- Verilen bu hikâyeden çıkardığınız sonuç nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Duygu, düşünce ve davranışlarımı kontrol etmem gerektiğini bilirim.		
Karar ve davranışlarımın kendim/başkalarının üzerindeki etkilerini ve sonuçlarını değerlendiririm.		
Karar ve davranışlarımın sonuçlarını üstlenirim.		
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba harcarım.		
Ortak yaşam alanlarına ilişkin sorumluluklarımı üstlenirim.		

Etkinliğin Amacı	Doğal çevrenin korunması için sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı sorumluluklarını fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Sınıf gruplara ayrılarak öğrencilerin verilen konular üzerinde düşünmeleri ve konuşma yapmaları sağlanır. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Mikrofon ya da mikrofonu temsil edebilecek bir nesne.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencileri beş gruba ayırınız. Grupların bir yazman ve bir sözcü seçmelerini sağlayınız. Gruplara rolleri dağıtınız. Rollere göre öğrencilerin hazırlanmaları için yeterli süre veriniz. Bu sürede bir konuşma metni hazırlamalarını isteyiniz. Sözcülerin sırayla sınıfın önüne çıkıp rollerini tanıtmalarını ve "Çevrenin Korunmasında Sorumluluklarımız" temalı konuşmalarını yapmalarını sağlayınız.

a) Marmaris'in bir köyünde yaşıyorsun. Bütün hatıralarının geçtiği köyün bir anda gözlerinin önünde kül olduğunu gördün. "Ormanlarımız Yanmasın" kampanyası kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisine davet edildin. Milletvekillerine hitap edecek 10 gençten birisin. "Benim Sadece Köyüm Yanmadı" başlıklı bir konuşma yapman bekleniyor. Neler söyledin?

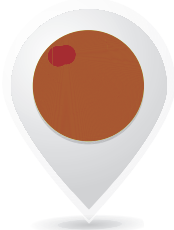
b) Meriç Nehri kenarında yaşayan, çiftçilikle geçinen bir ailenin ferdisin. Nehrin sürekli kirlendiğini, tarlaların kirlilik nedeniyle sulanamaz hâle geldiğini görüyorsun. Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı'nda konuşma hakkı elde ettin. "Suyu Kirletmek Hayatı Kirletmektir" başlıklı bu çalışmada her ülkenin temsilcisinin bulunduğu katılımcılara hitaben bir konuşma yapman istendi. Neler söyledin?

c) Çanakkale'nin Gelibolu ilçesinde balıkçılıkla hayatını sürdüren bir gençsin. Marmara Denizi'nin kirlenmesi balıkçıların geçim şartlarını zorlaştırdı. Türkiye Yüzme Federasyonunun düzenlediği serbest stil kategorisinde birinci oldun. Mikrofon sana uzatıldı. Marmara Denizi'ndeki kirliliğe dikkat çekmek için bir fırsat buldun. Ne söyledin?

ç) Van'ın Erciş ilçesinde yaşayan ve temiz bir Van Gölü için sorumluluk hisseden bir gençsin. Van Gölü'nün sularının çekilmesiyle kirliliğin büyük boyutlara ulaştığı ortaya çıktı. Sen de Van Gölü'nün doğal yöntemlerle temizlenmesi konusunda bir proje hazırlayıp TEKNOFEST'e katıldın ve birinci oldun. Sana ulusal bir kanal tarafından mikrofon uzatıldı. Van Gölü'ndeki kirliliğin biyolojik çeşitliliğe etkisi konusunda dikkat çekmek için büyük bir fırsat eline geçti. Ne söyledin?

d) Rize Çamlıhemşin'de yaşayan, çocukluğunun büyük bir kısmı Ayder Yaylası'nda geçen bir gençsin. Ayder Yaylası'nda doğal çevrenin bozulduğunu gözlemliyorsun. "Bu konuda neler yapabiliriz?" diye araştırma içindeyken üniversiteye giriş sınav sonuçları açıklandı ve Türkiye birincisi oldun. Bütün mikrofonlar sana uzatıldı. Neler söyledin?

Sınıf İçi Etkinlik

5

SÖYLEYECEĞİM
ÇOK ŞEY VAR

SORUMLULUK

2. Konuşmaların ardından sözcülere ve dinleyicilere neler hissettiklerini ve düşündüklerini sorunuz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğal yaşamın korunmasının her bir bireyin sorumluluğu olduğuna inanırım.		
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba harcarım.		
Ülkeme ve gezegenimize karşı görevlerimi yerine getiririm.		
Çevrenin korunması konusunda gönüllü çalışmalara katılmada istekli olurum.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Çevreye karşı sorumluluklarını yerine getirmenin önemini yorumlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gezegenimize karşı sorumluluklarının farkına varmasını sağlamak için düzenlenmiştir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden görselleri incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Doğa konusunda farkındalık oluşturmak için afiş hazırlamaları ve kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrenciler tarafından incelenmesini sağlayınız. Soruları görsellerden hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

MİRAS DEĞİL EMANET

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

- a) Görseller size neyi çağırıyordu? Düşüncelerinizi söyleyiniz.
- b) Görsellerle ilgili hissettiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- c) İnsanların çevreye karşı sorumlulukları nelerdir? Arkadaşlarınızla tartışınız.
- ç) Arkadaşlarınızla çevrenizi bilinçlendirmek amacıyla doğal hayatın korunmasına yönelik bir afiş hazırlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yaşadığımız çevreye karşı sorumluluklarımın farkındayım.		
Çevremizi korumak için alınması gereken önlemlerin gerekliliğine inanırım.		
Çevre bilincini yerleştirmek için yürütülen sosyal sorumluluk projelerinde görev almaya istekli olurum.		
Kaynakların verimli kullanılması konusunda sorumluluklarımı fark ederim.		
Doğal alanların korunmasında her bireyin sorumluluk alması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Sosyal sorumluluk ve yardımlaşma bilincini geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerde sosyal sorumluluk bilincini geliştirmek üzere hazırlanmıştır. Video ve metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları, soruları cevaplamaları, sonrasında kan bağıışı ile ilgili bir kampanya düzenlemeleri sağlanır. Kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekodu verilen videoyu ve metni etkileşimli tahtada açınız. (Karekodu okutmadan önce EBA'ya giriş yapınız.)

Yardımseven Olmak Kanımızda Var!

Kan, geçmişten günümüze sağlığın ve yaşamın temel simgesidir. Kan, gönüllü vericilerin bağıışı ile elde edilmesi nedeni ile kaynağı sınırlı olan ve değerli bir tedavi aracıdır (1). Yılda birkaç kez yapılacak olan kan bağıışı birçok insana yaşam umudu olabilir. Her gün çeşitli kazalar ve yaralanmalar meydana gelmekte, ameliyatlar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca lösemi ve kanser hastaları ile düzenli kan verilmesi gereken Akdeniz anemisi gibi hastalar da kan ürünlerine ihtiyaç duyarlar. Bu noktada, kan ihtiyacı hayati önem taşır (2). Kan bağıışı, sadece tıbbi ve teknik konularla değil aynı zamanda bireylerin yardımseverlik ve sorumluluk değerlerinin bir yansıması şeklinde iyi niyetli davranışlarının sonucu olarak açıklanmaktadır (3). Ama maalesef herkes kan bağıışı konusunda yeterli düzeyde duyarlılık göstermemektedir. İnsanların kan bağıışında bulunmama nedeni bu konudaki bilgi ve motivasyonunun düşük olmasıdır. Bir diğer durum ise "Birisi verir.", "Şu an işim var.", "Sonra veririm." gibi ihmal ve iş yoğunluğuna dayanan nedenler olarak ifade edilebilir. Unutulmamalıdır ki verilecek her bir kan bağıışını bekleyen onlarca hasta ve hasta yakını bulunmaktadır.

(1) Kan Bağıışı. <https://www.kanver.org>. Kongre Bildiri Kitabı

(2) <http://www.tphd.org.tr/yeni-tip-koronavirus-salgini-sirasinda-kan-bagisinin-onemi/>

(3) Şengül Hablemitoğlu, Yasemin Özkan & Filiz Yıldırım, Bir Fedakârlık Örneği Olarak "Kan Bağıışı"

2. Öğrencilerin video ve metinden hareketle soruları cevaplamasını isteyiniz.

- a) Kan bağıışında bulunmak neden önemlidir? Gereçekleriyle açıklayınız.
- b) Kan bağıışı konusunda insanları bilinçlendirmek için neler yapılmalıdır? Tartışınız.
- c) Kan bağıışı konusunda yeterli düzeyde hassasiyetin olmamasının ne gibi sonuçları olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Öğrencileri okul olarak bir kan bağıışı kampanyası organize etmeleri konusunda yönlendiriniz. Bu kampanya sürecinde takip etmeleri için aşağıdaki görev basamaklarını veriniz ve öğrencilere rehberlik ediniz. Bu görevi tamamlamaları için bir ay çalışma süresi veriniz.

Sıra No	Görev Basamakları	Tamamlandı	Tamamlanmadı
1	Ekip kur / Ekibe katıl.	☐	☐
2	İş-eylem planı hazırla.	☐	☐
3	Gerekli irtibatları yap ve izinleri al.	☐	☐
4	Çalışma için Kızılay'dan randevu al.	☐	☐
5	Afiş hazırla.	☐	☐
6	Sınıflarda sunu yap.	☐	☐
7	Çevreni harekete geçir.	☐	☐
8	Sosyal medyadan içerik üret ve bu içerikleri paylaş.	☐	☐
9	Hazırladığın afişleri ve Kızılay afişlerini as.	☐	☐
10	Kan bağıışı günü çalışmalarını organize et.	☐	☐

4. Öğrencilerle sürece yönelik değerlendirme çalışması yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kan bağıışının önemini bilirim.	☐	☐
Kan bağıışı konusunda yürütülen kampanyalara destek olurum.	☐	☐
Kan bağıışının toplumsal bir sorumluluk olduğuna inanırım.	☐	☐
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba gösteririm.	☐	☐
Başkalarının iyiliği, refahı için çaba sarf ederim.	☐	☐

Etkinliğin Amacı	Çevreyle ilgili sorumluluklarının farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, plastik kullanımına dikkat çekerek öğrencilerin çevreye karşı sorumluluklarının farkına varmaları ve ambalaj atıklarının geri dönüşüme kazandırılması konusunda istekli olmaları için hazırlanmıştır. Karekodu verilen plastik atık temalı tanıtım filmi etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerle değerlendirme yapılır. Öğrenciler gruplara ayrılarak okul içinde gerçekleştirecekleri görevler öğrencilere dağıtılır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta, geri dönüşüm kutuları.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekodu verilen filmi etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere izletiniz. Öğrencilerin sınıfla birlikte filmi değerlendirmesini sağlayınız.

- a) İzlediğiniz plastik atık temalı tanıtım filmi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - b) Filmde verilmek istenen mesaj sizce nedir? Tartışınız.
 - c) İzlediğiniz filmde sizi en çok etkileyen sahneyi arkadaşlarınızla paylaşınız.
 - ç) Filme göre çevreye gelişigüzel atılan atıkların deniz canlılarının yaşam alanlarına etkileri nelerdir?
 - d) Bu filmi siz çekecek olsaydınız filme neleri eklemek ya da filmde neleri çıkarmak isterdiniz? Neden?
2. Sınıfı üç gruba ayırınız. Öğrencilerden yönerge doğrultusunda ambalaj atıklarının çevreye etkileri ve geri dönüşümü ile ilgili sunu, afiş ve slogan hazırlamalarını isteyiniz.
 3. Birinci gruptaki öğrencilere ambalaj atıklarının çevreye etkileri ile ilgili sunu hazırlama görevi veriniz.
 4. İkinci gruptaki öğrencilere ambalaj atıklarının geri dönüşümü ile ilgili sunu hazırlama görevi veriniz.
 - Hazırlanan sunuların beş dakikayı aşmayacak şekilde planlanması gerektiğini belirtiniz.
 - Geri dönüşümle ilgili hazırlanan sunuda ailede, okulda ve yaşanan çevrede yapılması gerekenlerle ilgili bilgilendirici veriler olması gerektiğini ifade ediniz.
 5. Üçüncü gruptaki öğrencilere geri dönüşümle ilgili resim, slogan ve afiş hazırlama görevlerini veriniz.
 6. Okul idaresi ile iş birliği yaparak öğrencilerin hazırladığı resim, slogan ve afişlerin okulda uygun yerlerde sergilenmesini sağlayınız.
 7. Okul idaresi ve ilgili kuruluşlarla iş birliği içerisinde okulda uygun yerlere geri dönüşüm kutularının konmasını sağlayınız.
 8. Grupların sunularını okul idaresinin uygun gördüğü bir zamanda okuldaki tüm öğrencilere sunmalarını sağlayınız.
 9. Çalışma sürecini öğrencilerle birlikte değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Çevreye karşı sorumluluklarımın farkına varırım.		
Ambalaj atıklarını geri dönüşüme göndermem gerektiğini bilirim.		
Çevreyi korumak ve ambalaj atıklarını geri dönüşüm kutularına atmak için istekli olurum.		
Çevreye karşı sorumlu bir birey olmamın beni değerli kıldığına inanırım.		
Ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenirim.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Küresel ısınma konusunda farkındalık oluşturabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda öğrencilerin bilinçlenmeleri ve sorumluluklarını fark etmeleri için tasarlanmıştır. Etkileşimli tahtada açılan metin öğrenciler tarafından okunur. Öğrencilere panel konuları dağıtılır. Okul içi ortamda etkinliğin gerçekleştirilmesi sağlanır. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz.

Görsel 1

Yeryüzünü saran atmosfer, tarım alanlarında görülen sera gibi bir işleve sahiptir. Yeryüzüne ulaşan güneş ışınlarının neredeyse yarıya yakını, yeniden yeryüzünden atmosfere yansır. Atmosfer; sera gazı olarak nitelendirilen karbondioksit, metan, su buharı, ozon, azot oksit gibi gazlar sayesinde yeryüzünden atmosfere yansıyan güneş ışınlarını tutarak bir kısmını tekrar yeryüzüne yansıtır. Bu yansıma sayesinde Dünya üzerindeki ortalama sıcaklık biyolojik hayatın devam etmesini sağlayacak ısı düzeyinin ortalama 15°C olmasına neden olur. Sera gazları atmosferde tutunmasaydı iklim bilimcilerin hesaplamalarına göre Dünya'nın ortalama sıcaklığı -18°C seviyesinde olurdu ki bu da biyolojik hayatı çok zor kılardı. Atmosferde görülen sera gazlarının bu doğal etkisine "sera gazı etkisi" adı verilmektedir. Sera gazı etkisinin küresel ısınmada, küresel ısınmanın da iklim sistemlerinin değişiminde önemli bir rolü vardır. İnsanların Dünya üzerinde yapmış olduğu değişim sera gazı etkisini artırmaktadır. Bu durum ise doğal yaşamı olumsuz etkilemektedir.

https://www.wwf.org.tr/ne_yapiyoruz/iklim_degisikligi_ve_enerji/iklim_degisikligi/

2. Öğrencilere panel konularını dağıtınız. Hazırlanmaları için bir hafta süre veriniz.

Panel Konuları		
Küresel ısınmanın sebepleri nelerdir?	Küresel ısınmanın sonuçları nelerdir?	Küresel ısınmayı azaltmak ya da durdurmak için ne gibi tedbirler alınması gerekmektedir?

3. Panel bitiminde öğrencilerle "BEN NELER YAPMALIYIM?" etkinliğini gerçekleştiriniz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

BEN NELER YAPMALIYIM?

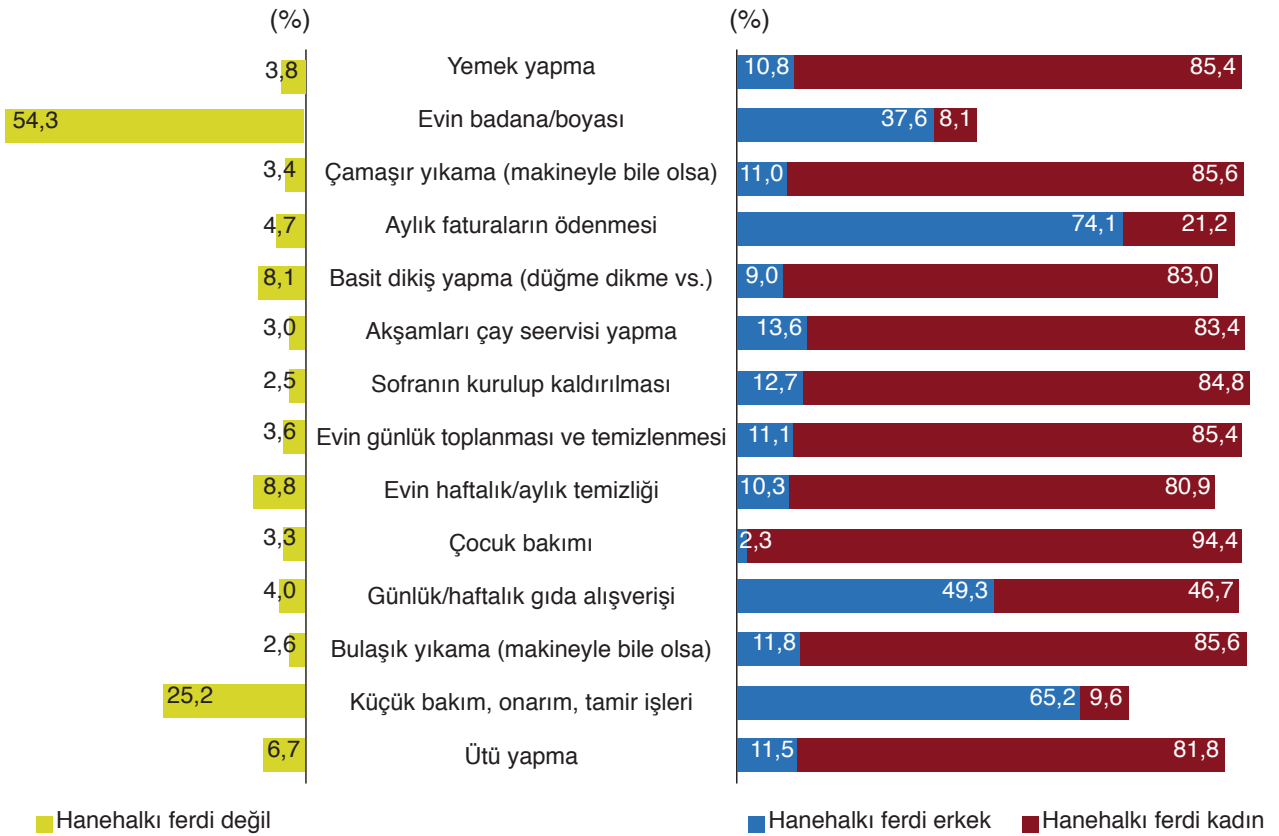
- Ulaşımında toplu taşıma araçlarını tercih etmeliyim **çünkü...**
- Geri dönüştürülebilir atık malzemeleri geri dönüşüm kutusuna atmalıyım **çünkü...**
- Çalıştırmadığım elektrikli cihazların fişini çekmem gerekiyor **çünkü...**
- Suyu olabildiğince tasarruflu kullanmam gerekiyor **çünkü...**
- Ağaç dikme etkinliklerine mutlaka katılmalıyım **çünkü...**

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Küresel ısınmanın önlenmesi için sorumluluklarımın bilincine varırım.		
Küresel ısınmanın etkilerinin azaltılabilmesi için çevremdekileri uyarmanın sorumluluğum olduğuna inanırım.		
Küresel ısınma ile iklim değişikliği arasında nasıl bir ilişki olduğunu bilirim.		
Geri dönüşebilen atık malzemeleri geri dönüşüm kutusuna atarım.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Aile içerisinde sorumlulukların paylaşılmasının önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilere grafikten hareketle aile içinde üzerlerine düşen sorumlulukların neler olabileceği konularında farkındalık kazandırmak için tasarlanmıştır. Grafik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden grafiği incelemeleri ve soruları cevaplamaları, uygulamayı gerçekleştirmeleri ve bu bağlamda metin yazmaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

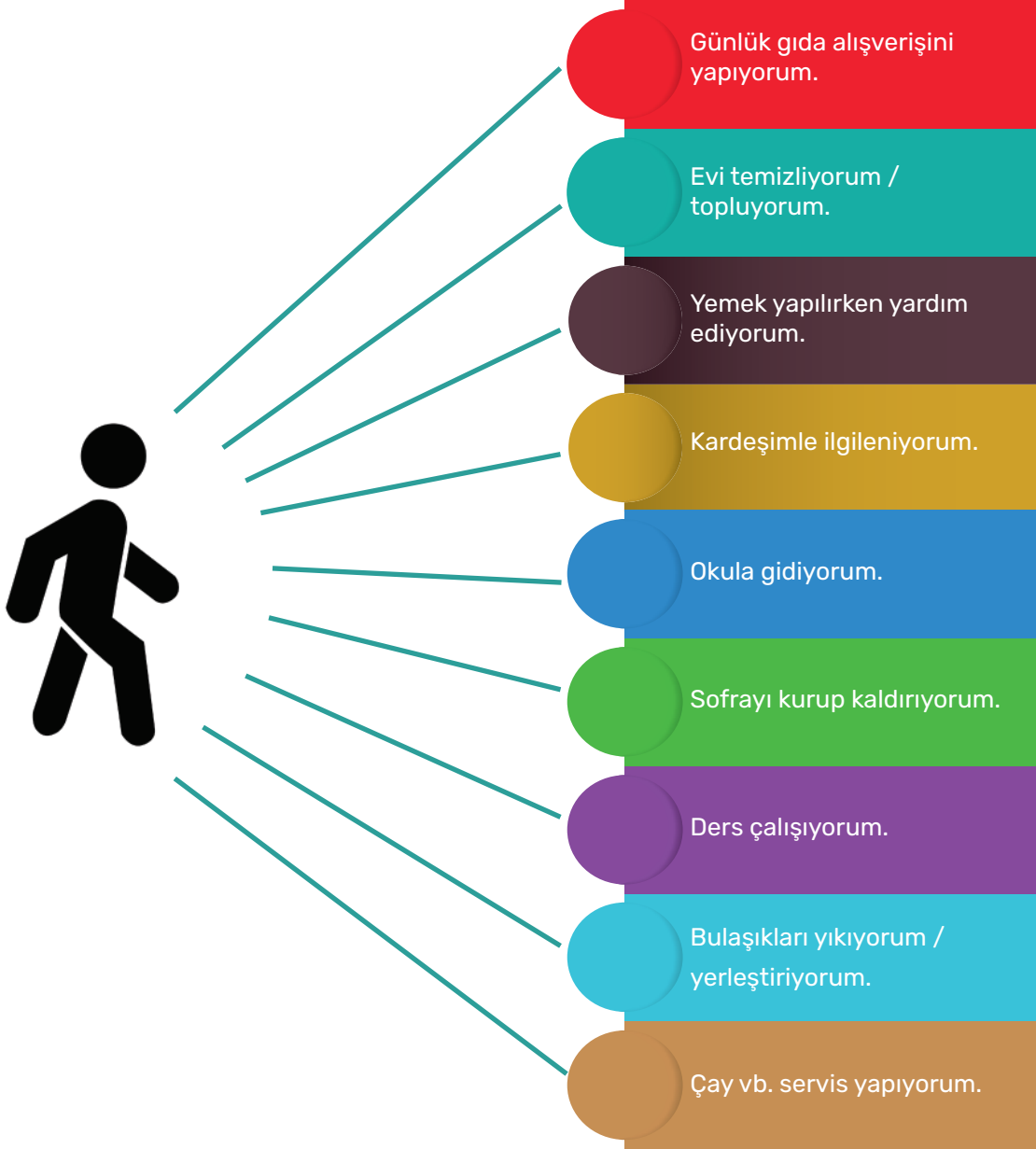
ETKİNLİĞİN UYGULANMASI
1. Grafiği etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini ve soruları cevaplamaını sağlayınız.

Grafik 1

- Grafikte verilen aile içi sorumluluk dağılımını yorumlayınız.
- Aile içinde sorumlulukların bu şekilde dağılımının nedenleri neler olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Dağılımın hakkaniyetli olduğunu düşünüyor musunuz? Nedenleri ile değerlendiriniz.

2. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin bir hafta boyunca bu görevleri yerine getirmelerini ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- a) Bir haftalık süreçte yaşadıklarınızı sınıfta arkadaşlarınızla değerlendiriniz.
- b) Sorumlulukların tüm bireylerce eşit olarak paylaşıldığı demokratik bir aile yapısının önemine ve bu konuda kendi ailenizden başlayarak neler yapılması gerektiğine dair düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ailede sorumlulukların adil olarak paylaşılması gerektiğini kabul ederim.		
Aile içinde sorumluluklarımı yerine getiririm.		
Arkadaşlarımı aile içi sorumluluklarını yerine getirmeleri konusunda teşvik ederim.		
Sorumlulukların paylaşılmasının ailede mutluluğu artıracığına inanırım.		
Kendime ve aileme karşı görevlerimi yerine getiririm.		

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

11

MİLLÎ KÜLTÜR SAVUNUCUSU

Etkinliğin Amacı	Türk dilinin korunması ve yaşatılması için sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Türkçeyi doğru kullanıp yaşatabilmeleri için sorumluluk almaları amacıyla geliştirilmiştir. Metinler ve bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Oktay Sinanoğlu

TÜRKÇE ÂŞİĞİ, MİLLÎ KÜLTÜR SAVUNUCUSU

"Dünyanın En Genç Profesörü" ünvanını 26 yaşındayken alan ve "Türk Einstein" olarak adlandırılan Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu, moleküler biyoloji, kimya ve matematik ile Türkçe alanlarındaki çalışmalarıyla biliniyor.

Bazı Eserleri

- Adam
- Göçmen Hamamı
- Bye Bye Türkçe
- Hedef Türkiye
- İlerisi İçin
- Ne Yapmalı
- Dayatmalar Kabusu
- 2050'ye 5 Kala: Dünyanın 105 Yıllık Tarihi
- Yeni Bilim Ufukları

● Nobel Kimya Ödülü'ne iki kez aday gösterilen Sinanoğlu, canlılara biyolojik kimliğini veren DNA'ların şifresini çözerek bilinmeyen türden canlılar oluşturma teorisini kurdu.

● Çok sayıda konferansa katılan Sinanoğlu, buralarda Türkçe eğitimin önemine işaret ederek kültür sömürgeciliği tehlikesine vurgu yaptı.

● Oktay Sinanoğlu, bilimsel çalışmaların yanı sıra hayatı boyunca Türkçe ve millî kültürün korunması için de çaba sarf etti.

1935

Babası Nüzhet Haşim Sinanoğlu'nun Türkiye Başkonsolosluğunda görev yaptığı İtalya'nın Bari kentinde doğdu.

1953

Ankara'da Türkiye Eğitim Derneğinin (TED) Yenışehir Lisesini birincilikle bitiren Sinanoğlu, TED tarafından Amerika'ya burslu kimya mühendisliği eğitimi için gönderildi.

1956

ABD'de, Kaliforniya Üniversitesi (Berkeley) Kimya Mühendisliğini birincilikle bitirdi.

1957

Massachusetts Teknoloji Enstitüsünden de birincilikle mezun olarak yüksek kimya mühendisi oldu.

1959

Berkeley'de "Kuramsal Kimya" üzerine doktora yaptı. İki yılda tamamladığı doktora süresince ABD Atom Enerjisi Merkezinde araştırmalarda bulundu.

1961

Harvard ve Yale üniversitelerinde genç yaşta dersler veren Sinanoğlu, yeni buluşlarını verdiği dersler ve yayınlarıyla dünyaya tanıttı. 26 yaşında profesör olan Sinanoğlu, Türkiye'de de kuramsal kimyanın gelişmesinde öncülük etti.

1973

Almanya'nın en önemli ödülllerinden biri olan "Aleksander Von Humboldt Bilim Ödülü"nü kazanan ilk kişi oldu.

1975

Japonya'nın "Uluslararası Seçkin Bilim Ödülü"nü kazandı ve aynı yıl özel kanunla kendisine "Türkiye Cumhuriyeti Profesörü" unvanı verildi.

2015

Oktay Sinanoğlu, 19 Nisan'da ABD'nin Miami kentinde, solunum yetmezliğine bağlı olarak tedavi gördüğü hastanede yaşama veda etti. Naaşı Türkiye'ye getirilen Sinanoğlu, İstanbul'da Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Görsel 1

- Oktay Sinanoğlu'nun hayatını bireyin kendisine, ailesine ve ülkesine karşı sorumlulukları bağlamında değerlendiriniz.*
- Oktay Sinanoğlu'nun bilime olan katkılarını insanlığa karşı sorumluluk bağlamında değerlendiriniz.*
- Türk dilinin korunmasının ve gelecek kuşaklara aktarılmasının önemini ülkemize karşı görev ve sorumluluklarımız bağlamında değerlendiriniz.*

2. Öğrencilerin metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Oktay Sinanoğlu, bilimsel çalışmaların yanı sıra hayatı boyunca Türkçe ve millî kültürün korunması için de çaba sarf etmiştir. Çok sayıda konferansa katılan Sinanoğlu, buralarda Türkçe eğitimin önemine işaret ederek kültür sömürgeciliği tehlikesine vurgu yapmıştır. Sinanoğlu, bilim adamı sorumluluğuyla Türkçenin dünya dilleri arasında bilim dili olmaya en uygun dillerden biri olduğunu dile getirmiştir. Bye Bye Türkçe adlı kitabında Türkçenin yabancı dillerin istilası altında olduğunu söylemiş ve bazı yabancı kelimelere karşı Türkçe karşılıklar önermiştir.

<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/oktay-sinanoğlu-türkçe-asigi-millî-kültür-savunucusu/2213236> (Düzenlenmiştir.)

- Oktay Sinanoğlu'nun bazı yabancı kelimelere karşı önerdiği Türkçe kelimeler verilmiştir. Bu kelimelere yönelik önerilerinizi yazınız.*

Yabancı Dilden Alınan Kelimeler	Oktay Sinanoğlu'nun Önerileri	Önerileriniz
İnternet	Örütbağ	
Psikoloji	Ruhbilim	
Üniversite	Evrenkent	
Petrol	Neft	
Fast food	Hızlı yemek	
Biyoloji	Dirilbilim	
Turist	Gezgin	
Tren	Hızlı katar	
Fakülte	Bölümce	
Cafe	Çay evi/kahvehane	
Turizm	Gezim	
Medya	Basın-yayın	

Oktay Sinanoğlu, Bye Bye Türkçe. (Düzenlenmiştir.)

- Türk dilinin korunması ve yaşatılmasında bireysel sorumluluklarımız nelerdir? Sınıfça tartışarak bireysel görev listesi hazırlayınız.*

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

11

MİLLÎ KÜLTÜR
SAVUNUCUSU

3. Öğrencilerden verilen görevleri yerine getirmelerini isteyiniz.

- Dilimizde sıkça kullanılan, yabancı dillerden alınmış on kelimeye Türkçe öneriler yazınız. Bu önerileri Türk Dil Kurumuna (<https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/yabanci-sozlere-karsiliklar-teklif-et/>) teklif ediniz.
- Tamamen Türkçe kelimeler kullanarak dili korumak ile ilgili bir deneme yazınız. Yazdığınız denemeyi ve yazarken Türkçesini aradığınız kelimeleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

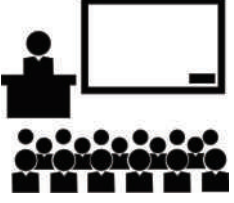
KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ülkeme ve kültürüme karşı sorumluluklarım olduğunu bilirim.		
Türk dilini korumak ve yaşatmak için üzerime düşen görevi yerine getiririm.		
Dilin yaşatılmasında ve aktarılmasında toplumun her ferdinin sorumlu olduğuna inanırım.		
Dili korumanın geleceği korumaya yönelik bir görev olduğunu düşünürüm.		
Dilin korunmasının millî kültürü korumada çok önemli olduğunu düşünürüm.		

VATANSEVERLİK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Dile Kolay "Vatan"
2. Etkinlik-Şanlı Tarihim
3. Etkinlik-Değerlerime Sahip Çıkıyorum
4. Etkinlik-Türkiye'nin Kültür Haritası
5. Etkinlik-İstikbal Göklerdedir
6. Etkinlik-Değerlerimiz
7. Etkinlik-Karbon Ayak İzim
8. Etkinlik-Kültürel Değerleri Koruma
9. Etkinlik-Vatan Sevdalısı
10. Etkinlik-Kahraman Türk Kadını
11. Etkinlik-Vatan İçin Yaşa

Okul İçi Etkinlikler

12. Etkinlik-Kahramanlık Sendedir

Okul Dışı Etkinlikler

13. Etkinlik-Kurtuluş Kahramanları

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

14. Etkinlik-Kültürel Miras

Etkinliğin Amacı	Vatan için verilen emekleri ve yapılan fedakârlıkları kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin vatan kavramını, toprağın vatan olarak kabul edilmesi sürecinde farklı Türk devletlerinin katkısını fark edebilmeleri için tasarlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı armasındaki simgelerin anlamı öğrenciler tarafından yorumlanır. Metin okunur ve soruların cevaplanması istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Cumhurbaşkanlığı armasındaki yıldızlar ve güneş neleri simgelemektedir?
- b) Cumhurbaşkanlığı armasındaki simgeler Türk milletine ve diğer milletlere hangi mesajları veriyor olabilir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
- c) Bilgi köşesini okuyunuz.

Bilgi Köşesi**Cumhurbaşkanlığı Arması**

Armanın ortasında güneş, bunun çevresinde ise 16 yıldız bulunmaktadır. Güneş Türkiye Cumhuriyeti'ni, 16 yıldız ise tarihteki bağımsız 16 büyük Türk devletini simgelemektedir (1). Bu vatanın Türk milletine yurt olmasında doğrudan ya da dolaylı olarak eski Türk devletlerinin büyük payı vardır.

<https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/resmi-simgeler/fors>

2. Öğrencilerin metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 2

Tarihte birçok şanlı devlet kuran ve vatan tutmak için Orta Asya'dan Avrupa'ya kadar geniş bir coğrafyada at sırtında (...) tozu dumana katan Türk milletinin Anadolu serüveni büyük komutan Sultan Alparslan ile başladı.

(...)

Sultan Alparslan ordusuyla birlikte cuma namazını kıldıktan sonra, (...) beyaz bir elbiseyle askerin karşısına çıktı ve şöyle dedi: "Ben Müslümanların camilerde bizim için dua etmekte oldukları bu saatlerde düşmanın üzerine atılmak istiyorum. Galip gelirsek arzu ettiğimiz sonuç gerçekleşmiş olur, yenilirse şehit olarak cennete gideriz. Bugün burada ne emreden bir sultan ne de emir alan bir asker var; ben de içinizden biri olarak sizinle birlikte savaşacağım. Benimle gelmek isteyenler peşime düşsünler, istemeyenler serbestçe geri dönebilirler." (...) Bu yüce ruh ile büyük bir zafer kazanan Müslümanlar Anadolu'nun kapılarını açmış oldu. Anadolu Selçuklu Devleti ve sonrasında Osmanlı Devleti Anadolu'yu adaletin ve huzurun merkezi hâline getirdi. Yaklaşık bin yıldır bu vatanın topraklarına kök salmaya devam eden Müslüman Türk varlığı, milyonlarca şehidin ve gazinin kanıyla mühürlenmiş ay yıldızlı al bayrakla semaya perçinlendi.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/malazgirt-muharebesi>

- Anadolu'nun kapılarının Malazgirt Savaşı'yla açılıp yüzlerce yıl Türk yurdu olarak kalmasını sağlayan sebepler neler olabilir? Arkadaşlarınızla tartışınız.
- Vatanı kuru bir toprak parçası olmaktan farklı kılan özellik nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerleri korumak ve devamlılığını sağlamak için çaba sarf ederim.		
Vatanım için fedakârlık yaparım.		
Ülkemin çıkarlarını kişisel çıkarlarımın üstünde tutarım.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverliğin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin tarih bilincine sahip olmanın vatanseverlikle bağlantısını fark etmelerini sağlamak için oluşturulmuştur. Öğrencilerin etkileşimli tahtada açılan görselleri incelemeleri, şiiri okumaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Karekoddaki video öğrencilere izletilir ve mektup yazma çalışması yapmaları için rehberlik edilir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri ve "Bir Yolcuya" şiirinden alınan dörtlüğü etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin görselleri incelemelerini, şiiri okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Görsel 2

Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Necmettin Halil Onan

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

- a) Şiir ve görsellerin size hissettirdikleri nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Görsel ve şiirden hareketle tarih bilincine sahip olmanın önemi nedir? Arkadaşlarınızla tartışınız.

2. Karekoddaki videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz. Görseller, şiir ve videodan hareketle "Vatanıma Mektup" konulu bir mektup yazmaları için öğrencileri yönlendiriniz.

- a) *Bir vatan kahramanı olarak vatanseverliğinizi dile getiren "Vatanıma Mektup" konulu bir mektup yazınız. Mektubunuzu arkadaşlarınızla paylaşarak sınıf panosunda sergileyiniz.*

Handwritten area for writing a letter to the fatherland.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatanseverliğin paha biçilmez bir değer olduğunu bilirim.		
Vatan söz konusu olduğunda fedakârlık yapmak gerektiğini bilirim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak için çaba sarf ederim.		
Tarih bilincine sahip olmanın vatanseverliğin bir gereği olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverlik değerinin devlet için fedakârlık yapmayı gerektirdiğini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gerekli durumlarda fedakârlık yapmanın vatanseverlik değeriyle ilişkili olduğunu fark etmelerini sağlamak için geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Antep Heyet-i Merkeziyesi'ne müracaat ederek vazife isteyen Şahin Bey, Heyet'in kendisine Kilis-Antep yolunu kontrol altında tutma vazifesini vermesi üzerine derhâl çalışmaya başlamıştır. Şehir halkı sınırlı imkânlarıyla Fransızlara karşı koymaktadır. Fransızlar bütün ümitlerini Kilis'ten gelecek takviye kuvvetlerine bağlamışlardır. O yolu Şahin Bey bir avuç serdengeçtisi ile tutmuştur. Şahin Bey ve arkadaşları saldırıya geçen Fransız birliklerini dağıtmışlardır. Fransız birliklerinin tekrar saldırmasıyla arkadaşları şehit olan Şahin Bey, son kurşunu kalıncaya kadar düşman ateşine karşılık vermiştir. Artık atacak kurşunu kalmayınca sel gibi üzerine hücum eden düşmana, bedeniyle karşı koymuştur. Silahsız Şahin Bey'in yanına yaklaşamayan düşman askerleri, uzaktan ateş ederek Şahin Bey'i şehit etmişlerdir.

Görsel 1

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/gaziantep/kulturatlasi/sahn-bey>
(Düzenlenmiştir.)

Görsel 2

5 Mayıs gecesi İzmirli Türkler hemen hemen hiç uyumamıştır. İşgalin başladığı sabah saatlerinde, Konak Meydanı ve Kordonboyu'nda çok sayıda İzmirli toplanmıştır. 15 Mayıs 1919 sabahı İzmir'e çıkan Yunan birliklerinin yürüyüşü Konak Meydanı'na doğru yönelmiştir. İzmir için tam bir "kara gün" olmuştur. Saat on bir sıralarında bir silah sesi işitilmiş ve Yunan müfrezesinin başındaki bayraktar yere yuvarlanmıştır. Önce büyük bir telaş ve kaçışma yaşanmış, ardından da Yunan askerlerinin saldırıya geçmesiyle Hasan Tahsin'in de aralarında yer aldığı yüzlerce kişi şehit edilmiştir.

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/hasan-tahsin-osman-nevres-bey-1888-1919/>
(Düzenlenmiştir.)

15 Temmuz 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ve Türk milletinin bekasına yönelik yapılan hain kalkışmayı önlemek için canını çekinmeden feda eden Ömer Halisdemir, Özel Kuvvetler Komutanlığına girmeye çalışan darbecilere engel olmuştur. Darbeciler tarafından şehit edilen Ömer Halisdemir, büyük bir kahramanlık örneği göstererek 15 Temmuz darbe kalkışmasının seyrini değiştirmiştir.

<http://www.bor.gov.tr/kahraman-sehit-omer-halisdemir>
(Düzenlenmiştir.)

Görsel 3

- a) *Gençliğe Hitabe'de geçen "Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin!" cümlesinden hareketle Şahin Bey, Hasan Tahsin ve Ömer Halisdemir'in fedakârlıklarını değerlendiriniz.*

Şahin Bey,

.....

.....

.....

.....

Hasan Tahsin,

.....

.....

.....

.....

Ömer Halisdemir,

.....

.....

.....

.....

- b) *Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde "Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir." ve "Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır." cümleleri geçmektedir. 15 Temmuz kalkışması ve Ömer Halisdemir'in vatan için yaptıklarını bu ifadeler kapsamında değerlendiriniz.*

- c) "Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir." sözünden hareketle vatanseverlik değeri doğrultusunda neler yapabileceğinizi sınıfça tartışınız.
2. Öğrencilerin beyitleri okumalarını sağlayınız. Boş bırakılan yere bir beyit yazmalarını isteyiniz.
- a) Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Namık Kemal'in bu farklı yorumunu yaşadıkları dönemlerin şartlarını göz önünde bulundurarak değerlendiriniz. Boş bırakılan yere bir beyit yazınız.

Vatanın bağına düşman dayadı hançerini,
Yoğ-imiş kurtaracak bahtı kara mâderini*

(1)

*mâder: anne.

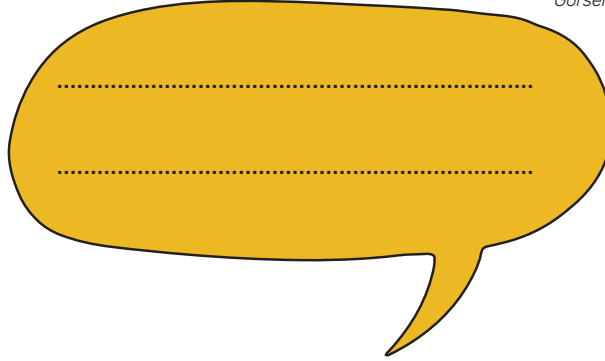
Görsel 4

Vatanın bağına düşman dayasın hançerini,
Bulunur kurtaracak bahtı kara mâderini!

(1)

Görsel 5

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatansever bir kişide olan özellikleri örnek vererek açıklarım.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmalarını takdir ederim.		
Ülkemizin bağımsızlığı için yapmam gerekenlerin bilincine varırım.		
Ülkem için yerine getirmem gereken sorumlulukların bilincine varırım.		
Ülkem için fedakârlık yapanların hatırasına saygı gösteririm.		

Etkinliğin Amacı	Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kültürel mirası benimsemesi, yaşatması ve koruması için sorumluluk almasına katkıda bulunmak ve bunun vatanseverliğin bir parçası olduğunu fark etmelerini sağlamak üzere geliştirilmiştir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metin ve görsellerle ilgili soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Soruyu öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.

- a) *Bir ülkeyi sevmek ile o ülkenin kültür ve geleneğini benimsemek arasında nasıl bir ilgi vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*

2. Metnin okunmasını ve soruların öğrenciler tarafından cevaplanmasını sağlayınız. Verilen cevapları harita üzerine yazınız.

Görsel 1

Yiyecek ve içecek deneyiminin, en önemli ilkelerinden biri yöresel mutfak kavramıdır. Yöresel mutfak; yöreye has olan ürünlerle yerel adetlerin birleştirilmesi neticesi meydana gelen, yöre halkı tarafından kendine has yöntemlerle pişirilerek sunumu yapılan ve dinî veya millî duygular ile tasarımı yapılan yiyecek-içeceklerin tamamı olarak tanımlanabilmektedir. Yerel ürünlerin özgünlüğü, özel bir alanda, belirli bir kültürde köklenmesiyle ve çoğunlukla tarihî derinlik, bilgi, beceri, yeme alışkanlığı ve başka gelenekleri kapsamaktadır ki bu özellikler yerel ürünleri çekici yapan unsurlardır.

Oğuz Çam Ve Hakkı Çilginoğlu, Yöresel Mutfakların Gastronomi Turizmindeki Önemi: Kastamonu Mutfağı Örneği

Görsel 2

Gelenek, kültürün geçmişi geleceğe bağlayan can damarıdır. Geleneksiz bilim, sanat, dil ve istikrarlı bir toplum hayatı olamaz. Zira gelenek geçmişten süzülerek gelmekte, asırların birikimini bugüne taşımaktadır. Bu özelliği ile donmuş bir kalıp değil, kültürün hayata göre değişmesinin bağlı olduğu köktür; geçmiş değil, bugünün hayatı, düşüncesi, hissiyatıdır. Dolayısıyla geleceğin kültürü bir cevher olarak bugünün geleneğinde gizlidir. Geleceğin inşasında kullanılacak yapı taşları burada biriktirmektedir. Bu sebeple gelenek olmadığı takdirde, kültüre yapılan kıymetli katkılar durur; kültüre alakasız öğelerin rastgele değişen fakat geleceğe hiçbir kıymetli katkı yapmayan yığınının ibaret olur. Gelenek geçmişte kalmak değil, geçmişten güç almak demektir. Aldığı miras ve güçle bugün inşa etmek, yarını inşa edecek yeni nesle de kullanacağı malzemeyi hazır bırakmaktır çünkü gelenek topyekûn bir hafızayı ifade etmektedir.

Yılmaz Özakpınar, İslâm Medeniyeti ve Türk Kültürü

- a) *Yöresel yemeklerin, geleneği ve kültürü taşımadaki rolü nedir? Tartışınız.*

Sınıf İçi Etkinlik

4

TÜRKİYE'NİN KÜLTÜR HARİTASI

- b) Hangi ilimizde, kültürel mirasımızın yöreye özgü hangi yemeği vardır? Haritayı sınıfça doldurunuz.

Boyoz
İZMİR

Görsel 3

Cağ Kebabı
ERZURUM

Görsel 4

Görsel 5

Piyaz
ANTALYA

Görsel 6

Etli Ekmek
KONYA

Görsel 7

Tantuni
MERSİN

Görsel 8

- c) Gelenekleri benimsemenin vatanseverlik ile ilişkisi nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

- ç) Kültür aktarımını sağlayan geleneklerimiz nelerdir? Aşağıdaki açıklamaları inceleyerek boş bırakılan yerlere örnekler veriniz.

Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği

Bir içecek türü olarak, Türk kahvesinin özel hazırlama teknikleri vardır ve yıllar öncesine dayanan bu teknikler günümüzde hâlâ kullanılmaktadır. Kahve hazırlamada kullanılan geleneksel yöntemler, sanatsal değeri olan cezve, fincan, havanlar gibi özel araçların ve gümüş takımlarının gelişimine yol açmıştır. Zaman gerektiren hazırlama teknikleri sayesinde Türk kahvesi damakta uzun süre tadını ve tazeliğini bırakır. Diğer çeşit kahvelerden daha yumuşak, aromalı ve yoğundur. Kendine özgü aroması, telvesi ve köpüğüyle Türk kahvesini diğer kahvelerden ayırmak oldukça kolaydır.

<https://www.kulturportali.gov.tr/portal/turkkahvesikulturuvegeleneği>

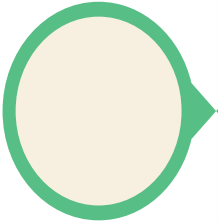

Kına Kültürü ve Geleneği

Kültürümüzde kına birçok amaçla kullanılmıştır. Örneğin askere giden delikanlıya, düğün öncesi gelin ve damada, kesilecek kurbanı, bunların yanında atların yelesine, kuyruğuna, koyunlara, kuzulara da kına yakılır.

Kına ile ilgili en yaygın uygulama, gelin alma gününden bir önceki gece olan kına gecesidir. Kına gecesi, daha çok kız evinde ve kadınlar tarafından düzenlenir. Kız evinde düzenlenen kına gecesine, oğlan evinden kına tepsisi gönderilir. Kına gelinin ellerine, ayaklarına ve saçlarına yakılabilir.

https://turkoloji.cu.edu.tr/ALK%20EDEBİYATI/mehmet_yardimci_geleneksel_kultur_asiklar_kina.pdf (Düzenlenmiştir.)

.....

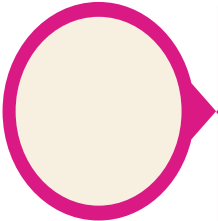
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		
Kültürel değerleri yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		
Ülkemin tarihini, sanat ve kültürünü, toplumsal ahlak kurallarını, geleneklerini benimserim.		
Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alırım.		
Kültürel değerlere saygı duyarım.		
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Vatanseverlik değeri kapsamında ülke bağımsızlığı için savunma sanayisinin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin ülke bağımsızlığı için yapılması gerekenleri fark etmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Vecihi Hürkuş uçak tasarımı üzerinde yoğun çalışmalar yapmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlılardan kalan uçak malzemelerinden yararlanarak projesini hazırladığı ilk Türk uçağı "Vecihi K-VI"yı 1924'te tasarlamış, üretmiş ve başarılı bir uçuş gerçekleştirmiştir.(...)

Uçak ve uçak sanayisi ile ilgili farklı görevlerde yer almış olan Vecihi Hürkuş, 21 Nisan 1932'de ilk Türk sivil havacılık okulu olan Vecihi Sivil Tayyare Mektebini kurmuştur. 1933'te Vecihi Hürkuş, aldığı desteklerle kapalı kabin uçağını imal etmiştir. Aynı yıl "Vecihi XV" uçağını da yapmıştır. 30 Ağustos 1933'te üretmiş olduğu farklı özelliklerdeki uçaklarla öğrencileri, İstanbul'da gösteri uçuşu düzenlemiştir.

Görsel 1

https://www.thk.org.tr/vecihi_hurkus

Görsel 2

325 kilometre hız yapabilmekte ve 1000 km uçabilmektedir.

Nuri Demirağ, 1936 yılında havacılık sanayisinin ilk temellerini atmaya başlamıştır. İlk iş olarak Tayyare Etüd Atölyesi'ni kurmuştur. Bu tayyare atölyesi kısa bir sürede dev bir fabrika hâline gelmiştir. Bunun üzerine Yeşilköy'de Elmas Paşa çiftliğini tayyare meydanı yapmak için satın almıştır. İstanbul fabrikalarında yapılan ilk yerli Türk uçağı, 1941 yılı Ağustos'unda Nuri Bey'in doğduğu yer olan Divriği'ye uçarak gidip gelmiştir. Nu. D. 38 tipi yolcu uçağı, tamamen Türk mühendis ve işçilerinin ortaya çıkardıkları Türk tipi bir uçaktır. 6 kişilik yolcu uçağının çift pilot kumandası bulunmaktadır. Saatte

<http://www.sivas.gov.tr/nuri-demirag>

Kirkor Divarçı İTÜ Makine Mühendisliğinde akademisyen olarak görev yapmıştır. Kirkor Divarçı kendi tasarladığı Marmara-1 isimli roketi fırlatmak için her fedakârlığı göze almıştır. Ordunun desteğini alan Kirkor, ekibiyle birlikte gece gündüz çalışmış ve 30 Ağustos 1962'de Marmara-1, ardından Marmara-2 roketini büyük bir başarıyla fırlatmıştır. Füzeye 822 metre yüksekliğe ulaşmış, toplamda ise 15 kilometre yol katetmiştir. Aynı zamanda bu başarılı denemeye ekip, amatörler arası füzeye yarışında Amerika ve Almanya'nın ardından dünya üçüncüsü olmuştur. Tüm zorluklara rağmen Kirkor ve arkadaşları onlarca başarılı roket denemesi gerçekleştirmişlerdir.

Görsel 3

<https://www.savunmasanayi.org/bandirma-fuze-kulubu-ve-ilk-turk-fuzesi/>

- Savunma sanayisi için yapılan çalışmaların vatanseverlik ile ilişkisini gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ ve Kirkor Divarçı'nın tüm zorluk ve imkânsızlıklara rağmen göstermiş oldukları başarıları; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır." sözü bağlamında değerlendiriniz.*
- Günümüzde gerçekleştirilen Millî Teknoloji Hamlesi'ni bağımsızlık ve vatanseverlik bağlamında tartışınız.*
- İsmail Gaspıralı'nın "Millete hizmet etmek istiyorsan elinden gelen işle başla." sözünü vatanseverlik bağlamında yorumlayınız.*
- Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Herkes ulusal görevini, sorumluluğunu bilmeli, memleket meseleleri üzerinde o düşünceyle düşünüp çalışmayı görev edinmelidir." sözü bağlamında vatansever bir birey olmak için ne yapılmalıdır? Siz ne yapıyorsunuz? Sınıfça tartışarak tabloyu doldurunuz.*

Neler Yapılmalı?	Ben Neler Yapıyorum?
▪	▪
▪	▪
▪	▪
▪	▪
▪	▪
▪	▪

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ülkemin çıkarlarını kişisel çıkarlarımın önünde tutarım.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmaları takdir ederim.		
Ülkemizin bağımsızlığı için yapmam gerekenlerin bilincine varırım.		
Ülkenin kalkınmasını destekleyen çalışmaların vatan sevgisinin bir yansıması olduğunu bilirim.		
İşini en iyi şekilde yapmanın vatanseverlik olduğunu bilirim.		

Sınıf İçi Etkinlik

6

DEĞERLERİMİZ

Etkinliğin Amacı	Millî değerleri korumanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin millî değerlere sahip çıkmak, devamlılığını sağlamak ve vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak için çaba sarf edebilmesi üzerine hazırlanmıştır. Görseller ve metin etkileşimli tahtada açılır, soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden incelemelerini isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

a) Görsellerle ilgili duygu ve düşüncelerinizi paylaşınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

15 Temmuz gazisiydi. Beş yaşındaki oğluna, o gece şehit olan babasının ismini vermişti. Oğlu, elinde Türk bayrağıyla geldi yanına.

"Baba! Vatan nedir?" diye sordu. Babası, protez takılı ayağını gösterdi. "Ayağımı bıraktığım topraktır." "Sevgi?"

"Elinde tuttuğun bayraktır." "Barış?"

"Bu bayrağın gölgesinde kardeşçe yaşamaktır." "Hoşgörü?"

"Doğduğu yere, düşüncesine bakmaksızın yediden yetmişe herkese bayrağın gölgesinde yer açmak, herkesi kucaklamaktır."

"Sorumluluk?"

"Sağına soluna bakmaksızın vatan emanetine sahip çıkmak, bayrağı göklerde dalgalandırmak, ihtiyaç duyduğu gücü kendinde bulmaktır."

"Sabır?"

"Bayrağı elinde, namludan çıkan kurşuna göğsünü açmak, hainler karşısında bir milim geri adım atmamaktır."

"Yardımseverlik?"

"Vatan için kenetlenmek, bayrağın gölgesinde düşmana karşı tek yürek olmaktır."

"Saygı?"

"Kanlarıyla bayrağa rengini veren şehitlerimizi minnetle anmak, unutmamak ve unutturmamaktır."

"Adalet?"

"Hak edene hakkını vermek, mazlumun hakkını korumaktır."

Oğlu kollarını açtı, boynuna sarıldı.

"Sen en büyük kahramansın babacığım. O gece vatani kurtardın."

"Ben kahramanlardan sadece biriyim, belki de en sonuncusuyum. Gerçek kahramanlar o gece sela sesini duyar duymaz evden sokağa fırlayanlar, çıplak elleriyle tankları durduranlardır."

"Sela bir kişinin ölüm haberini vermek için okunmaz mı baba?"

"O gece vatan için okundu. Yediden yetmişe bu necip millet, 251 evladını şehit vererek vatani kurtardı. Allah o geceyi bir daha yaşatmasın. Şehitlerimizin de ruhu şad olsun."

"Amin," dedi oğlu. Ellerini yüzüne sürdü. Ardından sordu: "O geceyi bir daha yaşamamak için ne yapmalıyız baba?"

"İnsan aklını başkasına kiraya vermemeli, Allah'ın Kur'an'da buyurduğu gibi aklını kullanmalı, sadece ve sadece Allah'a kul olmalıdır."

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Metinden hareketle vatansever bir bireyde hangi değerler bulunmalıdır? Yorumlayınız.*
- Metinde babanın ifade ettiği "İnsan aklını başkasına kiraya vermemeli, Allah'ın Kur'an'da buyurduğu gibi aklını kullanmalı, sadece ve sadece Allah'a kul olmalıdır." sözünü vatanseverlik açısından değerlendiriniz.*
- Babanın sela ile ilgili sözleri size neler düşündürdü? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*

- ç) Metinden hareketle 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü ile ilgili bir paragraf yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

Handwriting practice area with horizontal lines.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatanın bölünmez bütünlüğü için çaba sarf ederim.		
Vatan sevgisinin gerektiğinde fedakârlık yapmak olduğunu bilirim.		
Vatana karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		
Şehit ve gazilerimizi şükran ve minnetle anar, bayrağımıza saygı gösteririm.		
Arkadaşlarımı vatan için çalışmalarını konusunda teşvik ederim.		

Etkinliğin Amacı	Kaynakları verimli kullanmanın ülke ekonomisi için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin karbon ayak izi ve iklim değişikliğinin ülke ve dünya bazındaki belirleyici nedenlerine dair görüşlerini ifade etmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin alınabilecek bireysel önlemlere dair tartışması ve kontrol listesinin doldurması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	25 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

KARBON AYAK İZİ

Atmosferde bulunan su buharı, karbondioksit, metan ve diazot monoksit gibi gazların miktarı arttıkça yeryüzü daha fazla ısınmaktadır. Bunun ana nedeni insan faaliyetleri etkisidir. Bu faaliyetler doğrudan ya da dolaylı olarak sera gazları salımına neden olabilir. Isınma, aydınlatma, pişirme, ulaşım, hayvancılık faaliyetleri ve endüstriyel süreçler sonucu atmosfere salınan eşdeğer karbondioksit miktarı günden güne artmaktadır. Bir bireyin, bir ülkenin veya bir kuruluşun sürdürdüğü faaliyetler sonucu atmosfere saldığı sera gazlarının karbondioksit cinsinden karşılığı karbon ayak izi olarak adlandırılır.

İnsanların yaşamsal faaliyetlerini sürdürmeleri için ısınma, pişirme, ulaşım gibi fosil yakıt temelli faaliyetlerin sera gazı salımına neden olmaktadır. Doğrudan salımların yanı sıra dolaylı salımlar da karbon ayak izinde önemli bir yer tutabilir. Dolaylı salıma neden olan endüstriyel süreçlerin karbon salımında payı büyüktür. Bir ürünün üretilmesinden, taşımacılıkta dâhil, bertaraf edilmesine kadar izlenen tüm süreçler karbon ayak izinin bir parçasıdır. Örneğin 70 cc'lik cam şişenin üretilmesi için atmosfere salınan sera gazı miktarı 1 kg CO₂'ye eşdeğerdir. Hayvancılık faaliyetleri, tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi için uygulanan yöntemler de önemli miktarda sera gazı salımına neden olmaktadır. Örneğin 1 kg sert peynirin üretilmesi için atmosfere 12 kg CO₂ eş salınmaktadır. Karbon ayak izi hesaplanırken seyahatler dâhil tüm ulaşımlar, evde kullanılan enerji türü ve miktarı, tüketilen besin türleri ve miktarları, satın alınan ürünler dikkate alınmaktadır.

Bir bireyin karbon ayak izini azaltması için ulaşım alışkanlıklarını, beslenme şeklini, ısınma türünü ve doğalgaz kullanımı yerine biyoenerji gibi alternatif yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını değiştirmesi gerekmektedir.

<http://climatechange.boun.edu.tr/karbon-ayakizi/>

- a) Günlük tüketim alışkanlıklarınızın karbon ayak izinizle ilişkisini değerlendiriniz.

Sınıf İçi Etkinlik

7

KARBON AYAK İZİM

- b) Karbon ayak izinizi azaltabileceğinizi düşündüğünüz önlemlerden hangilerini uygulayabileceğinizi sınıf arkadaşlarınızla tartışınız.
- Gıda ve giyim ihtiyaçlarımı yerel üreticilerden karşılamayı tercih ederim.
 - Geri dönüştürülebilir materyalleri tercih ederim.
 - Fazla ambalajlanmış, plastik paketlerle kaplı ürünleri tercih etmem.
 - Toplu taşıma seçeneklerini tercih ederim.
 - Gereksiz elektrik kullanımından kaçınırım.
 - Yenilenebilir enerji kaynakları hakkında bilgi sahibiyim.
 - Tek kullanımlık plastik şişeleri tercih etmem.
 - Günlük yaşamdaki gereksiz su tüketimini azaltırım.
 - Üretiminde yoğun olarak karbon emisyonuna neden olan ürünler hakkında bilgi sahibiyim.
- c) Ülke ve dünya genelinde karbon salımına bağlı yıkıcı etkileri azaltmak için ne gibi önlemler alınabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Karbon ayak izini azaltmanın ülke ekonomisine etkisini fark ederim.		
Kaynakları verimli kullanmanın vatan sevgisi ile ilişkisini bilirim.		
Karbon ayak izini azaltmak için alınabilecek bireysel önlemler hakkında bilgi sahibi olmayı önemserim.		
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		
Ülkemin kalkınması için sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Kültürel değerleri korumanın vatan sevgisiyle ilişkisini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kültürel miras kavramını fark etmelerini sağlamak üzerinedir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Türkiye'nin dünya kültürel mirasına katkısına dikkat çekilir. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve grup çalışması yapmaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini ve "Dünya kültür mirası eserlerinden hangileri Türkiye'dedir?" sorusuna cevap vermesini isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

Görsel 6

Görsel 7

Görsel 8

Görsel 9

Sınıf İçi Etkinlik

8

KÜLTÜREL DEĞERLERİ KORUMA

- Kültürel varlıkların korunması neden önemlidir? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Kültürel değerler alanındaki sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları hakkında düşünceleriniz nelerdir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Kültürel değerler alanında çalışan bir sivil toplum kuruluşuna katılmak ister misiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*

2. Öğrencileri gruplara ayırınız. Öğrencilerden kültürel varlıkların zarar görme nedenleri ve kültürel varlıkları korumak için yapılabilecek çalışmalar üzerine fikir yürütmelerini isteyiniz.

Kültürel Varlık	Zarar Görme Nedeni	Koruma Çalışması

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kültürel varlıkların korunması ve yaşatılmasının bir vatanseverlik görevi olduğunun farkına varırım.		
Kültürel varlıkları korumam gerektiğini bilirim.		
Kültürel varlıkları koruma ve yaşatma konusunda sosyal proje ve organizasyonlara katılabilirim.		
Kültürel değerlere saygı duyar, onları yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		
Kültürel mirası benimseme konusunda sorumluluk alırım.		

Etkinliğin Amacı	Vatan uğruna verilen mücadelelerin farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkenin bağımsızlığı için vermiş olduğu mücadelelerden hareketle vatan savunması konusunda bilinç oluşturmaları için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Aşağıda verilen soruları öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.**

- Vatan sevdalısı ifadesinden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Vatansever olarak niteleyebileceğiniz kişilere örnekler veriniz. Bu kişileri vatansever olarak nitelemenizin gerekçelerini açıklayınız.*

2. Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

VATAN İÇİN GÖNÜLLÜ

Mustafa Kemal, genç yaşlarından itibaren memleket meseleleriyle yakından ilgilenmiştir hatta 16 yaşında 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'na katılmak için gönüllü birliklere girmeye çalışmıştır.

Eren Balevi, Mustafa Kemal Atatürk'ün Strateji Uygulamaları

Görsel 2

VATAN İÇİN KURTULUŞ ARAMALARI

Devletin gidişatını iyi görmeyen Mustafa Kemal ülkenin kurtuluşu için çözüm yolları aramıştır. Bu noktada ilk girişimi arkadaşlarıyla birlikte toplantılar yapmak olmuştur. Şam'daki V. Ordu'ya gönderilen Mustafa Kemal, burada 1906 yılı Ekim ayı içinde güvendiği bazı arkadaşlarıyla gizli olarak Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Bu arkadaşlarıyla beraber Beyrut, Yafa ve Kudüs'te de kurdukları cemiyeti genişlettiler. Bir ara gizli olarak Mısır ve Yunanistan yoluyla Selanik'e geçerek burada da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin bir şubesini açtı ve tekrar Şam'a döndü.

https://kho.msu.edu.tr/hakkinda/harbiyeli_ataturk/askeri_gorevleri.html

Görsel 3

VATAN İÇİN HEP ÖNDE, EN ÖNDE

Mustafa Kemal ve arkadaşları ülke topraklarının savaş yapılmaksızın kaybedilmesine razı olmadıkları için Trablusgarp'a gönüllü olarak gidip oradaki yerli halkı İtalya'ya karşı örgütlemek ve bir direniş mücadelesi başlatmaya karar verdiler. Böylece aralarında Mustafa Kemal'in de yer aldığı subaylar, farklı güzergâhlar üzerinden Trablusgarp'a gitmeye başladılar.

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/>

Görsel 4

VATAN İÇİN SON NEFESE KADAR

Mustafa Kemal Hatay meselesiyle yakından ilgilendi. Dünyada yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek gerekli hamleleri zamanında yaptı. Hatay meselesinin gündeme geldiği

sıralarda Atatürk çok hastaydı ama her şeye rağmen Hatay meselesini çözmeye kararlıydı, azimliydı. "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde kalmaz." sözünü kendine parola edinmişti. Atatürk hasta yatağından kalktı; bu kalkmak değil, âdetâ yatağından fırlamaktı. Mersin'e ve Adana'ya gitti. Mustafa Kemal, Hatay'ın vatana katılması için yurt içinde ve yurt dışında büyük gayret gösterdi. Son nefesine kadar Hatay meselesini dert edindi. Hatay vatana katıldı ama Mustafa Kemal'in ömrü bunu görmeye yetmedi.

<https://hatay.ktb.gov.tr/TR-60863/ataturk-ve-hatay.html>

- Mustafa Kemal Atatürk'ün vatan için vermiş olduğu mücadeleler hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Verilen metinlerden hareketle vatan için gayret etmenin ve fedakârlık göstermenin önemi üzerine düşüncelerinizi ifade ediniz.
- Mustafa Kemal Atatürk'ün "Sorumluluk yükü her şeyden, ölümden de ağırdır." sözünü onun hayatından verilen kesitleri göz önüne alarak vatanseverlik açısından değerlendiriniz.
- Mustafa Kemal'in vatan için yaptıklarından hareketle kendisine söylemek istediklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatan için her şartta mücadele etmem gerektiğini bilirim.		
Ülkemin bağımsızlığı için yapılan çalışmaları takdir ederim.		
Ülkem için fedakârlık yapanların hatıralarına saygı duyarım.		
Vatanımın bölünmez bütünlüğü için gayret gösteririm.		
Vatana karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Türk kadınının Millî Mücadele'ye katkısını kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kurtuluş mücadelesinde Türk kadınının sadece cephe gerisinde değil, cephede gösterdiği kahramanlıkları da fark edebilmeleri üzerinedir. Öğrencilerden etkileşimli tahtada açılan görselleri incelemeleri, metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

GÖRDES KIZI, MİLLÎ MÜCADELE KAHRAMANI ŞEHİT MAKBULE HANIM (1902-1922)

1919'da başlayan Yunan işgali Manisa'ya, Salihli'ye, oradan Gördes'e kadar ilerler. Temmuz 1920'de Gördes'e saldırılsa da savaşın en şiddetli geçtiği yerlerden biri olan bu beldeye en büyük zarar, bir yıl sonrasında Mayıs 1921'de verilir.

Kınalı Kuzu Gördesli Makbule Hanım

O sıralarda bir düğün vardır. Gördesli Makbule Hanım ile Halil Efe'nin düğünü. Gördes, işgal altında olduğundan sade bir düğünle Demirci'de evlenirler. Ne yazık ki evlilikleri, kurtuluş mücadelesinin gölgesinde kısa sürecektir.

Evliliklerinin ilk aylarında Halil Efe, Millî Mücadele'ye katılmak için eşinden gizli hazırlıklar yapar. Fakat Makbule Hanım durumu anlar. Eşine bir şeyler belli etmez ama bir yandan içi rahat değildir. Eşi düşman işgaline karşı koyacakken eli kolu bağlı şekilde evde oturmaya gönlü razı gelmez. Bu düşünce bir ok gibi saplanır yüreğine. (...)

Makbule Hanım Millî Mücadele'ye katılmak istediğini kocasına söyleyemez. Bu yüzden kocası evden çıkar çıkmaz hazırlanıp arkasından gizlice onu takip eder. Halil Efe arkadaşlarının yanına geldiğinde Makbule Hanım da çalılıklar arasına gizlenir. Çalılıkların yaptığı sestən dolayı fark edilen Makbule Hanım, kocası Halil Efe'nin tüm ısrarlarına rağmen geri dönmek istemez; Millî Mücadele'ye katılmak istediğini ve düşmana karşı çarpışmak istediğini belirtir. Halil Efe ve diğer efeler ikna olmasa da en sonunda efelerin komutanı Kaymakam İbrahim Ethem Bey'e ağlayan gözlerle bu manevi değeri yüksek müdafaadan mahrum kalmak istemediğini söyler. Makbule Hanım'ın kararlılığını gören İbrahim Ethem Bey kendisine bir şans tanır ve onu aralarına alır.

Demirci, Gördes, Simav ve Sındırgı dağlarında dolaşan Makbule Hanım, en ümitsiz zamanlarda bile efeleri cesaretlendirir ve her çarpışmada kahramanca savaşır. Kocasıyla beraber iki defa pusuya düşürülür fakat bunlardan ustaca sıyrılmasını bilir. Güvemdere Muharebesi'nin kazanılmasında kahramanlığıyla büyük rol oynar. Bozulup çekilen müfrezeleri yüreklendirip onların düşmana yeniden taarruz etmelerini sağlar.

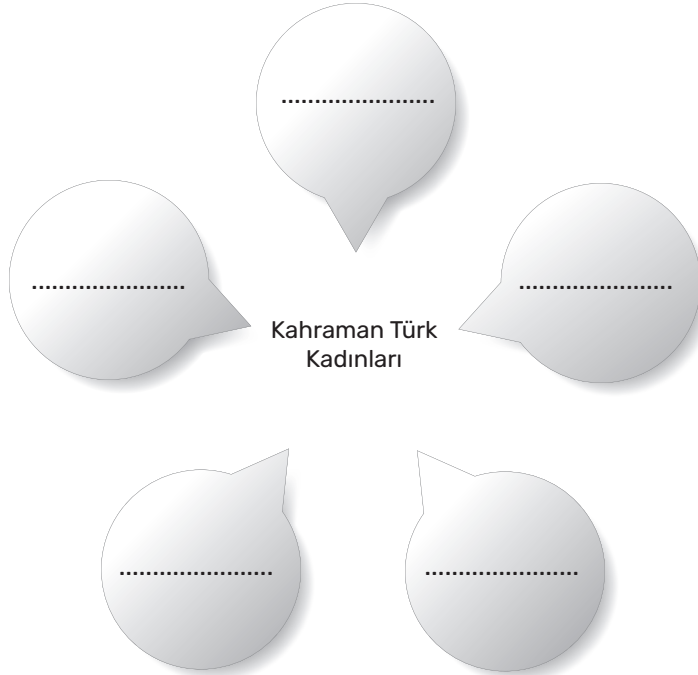
Makbule Hanım'ın Şehadeti

Efelerin yerlerini tespit eden düşman birlikleri hazırlıksız yakaladıkları kuvvetleri ateşe tutarlar. Çatışma oldukça sert geçer ve iki taraf da zayıflar. Çatışmanın durup düşman birliklerinin geri çekilmesi üzerine efeler, buldukları siperlerden çıkıp Makbule Hanım'ı ararlar. Ancak ne sağ kalanlar arasında ne de şehit olan efeler arasında göremezler. Az ileride (...) yere baktıklarında ise yerde boylu boyunca yatan şehit olmuş Makbule Hanım'ı görürler. Takvimler 17 Mart 1922 tarihini göstermektedir.

İbrahim Ethem Bey hatıralarında: "Uzaktan gelen bir kurşun Makbule'yi şehit etti." der. Efeler, daha yirmisinde Rabb'ine kavuşan Makbule'yi, Sındırgı, Gördes ve Demirci üçgeninde kalan Koca Yayla mevkiinde, kanlı elbiseleriyle, gözyaşları içinde defnederler. Defin merasimini İbrahim Ethem Bey şu şekilde anlatır: "Defnederken bütün etraf çocuk gibi ağlıyordu. Nasıl ağlanmaz ki 22 yaşından da genç Gördes kızımın gür ve kumral saçları başından ileriye uzanmış, hayata doymak değil hayatın zevkini henüz yeni tatmaya başlamış ve görmüş, gözleri yarı açık, süzgün ve ağlar bir vaziyette. Bu ilahi manzara, bu levha-i hazin ve matem karşısında ağlamamak mümkün mü? Evvela Türklük, Türk kadınlığı ve sonra Gördes Salisen Ailesi, Makbule Hanım ile ne kadar iftihar etse azdır. Öyle ümit ediyorum ki şu kadının namı hatıra-i millete unutulmaz."

<https://gordes.bel.tr/SEHITMAKBULEHANIM> (Düzenlenmiştir.)

- Makbule Hanım'ın tüm ısrarlara rağmen evine dönmeyerek cepheye düşmana karşı kahramanca mücadele vermesini vatanseverlik değeri bağlamında değerlendiriniz.*
- Vatan bütünlüğünün söz konusu olduğu benzer bir durumla karşılaşmanız hâlinde siz ne yaparsınız? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- İnsan; hangi değerler uğruna rahatından, gençliğinden hatta canından bile seve seve vazgeçebilir? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Makbule Hanım gibi kahramanlıklar gösteren bildiğiniz Türk kadınlarını yazınız.*

Görsel 2

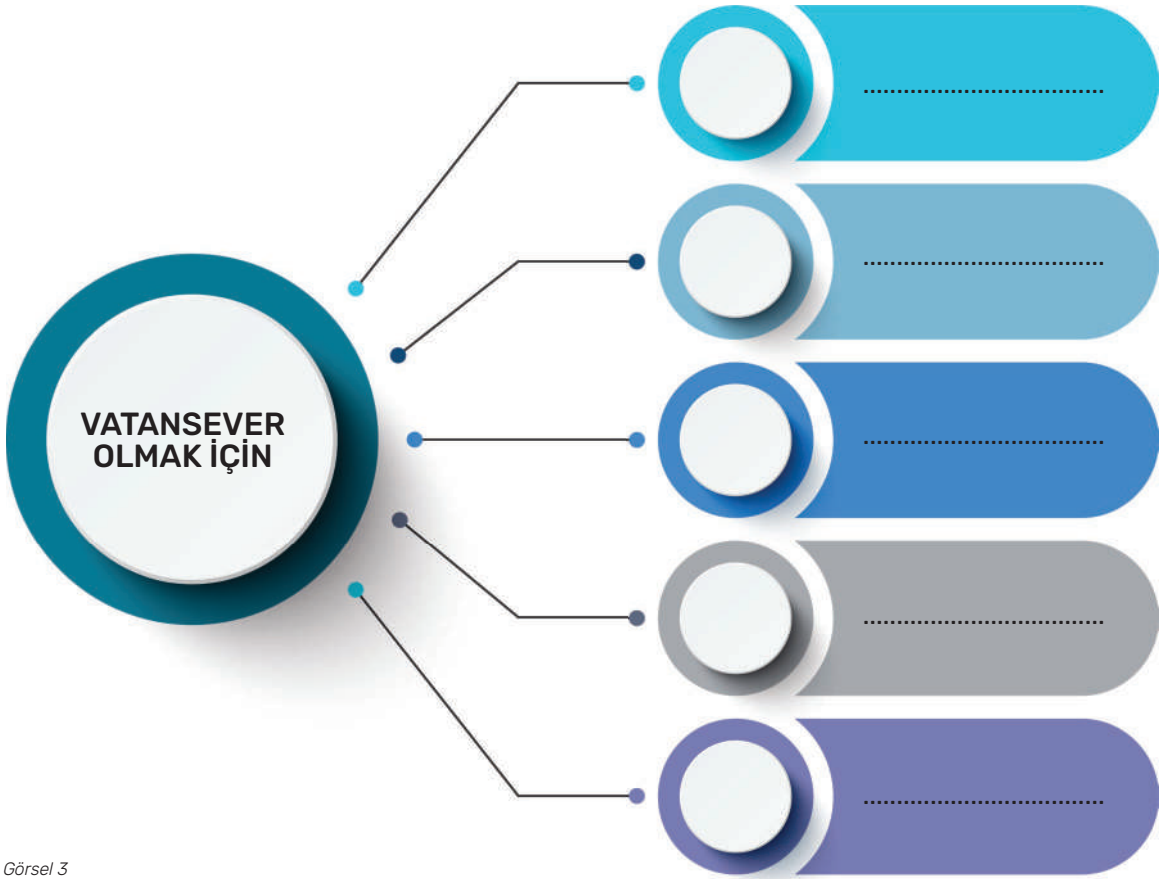
2. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve yorumlamalarını sağlayınız.

Savaş zamanında kahraman yetiştirmek yetmiyor bir ülkenin güven içinde yaşayıp gitmesi için. Sulh zamanında da, daha doğrusu savaşız zamanlarda da kahraman yetiştirmesi gerekir. Yalnız savaşçılık alanında değil, her alanda kahraman yetiştirmek gerekir: Düşünceleri ateşleyerek düşünce kahramanını, inançları saflaştırarak inanç yiğidini; imajları kırbaçlayarak şiir cihangirini çağırarak.

Sezai Karakoç, Sütun

3. Öğrencilerin bilgi grafiğini doldurmalarına rehberlik ediniz.

a) Bir kimsenin vatansever olduğunu gösteren unsurları arkadaşlarınızla belirleyerek verilen bilgi grafiğine yazınız.

Görsel 3

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Vatanıma karşı sorumluluklarımı sevgi ve bağlılıkla yerine getiririm.		
Türk kadınının ülkenin kurtuluşunda oynadığı rolü bilirim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		
Vatanın bölünmez bütünlüğü için çaba sarf ederim.		
Türk vatandaşı olmaktan gurur duyarım.		

Etkinliğin Amacı	İşini en iyi biçimde yapmanın, çalışkan olmanın ve dilini korumanın vatanseverliğin gereği olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, toplumu ulus yapan değerleri ve dilimizi korumanın yurt sevgisinin bir gereği olduğunu öğrencilerin fark edebilmeleri üzerinedir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.**

Görsel 1

KAŞGARLI MAHMUT (XI. YÜZYIL)

Türk dilinin, Türk milliyetçiliğinin ilk büyük öncüsü. Kaşgar'da doğdu. Babasının adı Hüseyin'dir. İlk Türk-İslâm devletini kuran Karahanlılar soyundandır. Ölüm yeri ve tarihi hakkında çeşitli bilgiler mevcut ama kesinlik arz etmemektedir.

Türklerin yaşadığı şehirleri, köyleri, obaları bir bir dolaşarak hazırladığı sözlüğü, İslamiyetten önceki sözlü edebiyatımızı aydınlatan dev eserdir. Yazılış gayesi, Araplara Türkçeyi öğretmekten çok "Türkçenin Arapça ile koşu atları gibi yarış edebileceğini, Türk dilinin zenginliğini, her duygu ve düşünceyi anlatıma elverişli olduğunu ispat etmek." içindir.

Kaşgarlı Mahmut; iyi silah kullanan bir asker olmakla beraber, ulusal kültürümüzü, yurt sevgisini her şeyin üstünde gören ilk büyük dil bilginimizdir. Kitabının ön sözünde şu ilgi çekici tümceleri okumaktayız: "Türk'ün,

Türkmen'in, Oğuz'un Çiğil'in, Yagma'nın, Kırgız'ın lisanlarını ve kafiyelerini tamamiyle zihnime nakşettim. Bu hususta o kadar ileri gittim ki her taifenin lehçesi bence en mükemmel surette elde edilmiş oldu. Türk dili ile Arap dilinin at başı beraber yürüdükleri bilinsin diye Halil'in Kitâb-ül A'yan'ında yaptığı gibi kullanılan kelimelerle terk edilen kelimeleri bu kitapta bir arada yazmak ara sıra yüreğime doğar dururdu. Kitaba, Türklerin görgü ve bilgilerini göstermek maksadı ile söyledikleri şiirlerden serpiştirdim, ak ve kara günlerinde yüksek düşüncelerle söylenmiş olan savlarını da aldım. Türklerde güzellik, sevimlilik, edep, tatlılık, büyükleri ağırlamak, sadelik, sözünü yerine getirmek, yiğitlik, mertlik, öğünmemek gibi methe değer sayısız faziletler görülmektedir."

Kaşgarlı Mahmut, Türkolojinin temel eseri sayılan *Divanü Lûgat'it-Türk* (Türk Sözlüğünün Divanı) sözlüğünü yazmakla uygarlık tarihimize eşsiz bir hazine kazandırmıştır. Kaşgarlı Mahmut'un eseri yalnız bir sözlük değil; İslamlıktan önceki Türk edebiyatını, tarihini, coğrafyasını, folklorunu mitolojisini aydınlatan bir ansiklopedi niteliğindedir. Bilindiği üzere, XI. yüzyıl hemen bütün İslam ülkelerinde Türklerin egemen olduğu bir dönemdir. Karahanlı Devleti'nin özellikle Büyük Selçuk İmparatorluğu'nun askerlikçe ve uygarlıkça en parlak zamanı bu dönem içerisinde. O tarihlerde Türklerin egemenliğindeki uluslar Türk dilini öğrenmek ihtiyacını duyuyorlardı. *Divanü Lûgat'it-Türk* işte bu maksatla, yani yabancılara Türkçeyi öğretmek amacıyla 1073-1077 tarihleri arasında Bağdat'ta yazılmış bir sözlüktür. Sözcüklerin anlamları Arapça olarak yazılmıştır. Türkçe 7500 sözcüğün Arapça karşılığı verilirken, sav denilen atasözleri, sagu denilen ağıtlar, koşuk denilen şiirler, destan parçaları alınmıştır. Sözcüklerle ilgili bol bol seci, mesel, hikmet, şiir, efsane, tarih, coğrafya, halk edebiyatı, folklor bilgi ve örnekleri verilmiş; dil bilgisi kuralları ortaya konulmuş, Türkolojinin sağlam temelleri atılmıştır.

Seyit Kemal Karaalioğlu, Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü. (Düzenlenmiştir.)

- Kaşgarlı Mahmut'un bu çalışması onun hangi değerlere sahip olduğunun bir göstergesidir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Kaşgarlı Mahmut, eserinde o zamanlarda söylenen şiirleri, savları, destan örneklerini de eklemiş ve bu örnekleri günümüze ulaştırmıştır. Türkçenin bu kadar eski örneklerinin günümüze kadar gelmesini vatanseverlik bağlamında değerlendiriniz.*

2. Metinleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

Karamanoğlu Mehmet Bey, 13 Mayıs 1277 tarihinde Konya'da ünlü dil fermanını yayımlayarak Türkçenin yeniden devlet dili olmasını sağlamıştır. Mehmet Bey fermanında "Şimdengeru, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden gayri dil kullanılmaya ..." diyerek Türkçenin ve Türklüğün Anadolu'da ve yeryüzünde ebediyen yaşamasında öncü olma şerefine erişmiştir. Bu suretle resmî devlet işlerinde kullanılan Arapça ve Farsçanın hâkimiyetine büyük bir darbe vurulmuştur. Mehmet Bey'in fermanı Türk kültür tarihinin önemli olaylarından biridir. Günümüzde 13 Mayıs tarihi her yıl Karaman'da Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır.

<https://kmu.edu.tr/sayfa/19/hakkimizda/karamanoglu-mehmet-bey-hakkinda/tr>

Ali Şir Nevai (1441-1501) Çağatay Türk edebiyatının en önemli temsilcisi sayılır. Anadolu dışında Türkçe şiir yazan ilk şairdir. Türkçenin gelişmesi için çok çalışmıştır. Yaşadığı dönemde görülen Farsça şiir yazma akımına karşı durmuş, Türkçenin şiir dili olması için çalışmıştır. Türk birliğini sağlamak için edebiyatı ve Türkçeyi kullanmıştır. "Cihanda Türk edebiyatı bayrağını kaldırmak suretiyle Türkleri tek millet hâline soktum. Hiç ordum olmadığı hâlde Çin sınırına ve Tebriz'e kadar bütün Türk ve Türkmen illerini sırf divanımlı göndermek suretiyle fethettim." demiştir (1). "*Muhakemet'ül Lugateyn*" adlı eserinde Türkçe ile Farsçayı karşılaştırmış ve Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu kanıtlamıştır.

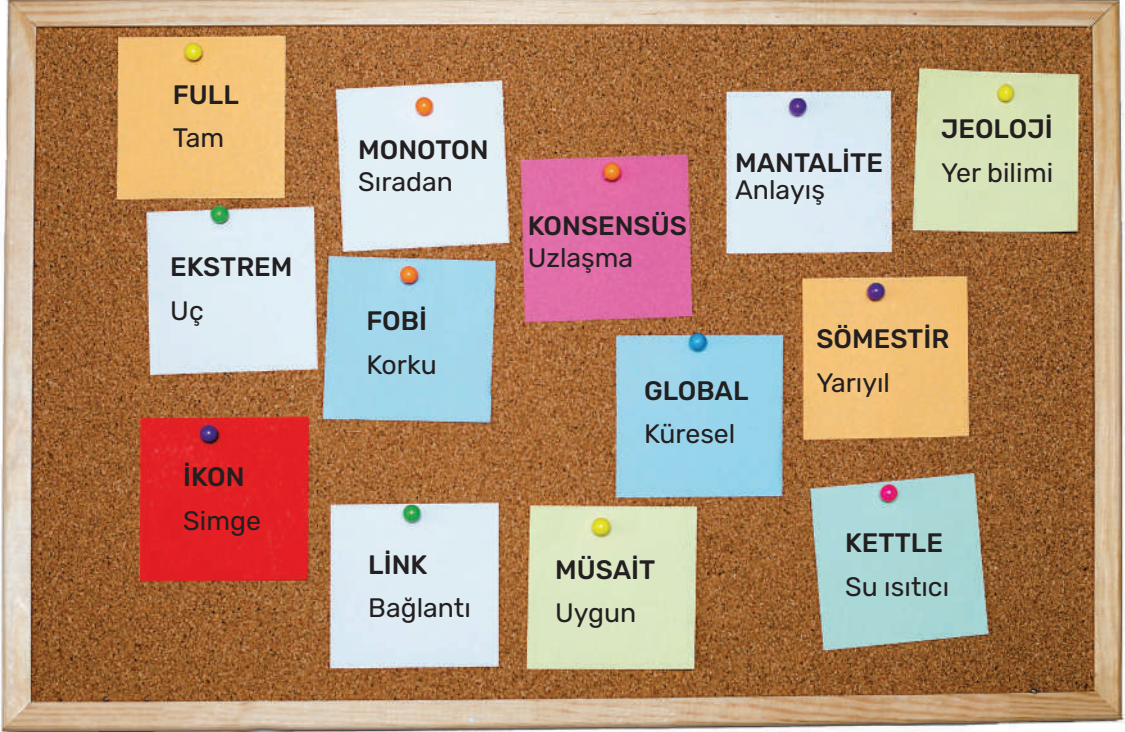

Görsel 3

Seyit Kemal Karaalioğlu, Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü

- Farklı dönemlerde yaşamış Karamanoğlu Mehmet Bey ve Ali Şir Nevai'nin Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden korumak istemelerinin gerekçeleri neler olabilir? Açıklayınız.*
- Atatürk'ün, "Millî his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir." sözünü vatanseverlik bağlamında tartışınız.*
- Türk dilini yabancı kelimelerden korumak için neler yapabiliriz? Tartışınız.*

3. Öğrencilerden görselleri inceleyerek dilin korunması bağlamında değerlendirmelerini isteyiniz.

Görsel 4

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerleri korumak ve devamlılığını sağlamak için çaba sarf ederim.		
Ana dilimi korumamın vatani korumanın bir parçası olduğumu düşünürüm.		
Bilim ve sanat alanında yapılan çalışmaların vatanın geleceği için önemli olduğunun farkındayım.		
Dili doğru ve güzel kullananları takdir ederim.		
Kültürel değerleri yaşatma konusunda çaba sarf ederim.		

Etkinliğin Amacı	Millî değerleri korumanın ve kültürel aktarımı sağlamanın önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin kültür aktarımını sağlayabilmede sanatın ve sanatçıların rolünü fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları ve soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerden Türk sineması için tarihî bir konu/karakter belirleyerek senaryo oluşturmaları istenir ve oluşturdukları senaryoları okulda canlandırmaları sağlanır. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

Cüneyt Arkın, Türkiye’de birden fazla neslin çocukluk kahramanı olmuş bir sanatçıdır. Akıncı beyi Kara Murat, Bizans beyleriyle savaşan Battal Gazi gibi kahraman tipleriyle gençlerin hafızasında iz bırakmış; onlara öz güven aşılama da önemli rol oynamıştır. Sanatçının çocukluk yıllarını Deli Dumrul, Battal Gazi, Köroğlu hikâyeleri gibi kahramanlık menkıbelerini dinleyerek geçirmesi oynadığı karakterlere de yansımıştır.

Peki, Cüneyt Arkın’ın kahramanı kimdir? Onun kahramanı başta İstiklal Savaşı gazisi olan babası olmak üzere her zaman minnetle andığı Anadolu insanlarıdır. Anadolu insanı onun için toprağına bağlı, çalışkan, bir buğday tanesine bile şükreden ve asla yılmayan yiğit insanlardır. O, tarlada "Ekinler büyüyor evlat. Ekinlerin sesini duyuyor musun?" diyen babasının gözlerinde gördüğü sonsuz bahtiyarlığı hep hatırlayacaktır. Babası çocuklarını nasıl büyüttü ise aynı şefkat ve merhametle ekinlerini de büyüttü, kuzularını da. Arkın, böyle bir milletin çocuğu olmayı da hep şükredilecek bir durum olarak ifade etmiştir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- a) Cüneyt Arkın, Anadolu insanının hangi özelliklerini vurgulamıştır? Bunlara ekleyebileceğiniz başka özellikler nelerdir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- b) Sanatın kültürel aktarımı sağlamadaki rolünü göz önünde bulundurduğunuzda hangi tarihî olayın/karakterin Türk sinemasında beyaz perdeye aktarılmasını isterdiniz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KAHRAMANLIK SENDEDİR

12

Okul İçi Etkinlik

- Öğrencilerden Türk sineması için tarihî bir konu/karakter belirlemelerini ve vatanseverlik bağlamında kısa bir senaryo oluşturmalarını isteyiniz. Senaryo oluşturmaları için öğrencilere bir hafta süre veriniz.
- Öğrencilerin senaryolarını değerlendirdikten sonra okul idaresinin belirlediği bir zamanda tüm sınıfların katılımıyla okulda canlandırmalarını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Millî değerlerin korunması ve nesilden nesile aktarılması gerektiğini bilirim.		
Kültürel aktarımı sağlamada gerekli çabayı gösteririm.		
Kültürümüze ait değerlere saygı duyarım.		
Kültürel değerlerimizi yaşatmak için çaba sarf ederim.		
Türk tarihinde kahramanlık göstermiş şahsiyetlere saygı duyarım.		

Etkinliğin Amacı	Vatan sevgisi bilinci oluşturabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, canı pahasına vatani müdafaa eden kahramanların hayatlarından hareketle öğrencilerde vatan sevgisi bilinci oluşturabilmek üzerinedir. Metin ve bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerin bunları okumaları sağlanır. Öğrencilerden araştırma görevi için hazırladıkları video kaydını sınıfta paylaşmaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okutunuz. Öğrencilerden bilgi grafiğini incelemelerini isteyiniz.

Görsel 1

(...)

1877 yılının Kasım ayının sekizinci gecesi, bütün Erzurum yaylası kalın bir kar tabakası ile kaplı bulunduğu sırada, Ayaz Paşa Camisi'nin minaresine gecelik entarisiyle çıkan müezzîn Abdullah Efendi gür sesiyle:

- Ey ümmeti Muhammed, düşman Aziziye tabyasını zapt etmiş! Eli silah tutan tabyaya koşsun, diye haykırdığı zaman Nene Hatun 22 yaşında taze bir gelindi.

Nene Hatun sonraları macerasını bizzat şöyle anlatırdı:

- Müezzîn Abdullah Efendi'nin haykırışı ile biz de uyandık, diğer taraftan muharebe gürültüleri yakınımıza kadar geliyordu. Kocam dışarıya fırladı. Biraz sonra tekrar eve dönerek Nene, dedi. Ruslar tabyalara girmiş. Sen çocuğa bak, sakın arkamdan gelme. Biz Rus'u durdururuz.(...)

Kocam gittikten sonra düşündüm. Daha on beş gün önce, köyümüzü düşman istila ettiği için Erzurum'a gelmiştik. Bütün şehir halkı Ruslara karşı giderken ben evde nasıl durabilirdim? Ufak yavrumu Allaha emanet edip (...) tabyalara doğru sel gibi akan kalabalığa karıştım. Mecidiye tabyalarını aşip da aşağıya inerken düşmanın şiddetli bir ateşi ile karşılaştık fakat bu ateşten yaralanan ve ölenlere ehemmiyet vermeksizin Aziziye tabyasına doğru koşmaya devam ettik. (...) Nihayet bir taraftan biz, diğer taraftan da asker kardeşlerimiz Aziziye tabyasına girdik. Tabyada kardeşim Hasan'ı yaralı olarak görünce hemen onun yanına koştum, ağlayarak üzerine kapandım.

Hasan:

- Ağlama, şehitlik mertebesine yükselmeyi her zaman istemiştim. Rus'u buradan kovduk ya, artık gam yemem. Kardeşim bunları söyledikten sonra gözlerini yumdu.

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/87592/yokAcikBilim_10237983.pdf?sequence=-1&isAllowed=y (Düzenlenmiştir.)

Türk kadınının kahramanlık simgesi:

Nene Hatun

Osmanlı tarihinin en önemli savaşlarından "93 Harbi"nde genç yaşta gösterdiği büyük kahramanlıkla gönüllerde taht kuran, Türk kadınının kahramanlığının simgesi olan Nene Hatun vefatının 64. yılında saygı ve minnetle anılıyor

- Nene Hatun, **Erzurum**'un Çepelri köyünde dünyaya geldi
- 16 yaşındayken Erzurumlu Mehmed Efendi ile evlendi
- **1877** Osmanlı '93 Harbi'ni kaybetmişti. Rus Ordusunun baskınıla aldığı kent merkezi yakınındaki Aziziye Tabyaları, Erzurum halkının da yardımıyla yapılan karşı baskıyla Ruslardan geri alındı
- **1878** Nene Hatun, 22 yaşındayken bebeğini besikte bırakarak **Erzurum halkıyla cepheye koştı**
- **1952** Erzurum ve çevresinde incelemelerde bulunan NATO Orduları Başkomutanı **Amerikalı General Ridgway**, Nene Hatun'u cesaretinden dolayı ziyaret ederek elini öptü
- Cumhuriyet devrinde "**Kırgöz**" soyadını alan Nene Hatun'un, 4'ü erkek, 2'si kızı 6 çocuğu dünyaya geldi
- **3 oğlu 1. Dünya Savaşında şehit oldu**
- **1955** 22 Mayıs'ta tedavi gördüğü Numune Hastanesinde vefat etti

1877-1878
Osmanlı-Rus savaşında
"Bu bebeği bana Allah verdi,
ona Allah bakar"
diyerek bebeğini besikte bırakıp
cepheye koşan Nene Hatun'un bu
cesareti ve fedakarlığı nesilden
nesle aktarılıyor

2013-2019

Görsel 2

a) Okuduğunuz metinden ve incelediğiniz bilgi grafiğinden hareketle "vatansever" olarak nitelendirilen insanların özelliklerini sıralayınız.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Görsel 3

Okul Dışı Etkinlik

13

KURTULUŞ KAHRAMANLARI

- Öğrencilerden; Şerife Bacı, Gördesli Makbule, Kara Fatma, Nezahat Onbaşı, Sütçü İmam, Şahin Bey gibi kurtuluş mücadelesinde görev alan kahramanlardan birini seçmelerini ve bu kişiler hakkında araştırma yapmalarını isteyiniz.
- Araştırma sonunda öğrencilerden kendilerini seçtikleri kahramanların yerine koyarak hazırlıklı konuşmalar yapmalarını ve konuşmalarını video kaydına almalarını isteyiniz. Araştırma ve video çekimleri için öğrencilere bir hafta süre veriniz.
- Bir hafta sonra öğrencilerin hazırladıkları video kayıtlarını sınıfta izleyerek değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kurtuluş mücadelesinde görev alan kahramanları tanırım.		
Vatansever bir insanda bulunması gereken nitelikleri bilirim.		
İşini hakkıyla yapmanın vatanseverlik ile ilgili olduğunu fark ederim.		
Vatanım için fedakârlık yapmaktan kaçınmam.		
Vatan için fedakârca davranmam gerektiğine inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Kültürel değerlere saygı duyup onları yaşatma konusunda çaba sarf edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin somut olmayan kültürel miras hakkında bilgi edinmeleri ve sahip oldukları kültürel mirası yaşatma konusunda harekete geçebilmelerine katkı sağlamak üzerinedir. Metin ve görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metin ve görsellerle ilgili soruları cevaplamaları istenir. Kontrol listesinin öğrenciler tarafından doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerden metni okuyarak soruları cevaplamalarını isteyiniz.

KÜLTÜREL MİRAS NEDİR?

Kültür; maddi ve manevi değerleri bir arada taşıyan, topluma karakteristik özellikler kazandıran bir bütündür. Literatürde "kültür" kavramına ilişkin pek çok tanım bulunmakla birlikte, hemen hemen bütün tanımlarda yer alan ortak vurgu, "bir millete ait ortak özellikleri" barındırmasıdır. Sözlükte kültür kavramı; "Tarihsel, toplumsal gelişme süresi içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanıma bağlı olarak kültürün "bir sonraki nesle devamlılık" ölçütünde "kültürel miras" kavramına ilişkin bir formasyon oluşturduğu ileri sürülebilir. Kültürel miras, genel itibarıyla "toplulukların paylaştıkları ortak bağ" olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda kültürel mirasın "geçmiş, bugün ve gelecek" arasında bir köprü kurduğunu ifade etmek mümkündür.

İlk olarak somut olmayan kültürel miras yaşam biçimi olarak karşımıza çıkar. Gelenek ve görenek kavramsallaştırması ile birlikte bir kültür oluşturan tecrübeler, fikirler ve değer yargılarının tümünü içeren yaşam formları, kültürel mirasın soyut bir tanımlamasını yapar. Somut kültürel miras ise insan üretimi olan taşınır ve taşınmaz tüm eserler, sualtı kalıntıları ve doğal sit alanlarını kapsamına almaktadır (1).

(1) Nazlı Yücel ve Gülhanım Biçici, Türkiye'de Somut Kültürel Mirasın Korunması Üzerine Bir Alan Araştırması: Kırıkkale-Delice Örneği

- a) Somut ve somut olmayan kültürel mirasımız nelerdir? Örnek veriniz.

Somut Kültürel Mirasımız

-
-
-
-
-
-

Somut Olmayan Kültürel Mirasımız

-
-
-
-
-
-

- b) Kültürü ve kültürel mirası aktarmak, kültürün yaşatılmasını sağlamak neden önemlidir? Tartışınız.
- c) Kültürel mirası koruyup yaşatmakla vatanseverlik arasında nasıl bir bağ vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınıza söyleyiniz.

2. Görsel ve bilgi kutularını öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Görseli verilen ve bilgi kutusu boş bırakılan kültürel miras hakkında öğrencilerin bilgi vermelerini isteyiniz.

Karagöz, şeffaştırılmış deriden yapılan "tasvir"lerin, arkadan verilen ışıkla beyaz perde üzerine yansıtılması temeline dayanan, değnekler yardımı ile oynatılan, söze dayalı, Türklere özgü gösteri türüdür. Oyun, adını Karagöz'den almaktadır. Karagöz adı ile yaygın olarak bilinen bu oyuna, halk arasında "Hacivat" denildiği de bilinmektedir. Teknik olarak obje yansıtma tiyatrosu olarak da tanımlanabilmektedir. (2)

Görsel 1

Görsel 2

Ebru, kendine özgü tekniklerle hazırlanan ve tekneye alınan suyun üzerinde boyalarla oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir sanattır. Ebru, kitap süsleme sanatı ve kitap ciltlerinde kapak ile kitabı birbirine bağlayan kâğıt olarak tarihsel süreçte geleneksel bir sanat hâline gelmiştir. 13. yüzyılda ilk ebru formları Orta Asya'da görülmüştür. Osmanlı'da, Türk hat ustaları ve sanatçıları yeni formlar yaratmış ve tekniklerini geliştirmişlerdir. (3)

Nevruz; Kuzey Yarımküre'de bulunan ülkelerde, özellikle Türkçe ve Farsça konuşan topluluklar arasında yaygın olarak kutlanır. Farsça nev ve ruz kelimelerinden gelen Nevruz, ülkemizde Nevruz-İ Sultan, Sultan Nevruz, Navrız, Noruz, Mart Dokuzu, Gün Dönümü, Yılsırtı, Yumurta Bayramı gibi adlarla anılmaktadır. Yeni gün anlamına gelen ve bahar bayramı olarak da bilinen Nevruz, pek çok toplum için bir yılbaşı niteliği taşımaktadır. Nevruzun başlangıç tarihi miladi takvime göre 21 Mart'tır. (4)

Görsel 3

Görsel 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Öğrencilerin soruyu cevaplamalarını sağlayınız.

- a) Günümüzde az bilinen ya da unutulmaya başlamış kültürel miraslarımız nelerdir? Bu kültürü yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak için neler yapılabilir? Tartışınız.

Kültürel Miras	Nasıl yaşatırım?
Aşure geleneği	Muharrem ayında aşure yapımında ve dağıtımında rol olarak

4. Öğrencilerden aile ile irtibatlı görevi yerine getirmelerini isteyiniz.

Görsel 5

- a) Kültürel mirasımızın bir parçası olan yiyeceklerden (keşkek, aşure vb.) birini seçerek yiyeceğin yapımını öğreniniz. Ailenizden veya yapımını bilen birinden yardım alarak yiyeceği hazırlayınız ve yakın bulduğunuz kişilerle paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

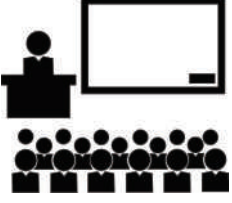
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kültürümüze ait değerlere saygı duyarım.		
Kültürel değerlerimizi yaşatmak için çaba sarf ederim.		
Unutulmaya yüz tutmuş kültürel miraslarımızı bilirim.		
Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda sorumluluk alırım.		
Kültürel mirası korumanın vatansever olmanın bir parçası olduğunu bilirim.		

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.

YARDIMSEVERLİK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Yardımsverlik: Kim, Kime, Neden, Nasıl?
2. Etkinlik-Sadaka Taşı
3. Etkinlik-Tarihten Yardım Örnekleri
4. Etkinlik-Kaymakam Sensin
5. Etkinlik-Benim Adım Yardım

6. Etkinlik-Yardımsver İnsanlar
7. Etkinlik-Tek Yürek Tek Vatan
8. Etkinlik-Hayatı İyilikle Doldurmak
9. Etkinlik-Gönül Köprüsü Yardımsverlik

Okul İçi Etkinlikler

Okul Dışı Etkinlikler

10. Etkinlik-Ben de Varım

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

11. Etkinlik-Zimem Defteri
12. Etkinlik-Yardımsverlikte Mimar

Etkinliğin Amacı	Yardımseverliğin bireysel ve toplumsal yararlarını fark ederek ihtiyaç sahiplerine yardımda bulunmaya istekli olabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin görsellerden ve sorulardan hareketle yardımseverlik değerinin birey ve toplum için önemini kavrayabilmeleri üzerinedir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, görselleri incelemeleri daha sonra soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerden yorumlamalarını isteyiniz.

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

2. Öğrencilerden yardımseverlik değeri ile ilişkili olduğunu düşündükleri değerleri listelemelerini ve bu değerlerden birini açıklamalarını isteyiniz.

Yardımseverlikle İlişkili Değerler
1. Cömertlik
2.
3.
4.
5.

Blank writing area with horizontal lines for students to write their answers.

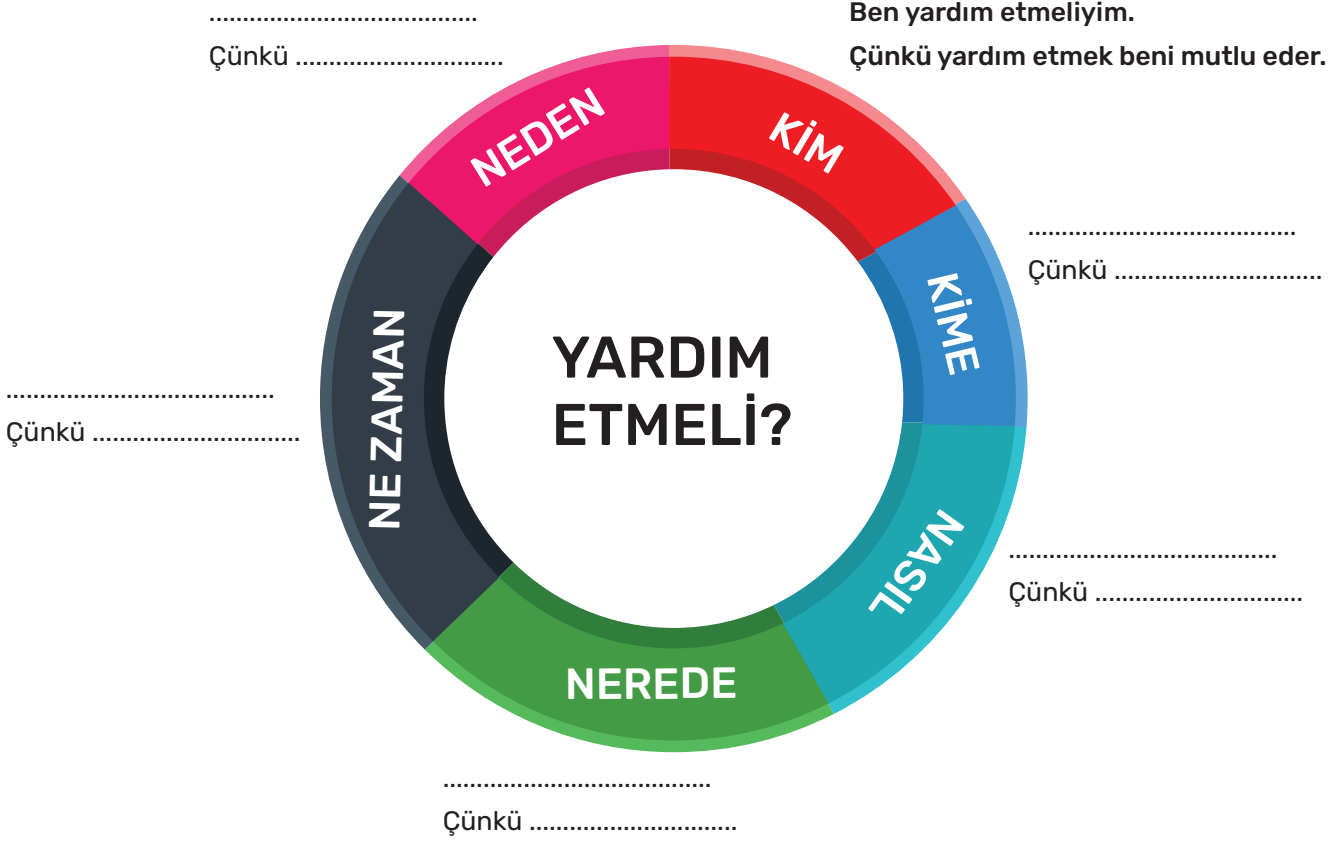

 Sınıf İçi Etkinlik

1

**YARDIMSEVERLİK:
KİM, KİME, NEDEN, NASIL?**

3. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin boş bırakılan yerleri tamamlamalarını sağlayınız.

Görsel 4

4. Öğrencilerden yardımseverlikle ilgili bir anılarını anlatmalarını isteyiniz.

Unutamadığım Anım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

YARDIMSEVERLİK: KİM, KİME, NEDEN, NASIL?

1

Sınıf İçi Etkinlik

5. Öğrencilerinizin aşağıdaki soruları cevaplamalarına rehberlik ediniz.

a) *Birine yardım ettiğinizde ya da biri size yardım ettiğinde neler hissettiniz? Duygularınızı ifade ediniz.*

Birine yardım ettiğimde ya da biri bana yardım ettiğinde çünkü.....

b) *Bir kişiye yardım etmenin en güzel şekli nedir? Yardım edilen kişinin yerinde olduğunuzu düşünerek cevap veriniz.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımı paylaşmada istekli olurum.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlıyım.		
Çevreme kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Yardımlaşmayla ilgili olarak sadaka taşı geleneğini tanıyabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardımlaşmayla ilgili olarak sadaka taşı geleneğini tanımalarını ve benzer gelenekleri yaşatmaya istekli olmalarını sağlamak için hazırlanmıştır. Karekodu verilen video etkileşimli tahtada izletilerek öğrencilerin soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

Görsel 1

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekoddaki videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin izlemesini sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- a) Videodan öğrendiklerinize göre sadaka taşı nedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- b) Sadaka taşı geleneğinde yardımlaşmak için havanın kararmasının tavsiye edilmesinin sebebi ne olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- c) "Sağ elin verdiği sol elin görmemesi" deyimini ile sadaka taşı geleneği arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
- ç) Sadaka taşı geleneğinin amacı nedir? Düşüncenizi gerekçesiyle açıklayınız.
- d) İzlediğiniz videonun sizde uyandırdığı hisler nelerdir?
- e) Videonun vermek istediği mesaj sizce nedir?
- f) Videoda dikkatinizi en çok ne çekti? Düşüncelerinizi nedenleriyle açıklayınız.
- g) Günümüzde sadaka taşı geleneğine benzer uygulamaları devam ettirebilmek için neler yapılabilir?

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımı paylaşmada istekli olurum.		
İnsanlara yardım ederken insanları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		
Çevreme kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Tarihte yapılan yardım örneklerinden hareketle yardımların toplumlar arası dostluğa katkılarını anlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, yardım etmenin toplumlar arası dostluğa katkılarını öğrencilerin örnek olaylardan hareketle anlamaları için geliştirilmiştir. Metinlerin etkileşimli tahtada açılarak öğrenciler tarafından okunması ve soruların cevaplanması sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

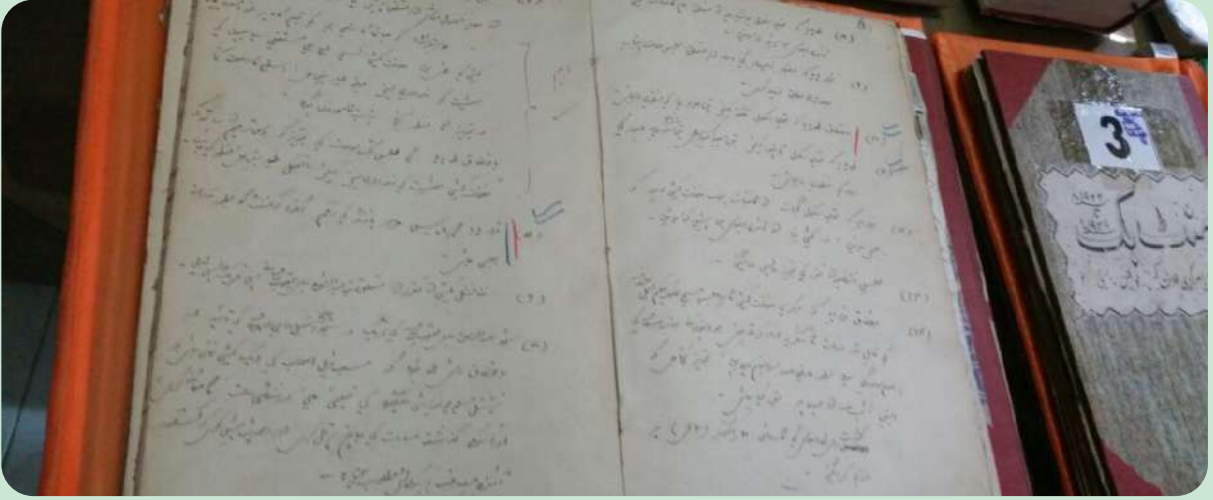
Görsel 1

OSMANLI'DAN İRLANDA'YA UZANAN YARDIM ELİ

1845-1851 yılları arasında Büyük Kıtık geçiren İrlanda'ya 1847 yılında Sultan Abdülmecit tarafından maddi yardım gönderilmiştir. Yardımın yapıldığını kanıtlayan Osmanlı belgesi ile İngiliz yönetiminin, İrlanda mahallî makamlarının ve ileri gelenlerinin teşekkür yazıları Başbakanlık Osmanlı arşivlerinde bulunmaktadır. Bilahare nakdî yardımdaki azalmayı telafi etmek amacıyla Ada'ya ayrıca tahıl ve gıda maddesi yüklü beş gemi gönderildiği, İstanbul'dan yola çıkan Osmanlı gemilerinin Dublin limanına girmelerine izin verilmemesi üzerine Dublin'e 70 km mesafedeki Drogheda limanına yanaşarak gece gizlice yüklerini boşalttıkları bilinmektedir.

T.C. Dış İşleri Bakanlığı sitesinden düzenlenmiştir.

- Osmanlı kültür ve medeniyetinde yardımlaşmaya dair bildiğiniz farklı örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Bir devlet yöneticisi olsaydınız dil, inanç ve kültür birliğinin olmadığı bir ülkeye yardım gönderir miydiniz? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

Görsel 2

KURTULUŞ SAVAŞI'NDA HİNT MÜSLÜMANLARINDAN GELEN YARDIM

Millî Mücadele sırasında Hindistan'dan doğrudan doğruya Mustafa Kemal Paşa'nın şahsına gönderilen paraların 600.000 lirası Büyük Taarruz öncesi Türk ordusunun ihtiyaçlarının karşılanması için Müdafaa-i Millîye Vekili Kazım (Özalp) Paşa'ya gönderildi. 110.000 lirası ise Büyük Taarruz sonrasında İzmir'e doğru kaçan Yunan ordusunun yakıp yıktığı yerlerde aç ve açıkta kalan insanlara yardım edilmesinde, yaralarının sarılmasında ve savaşta harap olmuş İzmir gibi şehirlerin yeniden imar edilmesinde kullanıldı. Cumhuriyet Dönemi'nde elde kalan miktarın 250.000 lirası Türkiye İş Bankasının kurulmasında, geriye kalan miktarsa Türkiye'nin ekonomik gelişimine katkı sağlayacak örnek çiftliklerin kurulması gibi diğer yararlı işlerde değerlendirildi.

Şule Sevinç Kişi. Hint Müslümanlarının Osmanlı Devleti ve Türkiye'ye yardımları (1911-1923)

(Düzenlenmiştir.)

- c) Kurtuluş Savaşı esnasında Hindistanlı Müslümanların İngiltere idaresinde olmalarına rağmen Türklere yardım göndermeleri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
- ç) Toplumların zor zamanlarda birbirlerine yardım göndermesini toplumlar arası dostluk açısından değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Atalarımızın zor durumdaki toplumlara yaptığı yardımların onurlu bir tutum olduğunu bilirim.		
Günümüzde zor durumdaki toplumlara devletimizin yardım etmesini takdirle karşılarım.		
Zor durumda olan toplumlar için yapılan yardım kampanyalarına imkânım ölçüsünde destek veririm.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		

Etkinliğin Amacı	Yardım kuruluşları arasında iş birliği için proje geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, resmî ya da gönüllü yardım kuruluşlarının toplumsal barışa katkısını anlayabilme ve proje geliştirebilme üzerinedir. Türkiye’de bulunan vakıf ve derneklerle ilgili verilen istatistikler öğrencilerle birlikte incelenir. Sorular öğrenciler tarafından cevaplanır. Öğrencilerin proje geliştirmeleri istenir ve kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. İstatistiki bilgileri etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız.

2021 yılında tüm kamu kurumları tarafından yapılan sosyal yardım harcaması 97,8 milyar TL olmuştur ve sosyal yardımların GSYH içindeki oranı %1,74 olarak gerçekleşmiştir. Sosyal yardımlardan faydalanan hane sayısı 5.903.515’tir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Faaliyet Raporu

Görsel 1

Görsel 2

Vakıflar Genel Müdürlüğü

VAKIFLARIN 2020 YILINDA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIYLA YARDIMLAŞMA BİLGİLERİ

YURTDIŞINDAN ALINAN YARDIMLARIN TOPLAM TUTARI	YURTDIŞINDA KİŞİ VE KURUMLARA YAPILAN YARDIMLARIN TOPLAM TUTARI	YURTDIŞINDAN ALINAN YARDIMLARIN TOPLAM TUTARI	YURTDIŞINDA YAPILAN YARDIMLARIN TOPLAM TUTARI
6.598.345.348,95	1.924.176.122,57	242.939.640,60	940.554.716,45

*Burada yer alan veriler Vakıfların her yıl teslimi zorunlu olan Ek_2 Yıllık Beyannamelerinden elde edilmiştir.

Görsel 3

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
SİVİL TOPLUMLA İLİŞKİLER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2021 yılında Türkiye’de faal olan 122.193 dernekten 5.787’si insani yardım dernekleridir.

Görsel 4

2. Soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını isteyiniz.

- Yardım kuruluşlarından (vakıf, dernek vb.) bildiklerinizi söyleyiniz.*
- Yardım kuruluşlarının (vakıf, dernek vb.) yardımları ihtiyaç sahiplerine ulaştırmadaki rolü hakkında düşüncelerinizi ifade ediniz.*
- Resmî ya da gönüllü kuruluşlar tarafından ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımların toplumsal barışa katkıları neler olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Bir yardım faaliyetinde görev almanın kişiye faydaları neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*

3. Öğrencilerden verilen bilgiler doğrultusunda bir proje taslağı hazırlamalarını isteyiniz.

- Kendinizi, bulunduğunuz ilçenin kaymakamı olarak hayal ediniz. İlçenizde bulunan ihtiyaç sahiplerinin tespit edilebilmesi, yardımların daha etkin, eşit ve hızlı bir şekilde dağıtılabilmesi için bir proje hazırlamanız gerekmektedir. Projenizin paydaşları müftü, muhtar, sosyal hizmetler uzmanı ve veri kayıt uzmanıdır. Dilerseniz başka paydaşlar da ekleyebilirsiniz. Projede paydaşlara verilen roller açıkça belirtilmelidir. Projenizi verilen proje planına göre hazırlayınız.*

Proje Planı	
Projenin Adı	
Projenin Konusu	
Projenin Amacı	
Projenin Hedefleri	
Projenin Tanıtımı	
Projenin Paydaşları ve Görevleri	Müftü: Muhtar: Sosyal Hizmetler Uzmanı: Veri Kayıt Uzmanı:

- Hazırladığınız projeyi arkadaşlarınızla paylaşarak değerlendiriniz.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Resmî ya da gönüllü yardım kuruluşlarının toplumsal barışa katkısını bilirim.		
Sosyal yardımlaşma amacıyla kurulan sivil toplum kuruluşlarında görev almak için istekli olurum.		
İhtiyaç sahipleri için yapılan sosyal faaliyetlere gönüllü olarak katılırım.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret gösteririm.		
Yardımsever olmaya istekli olurum.		

Etkinliğin Amacı	Yardım edilmesi gereken durumları ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmenin bireyin kendisini iyi hissetmesine olanak sağladığını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardım edilmesi gereken durumlar hakkında farkındalık oluşturabilmeleri üzerinedir. Öğrencilerin görselleri incelemesi, metinleri okuması ve soruları cevaplama sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Yardımseverlikle ilgili metni öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerin görseli inceleyerek yardımseverlik üzerine düşüncelerini paylaşmalarını sağlayınız.

Görsel 1

Yardımseverlik; insanlar arasında etkileşimi artıran, birlikteliği kuvvetlendiren, bağlılığı artıran, eksiklikleri tamamlayıp boşlukları dolduran bir duygudur. Cömert olma, iş birliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma paylaşma üzerine kuruludur.

Vedat Aktepe, İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilimler Dersinde Yardımseverlik Değerinin Etkinlik Temelli Öğretimi ve Öğrencilerin Tutumlarına Etkisi

2. Metni bir öğrenciye okutunuz. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

KUTADGU BİLİĞ

"Kutadgu Bilig'de yardımseverlik değeri ile ilgili beyitlerde ve eserde geçen olay örgüsü içerisinde herkesin birbirine yardım etmesi gerektiği vurgulanırken Tanrı'nın yardımı olmaksızın dünya ve ahiret mutluluğuna erişmenin mümkün olmadığı da anlatılmaktadır. Özellikle Hükümdar Kün-Togdı'nın o kadar güç sahibiyken bir yardımcıya ihtiyaç duyması ve bu yardımcının özelliklerini sıralaması, yardımcı seçerken nelere dikkat edilmelidir, hangi özellikler göz önünde bulundurulmalıdır, sorularına cevap niteliğindedir. Fakirlere, muhtaçlara, akrabaya ve tüm insanlara yardım edilmesi gerektiğinin de pek çok beyitte vurgulandığı görülmektedir. Yardım eden insanların da ödüllendirilmesi gerektiği, yardımlarının karşılığının verilmesi gerektiğine de dikkat çekilmektedir."

Tuğba Şimşek ve Ömer İnce, Kutadgu Bilig ile Değerler Eğitimi
www.turkishstudies.net/education

- a) Türk kültüründe yardım etmenin teşvik edilmesi hakkındaki düşüncelerinizi paylaşınız.
- b) Farklı dinlerin ve kültürlerin ana kaynaklarında insanların yardım etmeye teşvik edilmesi yardımlaşmanın hangi yönleriyle ilişkili olabilir? Tartışınız.
- c) Yardım etmeyi, yardım eden ve yardım alan açısından değerlendiriniz.

Sınıf İçi Etkinlik

5

BENİM ADIM YARDIM

3. Öğrencilerden görselleri incelemelerini isteyiniz. Öğrencilerin kimlere, hangi durumlarda yardım edebileceği ile ilgili örnekleri çoğaltmalarını söyleyiniz.

Görsel 2

Hastaya yardım etmek

Görsel 3

Karnı aç bir canlıya yardım etmek

Görsel 4

Bir çocuğa yardım etmek

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımı paylaşmada istekli olurum.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret gösteririm.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		
Çevreme, kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Yardımseverlik değerinin insan hayatındaki önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardımseverlik değerinin hayatın içindeki önemini fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kan bağıışı yapmanın önemi ile ilgili kısa bir canlandırma yapmalarına ve kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki sloganı okuyunuz ve öğrencilerden soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

Verdiğiniz 1 ünite kan 3 kişinin hayatını kurtarabilir.

a) Verilen sloganda anlatılmak istenen nedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.

2. Metni etkileşimli tahtada açınız. Metni okuyunuz, kan bağıışında bulunmak ile ilgili soruları öğrencilerin cevaplamalarını sağlayınız.

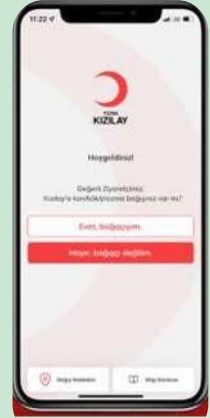
"Türk Kızılay, kan bağıışında bulunmak isteyen kişilerin bağıışla ilgili süreçlerini takip edebilecekleri, kendilerine en yakın bağıış noktasını görerek kolaylıkla randevu alabilecekleri mobil uygulamayı hizmete sundu.

Gönüllü kan bağıışçıları için işlemlerin kolaylaştırıldığı "Türk Kızılay Mobil Kan Bağıışı" isimli uygulama, bir süre önce iOS ve Android platformlardaki yerini aldı.

Türk Kızılay Kan Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kan Bağıış İlişkileri Birim Yöneticisi Sıdıka Selin Çöplen, mobil uygulamada getirilen yenilikler hakkında yaptığı açıklamada, bunun 2005'ten beri sürdürülen güvenli kan temini projesinin bir parçası olduğunu vurguladı.

"Sadece kan bağıışına özel yepyeni bir mobil uygulama geliştirdik."

Yıllar içerisinde gönüllü kan bağıışçısı sayılarının arttığına ve teknolojinin geliştiğine işaret eden Çöplen, sözlerini şöyle sürdürdü:

Görsel 1

"Türk Kızılayın mevcutta 2010'dan beri sürdürdüğü bir mobil bağıış uygulaması vardı. Bu, bağıışla ilgili diğer tüm faaliyet alanlarının da yer bulduğu bir platformdu. Bağıışçılarımızın bağıış noktalarını görebilmeleri, istedikleri gün ve tarihte kendi randevularını oluşturup rahatlıkla kan bağıışında bulunabilmeleri için var olan uygulama yerine sadece kan bağıışına özel yepyeni bir mobil uygulama geliştirdik."

Gönüllülere kan bağıışı tarihleri yaklaştığında anlık bildirimler gönderilecek.

Bağıışçıların mobil kan bağıışı uygulamasında birçok işlemi kolayca yapabildiğini anlatan Çöplen, "Mobil uygulamada bağıışçılar tam kan, aferez gibi çeşitli şekillerdeki kan bağıışı gerçekleştirme süreçlerini görebiliyor. Hepsinin kan bağıışı verebilme tarihleri birbirinden çok farklı. Uygulamada hangi kan bağıışına uygun olduklarını, en yakın hangi tarihte bağıışta bulunabileceklerini takip edebiliyorlar." diye konuştu.

Şartları uygun sağlıklı kadınların 4 ay, erkeklerin ise 3 ayda bir tam kan bağıışında bulunabildiğini anımsatan Çöplen, mobil uygulamada yakın zamanda yapılacak geliştirmeye, gönüllülere kan bağıışı tarihleri yaklaştığında anlık bildirimler de gönderileceğini belirtti.

Anadolu Ajansı

Sınıf İçi Etkinlik

6

YARDIMSEVER İNSANLAR

- Kan bağıışı yapmanın yardımseverlik ile ilişkisini açıklayınız.*
- Kan bağıışına ihtiyacı olan bir yakınınıza yapılan bağıış karşısında neler hissedersiniz? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*
- Kan bağıışı yapmayı sosyal bir sorumluluk olarak görüyor musunuz? Düşüncelerinizi nedenleriyle açıklayınız.*
- Siz de gönüllü olarak kan bağıışı yapmak ister misiniz? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*

3. Öğrencilerden kan bağıışı yapmanın önemi ile ilgili bir slogan yazmalarını ve yazdıkları sloganları arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz.

Benim Kan Bağıışı Sloganim

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yardımsever bir insanın kan bağıışında bulunması gerektiğini düşünürüm.		
Yardımseverlik değerinin günlük hayattaki problemlerin çözümünde etkili olduğunu fark ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		
Çevreme, kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Yardımseverliğin toplumsal dayanışmadaki rolünü fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardımseverlik değerinin toplumsal dayanışmadaki rolünü kavrayabilmeleri üzerinedir. Genel ağ haberleri etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Genel ağ haberlerini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin haberleri okumalarını ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Marmaris'teki Orman Yangınına Söndürme Çalışmalarına Gönüllülerden Destek

Geçen yıl da Marmaris'te orman yangını söndürme çalışmalarına katılan, sonra da ekip olarak "Orman Yangınlarıyla Mücadele Gönüllüsü" kimlik kartlarını alan çok sayıda gönüllü, alevlerin büyümesinin önüne geçmeye çalışıyor. Avukat, veteriner, doktor, kaptan, yazılımcı gibi farklı mesleklerden gönüllüler, yangın tamamen kontrol altına alınana kadar mücadelelerini sürdürmeye kararlı.

Elazığ'dan gelen bir veteriner yangında işin ucundan tutmaya çalıştığını dile getirdi. Özellikle hortum ve su taşıdıklarını ifade eden veteriner, "Bizler de müdahale etmeye çalışıyoruz. Tabii ki çok üzgünüz. Elimizden ne gelir diye düşünüp gece buraya geldik ve yangın tamamen sönene kadar buradayız. Her canlının yardımına koşmaya çalışıyoruz." diye konuştu.

Görsel 1

Anadolu Ajansı

Yardım İçin Hayırseverler Seferber Oldu

Depremi ardından yurt içi ve yurt dışından çok sayıda hayırsever, sporcu ve kulüpler depremzedelerin yaralarının sarılması için imkânları dahilinde destek verdi. Başlatılan kampanya kapsamında Kızılay'dan 43 milyon, AFAD'dan 89 milyon lira olmak üzere 132 milyon lira bağış toplandı.

Mersin'de Anadolu'nun bin yıllık konargöçer yaşam tarzının son temsilcisi Sarıkeçili Yörükleri, geçim kaynakları keçilerinden yaklaşık 100'ünü Elazığ ve Malatya'daki depremzedeler için bağışladı. Türkiye'nin dört bir yanında yaşayan çocuklar, Elazığ depreminden etkilenen yaşlılarının yüzlerini güldürebilmek için yaptıkları örnek davranışla gönüllerde taht kurdu.

Görsel 2

Anadolu Ajansı

Halk Selzedelerin Yanında

Selde her şeyini kaybettiğini ifade eden selzede, "Sel felaketinde her şeyimi kaybettim. Arabamı, evimi, eşyalarımı kaybettim. Evim sel altında, içi balçık doldu. Eşyalarımın sadece küçük bir bölümü kaldı. Bir tek ailemi kurtarabildim. Burada bir arkadaşım evini açtı. Allah razı olsun. Şimdi de eşimi, çocuğumu çoçuğumu köye gönderiyorum." dedi.

Anadolu Ajansı

Görsel 3

- Haberlerin ortak mesajı nedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- Haberleri okuduğunuzda hissettiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Sosyal yardım faaliyetlerinde gönüllü olarak yer almak ister misiniz? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

2. Öğrencilerin "Tek Yürek Tek Vatan" başlıklı bir poster çalışması yapmalarına rehberlik ediniz.

Görsel 4: Çizim kâğıdı

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yardıms severlik değerinin topluma katkısını bilirim.		
Çevremdeki insanlara yardım ettiğimde mutlu olurum.		
İhtiyacı olan bir kişiye yardım etmekte istekli davranırım.		
Yardıms sever insanların toplumdaki önemini bilirim.		
Yardımlaşmanın toplumsal bütünlüğü sağladığına inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Yapılan iyi ve faydalı işlerin sadaka olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardımseverlik bağlamında yaptıkları her iş ve davranışın hayra ve güzelliğe dönüşebileceğini fark edebilmeleri üzerinedir. Hadisler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden hadisleri okumaları, soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin proje geliştirmeleri istenir ve kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. İslam'ın insanlardan istediği namaz, oruç, hac gibi belli başlı ibadetler dışında ibadetler de olduğunu, bir insanın Allah rızası için yaptığı iyi ve güzel davranışlar ile insanlara karşı yaptığı her türlü yardımın ibadet kapsamında yer aldığını belirtiniz. Hadisleri etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okutunuz.

Bir gün Hz. Muhammed (s.a.v.),

- Her Müslümanın sadaka vermesi gerekir, buyurdu. Bunu duyanlar bir an için şaşkırdılar. Çünkü aralarında zengin olmadıkları için mal ile sadaka veremeyenler de vardı. Hemen Resulullah'a sordular:

- Sadaka verecek mal bulamayana ne dersin?

Hz. Muhammed (s.a.v.):

- Kendi emeğiyle çalışır. Hem kendisi faydalanır hem de sadaka verir, buyurdu.

Sahabe tekrar sordu:

- Ya buna gücü yetmezse ne dersin?

- İhtiyaç sahibi, darda kalmış ve mazlum kimselere yardımcı olur.

Sahabe:

- Ya buna gücü yetmezse ne buyurursun?

Hz. Muhammed (s.a.v.):

- İyiliği veya hayrı ister.

- Bunu da yapmazsa ne dersin, diye dördüncü kez kendisine sorulunca:

- Kötülükten uzak durur. Bu da bir sadakadır, buyurdu.

1

Değişik vesilelerle sadaka vermenin önemini ve kapsamını izah eden Hz. Muhammed (s.a.v.) bir gün sahabilerine bu konuda şunları söylemiştir:

- Güneşin doğduğu her gün, insanın bütün eklemleri için sadaka vermesi gerekir. İki kişinin arasını düzeltmen sadakadır. Bir kimseyi kaldırarak hayvanına binmesine yardımcı olman veya eşyasını ona yüklemen sadakadır. Güzel söz de sadakadır. Namaza giderken attığın her adım sadakadır. Yoldaki rahatsızlık veren şeyleri kaldırman sadakadır. Kendini doyurmak için harcadığın senin için sadakadır. Çocuğuna yedirdiğin şey senin için sadakadır. Eşine yedirdiğin şey senin için sadakadır. Hizmetçini doyurduğun şey senin için sadakadır.

2

Müslüman kişinin bir insana selam vermesi, kardeşine güler yüzlü davranması, kovalandığı sudan kardeşinin kabına boşaltması, kaybolan birine yolu tarif etmesi, iyi göremeyen birine rehberlik etmesi, üzerinde hakkı olduğu kimseye veya borçlusuna anlayışlı davranarak süre tanıması Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından sadaka olarak tanımlanmıştır. Öyle ki bir kimsenin diktiği ağaç veya ekinlerden her türlü canlının yediklerini bile islam kültüründe sadaka kapsamında değerlendirmiştir.

Hadislerle İslâm, Cilt 2, Sayfa 487
(Düzenlenmiştir.)

3

2. Öğrencilerden verilen hadislerden hareketle soruları cevaplamalarını isteyiniz.

- Hadislerde verilmek istenen ortak mesaj nedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Sadaka denince aklınıza neler geliyor? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Bu hadislere göre neler sadaka kapsamında değerlendirilmektedir? Düşüncelerinizi örnek vererek anlatınız.*
- Sadaka vermenin birey ve toplum hayatına etkileri nelerdir? Tartışınız.*
- Tabloda verilen iyilik örneklerinin okuduğunuz hadislerden hangisiyle ilgili olduğunu örnekteki gibi yazınız (Cümleler birden fazla hadisle ilgili olabilir.).*

1	Alın teri ile çalışmak.
	Bir kimseye yükünü taşımada yardım etmek.
	Borçluya borcunu ödemede kolaylık sağlamak.
	Engellilere yardım etmek.
	Güler yüzlü olmak.
	Hayvanları beslemek.
	Helal kazanç sağlamak.
	İbadet etmek için adım atmak.
	İnsanlara rahatsızlık veren nesnelere yoldan kaldırmak.
	İnsanlara su ikram etmek.
	İnsanların arasını düzeltmek.
	İnsanların iyiliğini istemek.
	Güzel konuşmak.
	Kötülükten uzak durmak.
	Maddi yardımda bulunmak.
	Mazluma yardım etmek.
	Selam vermek.
	Derdi olanların derdini gidermek.
	Yol tarif etmek.

Tablo 1

HAYATI İYİLİKLE DOLDURMAK

8

Sınıf İçi Etkinlik

3. Öğrencilerden yardımlaşma ile ilgili özdeyişler yazmalarını isteyiniz. Beğendiğiniz özdeyişleri sınıf panosunda sergileyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımı paylaşmada istekli olurum.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		
Çevreme, kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Sosyal yardımlaşma faaliyetlerinde gönüllülüğün önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gönüllü yürütülen faaliyetlerin önemini kavramaları için hazırlanmıştır. Bilgi köşesi öğrencilere okunur. Haber metni etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okuması ve metninle ilgili sorulara cevap vermesi istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz. Bilgi köşesindeki açıklamaları öğrencilere okuyunuz.

- "Gönüllülük" kavramı size neleri çağırıştırır. Tartışınız.
- Gönüllülük kavramını yardımseverlik bağlamında değerlendiriniz.

Bilgi Köşesi

Gönüllülük

Gönüllülüğün yardımseverlik kavramını bünyesinde barındıran bir kavram olduğunu söyleyebiliriz. Gönüllülük, başka bir kişi veya bir amaca hizmet anlayışıdır. Bu anlayış, gönüllülüğün bireyler ve kurumlarca herhangi bir karşılık beklemeden kendileriyle doğrudan ilgili olmayan kişilere, sosyal sorunlara ve durumlara yönelik olarak hizmet sunma anlayışını vurgular. (1)

Yardımseverlik de toplumda dayanışmanın ve bağlılığın sonucu olarak ortaya çıkmış bir dizi davranışlar bütünüdür. Yardımseverlik değerini sadece maddi ölçütler dâhilinde algılamamak gerekir. Bazen bir sözü bazen bir üzüntüyü paylaşmak, bazen bir problemi dinlemek ve umut vermek de yardımseverlik duygusunun ifadesidir. (2)

(1) <https://abaum.ksu.edu.tr/Default.aspx?Sid=27685>
(2) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2151293>

2. Haber metnini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin metni okumasını ve sorulara cevap vermesini sağlayınız.

Görsel 1

AVUSTRALYA'DA TÜRK BİLİM İNSANINA "GÖNÜLLÜLÜK ÖDÜLÜ"

Avustralya Türk Kültür Platformu Başkanı Hilka Özgün, "Bizler zaten Türk toplumu olarak gönüllü işler yapmaya alışkınız." dedi.

Avustralya'nın Commonwealth Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Kurumunda (CSIRO) yürüttüğü bilimsel çalışmalarıyla tanınan Avustralya Türk Kültür Platformu Başkanı Hilka Özgün, 30 yıldır sürdürdüğü gönüllü çalışmalarından dolayı Avustralya Ulusal Gönüllülük Kurumunun ödülüne layık görüldü.

Avustralya Ulusal Gönüllülük Kurumunun Melbourne'de düzenlediği 30'uncu kuruluş yıl dönümü töreninde toplumsal faaliyetlerde gönüllü çalışmalarda bulunan Avustralyalılar ödüllendirildi. Törende, CSIRO'da elektrikli araçlar, hibrit araçlar ve yenilenebilir enerji kaynakları için akü araştırma-geliştirme çalışmaları yapan Türk bilim insanı Özgün de 30 yıllık gönüllü hizmetlerinden dolayı Toplumsal Gönüllülük Ödülü'ne layık görüldü.

"Türkler için gönüllülük, ruhumuzda olan bir şey"

Bilim insanı kimliğinin yanı sıra gönüllü çalışmalarıyla da tanınan Özgün, uzun yıllar sürdürdüğü gönüllü çalışmalarını anlattı. Özgün, 30 yıl boyunca farklı sosyal komitelerde görev alarak Türkiye'deki ilköğretim okullarına maddi yardım gönderilmesi, doğal afetlerden etkilenen insanlara temel ihtiyaç malzemeleri ulaştırılması ve kanserle mücadeleye maddi destek sağlanması gibi çalışmalarda bulunduğunu aktardı. Nüfusu 25 milyonu aşan Avustralya'da yaklaşık 6 milyon insanın gönüllülük esasına göre toplumun yararına çeşitli çalışmalarda bulunduğunu dile getiren Hilkat Özgün, şöyle devam etti:

"Bizler zaten Türk toplumu olarak gönüllü işler yapmaya alışkınız. Evimizde bir tas çorba kaynıyorsa bir tabak alıp komşumuza götürürüz. O nedenle Türkler için gönüllülük, ruhumuzda olan bir şey. Yabancı ülkede de olunca tabii ki kültürünüzü tanıtmak ve kendinize daha iyi bir yer edinmek amacıyla siz de bu serüvene katılıyorsunuz. Bu bağlamda ben de 6 milyon gönüllüden biriyim ve bir Türk kadını olarak bu ödülü almak bana çok büyük mutluluk veriyor."

"Misyon olarak Türkiye'yi tanıtmam gerektiğine inandım"

Avustralya'ya yaklaşık 32 yıl önce nitelikli göçmen olarak geldikten sonra gerek mesleğinde gerekse gönüllü faaliyetlerinde Türkiye ve Türk kültürünü tanıtmak için yoğun çaba harcadığını belirten Özgün, "Misyon olarak Türkiye'yi tanıtmam gerektiğine inandım. Genellikle sunumlarım öncesine 7 dakikalık Türkiye tanıtım videosu ekliyordum. Önceleri izlediklerinde tuhaf karşıladılar ancak daha sonra çok hoşlarına gitti. Bu videoları izleyip Türkiye'ye giden arkadaşlarım oldu." ifadelerini kullandı. Hilkat Özgün; Türk yemeklerini, organize ettiği organizasyonlarla tanıtmaya çalıştığını anlatarak "Türk yemekleri yapıp iş yerine götürdüm ve arkadaşlarımı evime davet ettim. Dolayısıyla Türk kültürünü ve Türk insanını tanıtmak için elimden geleni yapmaya çalıştım. Aslında bu yurt dışında yaşayan herkesin misyonu olmalı, bu açıdan omuzlarımızda ağır bir yük var." diye konuştu.

Gönüllü çalışmalarına hız kesmeden devam edeceğini ve yeni çalışma alanının Avustralya'ya göç eden kadınlara yönelik olacağını dile getiren Özgün, "Senin Yerin Olacak" ismiyle bir dernek kurarak göçmen kadınlara her alanda destek olmayı planladığını söyledi.

https://www.trtturk.com.tr/haber/turkiye/avustralya-da-turk-bilim-insanina-gonulluluk-odulu_5802

- Hilkat Özgün'ün bilimsel çalışmalarını ve gönüllülük faaliyetlerini yardımseverlik kapsamında değerlendiriniz.*
- Hilkat Özgün'ün bilimsel çalışmalarının, yaptığı yardımların Türk kültürünü dünyaya tanıtmadaki rolü ne olabilir? Tartışınız.*
- Bireysel ya da kurumsal olarak yapılan maddi ve manevi yardımların, gönüllülük projelerinin birey ve topluma katkıları nelerdir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*

- ç) "Bizler zaten Türk toplumu olarak gönüllü işler yapmaya alışkınız. Evimizde bir tas çorba kaynıyorsa bir tabak alıp komşumuza götürürüz. O nedenle Türkler için gönüllülük, ruhumuzda olan bir şey."

Hilkat Özgün'ün bu sözünden hareketle toplumumuzda gelenekleşmiş, günlük hayatta yapılagelen yardımlara örnekler veriniz.

01 İmece usulü iş yapmak	02 Düğünlerde takı takmak	03
04	05	06

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kişisel çıkar gözetmeden çevremeye yardımcı olmaya çalışırım.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğuna inanırım.		
Sahip olduğum imkânları paylaşma konusunda gönüllü olurum.		
Sosyal yardımlaşma faaliyetlerine gönüllü olarak katılırım.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		

Etkinliğin Amacı	Başkalarının sorunlarına ve ihtiyaçlarına karşı duyarlı olabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin yardımlaşmanın toplumsal hayatın düzenlenmesindeki rolünü fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılarak okunur. Öğrencilerin metinden hareketle soruları cevaplamalarına, sosyal yardım faaliyeti planlamalarına ve kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNDEN 54 BİNİN ÜZERİNDE EVE DESTEK

Millî Eğitim Bakanlığında yapılan açıklamada, 2017'de başlatılan projenin çeşitli yenilikler eklenerek sistematik şekilde devam ettirildiği belirtildi.

Proje kapsamında meslek liseli gençlerin, yardımlaşma ve birlik konusunda farkındalık yaratmak için okullarının çevresinde yalnız yaşayan, ev işlerini yapacak gücü olmayan vatandaşların yardımına koştuğu ya da bir köy okuluna kütüphane yaptığı vurgulanan açıklamada, "Meslek liseliler, eğitim aldıkları alanlarda üretim ve hizmetlerde bulunarak hem deneyim kazanıyor hem de ülke ekonomisine katkıda bulunuyor." ifadelerine yer verildi.

Proje başladığı günden bugüne 81 ilde 47 bin 62 öğretmen ve 136 bin 636 öğrenciyle 54 bin 472 ev ziyareti gerçekleştirildiği bildirilen açıklamada, bu yılın ilk üç ayında ise 73 bin 893 öğrenci ve 33 bin 514 öğretmenin, 146 bin 994 kişiye ulaştığı vurgulandı.

Açıklamada şunlar kaydedildi:

"Öğrenciler; ziyaret ettikleri hanelerde eğitim alanları uyarınca bozuk olan fırın, televizyon, buzdolabı gibi eşyaların onarımı, mobilya tamiri, badana, boya ve seramik işleri gibi çalışmalar yaptı. Ayrıca okullarda üretilen masa, sandalye, atkı, bere gibi ürünleri ihtiyacı olanlara hediye etti. Özel bakım ihtiyacı olanlara tekerlekli sandalye, protez, solunum cihazı gibi araçlar temin etti. Hastaların tansiyon ölçümlerini yaptı, engelli çocuklar için özel ayakkabı yaparak onlara hediye etti. Gençler; ayrıca gittikleri hanelerde enerji verimliliği, hijyen, yangın ve acil durumlara hazırlık, doğal afetlere karşı güvenlik tedbirleri gibi konularda bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirdi.

Tüm bunların yanında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı 14 okula kurulan sanayi tipi fırında üretilen ramazan pideleri, 100 bin haneye dağıtıldı. Yıl boyunca 345 bin 800 aileye ulaşılması ve öğrencilerin eğitim aldıkları alan ve dallarla örtüşen faaliyetler konusunda ihtiyaç sahiplerine yardımcı olmaları hedefleniyor."

Anadolu Ajansı

Okul Dışı Etkinlik

10

BEN DE VARIM

- a) Yardım faaliyetlerinin yardım eden kişiye katkıları neler olabilir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
- b) Yardımlaşmanın birey ve toplum hayatına katkıları neler olabilir? Tartışınız.
2. Öğrencilerinizi sınıf mevcuduna göre gruplara ayırınız. Gruplardan bir sosyal yardım faaliyeti belirlemelerini isteyiniz. Gruplara bu yardım faaliyetiyle ilgili planlama yapacaklarını söyleyerek her gruptan bir sözcü seçmesini isteyiniz. Öğrencilerden faaliyet planı örneğinden yararlanarak bir planlama yapmalarını isteyiniz. Öğrencilerin faaliyet planını oluşturmaları için bir hafta süre veriniz. Gruplar çalışmalarını yaparken siz de grupları ziyaret ediniz ve sergiledikleri yardımlaşma davranışlarıyla ilgili geri bildirimler veriniz. Etkinlik sonunda grup sözcülerinden faaliyet planlarının sunumunu yapmalarını isteyiniz.

SOSYAL YARDIM FAALİYET PLANI

Faaliyetin Adı :

Faaliyetin Amacı :

Faaliyetin Süresi :

Yapılması Gerekenler :

İş Bölümü:

-
-
-
-
-

İhtiyaçlar:

-
-
-
-
-

Dikkat Edilecekler:

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımı paylaşmada istekli olurum.		
Yardımlaşmanın bireyin gelişimine olumlu etkisini fark ederim.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		

Etkinliğin Amacı	Yardımlaşmayla ilgili geleneklerimizden zimem defteri geleneğini tanıyabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin zimem defteri geleneğini tanımalarını ve benzer geleneklerimizi yaşatmaya istekli olmalarını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Karekodu verilen video etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin verilen soruları cevaplamaları sağlanır. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

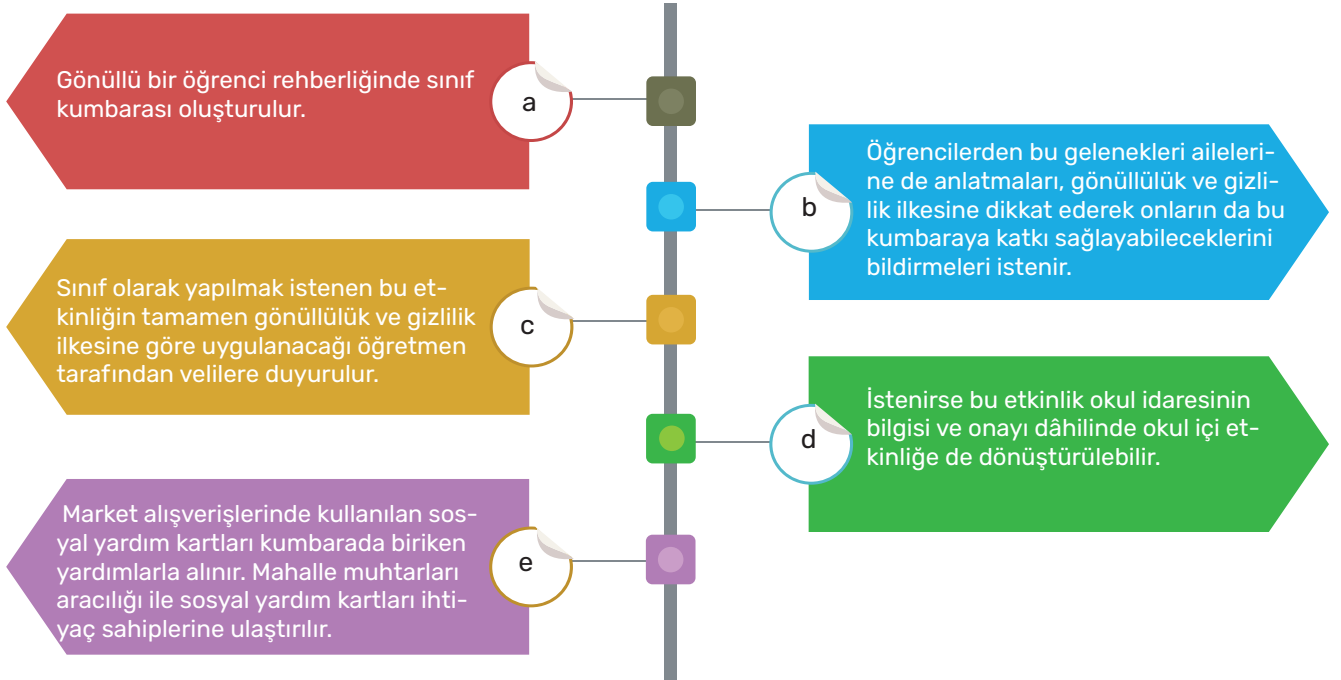
ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekoddaki videoyu etkileşimli tahtadan açınız ve öğrencilere izletiniz.

- İzlediğiniz videodan öğrendiklerinize göre zimem defteri nedir? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Zimem defterini satın alacak kişilerin tanınmayacakları kıyafetler giymelerinin nedeni ne olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*
- Videonun vermek istediği mesaj nedir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Videoda geçen "Sağ elin verdiği sol el bilmeyecek." sözünden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi açıklayınız.*
- Günümüzde zimem defteri geleneğine benzeyen uygulamalara örnek veriniz.*

2. Öğrencilerinizin önerilerini dikkate alarak aşağıdaki yönergeyi uygulayınız.

Görsel 1

3. Sürece yönelik değerlendirme çalışması yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sahip olduklarımızı paylaşmada istekli olurum.		
İnsanlara yardım ederken onları rencide edici davranışlarda bulunmamaya gayret ederim.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		
Çevremi, kişisel çıkar gözetmeden yararlı olmaya çalışırım.		

Etkinliğin Amacı	Kişisel çıkar gözetmeden çevresine yararlı olabilmenin önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin devlet ve millet için yararlı işler yapmanın önemini kavramaları üzerine geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

İZZET BAYSAL

1907 yılında Bolu'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da, yüksek öğrenimini İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde mimar olarak tamamladı.

İş hayatına devlet memuru olarak başlayan Baysal, 1949 yılında Temper Döküm Fabrikasını kurarak sanayiciliğe başladı. Türkiye'de döküm sanayisinin gelişmesinde öncü rolü oynadı. Yıllarca İstanbul'da en fazla gelir vergisi veren ilk on kişi arasında yer aldı.

"En büyük eserimdir." dediği İzzet Baysal Vakfını, vergisi ödenmiş kazançlarından tahsis ederek 1987 yılında kurdu.

İzzet Baysal Vakfı 2020 yılına kadar 145 tesis meydana getirmiştir. Bu tesislerin maliyeti 2019 rayiç değeriyle 814.545.091,52 TL' dir.

İzzet Baysal'ın yaptırdığı hayırlar, köy sağlık evlerinden tam teşekküllü hastanelere, camilerden huzurevlerine, kreşlerden üniversiteye kadar uzanır.

Baysalların yaptırdığı kreşe giren bir çocuk; ilk ve ortaokul, üniversite hatta doktora seviyesine kadar vakfın eserlerinde eğitim görebilir, yaşlılıkta huzurevinde kalabilir. Bu yardımseverliği İzzet Baysal'a halkımızın gönlünde özel bir yer kazandırmıştır.

İzzet Baysal 1994 yılında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından "T.C. Devlet Üstün Hizmet Madalyası" ile onurlandırılmıştır. İzzet Baysal'a, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, ODTÜ, Mimar Sinan Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi senatoları "Eğitimde Onursal Doktora" payesi vermiştir. TBMM 2006 Yılında İzzet Baysal Vakfına TBMM Üstün Hizmet Ödülü vermiştir.

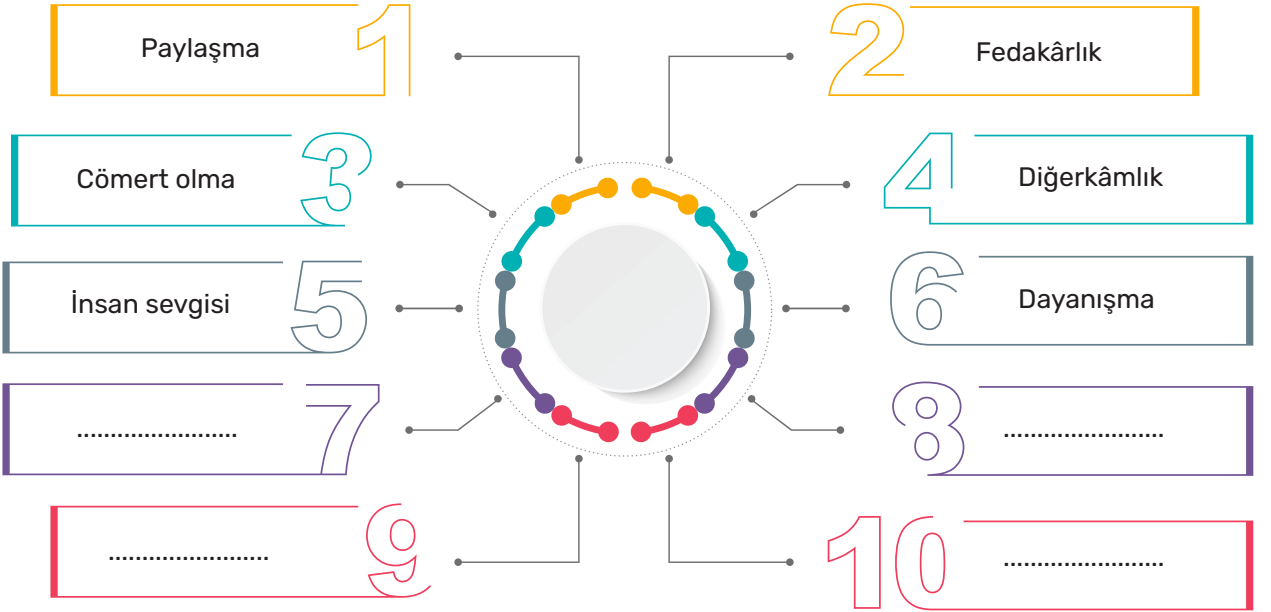
Büyük hayırsever İzzet Baysal'a, hayatı boyunca yaptığı hayırlardan hangisinin daha anlamlı ve değerli olduğu sorulduğunda "Halkımızın ve gençlerimizin bakışlarında hissettiğim sevgi, bunların hepsine bedeldir." cevabını vermiş ve çok sevdiği gençlere şöyle seslenmiştir: "Sevgili gençler; size sunabildiğim bu imkânları dürüst ve gayretli çalışmaya, tasarruflu davranmaya ve sebatkâr olabilmeye borçluyum. Sizin de aynı ilkelerle benzer imkânlara erişebileceğinizden eminim.", "Sevgili gençler! İçinizden nice Baysallar çıkacağına yürekten inanıyor ve sizleri seviyorum.", Bolululara ise "Bolulular! Bu vakıf sizindir, ona sahip çıkınız." demiştir.

İzzet Baysal, 5 Mart 2000 tarihinde İstanbul'da hayata gözlerini kapatmıştır. Muazzam bir katılımla, kendi isteği ve Bakanlar Kurulu kararı ile kampüsteki anıt mezarına, çok sevdiği üniversite gençliğinin ve halkımızın kalbine defnedilmiştir.

<http://www.ibu.edu.tr/izzet-baysalin-hayati>

- Metne göre İzzet Baysal'ı başarıya götüren sahip olduğu hangi değerlerdir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.
- İzzet Baysal'ın, hayatı boyunca yaptığı hayırlardan hangisinin daha anlamlı ve değerli olduğu sorulduğunda "Halkımızın ve gençlerimizin bakışlarında hissettiğim sevgi, bunların hepsine bedeldir." cevabını vermesini yardımseverlik ve insan sevgisi bağlamında değerlendiriniz.
- Yardımsever bireylerin buldukları topluma ve insanlığa katkıları nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Yardımsever olmanın bireye katkıları nelerdir? Deneyimlerinizden yola çıkarak anlatınız.
- Günümüzde veya tarihte yardımseverliği ile bilinen şahsiyetlere örnekler veriniz.
- Bir toplumda yardım kuruluşlarına, sosyal yardım projelerine sıkça rastlanması bize o toplum hakkında hangi bilgileri verir? Düşüncelerinizi açıklayınız.

2. Yardımsever bireylerde bulunması gereken özelliklerin yer aldığı bilgi grafiğini öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Öğrencilerden grafikteki özelliklere uygun örnekler vermelerini ve boş bırakılan yerlere yardımsever bireylerde bulunması gereken diğer özellikleri eklemelerini isteyiniz.

Görsel 2

Aile ile İrtibatlı Etkinlik

12

YARDIMSEVERLİKTE
MİMAR

3. Metni öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden verilen görevi yerine getirmelerini isteyiniz.

Vakıf, tarih boyunca süregelen yardımlaşma ve dayanışma duygusunun kurumsallaşmış hâlidir. O hâlde vakıf tüm insanlığın mutluluğunu amaçlayan bir sistemler bütünüdür. Vakıflar, tarih boyunca hangi amaçlarla kurulmuş olurlarsa olsunlar, İslâm ve Türk dünyasında birbirinden önemli çok çeşitli hizmetleri üstlenerek günümüzde modern devletin yapmakta olduğu çok sayıda kamusal görevi yüzyıllarca başarıyla yerine getirmişlerdir. Vakıflar, aynı zamanda servetin zengin kesimlerden toplumun daha fakir kesimlerine doğru akışını önemli ölçüde gerçekleştirerek sosyal dengelerin kurulmasında ve sosyal bütünleşmenin sağlanmasında, içtimaî barışın sürekliliğinde, sınıf çatışmalarının önlenmesinde, kamunun hizmet taleplerinin yerinde karşılanmasında, siyasi ve ekonomik istikrarın sağlanmasında da merkezî yönetimlerin en büyük yardımcıları olmuşlardır.

<https://www.vgm.gov.tr/kurumsal/tarihce/tarihte-vakiflar>

GÖREV

İzzet Baysal örneğinde yardımseverliğin ve bir yardımseverlik kuruluşu olarak vakıfların birey ve toplum için önemi görülmektedir. Sizler de böyle bir kuruluştaki gönüllü olarak yer almak için;

- T.C. İçişleri Bakanlığının <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarına-gore-dernekler> adresinden bulunduğunuz il ve ilçede bulunan vakıfları aileniz ile birlikte inceleyiniz.
- Belirlediğiniz bir vakfa ailenizle üye olunuz.
- Hangi vakfa, neden üye olmak istediğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yardımseverliğin topluma katkısını bilirim.		
Yardımlaşmanın toplumsal bütünlüğü sağladığına inanırım.		
Sahip olduğum imkânları paylaşma konusunda gönüllü olurum.		
Maddi ve manevi paylaşımların mutluluk kaynağı olduğunu fark ederim.		
Başkalarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olurum.		

- 1. Etkinlik, <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/42403.pdf> (E. T.: 19.05.2022, E.S.: 15.23)
- 1. Etkinlik, <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf> (E. T.: 19.05.2022, E.S.: 15.33)
- 1. Etkinlik, Has Hacıp, Y. (2015). *Kutadgu Bilig*. (Ed.) Erdal Çakıcıoğlu. Akvaryum yayınları.
- 2. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 3. Etkinlik, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bilecik/gezilecekyer/osmanli-devlet-armasi> (E. T.: 15.07.2022, E.S.: 19.11)
- 3. Etkinlik, Başar, T. (2018). Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler. *Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi*. (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Ekici, C. (2006). *Gökkubbe Altında Birlikte Yaşamak*. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- 5. Etkinlik, Mutlu, İ. (1993). *Dört Halife Devri*. İstanbul:Mutlu.
- 5. Etkinlik, Has Hacıp, Y. (2015). *Kutadgu Bilig*. (Ed.) Erdal Çakıcıoğlu. Akvaryum yayınları.
- 7. Etkinlik, *Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi*. (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Başar, T. (2018). Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler. *Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi*. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/501199> (E. T.: 13.05.2022, E.S.: 22.45)
- 8. Etkinlik, <https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=1335> (E. T.: 09.06.2022, E. S: 10.25) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, http://hopa.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/12223916_vedaHutbesi.pdf (E. T.: 20.06.2022, E.S.: 11.38)
- 12. Etkinlik, <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=4&SAYFA=411> (E. T.: 02.07.2022, E.S.: 11.44) (Düzenlenmiştir.)

- 1. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 2. Etkinlik, <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=3&SAYFA=291&SRC=do%C4%9Fru%20s%C3%B6yledin> (E. T.: 15.06.2022, E.S.: 10.44)
- 2. Etkinlik, Güngör, A. (2018). Hazret-İ Ali'nin Hazret-i Peygamber'e Vekâleti. *İslam Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 3, 23-49. <https://dergipark.org.tr/en/pub/itad/issue/38704/372053> (E. T.: 13.06.2022, E.S.: 20.38)
- 2. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sevr-magarasi> (E. T.: 12.06.2022, E.S.: 11.13)
- 2. Etkinlik, <https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=30721> (E. T.: 02.06.2022, E.S.: 20.07)
- 4. Etkinlik, <https://dergi.diyaret.gov.tr/> (E. T.: 01.07.2022, E.S.: 09.18)
- 4. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/comertlik> (E. T.: 01.07.2022, E.S.: 11.35)
- 4. Etkinlik, <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf> (E. T.: 01.07.2022, E.S.: 11.45)
- 5. Etkinlik, Elçin, Ş (1966). *Tuz-Ekmek Hakkı Deyimi Üzerine*. Reşit Rahmeti Arat İçin. Ankara: TKAE
- 5. Etkinlik, Samsakçı, M. (2012). Türk Kültür ve Edebiyatında Tuz ve Tuz Ekmek Hakkı. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 36 (36), 181-199. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iutded/issue/17032/178462> (E. T.: 22.07.2022, E.S.: 18.46)
- 5. Etkinlik, Has Hacıp, Y. (2015). *Kutadgu Bilig*. (Ed.) Erdal Çakıcıoğlu. Akvaryum yayınları.
- 5. Etkinlik, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/913643> (E. T: 18.07.2022, E.S: 09.17)
- 5. Etkinlik, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/levni> (E. T: 18.07.2022, E.S: 09.27)
- 6. Etkinlik, https://dereftlikortaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/66/10/714003/dosyalar/2020_12/29220432_29102854_5_3_turk_sanliurfa.pdf (E. T: 20.07.2022, E.S: 15.48)
- 7. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/mektup-goturdugu-koyde-buldugu-kugu-ile-postacinin-garip-dostlugu-37-yildir-suruyor/2128824> (E. T: 25.07.2022, E.S: 22.03) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik (1), <https://islamansiklopedisi.org.tr/hasan-can-celebi> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 09.25) (Düzenlenmiştir.)

KAYNAKÇA

- 8. Etkinlik (2), Uluçay, M. Ç. Mehterhane, s. 45.
- 8. Etkinlik, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/atayi-en-cok-seven-kisi-salih-bozok-440440.html> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 09.35) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Cicero, (1998). Yaşlılık Dostluk, Çev. Ayşe Sarıgöllü- Türkan Tunga, İstanbul.
- 8. Etkinlik, Has Hacıp, Y. (2015). Kutadgu Bilig. (Ed.) Erdal Çakıcıoğlu. Akvaryum yayınları.
- 8. Etkinlik, http://isamveri.org/pdfdrq/D01732/2017/2017_CICEKH.pdf (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 09.41) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/emekli-isci-53-kedinin-dedesi-oldu/738283> (E. T.: 01.06.2022, E.S.: 14.00) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, <http://www.ibt.gov.tr/tr-TR/kurumsal/Birimler/VeterinerHizmetleriMd/Documents/AriYetistiriciligiEgitimi/KoloniYapisiveG%C3%B6revleri.pdf> (E.T.: 20.07.2022, E.S.: 06.08) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, <https://dergi.diyanet.gov.tr/makaledetay.php?ID=9377> (E.T.:20.07.2022, E.S.: 05.35) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Akman, A. (2009). *Gelenek Görenek ve İnançlar*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

DÜRÜSTLÜK

3

- 1. Etkinlik, Nayır, Y. N. (1995). *Tevfik Fikret*. Varlık Yayınları.
- 1. Etkinlik, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=19906&P5=H&page1=47&page2=47 (E. T: 19.07.2022, E.S: 12.55)
- 3. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/asilsiz-ihbarlar-icin-ahlaki-ve-vidani-sorumluluk-cagrisi/2468121> (E.T.:09.05.2022, E.S.: 17.18)
- 4. Etkinlik: https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/data/619cf34813b8768f14ee21b7/Ahiname_14_031221.pdf (E.T.: 09.06.2022, E.S.: 23.54)
- 4. Etkinlik, <https://hadislerleislam.diyanet.gov.tr/sayfa.php?CILT=3&SAYFA=576> (E. T: 01.07.2022, E.S: 18.53)
- 5. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 6. Etkinlik, Tanrıkulu, A. *Lisan-ı Hal ile Davet*. http://isamveri.org/pdfdrq/D287786/2021/2021_TANRIKLU.pdf (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Tatlıoğlu, K. (2012). *Bir Kavram Olarak Ahilik: Sosyal Psikolojik Bir Yaklaşım*. 2. Uluslararası Ahilik Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Cilt I, ss. 149-164. Kırşehir.
- 8. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 9. Etkinlik, <https://www.diyanet.tv/prof-dr-iskender-pala-ile-ayine-i-devran/video/soz-vermek--prof-dr-iskender-pala-ile-ayine-i-devran-27-bolum> (E.T.:11.05.2022, E.S.: 14.10)
- 9. Etkinlik, Video: <https://www.diyanet.tv/sefkat-medeniyeti/video/sefkat-medeniyeti-4-bolum--yitik-tasi> (E.T.:15.05.2022, E.S.: 08.01)
- 10. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 11. Etkinlik, <https://gordes.bel.tr/SEHITMAKBULEHANIM> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 11.23)
- 11. Etkinlik, Dayanç, M. (2012). Hatıralar Işığında Mehmet Âkif Ersoy'un Karakteri. Türk Yurdu. Sayı: 301, Eylül.
- 12. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/spor/paralimpik-sporcu-kaybettigi-madalyalarına-kavusmayi-bekliyor/2616792> (E. T: 27.07.2022, E.S: 11.48) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, <https://www.diyanet.tv/yitik-tasi-dayanisma-ve-durustluk-ornegi> (E. T: 27.07.2022, E.S: 12.14) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Video: <https://www.diyanet.tv/sefkat-medeniyeti/video/sefkat-medeniyeti-4-bolum--yitik-tasi> (E. T: 26.08.2022, E.S: 17:01)
- 13. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.

ÖZ DENETİM

4

- 3. Etkinlik, https://haymehatunanaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/26/14/967595/dosyalar/2020_10/22101948_Hayme_Hatun_Anaokulu_ozdenetim.docx?CHK=900587b50b44b15b56d919f912bd759d (E. T.: 06.08.2022, E. S.: 15.00)
- 3. Etkinlik, Hamilton, J.R. (2011). *İyi ve Kötü Prens Öyküsü*. (Çev.) Köken, V.. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- 3. Etkinlik, <https://selcuklu.meb.gov.tr/www/ozdenetim-40/icerik/556> (E. T.: 06.08.2022, E. S.: 15.05)
- 5. Etkinlik, Yıldırım, Y. (2018). H. Çalışkan ve T. Öntaş (Ed.), *Biyografilerle Değerler Eğitimi Etkinlik Kitabı* (ss. 182-202). *Mehmet Ali Kağıtçı ve Çalışkanlık*. Ankara: Pegem Akademi.
- 8. Etkinlik, <https://www.munzur.edu.tr/fuatsezgin/pages/fsezginhakkinda.aspx> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 14.25) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik 1, Uğur, M. (2017). *Değer Verdiklerimizden Değerlerimiz*. İstanbul: Edam. (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik 2, <https://selcuklu.meb.gov.tr/www/ozdenetim-40/icerik/556> (E. T.: 06.08.2022, E. S.: 15.05) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf> (E.T.:17.05.2022, E.S.: 10.50)
- 10. Etkinlik, Sarıtaç, H. (2019). *Ayetler Ve Hadisler Işığında Öfke Yönetimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- 11. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/artan-dijital-bagimlilikla-mucadele-icin-cocuklara-oz-denetim-kazandirilmasi-tavsiye-edildi-/2169539> (E.T.:19.05.2022, E.S.: 11.45)

SABIR

5

- 1. Etkinlik, https://kirikkale.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_02/11121036_sabiremel1.pdf (E.T.:17.05.2022, E.S.: 10.50)
- 2. Etkinlik, (Eliüşük A., 2014. *Sabır Eğiliminin Öz-Belirleme Öz-Anlayış Ve Kişilik Özellikleri Açısından İncelenmesi*. Doktora Tezi, Konya. <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12452/480/Sab%20c4%b1r%20E%20c4%9filiminin%20c3%96z-Belirleme%20c3%96z-Anlay%20c4%b1c5%9f%20Ve%20Ki%20c5%9filik%20c3%96zellikleri%20A%20c3%a7%20c4%b1s%20c4%b1ndan%20c4%b0ncelenmesi.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (E.T.:13.05.2022, E.S.: 18.10)
- 3. Etkinlik, <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/adem.caliskan/139232/15-Monna%20Rosa%20I-Sezai%20Karako%C3%A7-Adem%20C3%87ALI%20C5%9EKAN-303.pdf> (E. T: 08.07.2022, E.S: 12.44)
- 4. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 4. Etkinlik, Oğuzcan, Ü. Y. (1991). *Âşık Veysel-Dostlar Beni Hatırlasın, Bütün Şiirleri, Sanatı, Hayatı*. Özgür Yayın Dağıtım, 9. Baskı.
- 4. Etkinlik, Has Hacıp, Y. (2015). *Kutadgu Bilig*. (Ed.) Erdal Çakıcıoğlu. Akvaryum yayınları.
- 5. Etkinlik, Okçu, D. & Platin, U. (2018). Evaluation Of Perception Of Secondary School Students About Value Of Patience. *Batman Üniversitesi İslami İlimler Hakemli Dergisi*, 2(1), 102-113. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/496170> (E. T: 27.07.2022, E.S: 11.48)
- 6. Etkinlik, <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf> (E.T.:17.05.2022, E.S.: 13.50)
- 7. Etkinlik, <https://rize.meb.gov.tr/rista/caydanlik-dergi.asp?d=oku&id=4444> (E. T.: 18.09.2022, E.S.: 18.20) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/160458> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 18.21) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/112218/yokAcikBilim_10224915.pdf?sequence=-1&isAllowed=y (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 18.33) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Sançar, A. (2015). Aziz Sançar'ın Kendi Kaleminden Hayatı ve Bilimi (Çev. M. Öztürk) içinde, (s. 24-25). Ankara: Tübitak Popüler Bilim Kitapları
- 9. Etkinlik, <https://eskisehir.ktb.gov.tr/Eklenti/44529.nasihatlerkitabiyetiskinlericinpdf.pdf?0> (E. T: 19.07.2022, E.S: 12.55)
- 9. Etkinlik, <https://sozluk.gov.tr/> (E. T: 19.07.2022, E.S: 13.11)
- 10. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

- 11. Etkinlik, https://hatemogluilkokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/17/739139/icerikler/yasli-baba-ve-oglu_1845608.html?CHK=8915a421f3c1b302add6612a8f155eb9 (E. T: 08.07.2022, E.S: 12.34)
- 12. Etkinlik, Karagöz, İ. *Kur'an ve Hadislerin Işığında Sabır ve İnsan*. <https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=19781> (E. T: 01.07.2022, E.S: 23.25)

SAYGI

6

- 1. Etkinlik, Kırıl, E. (2018). Kayıp Giden Bir Değer: Saygı. *Çağdaş Yönetim Bilimler Dergisi* 5(1): 5. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/465807> (E.T.:17.05.2022, E.S.: 11.50)
- 3. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 5. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 5. Etkinlik, <https://sozluk.gov.tr> (E. T: 18.07.2022, E.S: 22.03)
- 6. Etkinlik, <https://eden.ktb.gov.tr/TR-127839/bitlis--nemrut-krater-golu.html> (E.T.: 15.05.2022, E.S.: 16.30)
- 8. Etkinlik, <http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/TDB01/unite4/files/basic-html/page18.html> (E. T: 05.07.2022, E.S: 11.21)
- 9. Etkinlik, <https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/dusunuyorum/index.html#p=61> (E. T: 25.08.2022, E.S: 18.17)
- 10. Etkinlik, Taşdoğan, A. D., (2008). *Konut Mobilyasının Gelişimi Üzerine Bir İnceleme, Gaziantep Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- 9. Etkinlik, Video: <https://csb.gov.tr/iklim-degisikligi-filmi-video-galeri> (E. T: 21.08.2022, E.S: 22.35)
- 10. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/komsu> (E. T: 17.07.2022, E.S: 10.00)
- 11. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.

SEVGİ

7

- 1. Etkinlik, <https://sozluk.gov.tr> (E. T: 28.07.2022, E.S: 12.00)
- 2. Etkinlik, <https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2014/11/20141118.pdf> (E. T: 11.07.2022, E.S: 22.45)
- 2. Etkinlik, <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=7&SAYFA=665> (E. T: 11.07.2022, E.S: 23.33)
- 3. Etkinlik, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/yalova/gezilecekyer/yuruyen-kosk> (E. T: 01.07.2022, E.S: 23.13)
- 3. Etkinlik, Köroğlu, V. (2009). Çevreci Atatürk. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 57-69. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cagsbd/issue/44610/554089> (E. T: 01.07.2022, E.S: 23.23)
- 3. Etkinlik, Çalışkan, H. ve Öntaş, T. (2018). *Biyografilerle Değerler Eğitimi Etkinlik Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi
- 4. Etkinlik, <https://turkoloji.cu.edu.tr/HALK%20EDEBIYATI/32.php> (E. T: 02.07.2022, E.S: 18.41)
- 4. Etkinlik, Çalışkan, H. ve Öntaş, T. (2018). *Biyografilerle Değerler Eğitimi Etkinlik Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- 5. Etkinlik, Kristin Hannah, K. *Bülbül*. Pegasus Yayınları, s. 532.
- 5. Etkinlik, Cesur, D. *Sabırlı Aileler Merhametli Çocuklar Yetiştirir*. Yediveren Yayınları, s. 206.
- 5. Etkinlik, Fromm, E. *Sevme Sanatı*. Payel Yayınları, s. 32.
- 7. Etkinlik, <https://www.unesco.org.tr/Home/AnnouncementDetail/388> (E. T: 17.07.2022, E.S: 12.15)
- 8. Etkinlik, <https://dergi.diyaret.gov.tr> (E. T: 07.07.2022, E.S: 14.03)
- 8. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kusevi> (E. T: 07.07.2022, E.S: 14.22)
- 9. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/hediye> (E. T: 11.07.2022, E.S: 11.02)
- 9. Etkinlik, Şeker, A. Hediye ve Hediye Satın Alma Davranışlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- 9. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/hediye> (E. T: 11.07.2022, E.S: 11.11)
- 10. Etkinlik, Yıldız, D. Ç. (2011). İbrahim Zeki Burdurlu'nun Eserlerinde Sevgi Değeri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (29), 203-230. (Düzenlenmiştir.)

- 1. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 3. Etkinlik, <https://www.egm.gov.tr/ataturkun-turk-polisi-ile-ilgili-sozleri> (E.T: 09.06.2022, E.S: 22.57)
- 4. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 7. Etkinlik (1), Kan Bağışı. <https://www.kanver.org>. Kongre Bildiri Kitabı.
- 7. Etkinlik (2), <http://www.tphd.org.tr/yeni-tip-koronavirus-salgini-sirasinda-kan-bagisinin-onemi/> (E.T: 19.06.2022, E.S: 21.15)
- 7. Etkinlik (3), Hablemitoğlu, Ő., Özkan, Y., & Yıldırım, U. F. (2010). Bir Fedakâkarlık Örneği Olarak" Kan Bağışı". *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 20(20), 67-78.
- 7. Etkinlik, Video: <http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=38954> (E. T: 21.08.2022, E.S: 22.37)
- 8. Etkinlik, Video: <https://www.csb.gov.tr/plastik-atik-temali-tanitim-filmi-video-galeri> (E. T: 21.08.2022, E.S: 22.40)
- 9. Etkinlik, https://www.wwf.org.tr/ne_yapiyoruz/iklim_degisikligi_ve_enerji/iklim_degisikligi/ (E. T: 04.07.2022, E.S: 10.03)
- 11. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/oktay-sinanoglu-turkce-asigi-milli-kultur-savunucusu/2213236> (E. T.: 13.08.2022, E.S.: 20.53) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Sinanoğlu, O. (2011). *Bye Bye Türkçe*. İstanbul: Bilim + Gönül.

- 1. Etkinlik, <https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/resmi-simgeler/fors/> (E.T.10.08.2022, 09.58)
- 1. Etkinlik, <https://islamansiklopedisi.org.tr/malazgirt-muharebesi> (E.T.10.08.2022, 10.00)
- 2. Etkinlik, https://behcetcanbaz.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/11/970068/dosyalar/2020_03/17231607_BYR_YOLCUYA_-_SYR.pdf (E.T. 10.08.2022, 22.40)
- 2. Etkinlik, <http://tunceli.meb.gov.tr/canakkale/biryolcusuirakan yazı.html> (E.T. 10.08.2022, 22.44)
- 2. Etkinlik, Video: https://webtvpanel.kultur.gov.tr/WebTV_Content/Publish/06032017130643/18imartisehitlerianmaigunuikamuispotu-1080p.mp4 (E.T. 10.08.2022, 22.20)
- 3. Etkinlik, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/gaziantep/kulturatlasi/sahn-bey> (Düzenlenmiştir.) (E.T: 21.05.2022, E.S: 17.10)
- 3. Etkinlik, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/hasan-tahsin-osman-nevres-bey-1888-1919/> (Düzenlenmiştir.) (E. T:21.05.2022, E.S: 17.10)
- 3. Etkinlik, <http://www.bor.gov.tr/kahraman-sehit-omer-halisdemir> (Düzenlenmiştir.) (E.T: 21.05.2022, E.S: 17.15)
- 3. Etkinlik (1), https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_b_sd.birlesim_baslangic_yazici?P4=4501&P5=B&page1=12&page2=12 (Düzenlenmiştir.) (E.T: 21.05.2022, E.S: 17.18)
- 4. Etkinlik, Çam, O. ve Çılgınoğlu, H. (2021). Yöresel Mutfağların Gastronomi Turizmindeki Önemi: Kastamonu Mutfağı Örneği. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt:6 No:1.
- 4. Etkinlik, Özakpınar, Y. (1997). *İslâm Medeniyeti ve Türk Kültürü*. sh.139. İstanbul,
- 4. Etkinlik, <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/turkkahvesikulturuvegelenegi> (E.T: 26.08.2022, E.S: 15:43)
- 4. Etkinlik, https://turkoloji.cu.edu.tr/ALK%20FEDEBIYATI/mehmet_yardimci_geleneksel_kultur_asiklar_kina.pdf (E. T: 26.08.2022, E.S: 16:07)
- 5. Etkinlik, https://www.thk.org.tr/vecihi_hurkus (E. T: 18.08.2022, E.S: 21.00)
- 5. Etkinlik, <http://www.sivas.gov.tr/nuri-demirag> (E. T: 18.08.2022, E.S: 21.10)
- 5. Etkinlik, <https://www.savunmasanayi.org/bandirma-fuze-kulubu-ve-ilk-turk-fuzesi/> (E. T: 18.08.2022, E.S: 21.20)
- 6. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 7. Etkinlik, <http://climatechange.boun.edu.tr/karbon-ayakizi/> (E. T: 05.08.2022, E.S: 11.34)
- 9. Etkinlik, Balevi, E. *Mustafa Kemal Atatürk'ün Strateji Uygulamaları*.

KAYNAKÇA

- 9. Etkinlik, https://kho.msu.edu.tr/hakkinda/harbiyeli_ataturk/askeri_gorevleri.html (E. T: 03.08.2022, E.S: 16.20)
- 9. Etkinlik, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/> (E. T: 03.08.2022, E.S: 16.30)
- 9. Etkinlik, <https://hatay.ktb.gov.tr/TR-60863/ataturk-ve-hatay.html> (E. T: 03.08.2022, E.S: 16.42)
- 9. Etkinlik, Çakır, Ş. (2022). *Sakarya Meydan Muharebesi'nin Askeri Stratejisi*. Akademik Açı, 2(1), s. 6691.
- 10. Etkinlik, <https://gordes.bel.tr/SEHITMAKBULEHANIM> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 11.23) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Sezai Karakoç, *Sütun*. Diriliş Yayınları.
- 11. Etkinlik, Karaalioğlu, S. K. (1978). *Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp ve Aka.
- 11. Etkinlik, <https://kmu.edu.tr/sayfa/19/hakimizda/karamanoglu-mehmet-bey-hakkinda/tr> (E. T.: 18.09.2022, E.S.: 21.23)
- 12. Etkinlik, Yazar tarafından hazırlanmıştır.
- 13. Etkinlik, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/87592/yokAcikBilim_10237983.pdf?sequence=1&isAllowed=y (E. T: 04.08.2022, E.S: 18.37)
- 14. Etkinlik, Batmaz, N. Y. ve Biçici, G. (2021). Türkiye'de Somut Kültürel Mirasın Korunması Üzerine Bir Alan Araştırması: Kırıkkale-Delice Örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*. <https://doi.org/10.33712/mana.827589> Yıl: 2021, Cilt: 4, Sayı: 1, ss.97-110. (E. T: 14.08.2022, E.S: 07.55)
- 14. Etkinlik, İsmep Rehber Kitaplar. *Kültürel Mirasın Korunması*. Haziran 2014, İstanbul. <https://www.guvenliyasam.org/wp-content/uploads/2016/02/KULTUREL.pdf> (E. T: 14.08.2022, E.S: 08.15)
- 14. Etkinlik, <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-12744/karagoz.html> (E.T: 15.08.2022 E.S:13.10)
- 14. Etkinlik, <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-202375/ebru--turk-kagit-susleme-sanati.html> (E.T:15.08.2022, E.S: 13.12)
- 14. Etkinlik, <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-202345/nevruz-tr.html> (E.T:15.08.2022, E.S: 13.14)
- 14. Etkinlik, <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/asure> (E.T:15.08.2022, E.S: 13.22)

YARDIMSEVERLİK

10

- 2. Etkinlik, Video: <https://www.diyaret.tv/sefkat-medeniyeti/video/sefkat-medeniyeti-8-bolum--sadaka-tasi> (E.T:22.08.2022, E.S: 14.12)
- 3. Etkinlik, <https://www.mfa.gov.tr/turkiye-irlanda-siyasi-iliskileri-tr.mfa> (E.T: 29.04.2022, E.S: 01.00)
- 3. Etkinlik, Kişi, Ş. S. (2020). Hint Müslümanlarının Osmanlı Devleti ve Türkiye'ye Yardımları (1911-1923). *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*. 16 (32). http://www.ctad.hacettepe.edu.tr/16_32/13.pdf (E.T: 29.04.2022, E.S: 13.00)
- 4. Etkinlik, <https://www.aile.gov.tr> (E.T: 13.06.2022, E.S: 11.10)
- 4. Etkinlik, <https://www.kizilay.org.tr/raporlar> (E.T: 13.06.2022, E.S: 11.13)
- 4. Etkinlik, <https://www.vgm.gov.tr/vakif-islemleri/vakif-istatistikleri/yeni-vakiflar> (E.T: 13.06.2022, E.S: 11.15)
- 4. Etkinlik, <https://www.siviltoplum.gov.tr> (E.T: 13.06.2022, E.S: 11.17)
- 5. Etkinlik, Aktepe, V. (2010). *İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Yardımseverlik Değerinin Etkinlik Temelli Öğretimi ve Öğrencilerin Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi.
- 5. Etkinlik, Şimşek, T. ve İnce, Ö. *Kutadgu Bilig ile Değerler Eğitimi*. www.turkishstudies.net/education (E.T: 18.05.2022, E.S: 09.27)
- 6. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turk-kizilaydan-kan-bagisina-ozel-mobil-uygulama/2553838> (E.T: 22.05.2022, E.S: 13.16)
- 6. Etkinlik, <https://www.kizilay.org.tr/neler-yapiyoruz/kan-hizmetleri> (E.T: 22.05.2022, E.S: 13.18)
- 7. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turkiye-depremedeler-icin-tek-yurek-oldu/1724719> (E.T: 01.05.2022, E.S: 19.22)
- 7. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/marmaristeki-orman-yanginini-sondurme-calismalarina-gonullulardan-destek/2620964> (E.T: 01.05.2022, E.S: 19.32)
- 7. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/sel-bolgesindeki-askerler-vatandaslarin-esyalarinin-tasinmasina-da-yardim-ediyor/2342984> (E.T: 01.05.2022, E.S: 19.37)
- 8. Etkinlik, <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=2&SAYFA=487> (E.T: 07.05.2022, E.S: 22.47)

KAYNAKÇA

- 9. Etkinlik (1), <https://abaum.ksu.edu.tr/Default.aspx?SId=27685> (E. T.: 14.08.2022, E.S.: 09.02) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik (2), Aktepe, V. (2014). Etkinlik Temelli Değer Eğitiminin Öğrencilerin Yardımseverlik Tutumlarına Etkisi, cilt. 2, s. 17-49. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2151293> (E. T.: 14.08.2022, E.S.: 09.05) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, https://www.trtturk.com.tr/haber/turkiye/avustralya-da-turk-bilim-insanina-gonulluluk-odulu_5802 (E. T.: 14.08.2022, E.S.: 09.14)
- 10. Etkinlik, <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/meslek-lisesi-ogrencilerinden-54-bin-in-uzerinde-eve-destek/2579098> (E. T.:10.06.2022 E. S.: 16.42)
- 11. Etkinlik, Video: <https://www.diyaret.tv/sefkat-medeniyeti/video/sefkat-medeniyeti-2-bolum--zimem-defteri> (E.T: 22.08.2022, E.S: 23.27)
- 12. Etkinlik, <http://www.ibu.edu.tr/izzet-baysalin-hayati> (E. T.: 16.09.2022, E.S.: 17.17) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, <https://www.vgm.gov.tr/kurumsal/tarihce/tarihte-vakiflar> (E. T.: 16.09.2022, E.S.: 17.27) (Düzenlenmiştir.)

ADALET

1

- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:58032830 (E. T: 19.07.2022, E.S: 17.42)
- 2. Etkinlik, Görsel 2: www.shutterstock.com/ID:1913730847 (E. T: 02.07.2022, E.S: 11.44) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Bilgi Köşesi: https://www.freepik.com/free-vector/colorful-infographic-steps-flat-design_4906167.htm#&position=3&from_view=collections (E. T: 10.07.2022, E.S: 18.14) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:25975723 (E. T: 12.05.2022, E.S: 21.00)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:36517989 (E. T: 01.07.2022, E.S: 19.27)
- 3. Etkinlik, Görsel 3: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/09/07/thumbs_b_c_0b1a7bd92d7fc4423994cb2e82106c01.jpg (E. T: 15.07.2022, E.S: 20.34) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:75751782 (E. T: 15.08.2022, E.S: 19.08)
- 4. Etkinlik, Not: https://www.freepik.com/free-vector/infographic-element-collectio_4333041.htm#&position=12&from_view=collections#position=12 (E. T: 11.07.2022, E.S: 23.33) (Düzenlenmiştir.)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: Görsel tasarımcı tarafından düzenlenmiştir. (www.123rf.com/ID:148038825, www.shutterstock.com/ID:2057252423, www.123rf.com/ID:58933786, www.123rf.com/ID:44405422) (E. T: 01.10.2022, E.S: 15.45)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:185852339 (E. T: 01.07.2022, E.S: 15.57)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: https://kutahya.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_08/09144525_IMG_0375.jpg (E. T: 02.07.2022, E.S: 10.40)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:2118155747 (E. T: 01.07.2022, E.S: 18.53)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:36517989 (E. T: 01.07.2022, E.S: 19.27)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: <https://cihanhukumdari.istanbul.edu.tr/uploads/kanuni-sultan-suleyman-kimdir.jpg> (E. T: 01.07.2022, E.S: 13.38) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:189231579 (E. T: 18.07.2022, E.S: 09.17) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:28767173 (E. T: 27.07.2022, E.S: 11.48)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:85060223 (E. T: 10.08.2022, E.S: 18.07) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:33638982 (E. T: 17.07.2022, E.S: 15.37)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1663250719 (E. T: 19.07.2022, E.S: 13.47) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Klaket: www.123rf.com/ID:189797522 (E. T: 19.07.2022, E.S: 12.55)

DOSTLUK

2

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1898508400 (E. T: 08.07.2022, E.S: 10.11) (Düzenlenmiştir.)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: <https://uploads0.wikiart.org/images/pablo-picasso/friendship-1908.jpg!Large.jpg> (E. T: 08.07.2022, E.S: 12.44)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: Hattat Yusuf Bilen özel dijital arşivi.
- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:53275458 (E. T: 01.07.2022, E.S: 23.24) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:58673043 (E. T: 05.07.2022, E.S: 21.21) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:93452628 (E. T: 17.07.2022, E.S: 10.00)
- 4. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:20443719 (E. T: 17.07.2022, E.S: 11.38)
- 4. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:46619039 (E. T: 17.07.2022, E.S: 11.42)
- 4. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:65645933 (E. T: 17.07.2022, E.S: 12.15)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:44495694 (E. T: 07.07.2022, E.S: 18.53)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:43311784 (E. T: 11.07.2022, E.S: 23.33) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2021/01/31/thumbs_b_c_a9834fb2308fdea680d6ac0f34bc043f.jpg?v=131626 (E. T: 22.08.2022, E.S: 12.11)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: www.shutterstock.com/ID:1479239243 (E. T: 24.08.2022, E.S: 17.44)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 7. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:15463978 (E. T: 24.08.2022, E.S: 17.50)
- 7. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:45516688 (E. T: 24.08.2022, E.S: 17.52)
- 7. Etkinlik, Görsel 5: www.shutterstock.com/ID:7734709 (E. T: 24.08.2022, E.S: 17.55)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.shutterstock.com/ID:2093217889> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 10.03)
- 8. Etkinlik, Görsel 2: <http://www.malatya.gov.tr/kurumlar/malatya.gov.tr/Resimler/Menu%20Resimler/Atat%C3%BCrk%20Malatya/aturk-ve-malatya-1.jpg> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 10.04)
- 8. Etkinlik, Görsel 3: <https://tr.123rf.com/ID:189109857> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 10.07) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Görsel 4: <https://www.shutterstock.com/ID:553355983> (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 10.07) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: https://aa.com.tr/uploads/TempUserFiles/haber%2F2017%2F01%2Fkedi_dede_555_2.jpg (E. T: 01.06.2022, E.S: 14.02)
- 9. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:43307306 (E. T: 21.07.2022, E.S: 19.38)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:186132306 (E. T: 21.07.2022, E.S: 16.16)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:63947672 (E. T: 29.08.2022, E.S: 00.24)
- 11. Etkinlik, Görsel1: www.123rf.com/ID:186979411 (E. T: 05.07.2022, E.S: 21.21) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:52659880 (E. T: 07.07.2022, E.S: 14.03) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:367148252 (E. T: 30.07.2022, E.S: 17:42)

DÜRÜSTLÜK

3

- 1. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.ktb.gov.tr/Resim/24862.tevfikfikret-bjpg.png?0> (E.T: 18.05.2022, E.S: 22.30)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: <https://mae.mehmetakif.edu.tr/yayinlar/akifi-anmak-asimi-yasamak.pdf> (E. T: 18.05.2022, E.S: 22.45) (Düzenlenmiştir.)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:124452588 (E. T: 18.05.2022, E.S: 23.10)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2022/01/07/thumbs_b_c_c83c49fda84d6c56e35c738f238687b0.jpg (E. T: 11.07.2022, E.S: 11.02)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1627340551 (E.T: 19.07.2022, E.S: 13.33)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:150053288 (E.T: 09.06.2022, E.S: 21.57)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1891399240 (E. T: 20.07.2022, E.S: 21.07)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:150414027 (E. T: 20.07.2022, E.S: 21.33)
- 5. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:23857803 (E. T: 20.07.2022, E.S: 21.55)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1970806205 (E. T: 24.07.2022, E.S: 20.31) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: https://mamesem.meb.k12.tr/meb_ays_dosyalar/64/01/214076/resimler/2013_12/k_02152441_ahilikhaftasi1.jpg (E. T: 04.07.2022, E.S: 10.03)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: <https://enabiz.gov.tr/document/media/image1.jpg> (E. T: 07.09.2022, E.S: 23:52)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:153411919 (E. T: 29.07.2022, E.S: 23:45)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: <https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2020/03/12/048793a424ba97f557c32baa9c4f2c6b.jpg> (E. T.: 18.09.2022, E.S.: 22.15)
- 11. Etkinlik, Görsel 2: <https://cide.kastamonu.edu.tr/images/2018/manset/3231/MA3.jpg> (E. T.: 18.09.2022, E.S.: 22.18)
- 11. Etkinlik, Görsel 3: https://uludag.edu.tr/dosyalar/veteriner/haberler/Mehmet_Akif_Ersoy/olum_yil_donumu/makif_ersoy_olum_yil_donumu.png (E. T.: 18.09.2022, E.S.: 22.23) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2022/06/18/thumbs_b_c_296e02ca3df7910aa0e8925184639a6c.jpg?v=115524 (E. T: 26.08.2022, E.S: 13:27)
- 12. Etkinlik, Görsel 2: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/773629> (E. T: 26.08.2022, E.S: 15:01)
- 13. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:125405076 (E. T: 26.08.2022, E.S: 13:27)
- 13. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:53494889 (E. T: 26.08.2022, E.S: 14:55)
- 13. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:75847898 (E. T: 26.08.2022, E.S: 15:02)

- 13. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:119421125 (E. T: 26.08.2022, E.S: 15:11) (Düzenlenmiştir.)
- 13. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:64002680 (E. T: 26.08.2022, E.S: 15:33)

ÖZ DENETİM

4

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:110725998 (E. T: 15.05.2022, E.S: 20:00)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:71176344 (E. T: 15.05.2022, E.S: 20:01)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:157840507 (E. T: 15.05.2022, E.S: 20:02)
- 1. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:19426905 (E. T: 15.05.2022, E.S: 20:05)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1710287131 (E. T: 23.06.2022, E.S: 11:18) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:53956393 (E. T:21.05.2022, E.S: 17:10)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:117301146 (E. T: 22.05.2022, E.S: 09:21)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:53373024 (E. T: 12.05.2022, E.S: 21:00)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:97614113 (E. T: 12.05.2022, E.S: 21:01)
- 5. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:156564293 (E. T: 12.05.2022, E.S: 21:02)
- 5. Etkinlik, Görsel 4: http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2016/260/096_101.pdf (E. T: 05.08.2022, E.S: 14:13) (Düzenlenmiştir.)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:189107412 (E. T: 18.08.2022, E.S: 21:00)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1127034671 (E. T: 26.08.2022, E.S: 19:15)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: https://www.munzur.edu.tr/fuatsezgin/Images/Slide/ana_odul3.jpg (E. T.: 13.09.2022, E.S.: 14.27) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1505543135 (E. T: 06.08.2022, E.S: 14:13)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:189147207 (E. T: 03.08.2022, E.S: 16:44) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:140781780 (E. T: 14.05.2022, E.S: 20:28)
- 11. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:43311743 (E. T: 03.08.2022, E.S: 18:52) (Düzenlenmiştir.)

SABİR

5

- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:43313629 (E. T: 05.08.2022, E.S: 10:52) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:184400083 (E. T: 05.08.2022, E.S: 11:34) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/11546> (E. T: 03.08.2022, E.S: 14:22) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:189107366 (E. T: 03.08.2022, E.S: 16:20) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: Müze idaresinden temin edilmiştir.
- 4. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:68980934 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:27)
- 4. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:57090023 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:29)
- 4. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:164683504 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:30)
- 4. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:11533214 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:32)
- 4. Etkinlik, Görsel 6: www.123rf.com/ID:42755895 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:33)
- 4. Etkinlik, Görsel 7: www.123rf.com/ID:43313538 (E. T: 25.08.2022, E.S: 18:43) (Düzenlenmiştir.)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:579065422 (E. T: 27.08.2022, E.S: 11:03) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.shutterstock.com/ID:414897154> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 11:02) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: <https://rize.meb.gov.tr/rista/images/edergi/6-7.jpg> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 11:12)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: <https://tr.123rf.com/ID:48991901> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 11:14)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.trthaber.com/dosyalar/images/LOGO.jpg> (E. T.: 14.09.2022, E.S.: 18:22) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Görsel 2: Sancar, A. (2015). *Aziz Sancar'ın Kendi Kaleminden Hayatı ve Bilimi*. (Çev. M. Öztürk) içinde, (s. 24-25). Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

- 9. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:52862484 (E. T: 25.07.2022, E.S: 11.03) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 2: <https://web.deu.edu.tr/atiksu/ana50/trad21.jpg> (E. T: 25.07.2022, E.S: 12.12)
- 9. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:146013125 (E. T: 25.08.2022, E.S: 14.27)
- 9. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:84779779 (E. T: 25.08.2022, E.S: 14.29)
- 9. Etkinlik, Görsel 5: <http://www.turktarim.gov.tr/img/HaberResimleri/329/700/tarladan-pazara-kadar-turk-ciftcisinin-yanindayiz.jpg> (E. T: 25.08.2022, E.S: 14.33)
- 9. Etkinlik, Görsel 6: www.123rf.com/ID:14180377 (E. T: 25.08.2022, E.S: 14.33)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:57129690 (E. T: 25.08.2022, E.S: 15.03)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:24867040 (E. T: 25.08.2022, E.S: 15.05)
- 10. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:129747636 (E. T: 25.08.2022, E.S: 15.08)
- 10. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:165465933 (E. T: 25.08.2022, E.S: 15.10)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:136056422 (E. T: 25.08.2022, E.S: 15.30)

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:90238126 (E. T: 25.08.2022, E.S: 17.22)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2016/05/14/thumbs_b_c_bdfca4a6f63ce462a270865e48a6da3f.jpg (E. T: 25.08.2022, E.S: 17.30)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/sites/default/files/bolununrenkleri1.jpg> (E. T: 25.08.2022, E.S: 17.37)
- 1. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:71929799 (E. T: 25.08.2022, E.S: 17.40)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:53483591 (E. T: 22.08.2022, E.S: 07.15)
- 2. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:52861884 (E. T: 22.08.2022, E.S: 08.00)
- 2. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:185188746 (E. T: 22.08.2022, E.S: 08.25)
- 2. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:51757389 (E. T: 22.08.2022, E.S: 09.55)
- 2. Etkinlik, Görsel 5: <https://www.shutterstock.com/ID:1460379935> (E. T: 22.08.2022, E.S: 09.56)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:140324228 (E. T: 18.08.2022, E.S: 17.44)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: www.shutterstock.com/ID:1772938325 (E. T: 18.08.2022, E.S: 17.50)
- 3. Etkinlik, Görsel 3: www.shutterstock.com/ID:730634437 (E. T: 18.08.2022, E.S: 18.00)
- 3. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:145307997 (E. T: 18.08.2022, E.S: 18.14)
- 3. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:50465435 (E. T: 18.08.2022, E.S: 18.22)
- 3. Etkinlik, Görsel 6: www.shutterstock.com/ID:1036321156 (E. T: 18.08.2022, E.S: 18.32)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: <https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2022/01/13/d39c4fa55c5e6c61cef6a3e313379390.jpg> (E. T: 18.08.2022, E.S: 18.50) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: <https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2022/01/13/d39c4fa55c5e6c61cef6a3e313379390.jpg> (E. T: 18.08.2022, E.S: 19.23) (Düzenlenmiştir.)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: <https://eden.ktb.gov.tr/Resim/342299.2010---116216bitispng.png?0> (E. T: 28.08.2022, E.S: 11.57) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:43313540 (E. T: 08.08.2022, E.S: 21.57) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:43308527 (E. T: 09.08.2022, E.S: 11.50) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: <https://ttk.gov.tr/wp-content/uploads/2017/02/fetih-2016.png> (E. T: 16.08.2022, E.S: 11.33)
- 8. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:189107395 (E. T: 16.08.2022, E.S: 12.02)
- 8. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.meb.gov.tr/aturk/assets/images/aturk/01-basbasa/133B.jpg> (E. T: 16.08.2022, E.S: 12.19)
- 8. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:18106050 (E. T: 16.08.2022, E.S: 12.21)
- 8. Etkinlik, Görsel 5: www.shutterstock.com/ID:707017993 (E. T: 16.08.2022, E.S: 12.24)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:101888684 (E. T: 21.08.2022, E.S: 22.22)

- 9. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:27914150 (E. T: 21.08.2022, E.S: 22.25)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:166062429 (E. T: 12.08.2022, E.S: 23.42)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:185242245 (E. T: 08.08.2022, E.S: 20.18) (Düzenlenmiştir.)

SEVGİ

7

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:154894330 (E. T: 17.08.2022, E.S: 21.15) (Düzenlenmiştir.)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: https://eskisehir.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_07/06155854_5f1c6880-cf3d-49cd-a3d0-1a3243c5633a.jpg (E. T: 17.08.2022, E.S: 21.18)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: www.shutterstock.com/ID:1913730847 (E. T: 17.08.2022, E.S: 21.18) (Düzenlenmiştir.)
- 1. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:16595527 (E. T: 17.08.2022, E.S: 21.22)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:189109847 (E. T: 25.07.2022, E.S: 18.15) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 2: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/05/05/thumbs_b_c_c13ad4bfd0e6427c01b22ecdf62832c5.jpg (E. T: 25.07.2022, E.S: 18.27) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/YyRyYEN_KyoAK1-bspline%20logolu.jpg (E. T: 14.08.2022, E.S: 14.22)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.aoc.gov.tr/Dosyalar/13/FotoAlbum/1/PHT13D1160720171546318701.jpg> (E. T: 14.08.2022, E.S: 14.31)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: [https://cms.hacibayram.edu.tr/api/files/1/Hac%C4%B1bayram%20AHBV/hbektasveli\(tr-TR\)/hac%C4%B1%20bektas%20resim.jpg](https://cms.hacibayram.edu.tr/api/files/1/Hac%C4%B1bayram%20AHBV/hbektasveli(tr-TR)/hac%C4%B1%20bektas%20resim.jpg) (E. T: 04.08.2022, E.S: 19.37)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: <https://cdn.akmistanbul.gov.tr/other/yunus-emre-beste-yarismasi-odul-toreni---header.jpg> (E. T: 04.08.2022, E.S: 19.39)
- 4. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.ktb.gov.tr/Resim/139982.mevlana-celaiddin-rumi.png?0> (E. T: 04.08.2022, E.S: 19.49)
- 4. Etkinlik, Görsel 4: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/05/05/thumbs_b_c_c13ad4bfd0e6427c01b22ecdf62832c5.jpg (E. T: 04.08.2022, E.S: 19.55)
- 4. Etkinlik, Görsel 5: <https://sebiarus.gov.tr/images/uploads/images/sebiarus/HzMevlanaPortresi.jpg> (E. T: 04.08.2022, E.S: 20.32)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:133410966 (E. T: 01.08.2022, E.S: 15.46)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:77419700 (E. T: 01.08.2022, E.S: 15.52)
- 5. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:9842686 (E. T: 01.08.2022, E.S: 15.56)
- 5. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:24938284 (E. T: 01.08.2022, E.S: 15.59)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:67117867 (E. T: 11.08.2022, E.S: 10.33)
- 6. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:10503615 (E. T: 11.08.2022, E.S: 10.43)
- 6. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:32176148 (E. T: 11.08.2022, E.S: 10.45)
- 6. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:13607226 (E. T: 11.08.2022, E.S: 10.48)
- 6. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:185188699 (E. T: 11.08.2022, E.S: 10.59) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: http://sogutertugrulgazimtal.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/11/06/962718/resimler/2021_03/03151602_unesco_2021_yili_9.jpg (E. T: 21.08.2022, E.S: 18:16)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.ktb.gov.tr/Resim/139989.mevlana-yedi-ogudujpg.png?0> (E. T: 21.08.2022, E.S: 18:18) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/gorsel/m/Di%C4%9Fer%20foto%C4%9Fraf/kusevi-2.jpg> (E. T: 16.08.2022, E.S: 00:14)
- 8. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:51369787 (E. T: 16.08.2022, E.S: 00:50) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1584783517 (E. T: 26.08.2022, E.S: 00:45) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:43309409 (E. T: 26.08.2022, E.S: 00:55) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:51754272 (E. T: 26.08.2022, E.S: 10:42) (Düzenlenmiştir.)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 10. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:163008413 (E. T: 13.08.2022, E.S: 11:44) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:102813888 (E. T: 13.08.2022, E.S: 11:46)
- 10. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:19638411 (E. T: 13.08.2022, E.S: 11:48)
- 10. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:42031415 (E. T: 13.08.2022, E.S: 11:50)
- 10. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:168408836 (E. T: 13.08.2022, E.S: 11:59)

SORUMLULUK

8

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:52863646 (E. T: 23.07.2022, E.S: 11:14) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:52863646 (E. T: 24.07.2022, E.S: 17:52) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 1: www.123rf.com/ID:68474965 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:14)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 2: www.123rf.com/ID:52082774 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:22)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 3: www.123rf.com/ID:29613963 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:24)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 4: www.123rf.com/ID:33526551 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:24)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 5: www.123rf.com/ID:23659204 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:25)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 6: www.123rf.com/ID:50289401 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:26)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 7: www.123rf.com/ID:38923992 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:27)
- 2. Etkinlik, Görsel 1, İkon 8: www.123rf.com/ID:53531433 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:30)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:712608241 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:44)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:53574754 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:48)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:126012489 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:51)
- 6. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:28268999 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:53)
- 6. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:133230970 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:53)
- 6. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:60499502 (E. T: 24.07.2022, E.S: 18:59)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: https://wwftr.awsassets.panda.org/img/steve_morello_wwfcanon_2067.jpg (E. T: 07.09.2022, E.S: 18:59)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Turkiye-Aile-Yapisi-Arastirmasi-2021-45813> (E. T: 12.07.2022, E.S: 21:11)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:43307727 (E. T: 12.07.2022, E.S: 22:34) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 2, İnsan ikonu: www.shutterstock.com/ID:1575874648 (E. T: 12.07.2022, E.S: 22:34)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/62b9c0eb-4e87-48ef-a6ff-98afa4ee93c3/2021%2FNISAN%2Foktays.jpg> (E. T.: 13.08.2022, E.S.: 20.54) (Düzenlenmiştir.)

VATANSEVERLİK

9

- 1. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.tccb.gov.tr/assets/resim/banner/kurumsalkimlik/arma.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:33)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/4164aa16-2a0e-4a00-98ad-deb5a750816b/New%20folder%2FANADOLU_.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:00) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: https://duzce.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_07/14153334_IMG_20210714_153041.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:03)
- 2. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2020/08/WhatsApp-Image-2020-08-26-at-12.31.32-1284x672.jpeg> (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:13)
- 2. Etkinlik, Görsel 3: https://kirikkale.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_10/02034109_vatanseverlik.pdf (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:13) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 4: <http://www.turktarim.gov.tr/img/HaberResimleri/341/700/cumhuriyete-giden-yolda-kagnilar.jpg> (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:35)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 2. Etkinlik, Görsel 5: <https://www.judo.gov.tr/uploads/news/img61c356572b3dc.jpg> (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:37) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/03/27/thumbs_b_c_5091b28563f8e57cd0bb6c086e62ecc8.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:43)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/images/thumb/8/8e/Hasan_Tahsin_%28Osman_Nevres%29.bmp/223px-Hasan_Tahsin_%28Osman_Nevres%29.bmp.png (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:43) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 3: http://www.bor.gov.tr/kurumlar/bor.gov.tr/genel_img/sehitlerimiz/omer5.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:48) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 4: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2021/12/01/thumbs_b_c_2487ffc6d2f1241da8362d0e84dcf35.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:53)
- 3. Etkinlik, Görsel 5: http://cdn.vgm.gov.tr/genelicerik/genelicerik_201_250519/mustafa-kemal-ataturk.jpg (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:55)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/21022013/319a0d46-3cdf-45a3-8642-488a221b9019.jpg> (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:55)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/21022013/319a0d46-3cdf-45a3-8642-488a221b9019.jpg> (E. T: 06.08.2022, E.S: 10:55)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: 4. Etkinlik, Görsel 2.1: <https://antalya.ktb.gov.tr/Resim/374728.geleneksel-elmali-yesilyayla-yagli-gures-festivalijpg.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:00)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.2: <https://www.ktb.gov.tr/Resim/235633.yastikjpg.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:02)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.3: <https://antalya.ktb.gov.tr/Resim/374735.turk-kahvesijpg.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:03)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.4: <https://antalya.ktb.gov.tr/Resim/374727.ebru-yapimijpg.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:03)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.5: <https://antalya.ktb.gov.tr/Resim/374738.oya-ve-oyacilik-kulturujpg.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:05)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.6: <https://kirklarelienvanteri.gov.tr/fotolar/800x600max/5330045e3e8b3.jpg> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:06)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.7: <https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/28022013/a3821239-fae4-495c-84af-49a9b4c72dcb.JPG> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:07)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.8: <http://www.trabzon.gov.tr/kurumlar/trabzon.gov.tr/fotogaleri/yayladoga/pict0033.jpg> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:08)
- 4. Etkinlik, Görsel 3: https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/01032013_e85fb65e-b644-4c31-bfed-45605c3263f3.jpg (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:08)
- 4. Etkinlik, Görsel 4: [https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/SehirRehberi//TurkMutfagi/20171030101212863_ERZURUM%20Cag%20Kebabi%20Murat%20OCAL%20\(4\).jpg](https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/SehirRehberi//TurkMutfagi/20171030101212863_ERZURUM%20Cag%20Kebabi%20Murat%20OCAL%20(4).jpg) (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:14)
- 4. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:141285285 (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:16)
- 4. Etkinlik, Görsel 6: https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/22022013_0d48fc9e-ab86-4763-8d35-799dcbf1992f.jpg (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:18)
- 4. Etkinlik, Görsel 7: http://www.konya.gov.tr/kurumlar/konya.gov.tr/YENI_SITE/konya/yemekler/etliekmek/Etliekmek3.jpg (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:18)
- 4. Etkinlik, Görsel 8: <https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/large/21022013/69bd1f50-5859-432a-8a47-a6d93259d460.png> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:19)
- 4. Etkinlik, Görsel 9: www.123rf.com/ID:43306315 (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:22) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 9.1: <https://istanbul.ktb.gov.tr/Resim/350166.turk-kahvesi-2png.png?0> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:24)
- 4. Etkinlik, Görsel 9.2: <https://www.dreamstime.com/171564417> (E. T: 26.08.2022, E.S: 22:25)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: https://www.thk.org.tr/images/vecihihurkus/vecihi_hurkus_20.jpg (E. T: 03.08.2022, E.S: 08:10)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: http://www.sivas.gov.tr/kurumlar/sivas.gov.tr/Sehir_Etiketleri/Nuri-DEMIRAG/Nuri-Demirag_010.jpg (E. T: 03.08.2022, E.S: 08:18) (Düzenlenmiştir.)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 5. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.savunmasanayi.org/wp-content/uploads/2017/08/11mx2-1f9702a.jpg> (E. T: 03.08.2022, E.S: 08:28)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/07/13/thumbs_b_c_c5cadfbfd507b82ddd86b2610835e2d0f.jpg (E. T: 04.08.2022, E.S: 18:18)
- 6. Etkinlik, Görsel 2: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2018/07/13/thumbs_b_c_c730a7feea631ba9355a86e685514617.jpg (E. T: 04.08.2022, E.S: 18:20)
- 6. Etkinlik, Görsel 3: <https://15temmuz.gov.tr/assets/images/background/bogaz-koprusu.jpg> (E. T: 04.08.2022, E.S: 18:30)
- 6. Etkinlik, Görsel 4: https://api.15temmuz.gov.tr/content/attachment/bogazici-3/image/_hd/bogazici-04.jpg (E. T: 04.08.2022, E.S: 18:33)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: www.shutterstock.com/ID:1367093687 (E. T: 12.08.2022, E.S: 21:17)
- 8. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:127066907 (E. T: 18.08.2022, E.S: 21:27)
- 8. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:12189862 (E. T: 18.08.2022, E.S: 21:27)
- 8. Etkinlik, Görsel 3: <http://www.kvmgm.gov.tr/Resim/51945.ashpendos39131.png?0> (E. T: 18.08.2022, E.S: 21:37)
- 8. Etkinlik, Görsel 4: https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/20160304113116386_DSC05816.JPG (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:00)
- 8. Etkinlik, Görsel 5: <https://gazete.firat.edu.tr/wp-content/uploads/2021/04/louvre-scaled.jpg> (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:11)
- 8. Etkinlik, Görsel 6: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2018/01/19/thumbs_b_c_acf323072579dadf58bde20cc78e78cb.jpg (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:44)
- 8. Etkinlik, Görsel 7: <http://acikerisim.nku.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/20.500.11776/3955/0068600.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:47) (Düzenlenmiştir.)
- 8. Etkinlik, Görsel 8: <https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/%c3%87ANAKKALE-TRUVA-ATI.jpg?format=jpg&quality=50&width=1200> (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:49)
- 8. Etkinlik, Görsel 9: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/Resim/135273.unescoefes07.png?0> (E. T: 18.08.2022, E.S: 22:51)
- 9. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/harp%20okulu.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:53)
- 9. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/%c5%9fam.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:55)
- 9. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.kulturportali.gov.tr/contents/images/trablusgarp%201912.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:56)
- 9. Etkinlik, Görsel 4: <https://akdenizokullari.k12.tr/wp-content/uploads/2019/10/ataturkun-fotograf-lari-02.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:57)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/40b5e6df-807a-4c96-8fee-5e91cbea23a3/2022%2FMar%2Fmkb%20C4%B1t.jpg> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 13.15)
- 10. Etkinlik, Görsel 2: <https://tr.123rf.com/ID:189107390> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 13.25) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.shutterstock.com/ID:1511217248> (E. T.: 17.09.2022, E.S.: 13.42) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler.ashx?f=MOCY-yb_oU-SxpBV78Wn5Q (E. T.: 19.09.2022, E.S.: 14.17) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Görsel 2: <https://kmu.edu.tr/resim/mehmetbey.jpg> (E. T.: 19.09.2022, E.S.: 14.23)
- 11. Etkinlik, Görsel 3: <https://aybu.edu.tr/GetFile?id=9d518e40-fa40-4bfd-a015-8d443e6555a5.jpg> (E. T.: 19.09.2022, E.S.: 14.25) (Düzenlenmiştir.)
- 11. Etkinlik, Görsel 4: <https://tr.123rf.com/ID:158205079> (E. T.: 19.09.2022, E.S.: 14.25) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/C%c3%bcneyt%20Ark%c4%b1n.jpg?RenditionId=3> (E. T: 17.08.2022, E.S: 12:53)
- 13. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/PhotoGallery/2015/06/17/thumbs_b2_e1d8aff3eed15d92d585d15d012552e1.jpg (E. T: 17.08.2022, E.S: 14:53)
- 13. Etkinlik, Görsel 2: <https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2019/05/22/a2c45075d1f5c30afcab48db90c669d7.jpg> (E. T: 17.08.2022, E.S: 14:53)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

- 13. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:43307612 (E. T: 17.08.2022, E.S: 14:55)
- 14. Etkinlik, Görsel 1: <https://aregem.ktb.gov.tr/Resim/126069.karagoz.png?1> (E. T: 17.08.2022, E.S: 15:23)
- 14. Etkinlik, Görsel 2: <https://aregem.ktb.gov.tr/Resim/122067.f20111797.png?0> (E. T: 17.08.2022, E.S: 15:53)
- 14. Etkinlik, Görsel 3: <https://aregem.ktb.gov.tr/Resim/121798.f20060052.png?0> (E. T: 17.08.2022, E.S: 15:58)
- 14. Etkinlik, Görsel 4: Görsel tasarımcı tarafından düzenlenmiştir.
- 14. Etkinlik, Görsel 4, Kavuk: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2016/05/13/thumbs_b_c_9face5a1991168315232236b99765233.jpg (E. T: 08.09.2022, E.S: 12:05) (Düzenlenmiştir.)
- 14. Etkinlik, Görsel 4, Tahta zemin: <https://tr.123rf.com/ID:58933786> (E. T: 08.09.2022, E.S: 12:06)
- 14. Etkinlik, Görsel 4, Tabure: <https://tr.123rf.com/ID:37241014> (E. T: 08.09.2022, E.S: 12:08)
- 14. Etkinlik, Görsel 4, Baston: <https://tr.123rf.com/ID:84289722> (E. T: 08.09.2022, E.S: 12:10) (Düzenlenmiştir.)
- 14. Etkinlik, Görsel 4, Arkaplan: <https://tr.123rf.com/ID:58673043> (E. T: 08.09.2022, E.S: 12:15)
- 14. Etkinlik, Görsel 5: www.123rf.com/ID:70286454 (E. T: 17.08.2022, E.S: 16:13)

YARDIMSEVERLİK

10

- 1. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:146824887 (E. T: 10.08.2022, E.S: 11:44)
- 1. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:12880042 (E. T: 10.08.2022, E.S: 11:47)
- 1. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:130995163 (E. T: 10.08.2022, E.S: 11:23)
- 1. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:81535480 (E. T: 17.08.2022, E.S: 15:23) (Düzenlenmiştir.)
- 2. Etkinlik, Görsel 1: <https://aydin.ktb.gov.tr/Resim/309780.sadaka-taslari-4.jpg.png?0> (E. T: 30.08.2022, E.S: 19:23)
- 3. Etkinlik, Görsel 1: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/518423> (E. T: 10.08.2022, E.S: 11:44) (Düzenlenmiştir.)
- 3. Etkinlik, Görsel 2: [https://file.tika.gov.tr/cache/2016/06/Hindistan%20\(9\).620.300.jpg](https://file.tika.gov.tr/cache/2016/06/Hindistan%20(9).620.300.jpg) (E. T: 10.08.2022, E.S: 11:44) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.aile.gov.tr/media/4336/logo-department.svg> (E. T: 22.08.2022, E.S: 21:04)
- 4. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.kizilay.org.tr/assets/images/logokzly.png> (E. T: 22.08.2022, E.S: 21:14)
- 4. Etkinlik, Görsel 2.1: https://www.kizilay.org.tr/Upload/Dokuman/Dosya/2021_yilsonu_v3_28aralik_son-29-12-2021-09503974.pdf (E. T: 22.08.2022, E.S: 21:24) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.vgm.gov.tr/Elements/img/logo-red.svg> (E. T: 22.08.2022, E.S: 21:32)
- 4. Etkinlik, Görsel 3.1: https://cdn.vgm.gov.tr/genelicerik/genelicerik_945_290519/16vakiflarin-sivil-toplum-kuruluslariyla-yardimlas.pdf (E. T: 22.08.2022, E.S: 21:54) (Düzenlenmiştir.)
- 4. Etkinlik, Görsel 4: https://www.siviltoplum.gov.tr/kurumlar/siviltoplum.gov.tr/Logo/STI_Logo_Yatay.png (E. T: 12.08.2022, E.S: 08:07)
- 5. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:9726342 (E. T: 12.08.2022, E.S: 08:11)
- 5. Etkinlik, Görsel 2: www.123rf.com/ID:18896877 (E. T: 12.08.2022, E.S: 08:14)
- 5. Etkinlik, Görsel 3: www.123rf.com/ID:27445239 (E. T: 12.08.2022, E.S: 08:23)
- 5. Etkinlik, Görsel 4: www.123rf.com/ID:85899835 (E. T: 12.08.2022, E.S: 08:32)
- 6. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.kizilay.org.tr/Upload/Haber/630X340/1280x800px-14-12-2021-46250510.jpg> (E. T: 14.08.2022, E.S: 18:11) (Düzenlenmiştir.)
- 7. Etkinlik, Görsel 1: <https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/40b5e6df-807a-4c96-8fee-5e91cbea23a3/2022%2FHaziran%2FDSTKI%CC%87.jpg> (E. T: 25.07.2022, E.S: 14:12)
- 7. Etkinlik, Görsel 2: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2020/02/05/thumbs_b_c_2b2493a7933fd30c32abdd4f940ad5c3.jpg (E. T: 25.07.2022, E.S: 14:33)
- 7. Etkinlik, Görsel 3: <https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/23525b19-4139-468c-8051-ba931b6738e4/AGUSTOS2021%2Faskerik.jpg> (E. T: 25.07.2022, E.S: 14:41)
- 7. Etkinlik, Görsel 4: www.shutterstock.com/ID:1913730847 (E. T: 25.07.2022, E.S: 14:42) (Düzenlenmiştir.)

- 9. Etkinlik, Görsel 1: https://trtturk.com.tr/public/dm_upload/modul13/784590b8-e929-4c26-ad09-2a7451ee3d1f.jpg (E. T.: 14.08.2022, E.S.: 10.04) (Düzenlenmiştir.)
- 9. Etkinlik, Görsel 2: <https://tr.123rf.com/ID:43307671> (E. T.: 14.08.2022, E.S.: 12.23) (Düzenlenmiştir.)
- 10. Etkinlik, Görsel 1: https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2022/05/04/thumbs_b_c_39858d2e7dac50367891832512fc19ab.jpg?v=110438 (E. T.: 27.07.2022, E.S.: 10:13)
- 11. Etkinlik, Görsel 1: www.123rf.com/ID:43209966 (E. T.: 22.07.2022, E.S.: 18:52) (Düzenlenmiştir.)
- 12. Etkinlik, Görsel 1: http://www.ibu.edu.tr/template/contents/23_4822632.jpg (E. T.: 16.09.2022, E.S.: 18.47)
- 12. Etkinlik, Görsel 2: <https://www.shutterstock.com/ID:1405099493> (E. T.: 16.09.2022, E.S.: 18.57) (Düzenlenmiştir.)

Kitapta Kullanılan İkonlar

- Adalet: www.shutterstock.com/ID:255865786 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:11)
- Dostluk: www.shutterstock.com/ID:240390417 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:14) (Düzenlenmiştir.)
- Dürüstlük: www.shutterstock.com/ID:1067295746 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:14)
- Öz denetim: www.shutterstock.com/ID:784387438 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:16)
- Sabır: www.shutterstock.com/ID:1414163138 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:17) (Düzenlenmiştir.)
- Saygı: www.123rf.com/ID:95728041 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:20) (Düzenlenmiştir.)
- Sevgi: www.shutterstock.com/ID:1974711575 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:24)
- Sorumluluk: www.shutterstock.com/ID:1884802048 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 11:28)
- Vatansızlık: www.shutterstock.com/ID:1465231082 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:29)
- Yardımseverlik: www.shutterstock.com/ID:552242857 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:32) (Düzenlenmiştir.)
- Sınıf İçi Etkinlik: www.shutterstock.com/ID:051005893 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:34) (Düzenlenmiştir.)
- Okul İçi Etkinlik: www.shutterstock.com/ID:1146178865 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:44) (Düzenlenmiştir.)
- Okul Dışı Etkinlik: www.shutterstock.com/ID:115440904 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:44)
- Aile ile İrtibatlı Etkinlik: www.shutterstock.com/ID:1974711575 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21: 47) (Düzenlenmiştir.)
- Telif Hakkı: www.shutterstock.com/ID:654664078 (E. T.: 10.08.2022, E.S.: 21:50)

Diğer Görseller

- Kapak: <https://www.shutterstock.com/ID:1419608813> (E. T.: 01.08.2022, E.S.: 17.23) (Düzenlenmiştir.)
- Sayfa 11, Bilgi grafiği: <https://www.shutterstock.com/ID:747121651> (E. T.: 01.08.2022, E.S.: 17.41) (Düzenlenmiştir.)
- "Kavramlarla Adalet" etkinliği bulmaca arkaplan görseli: <https://www.shutterstock.com/ID:146499518> (E. T.: 01.09.2022, E.S.: 12.45)
- Arka kapak: <https://www.shutterstock.com/ID:1686544141> (E. T.: 01.08.2022, E.S.: 18.30) (Düzenlenmiştir.)
- Arka kapak: Kitapta yer alan görseller kullanılarak TurboCollage masaüstü programında oluşturulmuştur.

CEVAP ANAHTARI

- "Kavramlarla Adalet" etkinliği bulmaca cevap anahtarı.

